

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Bt. from Mrs Baynes, May 1916, for 2/6.

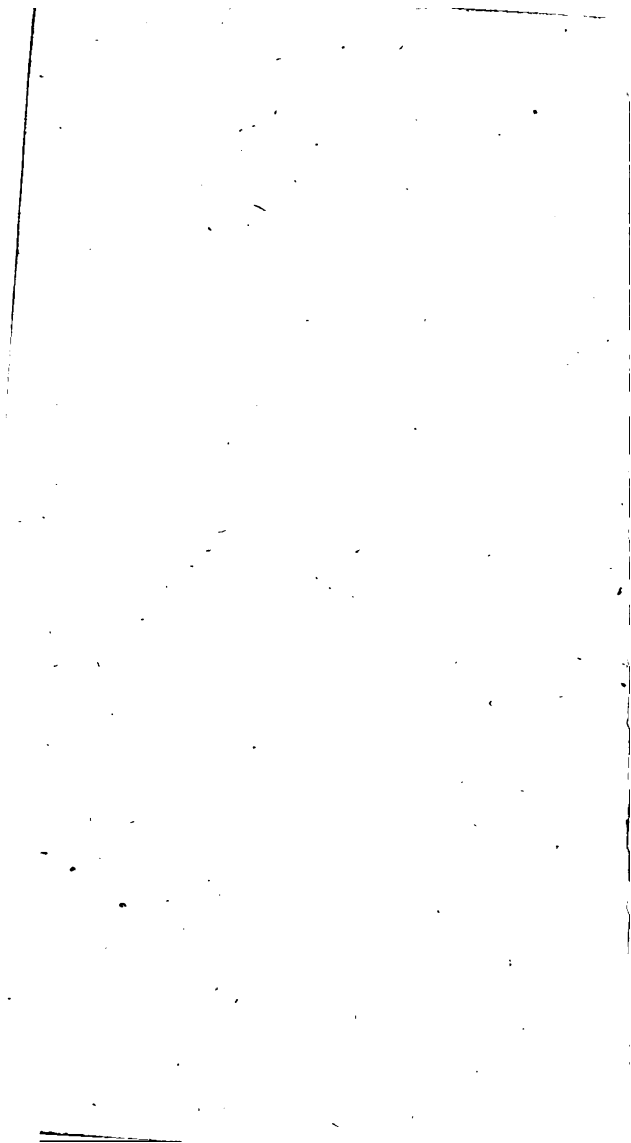
W. Moore

p. FHB

Oct/1905

29935 f.4

7

MATTHIÆ CASIMIRI
SARBI EVII
E SOCIETATE JESU,
CARMINA.

*Nova editio, prioribus longè auctior
& emendatior.*

PARISIIS;
Typis J. BARBOU, viâ San-Jacobeâ,
sub signo Ciconiarum.

M. DCC. LIX.

BODL. LIBR.

30 MAY 1916

OXFORD

TYPOGRAPHUS

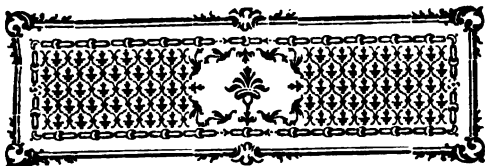
LECTORI.

DAMUS tibi, LECTOR AMICÆ, omnia Matthiæ Casimiri *Sarbievii* carmina. Jamdiu prodierant in lucem Vilnæ, Antuerpiæ, Lutetiæ, Divione, Lugduni, &c. odorum libri IV. cum Vº. epodon, & libro epigrammatum singulari; qui quidem excepti ubique cupidè sunt, ubique cupidè lectitati, maximoque in pretio habiti. Sed hactenus editio nulla exstitit, quæ omnia sublimis poëtæ carmina complecteretur; carebant omnes superiores editiones ultimis octo carminibus libri quinti, librisque totis Vº. & Vº. Quæ omnia debes, studiose Lector, curis et peregrinationibus R. P. Joan. Michaelis *Vander Ketten*, canonici regularis ordinis SS. Salvatoris, qui

iv TYPOGRAPHUS LECTORI.

labori nulli pepercit , ut istas sibi delicias compararet. Collegit autem vir ille Sarbievii amator & admirator maximus , cùm esset tum in Polonia tum in Lithuania , omnia poëtæ illius maximi opera posthuma , in quibus erant ea poëmata quæ nunc primùm in lucem eduntur , quorumque nonnulla , quia ultimam auctoris manum non acceperunt , aliquam legentium indulgentiam requirunt. Hæc autem mecum communicavit R. P. Stan. *Moignard* , unus e Patribus regii Ludovici Magni collegii Parisiensis. Hæc te scire volui : fruiere igitur et vale.

MATTHIÆ CASIMIRI SARBIÆVII VITA.

MATTHIAS CASIMIRUS SARBIÆVIUS in gentilitiâ Sarbieviorum villâ in Masoviæ Ducatu, Palatinatu Plocensi natus anno 1595. patrem habuit Matthæum Sarbiewski, matrem verò Anastasiam Milewska, utrumque illustri ac equestri ordine. Statim atque per ætatem licuit, in Pultoviensi gymnasio literis operam navavit, quibus insigniter eruditus Societati nomen dedit, anno 1612. Vilnam missus in tirocinio biennium exegit, ubi B. Stanislai Kostkæ, consanguinei sui, virtutes æmulari studuit. Philosophicum deinde curriculum emensus, in Academiâ Vilenensi docendi munere per aliquot annos perfunctus est. Theologicis studiis jam maturus Romam, comite Nicoleo, proficiscitur. Per Marchiam et Saxoniam itinere instituto prope, Bambergam Franconiæ urbem in latrones inciderunt, quibus suam omnem viaticam pecuniam ad assem tradere coacti sunt: sed a Patribus Bam-

bergensibus novo subsidio recreati incoëptum iter peregerunt, Romamque pervenerunt; ubi Nicoleus non ita multo post, fractis in itinere longo ac difficili viribus, febris acutâ vehementeque mortuus est.

Theologiæ studia auspicatus magnam sui expectationem fecit. Ea tamen studia interdum intermittebat, ut genio suo aliquantisper indulgeret, & poëticam excoleret. Quod eo successu fecit, ut Theologiæ alumnum se simul diligentem, & Poeseos professorem præberet non inutilem. Quippe quæ Vilmæ *De acuto & arguto* antea docuerat, hæc eadem, amicorum precibus lacessitus, Romæ prælegere per Augustum & Septembrem instituit, in ipsis Rhetoricæ scholis, non sine magnâ plaudentium Romanorum frequentiâ. Hinc facile venit in amicitiam doctissimorum quorumque virorum, qui tunc Romæ versabantur: quorum ille nomina suis passim in carminibus laudata consecravit. Antiquitatum quoque cognitionem eximiam consecutus est, ducente ipsum per omnia urbis monumenta Alexandro Donato, et sedulam in veteribus statuis ac numismatibus pervestigandis industriam adhibens, fundamenta jecit operis *de Diis Gentium*, quod postea quatuor in libros distributum perfecit. Singularem Urbani VIII. benevolentiam odarum aliquot ope demeritus est, quibus tam mirificè captus est eruditus Pontifex, ut eum non poëticâ tantum laureâ donaverit, sed cùm Breviarii emendationem procuraret, in hymnis quibusdam casti-

gandis et ad metricas leges revocandis , vel novis etiam condendis , Sarbievii operâ usus sit : Paschalis hymnus *Ad regias agni dapes* non alium quàm Casimirum nostrum emendatorem habet.

Absolutis Romæ Theologicis studiis , in Poloniam rediit: abeunti et ultimam benedictionem ab Urbano VIII. petenti , Pontifex suis ipse manibus numisma aureum , dum ab osculo pedum assurgeret , ad collum suspendit. Vilmæ Rhetoricam , iterum docuit deinde philosophiam professus est : denique cùm ad Theologiam prælegendam admotus fuisset , & in eâ Doctor, præsentem Ladislao VI. Poloniæ Rege , crearetur , detraxit Rex digitis suis regalem annulum , quo Doctorem candidatum inaugurari voluit. Idem ille annulus est , qui Doctorum inaugurandorum etiamnum inseritur , & in Vilmensis Academiæ archivo asservatur ; egregium regiæ liberalitatis , & singularis de Sarbievio existimationis monumentum. Tam inauditæ benignitati cumulum adjecit Ladislaus , cùm ipsum , ut sibi a sacris concionibus esset , elegit. Quo in munere Sarbievius et aulæ vitia liberè carpere non destitit , et nihilominus Principi acceptum se pariter atque aulicis præstitit. Ladislao in primis sic erat carus , ut eum itinerum suorum omnium et sæpe etiam venationum (quâ occasione Silvuludia scripsit , propter immaturam mortem minùs accurata) socium sibi asciscere soleret : eodem comite ad Thermas Badenses profectus est ; ubi ille tum in pangendis novis

carminibus , tum in Lechiade suâ perpoliendâ otium et operam collocavit.

Mirum profectò , quàm assiduus esset Sarbievius in legendis poëtarum operibus : repertus dicitur in Drohicensi Patrum Societatis Jesu domo , quam *residentiam* vocant , Virgilius , cujus in calce ipse notaverat quoties unum quemque poëtarum perlegisset : Virgilium sexagies , ceteros decies et amplius a se perlectos esse testabatur. Temporis erat parcissimus : si quid insomnis noctu non infeliciter cogitabat , ne id sibi periret , nigram ad lectulum tabulam collocaverat , ut si fortè insigne aliquod hemistichium quod vocant , aut aliud quodcumque studiis accommodatum menti succureret , cretâ continuo maneret obsignatum. Sed quod longè pluris est , virtutum famâ æquè atque ingenii laude claruit. Quantum fuerit ejus in Christum patientem amor , quàm eximia in Deiparam Virginem pietas , quantum religiosæ paupertatis studium , fastidiumque terreni hujusce ergastuli , ex carminibus quæ prælo iterum subjicimus , facîle quivis poterit intelligere. Votorum compos mortalitatem exuit , cùm annum ætatis quadragesimum quintum nondum complevisset , anno M. D C. XL. die 2 Aprilis , ipso tempore quo Amicorum ejus maximus Stanislaus *Lubienski* , Plocensis Episcopus , animam ageret ; quam quidem , quatuor post Sarbievium diebus , omnium Creatori reddidit.

MATTHIÆ

MATTHIÆ CASIMIRI
SARBI EVII
LYRICORUM
LIBER PRIMUS.

O D E I.

AD URBANUM VIII. PONTIFICEM.

Describit bona quæ summum Urbani VIII. Pontificatum universo orbi commendatura sunt.

JAM minæ sævi cecidère belli :
Jam profanatis malè pulsa terris
Et Salus , & Pax niveis revisit
Oppida bigis.

Jam Fides & Fas , & amœna præter
 Faustitas læto volat arva curru :
 Jam fluunt passim pretiosa largis
 Secula rivis.

Candidi soles , veterisque venæ
 Fontibus nati revocantur Anni ;
 Grandinat gemmis , riguoque cælum
 Depluit auro.

Meque veraci cecinisse plectro
 Inter Octobres , tua festa , pompas ,
 Prisca Saturni rediisse secla ,
 Approbat orbis.

Aurei patrum niveique mores ,
 Exsul & serâ procul usque Thule
 Candor , & pulchro remeare Virtus
 Audet Olympo.

Lactis & fusi per aprica mellis
 Garruli campos secuere rivi ,
 Et superfuso tumuere plenæ
 Nectare ripæ.

Lætior vulgo seges inquietis
 Fluctuat culmis , titubantque frugum
 Uberes campi , nec avara sulcis
 Invidet Æstas.

Pastor errantes comitatus hœdos
 Provocat raucas calamo cicadas :

LYRICORUM LIB. I. 3

Mugiunt colles , & anhela fessis

Silva juvenicis.

Pace subsistunt juga , pace rident

Tetricæ rupes : leve separatos

Otium colles amat , & sequestri

Gaudia pagi.

Te Ceres flavis redimita culmia ,

Magne pacati Moderator orbis ,

Te suis Æstas opulenta circum-

fundit aristis.

Supplici myrtus Tibi servit umbrâ ,

Serviunt lauri : Tibi celsa longè

Quercus assurgit , tremuloque pinus

Vertice nutat.

Siderum præses , dominusque terræ ,

Lucidâ Romam speculatus arce ,

Regna tranquillet , cupidoque Patrem

Te vult orbi.

Laurus annosum Tibi signat ævum :

Fata Te norint , properentque Parcæ

Nescium carpi Tibi destinatos

Stamen in annos.

Quæque formosos fedet inter ignes

Sedulam pro Te miserata Romam

Virgo , quam circum glomerantur albis

Astra choreis ,

Curet effusas Latii querelas :
 Virginum castas juvenumque voces
 Curet , & vrbis procerum reclinem ac-
 commodet aurem.

O D E I I.

AD AURELIUM LYCUM

Ne plus æquo de adversâ fortunâ queratur.

INDIGNAS , LYCE , nanias ,
 Et mœstum gemitu pectus , & hispidis
 Frontem nubibus expedi ,
 Cùm Sol non solito lumine riserit ,
 Et Fortuna volubilis
 Fati difficilem jecerit aleam ,
 Quod vexant hodiè Notî ,
 Cras lambent hilares æquor Etesizæ.
 Mœstum Sol hodie caput ,
 Cras lætum roseo promet ab æquore ,
 Alternò redeunt choro
 Rîsus & Gemitus , & madidis prope
 Sicci cum Lacrymis Joci.
 Nascentur mediis Gaudia Luctibus ,
 Sic satis placitum ; suis

LYRICORUM LIB. I.   5

Tempeſtiva fluunt fata periculis,
Feſſos duxit heri boves ,
Dat magnis hodie jura Quiritibus ;
Et quæ bobus ademerat ,
Imponit Gabiis & Curibus juga.
Idem Phoſphorus aſpicit
Magnum , quem tenuem viderat Heſperus.
Quòd ſi ſeria ludicris
Fortunæ placeat texere , ruſticus
Heſternam repetet caſam ,
Ridentis populi non humilis jocus ;
Et quæis reſerat omnia ,
Findet laurigeris ligna ſecuribus :
Quòd ſi defuerit ſalix,
Faſces pauperibus ſubjiciet focis.

O D E I I I.

AD URBANUM VIII.

Urbani VIII. laudes celebrat.

U R B A N E Regum maxime , maxime
U R B A N E Vatum , Pegafeus Tibi
Temo , volaturuſque late
Regna ſuper populoſque currus

A iij

Jam dudum apud me est. Eripe Te solo :

Oblivioſis eripe nubibus

Nomenque laudeſque. O Deorum

Concilio , patrioque quondam

Promiſſe cælo ! Te ſupra inclyta

Terrarum & altas Acroceraunia

Egreſſa nubes , Te ſuperni

Colla ſuper humeroſque Pindi

Attollere altè , non ſine numine ,

Luſtabor. Ibis , ſub pedibus pigras

Urbeſ relicturuſque gentes ,

Attonitæ novuſ hoſpèſ auræ ,

Hæc unde vaſti litora Nerei ,

Amneſque , campoſque , & juga deſuper

Arceſque mirari , & natanteſ

Oceano numerare terras

Coram licebit. Jam Tibi barbaruſ

Circùm ſupiniſ collibuſ annuit

Hæmuſ , ſalutatâque longè

Attremit Acrocorinthuſ aulâ.

Ter pronuſ Othryſ , ter trepidæ latuſ

Subſedit Offæ , ter Rhodope niveſ ,

Sacrâſque ſubmiſère lauroſ

Emathii capita alta Pindi ,

Sacerque Phœbo Cynthuſ , & aviæ

Acuta Cirrhæ. Laurigeriſ Tibi

LYRICORUM LIB. I. 7

Thyrsis coronatus Cythæron,
Et patulâ nemorosa pinu
Pangæa gaudent brachia frondium
Longè tetendisse, & procul obvios
Currus adorare, & volanti
Ardua supposuisse terga.
Hinc ire pompas, hinc Tibi præpetes
Centum superbis ire curilibus,
URBANE, Musas, atque aperto
Ire fines tua facta cælo.
Auditis? an me ludit amabilis
Imago pompæ? Jam videor pios
Audire plausus, & frementes
Cæruleum per inane turmas.
Hinc & tepenti vinctus ab Africo
Apum sonoro exercitus agmine
Leni ter URBANUM susurro,
Ter resonis fremuere pennis.
Ter vesta terris ac pelago super
Respondit Echo: ter lituis procul,
Sparsæ ter URBANUM Camœnæ
Pindaricis cecinere plectris.
Audiuit ingens Pontus, & Insulas
Erexit omnes: illicet Africæ
Plausere & Europes, & unâ
Americas Asiæque regna.

Lætæque tandem , Currite secula ,

Dixere Musæ : currite candidis

Horæ quadrigis ; ite , magni

Secula deperate Menses.

Dixere Musæ : protinus aurea

Risere longum secula , secula

Auro laborata , & recuso

In pretium emicuere vultu.

O D E I V.

AD CRISPUM LÆVINIUM.

Ne nimium adolescentiæ fidar.

VIVE jucundæ metuens juventæ
CRISPE LÆVINI ; fugiunt avaræ
Mensum Lunæ , nimiumque volvi
Lubricus æther.

Tu licet multo pretiosus auro
Gemmeâ vestem moderare zonâ ;
Et super collo Tyrias amiket
Fibula lanas :

Jure Phoenissis vaga penna cristis
Stare labenti dubitat galero :

LYRICORUM LIB. I. 9

Jure , quo fulges , timidum refigi

Palluit aurum.

Quod tibi largâ dedit Hora dextrâ ,

Hora furaci rapiet sinistrâ :

More fallentis tenerum jocose

Matris alumnum.

Mobiles rerum dubiique casus

Regna mortalis tenuere vitæ :

Sedulus metæ , properat fugacis

Impetus ævi.

Tardiùs ponto volat Adriano ,

Quam ratem meris pepulere remi ,

Et repentinis animosa trudent

Carbasâ ventis.

Omnibus mundi Dominator Horis

Aptat urgendas per inane pennas :

Pars adhuc nido latet , & futuros

Crescit in annos.

O D E V.

A D U R B A N U M V I I I.

*Laudat ejus Pontificatum quem beat bonorum
omnium copia.*

N U P E R receptâ bella super Tyro,
Pugnasque serùm ludere distuli,

U R B A N E : nunc jurata lenem

Increpuit Tibi Musa buxum.

Per Te reficito ferro adamantinum

Offulsit auro seculum, & undique

Gazis coronatumque gemmis,

Purpureo revirescit ævo.

Quo feta quondam nectare flumina,

Ultróque septem balsama collibus

Manare, vinóque & liquenti

Melle vagos properare rivos,

Et sponte sero vespere turgidas

Ad septa narrant lanigenum pecus

Mammas reportare, & comatum

Affyrio grave vellus auro.

Te Fas Piumque, & Justitiæ comes,

Utcumque sacrum lætus agis pedem,

LYRICORUM LIB. I. 11

Candor coronat : Te fidelis
Propositi studiosa Virtus.
Te ponè flavo larga Ceres sinu ,
Rerumque plenis non sine cornibus
Felix Amalthee citatis
Rura subit populosque bigis.
At Vis , & ater Luctus , & æneis
Stipata centum Bella furoribus ,
Curæque , pallentesque Morbi , &
Fœda modis Simulacra miris
Cefsère retrò. Te Duce Faustitas
Secura frugum rura perambulat ,
Tutæque per vasti tumultus
Carpathii volitant carinæ.
Te feriat cum pueris senes ,
Nec non reclusæ cum nuribus canunt
Regem puellæ : five reddit ,
Sive citum rapit hora solem.
At nos recurvo poplite per vias
Patrem colentes , ter niveum Tibi
Nimbum ligustri , ter rosarum
Puniceum jaciemus imbrem.

O D E V I.

AD PRINCIPES EUROPÆ.

De recuperando Orientis Imperio.

N O N D U M minaci cornua Bosporo
 Decussit audax Pontus, & efferis
     Servire Neptunus Gelonis
     Turpe gemit, resonasque fluctu
 Plangente ripas Thraca rebellibus
     Agit undis. Emathiam pudet
     Frenos momordisse, & Pelasgos
     Odrysiis dare colla loris.
 Mœrent tenaci compede Cyclades
 Pigræ moveri : mœret Achaïca
     Tethys, inæqualesque campi
     Perpetuo lacrymantur Hebro.
 Semperne nigras Æthiopum domos,
 Vel, quæ superbus præfluit oppida
     Ganges, Abydenasque turres
     Supplicibus tremuisse pinnis
 Formidolosam invenit Artacen?
 Seseque captum Bosporus omnibus

LYRICORUM LIB. I. 13 .

Undis , Erythræoque , & alto
    Ionio Arabiôque ploret ?
Vani futuri temporis augures
Fecunda rerum secula discimus :
    Si non retractamus fideli
        Tela manu , tacitôquè gaudet
Vagina ferro ; si clypei vacant ,
Hastæque , & arcus. Non animi placent
    Parci laborum , non magistræ
        Conciliû , sine Marte , linguæ.
Frustra Novembres dicimus ad focos
Pugnata Rætis bella sub Alpibus :
    Frustra renarramus Gelonum
        Versa retro retulisse signa :
Si non & ipsi stringere Noricos
Audemus enses : quos malè barbara
    Non decoloravère terga ,
        Sed Tyrio Latiale fuco
Illeivit aurum , non fine gemmeo
Circumsonantis fulgure balthei , &
    Grato catenarum tumultu ,
        Et sonitu phalerarum acuto.
Formosa fortes arma timent viros ,
Frangique nolent , seu profugus Scythes ,
    Seu creber e campis agetur
        Myrmidonum Dolopumque nîmbus.

Quicumque furas & caput induet
Auro, Quirites, exuet Italum :
Civisque Romanus negari
Impavido patietur hosti.
Nec qui capillum finget, & aureum
Solem refusus crinibus allinet,
Dicemus Umbrum, qui frementes
Antiochi Annibalisque turmas
Rursum efficaci diruat impetu,
Alpesque, clausumque intrepidâ manu
Perrumpat orbem. Sic citatis
Secula degenerare metis
Sancit futuri temporis Arbiter :
Certoque prudens ordine segreges
Metatur annos. Nunc severis
Artibus ingenioque pugnax
Affulget ætas : nunc melior foro
Gestit disertis fervere jurgiis.
Hæc Thracas audacemque Bessum,
Hæc Cilicas pavidosque Seras
Produxit ætas. Nos senio piger
Effudit Orbis, dedecus ultimum
Mundi, fatiscensque naturæ
Opprobrium. Malè nata proles,
Quicquid honorum restitit (heu nefas !)
Morum, scelestâ deterimus notâ,

LYRICORUM LIB. I. 15

Mentisque & excelsi latrones
Ingenii , violenta fraudum
Tormenta sanctis addere dotibus
Laudamur ultro ; nec scelerum pudet :
Virtusque clamatur sagacem
Flagitio violare dextram.
Iras & enses vendimus , & manum ,
Hac , unde nummis aura refulserit :
Sparisque tinnitus ad auri
Solicità vacat aure vulgus,
Et quà secundis jecit honoribus
Bene ominatam mobilis aleam
Fortuna , mentitur caducæ
Plebis honos , positóque fallax
Accumbit omnis poplite civitas ,
Perjura festo surgere cum joco ,
Cùm pompa stipantùm , & dolosi
Præteriūt breve fulgur auri.

O D E V I I.

AD TELEPHUM LYCUM.

*Fortunæ rerumque humanarum inconstantiam
accusat.*

EHEU, TELEPHE, ludimur :

Fortunæ volucris ludimur impetu.

Æternum nihil est : cadet

Quod surgit : sed adhuc surget, & occidet'

Ritu præcipitis pilæ,

Quæ cùm pulsa cavâ rejicitur manu,

Nunc lenes fecat Africos,

Nunc terræ refugis absilit ictibus.

Vesper vespere truditur :

Sed nunc deterior, nunc melior subit.

Anni nubibus infident,

Incertis equitant lustra Favoniis,

Cæco secula turbine.

Hæc, quam Pieriâ decipimus lyrâ,

Juncto fulminis effedo,

Eheu ! quàm celeres Hora quatit Notos !

Nec gratæ strepitum lyræ,

Nec curat miseræ carmina tibæ :

LYRICORUM LIB. I. 17

Et quamquam canitur levis ,
Sese tota suis laudibus invidet.
Magnas iaterea rapit
Urbesque & populos , & miserabili
Reges subruit impetu:
Et sceptri decus , & regna cadentium
Permiscet cineri Ducum ,
Auratasque trabes , & penetralia ,
Et cives , simul & super
Everfis sepelit turribus oppida.
Ac mundi procul arduas
Stragesque & cumulos , ac Procerum pyras
Festâ nube supervolat ;
Stellarumque rotam , & longa brevissimo
Cursu secula corripit.
Dum nobis taciti diffugiunt Dies
Eheu ! TELEPHE , ludimur ,
Fatorum rapidâ ludimur orbitâ.
An nos fallimur ? an suam
Rerum pulcher habet vultus imaginem ?
Et sunt quæ , LYCE , cernimus ?
An peccant fatuis lumina palpebris ,
Et mendax oculi vitrum ?
An longi trahatur fabula somnii ?

ODE VIII.

Seculi socordiam persequitur.

AUT nos avaræ vendidimus Tyro ,
 Aut usque Thulen misimus exfules
 Cultus avorum. Non Honoris
 Præcipiti libet ire clivo :
 Non sceptrâ Pyrrhi , non Agamemnonis
 Leto pacisci ; non Halyattici
 Veiente permutare saxo
 Uber , Achæmeniumque Tigrim.
 Nescit severo livida brachia
 Signare ferro ; nescit idoneis
 Tiro reluctantem lupatis
 Frangere equum , metuitque torvum
 Tranare Tibrim , cùm nivibus satur
 Exæstuanti frena licentiæ
 Permisit , emovitque ripam
 Assiduæ metuendus Urbi.
 Quòd si procacem fregit equus gradum ,
 Micatque nervis , & genibus tremit :
 At non Lupercales iisdem
 Nescius assimulare saltus ,
 Et cùm peritum sinistra citant pedem ,

LYRICORUM LIB. I. 79

Doctus choreæ. Frangite barbita,
Nervosque, dementemque buxum
Femineo prohibete cantu.

Auditis? Istri litora personat
Feriale cornu. Jam capita Alpium
Magnæque respondere montes
Aufoniæ: novat arma Mavors,

Urbesque testis elicit. Ibimus?
An nos Caleno mensa tenet mero,
Cenæque regnorum redemptæ
Divitiis populique censu?

Quas cum recedens viderit Hesperus,
Surgens easdem Phosphorus aspicit;
Et ridet aspecto renidens

Luna mero, radiosque tingit;
Dum nos Lyæo regificis super
Descripta mensis prælia pingimus,
Fusôque metamur Falerno

Mœnia, diluimusque fossas.

Surgamus. Indo lutea Nereo
Sublucet Eos: jam radiantium

Flatus quadrigarum, & citatæ
Oceanum repulere plantæ.

Surgamus. Omnes prima vocat dies,
Et Phœbus: at non noster ab Indiis
Phœbus, Quirites, nec Latino

Orta dies famulatur orbi.
 Totumne diris Mane Othomanidis
 Impendet æther ! Pro pudor ! Occidens
 Nobis , fatigatusque tantum
 Hesperium prope Phœbus axem
 Turpi Latinis vespere serviet ?
 Surgamus : Ætam Gadibus & Paron
 Addamus , Auroramque Nocti , &
 Bactra Tago , Tiberique Gangem.

O D E I X.

AD NICOLAUM VEIERUM PALATINI
 CULMENSIS FILIUM.

*Redit in patriam optatissimus , & dotibus animi
 commendatissimus.*

Isis , belligeræ regna Poloniæ
 Et gratæ repetes limina Patriæ :
 Quæ te voce diu , quæ prece flagitat
 Passis obvia brachiis.
 Ceu quem velivolis præpes Etesiis
 Navis divitibus distinet insulis
 Dilectum juvenem , quem modò barbara
 Auri corripuit fames ,

LYRICORUM LIB. I. 21

Mater folicito spectat ab æquore ,
Et lentum pelagi damnat Oriona ,
Et ventos gemitu duplicat , & pigro

Affundit lacrymas mari :

Si fors , edomito fletibus Æolo ,
Indo sole niger filius advolet ,
Et longi memores exilii notas

Caris deleat osculis.

At tu nec studio mercis idoneus ,
Infamisque lucri , neo sitiens opum ,
Quas septem geminis prodigus ostiis

Aut Ganges vomit , aut Tagus ,

Invases patrium limen , amantior
Insignes animi quærere copias ,
Et vi consili promptus , & ubere

Venâ divitis ingent.

Te rerum sapiens usus & imperi ,
Te felix operum spiritus addecet ,
Et vox se populo fundere largior

Plenæ flumine copiar.

Fortunæ volucrem mitte licentiam ;
Hoc appone lucro , quod tuleris simul
Quò te cumque feres : seu per inhospita

Rauri litora Bospori ,

Et captum niveâ compede Nereum :
Seu pacis dubios Thracas , & asperum

Perfen , seu refugum vifere Concanum

Legatus properaveris.

Virtutem folidi pectoris hofpitam

Idem portat equus , qui dominum : neque

Aut campo melior ponè perambulat ,

Aut menfæ comes affidet.

Illam cana Fides , nudâque Veritas ,

Et ferrugineæ plebe Pecuniæ

Circumfufus Honos , & fequitur propè

Albis Fama jugalibus.

O D E X.

Laudes Urbani VIII.

NON folus olim præpes Horatius

Ibit biformis per liquidum æthera

Vates ; oloriniſve latè

Cantibus , Æolióve terras.

Temnet volatu : me quoque defidès ;

Tranare nimbos ; me Zephyris ſuper

Impunè pendere , & ſereno

Calliope dedit ire cælo ,

Et quâ licebit nubibus & ſacrum

Vulgare cælo carmen : eburneam

LYRICORUM LIB. I. 23

Lynamque suspendam, tubamque
Colla super, niveisque leves
Plumis lacertos. Me nec inhospita
Sistent oborti litora Nerei,
Rupésve inaccessæ ferarum, aut
Verticibus scopulorum acutis
Armata Tethys. Me juga Caucaſi,
Me canus Atlas, me mare barbarum,
Latèque deſectis uterque
Audiet Oceanus procellis.
Urſe quieto cuncta ſilentio
Stravère latè ! Pieriæ ſimul
Fontes Amymonæ, & canoris
In numerum cecidère lymphis.
Doctum fluentis murmura Penei
Sacróque Niſæ e vertice tympana,
Lyræque, buxique, & remiſſa
Cum lituis cithariſque pleſtra
Fregère nubes. Hinc Tibi Gloria
Latè per orbem differet aureum,
URBÂNĒ, nomen, quâ coruſco
Conouitur Jovis aula curru,
Septemque ſeſe fideribus pigrum
Evolvit ævum. Protinus ultimis
Aſris, coronatis Serum
Mœnibus, Oceanoque rubro

24 *S A R B I E V I I*

Noscere magnus. Jam Tibi tinnulus
 Fert filtra Nilus : jam Berecynthia
 Curetes æra , jam frementes
 Rauca crepant Corybantes arma.
 Te Vaticanis Maurus & Æthiops
 Affusus aris , Te tepidi canunt
 Devexa mundi , Te remotæ
 Litqra personuere Chrysa.
 Magnusque latè diceris arbiter
 Cælumque , Terrasque , & Maria , & Styga ,
 Amnemque Cocyti severum , &
 Elysiam cohibere Lethen.
 Tibi (benignæ si qua fides spei)
 Sternentur olim magnanimæ ad pedes
 Gentisque Regesque. O caduci
 Præsidium columemque mundi ,
 Jam nunc labantis pondera seculi , &
 Depræliantùm funera Principum ,
 Pronasque regnorum ruinas
 Consilióque humerisque siste.
 Tardum sereni partibus ætheris
 Te Sidus addas ; neu properes citus
 Mensis reclinari , & faventùm
 Ambrosiæ accubuisse Divùm.
 Serò receptum Roma flect Patrem ,
 Tuisque longam vivere moribus

Possint

LYRICORUM LIB. I. 25

Possint Quirites , possit ingens
Curia , purpureique Patres.
Diuque gaudens & cupidus Tibi
Incumbat orbis : certus ames Remi
Urbemque prolemque , ac merenti
Quamquam avidus Tibi debet æther ,
Reposce Divos præmia lentior :
Paullumque differ sidera , dum Tagus,
Dum Bætín , undantemque bello
Eridanum , Ligerimque places ;
Dum fracta septem cornua montibus
Submittat Hebrus ; dum Tibi Thesálon
Ducat catenatus Tyrannum in
Perniciem opprobriumque Fastus.
Jam tum tropæis & senio gravem
Aurata stellarum ad Capitolia
Longis revertentem triumphis
Signiferæ vehat axis aulæ.
Quò Musa vatem , non memor Icari ,
Tollis relapsurum ? his potiùs gravem
Depone ripis , & dolosas
Deme humeris digitisque plumas ;
Tibrimque propter ducere languidos
Permitte somnos , & super ilice
Lynamque pendentemque buxum
Ambiguis fluitare ramis,

Et leto tenues objicimus moras,
At quos eruerit sibi,

Directis oculos invida spiculis
Mors affingere creditur.

Fatis mille loci, mille patent viæ :
Sed signat jaculis locum,

Qui vultum subitis dimovet ictibus,
Devotumque mori latus

Objectu tremulæ protegit ægidis,
Nudos bella pavent viros :

Audentes animos ipsa volunt prope
Declinare pericula.

Cùm consanguineæ ferrea Graciæ
Hector rumperet agmina,

Torvis sæpe genis turbidus obvios
Fati terruit impetus.

Quos Fortuna timet, vitat ; & acrium
Differt prælia mentium ;

Et Mors sæpe viris invidet auteam
Famæ pandere semitam.

Quòd si belligerâ cefferis orbitâ ,
Post te fata citaveris ,

Ostendesque neci, quâ fugies, viam.

O D E X I I.

AD PRINCIPES IMPERII ROMANI.

De recuperandis Græcia Provinciis.

AT non supino semper in otio
Perdemus ævum. Surgite, Dardan

Cives, triumphatumque captis

Imperium reparate Graiis.

Implete classes, tendite carbasæ,

Inferte remos: ite volentibus

Fatis, Quirites, ite: ventis

Vestra tument animisque vela.

Est, qui locantem bella pecuniam,

Novisq; rebus postulet utilem

Nervum? Quis erumpentis auri

Fluxit ager potiore vena,

Cuniculosi montibus Orici?

Ferro, Quirites, si lubet, abditum

Merçemur aurum. Qui vibrati

Glandibus emeruisse plumbi

Gazas potentissim sciverit urbium,

Hic magna parvo lucra paraverit

Sumtu: nec exponetur aurum,

Nec Tyriæ Cypriæve merces ,
 Quas non cruentus Martis emat chalybs ;
 Seu per reluctantum agmina Bistonum ,
 Et per recedentes Gelonos
 Vulnifico pluit aura nimbo :
 Seu fulminatis diruta molibus
 Castella densis bella tonitruis
 Emoliuntur , cum caduco
 Mœnia concutientur igni ,
 Capique versis turribus annuent
 Arces , & omnis copia , & obice
 Centum catenarum gementes
 Divitiæ pedicisque ferri.
 Jam penè gazis Bætra timent suis ;
 Jam dives Aule , jam Cythereiæ
 Conchæ , Mycenæique census ,
 Et Tyros , & Genoëssa flavo
 Pallefcit auro. Jam prope decolor
 Albet superbis Creta coralliis ;
 Phthiæque , & interfusa Cypros ,
 Ditibus ingemuere ripis.
 Est , quem comantum gratia montium ,
 Aut floridorum tangit amœnior
 Vultus viretorum , vel uda
 Mobilibus Cynosura rivis ?
 Hunc emta multo sanguine recreent

LYRICORUM LIB. I. 31

Tempe , vel acri Pelion , aut Samos
Afferta bello , vel virentis
Silva Cragi , vel opaca leni
Pangæa quercu. Nec viridem Gnidon ,
Altamque Dymen spreverit , aut retro
Spissis coronatam salictis
Olenon , umbriferamque Tricon.
Non lympha Cydni , non vitreus Meles ,
Lenifve puro Lydius agmine ,
Non mite crystallum Lycormæ ,
Non gelidis Arasinus undis
Desiderantem non benè lubrico
Soletur amni , si modò bellicâ
E strage fumantes capillos ,
Et tepidus linat ora pulvis.
Est qui supinâ certet amysside
Obliviosum ducere Liberum ?
Hunc Leabos , hunc vinosa Cæte ,
Hunc Paphii rogat ora Cypri
Laxare ferrum. Nec Rhodus abnuat ,
Nec , non severi strenua Cæcubi ,
Naxos : nec illaudata Trachin ,
Aut refides Amathuntis arces
Nolent cruentis ictibus afferi ;
Aut qui propinquis æthera rupibus
Affectat Edon , aut maritus

Vitiferis Aracynthus ulmis.
 Est cui supellex, & vigil ignibus
 Risit caminus? cui pecorum placent
 Armenta? cui latè reductus
 Hinnit ager, fluviique balant
 Cantu sonori blandus Orphei?
 Illum juvenis postulat hospita
 Pleuros, Cleonæque colles,
 Et pecorum studiosa Throëzen,
 Cæque valles, vel Calydoniæ
 Dumeta silvæ, vel redeuntibus
 Saltata Gortyne capellis,
 Cum roseus tegit arva vesper.
 Si quis virenti limina marmore,
 Saxoque posses & laquearia, &
 Fingat pavementum, Caryston
 Et variam Salamina, justis
 Reposcat armis. Hinc Phrygium prope
 Baccata longis Attica collibus
 Descendet in testum, & videnda
 Porticus adjicietur aulæ.

O D E X I I I.

AD TARQUINIUM LAVINIUM.

*Æquam in adversis non secus ac bonis mentem
esse servandam.*

N O N si sol semel occidit ,
Non rubris iterum surget ab Indiis ?
Nec si quos celeris rotæ
Sors non exiguo proruit impetu ,
Non lapsos iterum levet ,
Arguto docilis ludere cum joco ?
Ne spem projice , TARQUINI :
Cujus pæne retro lambere pulverem
Et vestigia diceris ,
Cum Fortuna levem verterit orbitam ,
Effusam super & luto
Fumantem poteris cernere purpuram.
Tunc & risibus abstine :
Neu turpi domino lumina paveris :
Neu calces nimum , memor
Fortunæ geminam sæpe jaci pilam.

O D E X I V.

AD JULIUM FLORUM.

Curam Lyncei adolescentis illi commendat.

N U L L U S effrenæ rabiem Juventæ
 Æstus Ætnæi superet camini :
 Nulla conceptos jaculantis ignes
 Ira Vesevi.

Crescit infestis animosus ausa
 Ardor , & primæ juvenile vitæ
 Robur , adversum sibi , luctuosus
 Dissidet armis.

Sic ubi densis Aquilo procellis
 Bella montanis meditatur Euris ,
 Et potens igni Notus , & sonorus
 Imbribus æther :

Hinc repentinos struit aura montes ;
 Inde bacchantum patiens procellarum
 Ingemit litus , resonumque saxis
 Tunditur æquor.

Fervet hinc illinc inimica Tethys :
 Pacis incertus , dubiusque belli
 Fluctuat Pontus , cui militares

LYRICORUM LIB. I. 35

Instruat undas.

Mollior læsi tamen ira Ponti,
Lenior motis Aquilo procellis,
Puberum, JULI, quatiēte cæcas
Turbine mentes.

Hic ubi pugnax equitavit Auster,
Incitæ remis volitant carinæ,
Quas leves auræ, facilisque veli
Trudit lapix:

Quæ semel certo metuendus arcu
Fixit aut recti timor, aut cupido,
Rara pacatis agitata fidunt
Pectora curis.

Fortius pignes juvenum domando
Spiritus, quàm si juga feriat
Induas tauris, vel eqina Poenæ
Frena leoni.

Jure florentes moderaris annos
Lyncei: duris meritò lupatis
Corripis frenum, spatiumque parcum
Flectis ephebum.

O D E X V.

AD EQUITES POLONOS

*Cum LADISLAUS Poloniae Princeps, fuso
Osmano Turcarum Imperatore, victorem
exercituum in hiberna reduceret.*

CREDETIS ? io, credite, Posterì,

Fractos pudendo Bistonas impetu

Cessisse, & infaustis redemptam

Funeribus pepigisse pacem.

Quis tunc recentes Odrysis timor

Affixit alas, cum refugas metu

Præ se LADISLAUS phalangas

Fulmineis agitare armis ?

Quantus Gelonis, quantus erat fegis

Sudor Corallis !: cum prepe decolor

Ister, verecundusque captâ

Bosporus erubuisse undâ.

Cum versa Thracum parma trementibus

Fronderet hastis, cum celer Artacen,

Turresque Byzanti probrosis

Concanus assonuisse armis.

An nos repensam sanguine gloriam

Frustra futuris emimus ? An suos

LYRICORUM LIB. I. 3

Exempla diffingent nepotem

In proavos ? similemque patri

Gnatum reponēt ? Quatenus (heu pudet !)

Pejor nefastis progenies avis

succrevit , & dammosa pulchras

Secula diminuere vires.

Vel nos avitæ stemmata gloriæ ,

Currusque , & enses , nuper & hosticis

Direpta delubris tropæa ,

Æmonia monumenta pugnae ,

Uramus igni. Neu pudeat sacros

Mentita vultus frangere marmora :

Non æra , fumosâsque patrum

Effigies ; memoresque laudum

Ceras profundo mergere Vistulâ.

Vel , si supinae tædet inertia ,

Martemque , majorumque pugnâs

Egregiis iterare factis

Juremus. O quem Gloria fervidis

Nubesque , terrasque , & populos super

Evexit alis , ô caduci

Grande decus còlumenque mundi ,

Pridem Geloni sobria sanguinis

Rursum Polonis deripe postibus

Et tela , Princeps , & timenda

Edoniis refer arma signis.

O D E X V I.

Temporum ignaviam reprehendit.

MERCURI, nam te citharæ potentem
Vivido Manes reparare cantu
Furva Cocyti stupuere pressis
                    Stagna fluentis.

Tuque Lesboos imitata nervos
Musa, Dirceum modulari carmen,
Quo Palatini revocetur Orco
                    Turba Quirini.

Ite, pugnaces Priami nepotes,
Pulcher Anchisæ Venerisque sanguis:
Ite, formosas Acherontis, ite,
                    Linquite ripas.

Quid juvat nigras habitare valles,
Ferreum leto simulante somnum?
Quid juvat subter sepelire magna
                    Secula terra?

Te, Mari, torvi revocant Sicambri.
Te pharetratæ Nomadum catervæ,
Te Numantini, metuende, poscunt,
                    Scipio, campi.

Æreis rursus fluitare turmis

LYRICORUM LIB. I. 39

Visa Carthago , peditumque nimbos
Et Saguntinis , Siculisque bellum af-
fundere portis.

Surge : non audis strepitum ? & sonorum
Agmen ? & tractas per humum catenas ?
Non vides , quantam novus ecce surgit
Poenus in hastam ?

Magna te poscunt Asiæ sepulcra ,
Magne Pompei. Tibi , Cæsar , olim
Thraces & ferrum , manicasque , & ignem , &
Tela minantur.

Bastra jam motis tremuere castris ,
Martio nubes feriente cornu :
Jam minæ tristes equitum , & frementum hin-
nitus equorum.

Surge : quâ dormis , quatit ager urnam
Ungulâ Medus ; potes hoc sepulcro
Esse securè piger ? aut honestos
Carpere fommos ?

Ite : felices iterate pugnas :
Ite , Romani. Juvet arma notis
Postibus demi , solitoque frontem af-
furgere cono.

Bella nos pictis simulamus armis ,
Splendidè fortes , & inane pugnae
Nomen , & docti vacuum duellis

Ludere Martem.

Fortium cingi galeis avorum
(Pro pudor !) feri fugimus nepotes !
Heu peregrinis onerasse fortes

Tempora gemmis.

Parva non magnam manus implet hastam ;
Defluunt grandes humeris pharetræ :
Decidunt arcus , laterique iniquus

Exprobrat ensis.

Prisca mutatae pudet arma dextræ :
Patrius quondam malè laxus hæret
Filio thorax ; nec avita norunt
Tela nepotem.

O D E X V I I.

Animi lenitate Principes maxime commendari.

N O N vivi paries vitri
Cryſtallique fores , aut Mareoticis
Aurum poſtibus illitum ,
Laudandum memori carmine Principem
Clarabit ; neque barbaras
Decidet tumulo Gloria laureas :
Sed frons mitior aſpici ,

LYRICORUM LIB. I. 41

Innubique nitens ore meridies,
Et, qui sospitat omnia,
Irati vacuus nube supercilii,
Primo gratior Hespero
Formosus roseâ vultus in Iride.
Regum vultus imagine
Regnorum legitur. Pandite lumina, &
Vultum pandite, Principes:
Jam vultum, & populi lumina vidimus
Irasci populum docet,
Qui torvis nebulam nutibus addidit:
Idem supplicii piger
Maturis faciem risibus explicet,
Cædesque, & populi graves
Iras, & procerum prælia, & asperas
Regum contuderit minas.
Vulgus bella fremat: te nihil attinet
Fœdo turbida núbilo
Mutari pavidis ora coloribus.
Veris janitor aureus,
Qui campis liquidi pascitur ætheris,
Stellatis Aries comis,
Pisli rura poli frenat, & arbiter
Mundi prata perambulat:
Iraque & placidi lenior imperi
Ursis præfidet & lupis;

44 . S A R B I E V I I

Stellati tholus ætheris :

Et Lunæ tenerum lumen , & aureis
Fixæ lampades atriis.

O noctis choreas , & teretem sequi
Juratæ thyasum faces !

O pulcher patriæ vultus , & ignei
Dulces excubiæ poli !

Cur me stelliferi luminis hospitem ,
Cur , heu ! cur nimium diu

Cælo sepositum cernitis exsulem ?
Hic canum mihi cespitem ,

Hic albis tumulum sternite liliis ,
Fulgentis pueri domûs.

Hic leti pedicas exuor , & meo
Secernor cineri cinis.

Hic lenti spoliū ponite corporis ,
Et quidquid superest mei :

Immensum reliquus tollor in æthera.

O D E X X.

AD PRINCIPES ITALIÆ.

De recuperando Orientis Imperio.

PULCHRO, Quirites, pulvere gaudeat
Impubis ætas, & strepitum & minas
Jam nunc, & audaces tumultus
De tenero meditetur ungui.
Visoque primum sanguine gestiat
Inter cadentâ signa: neque eligat
Quo lassâ, post pugnam, reclinet
Colla toro; solidisque somnum
Commendet armis. Aut clypeo super
Effusus, aut se cespitis explicet
Per summa, non parvus juventæ,
Et decorum pretiosus emptor,
Hoc septus olim milite, Bistonum
Vallata faxo diruit oppida
Regnator Epiri, & timendus
Parrhasiæ moderator oræ.
Heu quantus armis, quantus adest equis,
Quantusque sudor depopulantibus
Pangæa Dacis! eum refusi

Ferrea diluvies Gradivi
Tumultuosi turbine praelii
Concussit Hæmum : cùm Rhodopen prope ,
Sacrisque LADISLAUS armis
Attonitum patefecit Hebrum ,
Et bellicosum Strymona vindice
Turbavit hastâ , qui calidas adhuc
Strages Gelonorum , & natantùm
Scuta virùm , galeasque volvit.
Magnum illa terris intulerat metum ,
Præceps ahenas rumpere copias ,
Taboque fumanteis & igni
Ausâ cohors operire campos.
Si non honesti læta periculi ,
Bellique metas rumpere pertinax ,
Egisset armorum cupido
Non humiles iterare pugnas.
Manes avorum quis bene prosperis
Excuset armis ? Quæ manus impigrum
Leti Musfurmannum paternis
Immolet inferias sepulcris ;
Quæ nunc (pudendum !) illudere pervicax
Perfultat armentum : & miserabiles
Delent peremtorum ruinas
Hinnulei timidæque damæ ?
Eheu ! cicatricum Hesperiam pudet ,

LYRICORUM LIB. I. 47

Et mollis otii , & turpis inertiae ,
    Iraeque quae procudit arma
        Immeritis inimica regnis.
Quisquamne tandem (dicite posteris)
Ulturus Urbis nomen & Imperii
    Affulget ensis ? atque ab ullo
        Scuta tholo galeaeque pendent ?
An (quod vereri crediderim nefas)
Futurus ensis Dardanios adhuc
    Proscindit agros ? aut Latina
        Arva metit , viridesque filvis
Frondent sagittae ? Non ego Romulam
Damnabo pubem veridicus sacri
    Vates Gradivi. Jam cruento
        Sparsa mari fluitare tela
Videre , totis jam videor Thetis
Pugnare remis ; jam Latiae procul
    Turmae , percussaeque circum
        Æra micant galeaeque lymphæ.
Jam plana Triton personat æquora
Clangente cornu. Jam video novas
    Latè per Ægeum moveri
        Cyeladas , Æmoniamque longè
Inauspicato fidere lugubrem
Moerere Lunam : jam profugæ retro-
    cedunt Tyrannorum phalanges ,
        Pæne metu glaciant Pontum.

O D E X X I.
AD URBANUM VIII.

Gentes omnes nunc esse Christi hereditatem.

P O N E surgentes super orbe curas ,
Magne pacati Moderator orbis :
Mitte Threïssas calidâ phalangas
Fervere rixâ.

Mugiant cano , sine , bella ponto ,
Cùm procellosos struit aura montes ,
Cùm gemunt cautes , refusâque Calpe
Vapulat undâ.

Regna Ræteis resonant triumphis ,
Rumor auratâ volitans quadrigâ
Grata demittit benè feriatis
Omina terris.

Occidit justæ reus hostis iræ ,
Hostis hibernæ dominator oræ ,
Quâ coronatis sinuantur altæ
Turribus Alpes ;

Quâ nivis latè , saturæque flavent
Imbrium valles : ubi mitigatus ,
Sole vicinos jaculante montes
Liquitur humor,

Ire

LYRICORUM LIB, I. 49

Ire captivo patiens fluento
Ister assertâ famulatur undâ :
Corripit fluctus , & utroque Rhenus

Margine servit.

Te genu nixi didicere Medi :
Laxat intentum Tibi Maurus arcum.
Te pavent Seres , humerisque Parthi
Scuta reponunt.

Fingit effuso Tibi nomen auro
Indus , argutâ resonante lymphâ :
Te sonant septem vaga fabulosi
Ostia Nili.

O D E X X I I.
URBANI VIII. S. PONTIFICIS.

Laudat carmina.

Q U I S temperatæ flumine copiae
Siticulosis insluit auribus
Facundus amnis ? & sequacis
Agmine luxuriatur undæ ?
Rursûmne torvam cantibus Æacum
Desenit Orpheus ? quo duce , Thraciæ
Aurita reptavere saxa , &
Æmoniae salière rupes ;

An Dædalei pestinis arbiter
 Vates amicâ Pierias lyrâ
     Triumphat aures ? & difertos
     Eloquii referavit amnes ?
 Qualem pudicis Penea fontibus
 Admurmurantem Theſſaliæ juga
     Mirantur , aut prætervoluto
     Attonitus ſtupet Hæmus Hebro.
 Qualemve puris Parthenium vadis
 Dignantur alto muta ſilentio
     Pangæa , vel circumſonantem
     Caſtaliis Heliconæ ripis
 Parnaffus audit , dum nova gaudia
 Jam jam futuri Veris aventibus
     Enarrat agris , & virentem
     Exfilio remeare Maïum,
 O quis Latinæ fons opulentia
 Exuberanti vividus impetu
     Bacchatur ? & lymphata ſecum
     Corda rapax animosque volvit ?
 Qui nunc profundo volvitur alveo
 Sententiarum : nunc gracili fluit
     Torrente linguæ : nunc apertis
     Ingenii ſpatiatur arvis.
 Suique latè pronus , & inſolens
 Exire ripam , non tamen obviâ

LYRICORUM LIB. I. 51

Captivus algâ, nec tenaci
 Ire piger per aprica limo :
 Sed clarus auro fertur , & Atticis
 Ludit smaragdis , non sine consono
 Lipientis electri susurro , &
 Murmure prætereuntis auri.
 Non stagna Cirrhæ , non ego Phocidos
 Desiderarim : Te prope vitrea ,
 URBANE , Dirce ; te fluenta
 Virginei comitantur antri.
 Olimque simplex collis & invidus ,
 Nunc hospitalis , te duce , Dardanæ
 Parnassus immigravit aulæ ,
 Et Latii rediêre vates.
 Magnusque tanto Pindarus æmulo
 Minor videri gaudet , & Appulæ
 Miratur heredem Camœnæ
 Pegaseos vacuare fontes.
 Seu dithyrambo liber , inutilem
 Verbis catenam demis , & affluis
 Impunè sive rursus seveo
 Verba placet cohibere nodo.
 Sed non profanæ Gloria laureæ ,
 Umbrata , Graiis tempora frondibus
 Adcomit , at conchyliatâ
 Palatæ hœc sed imit coronâ

Et dedicatam purpura laureæ
 Furata frontem subrubet. Hactenus
 Florete Vates : jam Latino
 Vester honos adolevit ostro.

O D E X X I I I.

A D LÆVINIUM HIELIUM.

Laboris commendatio.

NAM quæ purpureis fumet honoribus
 Formoso melior de grege victima,
 Quàm cui solliciti vomeris aspero
     Uffit colla labor jugo ?
 Condit regna labor. Fabricio bene
 Findenti patriis jugera sarculis
 Frondent in mediis sceptrâ novalibus
     Pulchræ messis adoreæ.
 Rastrisque & rigidis parce ligonibus :
 Uncum , listor ait , resice fasculum.
 Quæ sevit Gererem , regna metet manus,
     Glebæ fraude superbior.
 Jam nunc emeritos solve jugo boves.
 Jam nunc nobilium colla Quiritium
 Æqui flecte memor , partus & abstineas

LYRICORUM LIB. I. 53

Romani pater Imperi.

*Fortunæ memiores nunc , age , victimas
Iusto mitte Jovi. Quæ modò mugit ,
Sacris Pontificum digna securibus*

Aras illinet hostia.

*Nunquam puniceis hispida crinibus ,
Martis belligerâ pendula fraxino ,
Auri deciduis vestierat jubis ,*

Graium pellis Iasona :

*Si non difficiles imperii boves
Egisset dominâ vertere dexterâ
Ferratis Chalybum faucia dentibus*

Colchi litora Phafidis.

*Quamquam fulmineo pectoris halitu
Sorberent animosum agricolam boves ,
Et fumi fluvium & noctis inhospita*

Circum nubila funderent :

*Neo quicquam viridum e semine dentium
Bellator jaculis campus inhorruit :
Et latè peperit castra virentibus*

Cristatus galeis ager.

*Quippe ad Theſſalici fulgur acinacis ,
Natali immoriens occubuit metu
Tempeſtas peditum , & denſa micantium*

Hæſtarum interiit ſeges.

MATTHIÆ CASIMIRI
SARBIÆVII
LYRICORUM
LIBER SECUNDUS.

O D E I.

AD FERDINANDUM II. CÆSAREM
AUGUSTUM.

*Quum Thracum copiæ excessissent e Pannoniæ
finibus.*

Q UÆ regna, vel quæ diffociabili
Secreta tellus æquore; quæ domus
Eurique & Arctoi Bootæ
Cæsarei sonitum triumphī
Nescivit? O quā Rumor eburneis
Gentesque & urbes prævehitur rotis,

LYRICORUM LIB. II. 55

Audite Cæsar, te superbæ
Herculeas superasse laudes
Flevère Thebæ. Te tumidus procul
Formidolosi laudibus Hercules
Ploravit Hebrus. Te frementes
Arcadiæ gemuère valles,
Non usitatæ monstra proterviæ
Stravisse latè. Te Nemees jugo
Dignatur Alcides : & Argis ,
Et domitâ tibi cedit Idâ.
Non ille quanquam colla minantium ,
Fumosque & ignes contudit , anguium ,
Cristasque & immanes hiatus
Fulmineo tremefecit ictu :
Quanquam gelati marmora Nerei,
Surdisque mutum litoribus rare
Eminus , arcana refregit
Regna Stygis , pedicasque captis
Injecit Umbris immiserabilis
Prædator Orci ; cùm spolio prius
Taurique & infani Leonis
Mænalias decorasset ornos.
Non ille quamquam transtulit aureo
Scalpenda cælo prælia , quæ procul
Memnonque & Auroræ rubentis
Regna legant , mediisque Vesper

56   *S A R B I E V I I*

Miretur astris : non tibi debitz ,
 Auguste Cæsar , reddat adorez
 Palmas , triumphalemque laurum , &
 Populei diadema ferti.
 Te pronus ambit flumine supplici
 Rhenusque & Albis te resinus sonat
 Tibiscus , & latè receptâ
 Danubius tibi servit undâ.
 Te bellicosus Thermodoontii
 Regnator Hebri , te sibi destinat
 Peltatus Eurotas , & asper
 Argolicis Acheloüs hastis. .
 Te militaris mœnia Daciæ ,
 Te Cimber horret : te genibus minor
 Brennus , percussisque lætum
 Vindelici crepuère parmis.
 Te belluosi litora Bospori ,
 Multoque canum frigore Caspium ;
 Te Cydnus , & lêvis Scamandri ,
 Te refugi pavet unda Xanthi.

ODE II.

AD PUBLIUM MEMMIUM.

Vitæ humanæ brevitatem benefactis extendendam esse.

QUÆ tegit canas modò bruma valles ,

Sole vicinos jaculante montes ,

Deteget rursùm. Tibi cum nivosa

Bruma senectæ

In caput seris cecidit pruinis ,

Decidet numquam. Cita fugit Æstas ,

Fugit Autumnus : fugient propinqui

Tempora Veris.

At tibi frigus , capitique cani

Semper hærebunt : neque multa nardus ,

Nec parùm gratum repetita dement

Serta colorem.

Una quem nobis dederat Juventus ,

Una te nobis rapiet Senectus.

Sed potes , PUBLI , geminare magnâ

Secula Fama.

Quem suū raptum gemuere cives ,

Hic diu vixit. Sibi quisque Famam

Scribat heredem : rapiunt avaræ

Cetera Lunæ.

Cv

O D E I I I.

Ad suam testudinem.

S O N O R A buxi filia futilis ,
 Pcndebis altâ , Barbite , populo ;
 Dum ridet aër , & supinas
 Sollicitat levis aurâ frondes.
 Te sibilantis lenior halitus
 Perflabit Euri : me juvet interim
 Collum reclinaffe , & virenti
 Sic temerè jacuisse ripâ.
 Eheu ! serenum quæ nebulæ tegunt
 Repentè cælum ? quis sonus imbrium ?
 Surgamus. Heu semper fugaci
 Gaudia præteritura passu !

O D E I V.

AD STANISLAUM SARBIEWSKI

Fratrem, Equitem Polonum.

S I tranfacta retro secula respicis ,
 Si ventura vides ; tristibus omnium

LYRICORUM LIB. II. 59

Incumbunt tumulis nigra silentia , &

Altæ oblivio gloriæ.

Frustra belligerum carmine fuscitas ,

Sarbievi , S A R A B E T E M , & sibi conscios

Manes esse vetas , qui benè barbaro

Pridem in pulvere dormiunt.

Armorum studio clarus , avum nepos

Ad vitam reducem splendidiùs dabis :

Nos cantu dabimus , qui tacitos sacro

Soles ducimus otio.

Multi magna loqui possumus : ardua

Raros ausa vocant. Nobilium fluunt

Infecunda Ducum secula ; nec bono

Succrescit soboles Patri.

Ætas si pariat quælibet Herculem ,

Sit fecunda fatis. Sed sua sæpius

Tellus monstra videt , Geryonem , aut Libyn

Antæum , aut validum Gygen.

Cessant omnia : nec præpete curritur

Ad majora gradu. Cum potioribus

Servant parva vicem. Deterior subit

Pravis Fama nepotibus.

Si se quisque tamen vincere gestiat ,

Olim æquabit avos. Tu modò fortibus

Insta consiliis , & rude nobili

Urge propositum manu.

Ipſa ad conſpicuas Nominis inclyti
Ducent fata fores ; quâ labor arduam
Emunire domum pugnat , & aureis

Sudor præſluit arcibus.

Nunc ſeu Cæſareo miles in agmine
Scandis turrigeræ mœnia Mantuæ ;
Seu te per Ligures , ſive per ultimam

Raptat Gloria Galliam :

Jam nunc ad patriæ bella Poloniæ
Magnam finge animam : jam doceat pius
Pulchræ mortis amor laudibus aſpera

• Commendare pericula.

Mox ſeu viſta vocent Iſmara , ſeu Getes ;
Narratam patrio in pulvere gloriam
Exercebis eques , nec trepidam ſines

De te ſerpere fabulam.

O D E V.

E rebus humanis exceſſus.

HU M A N A linquo : tollite præpetem

Nubesque ventique. Ut mihi devii

Montes reſedère ! ut volanti

Regna procul populoſque vaſtus

LYRICORUM LIB. II. 61

Subegit aër ! Jam radiantia
Delubra Divûm , jam mihi regiæ
Turres recessère , & relictæ in
Exiguum tenuantur urbes :
Totasque , quâ se cumque ferunt vagæ ,
Despecto gentes. O lacrymabilis
Incerta Fortunæ ! o fluentûm
Principia interitusque rerum !
Hic ducta primis oppida moenibus
Minantur in cælum : hic veteres ruunt
Murique turreſque : hic supinas
Pænè cinis ſepelivit arces.
Hic mite cælum ; ſed rapidæ ruunt
In bella gentes : hic placidâ ſedent
In pace ; ſed latè quietos
Dira lues populatur agros.
Hic pænè Tellus tota micantibus
Ardet ſub armis : ſtant acies adhuc
Pendente Fatorum ſub iſtu ,
Et dubio Furor hæſitavit
In bella paſſu. Parte aliâ recens
Jam miſta Mavors agmina mutuam
Collit in moſtem , & cadentûm
Cæde virûm cumulifque latos
Inſternit agros ! Hic Mareoticæ
Secura merces æquora navigant ,

62   *S A R B I E V I I*

Portusque certatim frequentes
     Centum operis populisque fervent.
 Nec una Marti causa , nec unius
 Sunt arma moris. Bellat adulteræ
     Ridentis e vultu Voluptas :
     Inque Helenâ procus ardet Orbis.
 Hic verba bellis vindicat ; hic canis.
 Heu vile furtum ! se mala comparant :
     Rarum sub exemplo superbit ,
     Nec sceleris scelus instar omne est !
 Eous illinc belligerâ latet
 Sub classe Pontus : jam Thetis æneâ
     Mugire flammarum procellâ , &
     Attonitæ trepidare cautes ,
 Et ipsa circum litora percuti
 Majore fluctu. Sistite , barbari ;
     Ferróque neu simplex , & igni , &
     Naufragio geminate Fatum.
 Parúmne Tellus in miseras patet
 Immensa mortes ? hinc miserabili
     Quassata terrarum tumultu
     Stare pavent titubantque regna ,
 Unâque tandem funditus obruunt
 Cives ruinâ. Stat tacitus cinis ,
     Cui serus inscribat viator :
     CUM POPULO JACET HIC , ET IPSO

LYRICORUM LIB. II. 63

CUM REGE REGNUM. Quid memorem super-

Infusa totis æquora portibus

Urbes inundare ? & tepenti

Tecta Dēum sonuisse fluctu ?

Regumque turrets , & pelago casae

Jam jam latentes ? Jam video procul

Mercesque differri , & natantem

Oceano fluitare gazam.

Alterna rerum militat efficax

In damna mundus. Cladibus instruit,

Bellisque , rixisque , & ruinis

Sanguineam Libitina scenam ;

Suprema donec stelligerum dies

Claudat theatrum. Quid morer hæcenus

Viator aurarum ? & serenas

Sole domos aditurus , usque

Humana mirer ? Tollite præpetem

Festina vatem : tollite , nubila ,

Quæ Solis & Lunæ labores

Cæruleo vehit æthra campo.

Ludor ? sequaces an subeunt latus

Feruntque venti ? jamque iterum mihi

Et regna decrevère , & immensæ

Ante oculos periære gentes.

Suoque semper terra minor globo

Jam jamque cerni difficilis suum

64   S A R B I E V I I

Vanescit in punctum ? O refusum
 Numinis Oceanum ! o carentem
 Mortalitatis portubus insulam !
 O clausa nullis marginibus freta !
 Haurite anhelantem , & perenni
 Sarbivium glomerate fluxu.

O D E V I.

Cato Politicus.

U s u se minui si finerent opes,
 Jam nunc plura petam , quàm teneo : sed , heu !
 Auri stulta fames ipsa sibi negat ,
     Quicquid omnibus abstulit.
 Laudo divitias , quas animus dedit ,
 Quas versat facili consilium manu :
 Quæ cùm perpetuum crescere gestiant ,
     Nunquam diminui dolent.
 Rex aut Cæsar erit , cui Deus arbitrâ
 Seu quid sustulerit , seu dederit manu ,
 Nulla parte sui major abiverit ,
     Nulla parte sui minor.
 At Sors ingenio plebis inanibus
 Illudit studiis : nam varias finu

LYRICORUM LIB. II. 65

Cùm disperfit opes , ridet inutili

Vulgum fervere jurgio.

Quantùm magna libet munera jecerit ,

Stulti diripiant : non ego mobiles

Voto digner opes , quas aliquis meam

Casus verterit in manum.

Quòd si me meritis fascibus ambiunt ,

Ipsam Fata domum , sed sine tristibus

Intrent invidiis , ne volitent meæ

Circum limina regiae.

A Virtute datis utar honoribus

Tamquam deposito. Cùm Superi volent ,

Quæ lætus tenui , lætus idoneo

Tradam sceptræ vicario.

Gratam cùm populis egero fabulam ,

Seu claro nitidus murice , seu togâ ;

E scenâ monitus cedere , non meis

Utro vestibus exuar.

Et qui conspicuus tot populis heri

Spectabar tacito non sine gaudio ;

Ridens e media plebe vicariam

Cras spectabo Tragœdiam.

O D E V I I.

AD PUBLIUM MEMMIUM.

Vita est benefactis extendenda.

E S S E T humanis aliquod levamen
 Cladibus , si res caderent eâdem
 Quâ morâ surgunt : sed humant repentes
 Alta ruinæ.

Nil diu felix stetit : inquieta
 Urbium currunt hominumque Fata :
 Totque vix horis jacuere , surgunt
 Regna quot annis.

Casibus longum dedit ille tempus ,
 Qui diem regnis satis eruendis.
 Dixit ; elato populos habent mo-
 menta sub ictu.

Parce crudeles , moriture P U B L I ,
 Impio Divos onerare questu ;
 Densa vicinis nimium vagari
 Funera testis.

Quæ tibi primum dedit Hora nasci ,
 Hæc mori primum dedit. Ille longum
 Vixit , æternum sibi qui merendo
 Vindicat ævum.

ODE VIII.
AD ASTERIUM.

AT nos inani pascit imagine
Fortuna rerum. Ludimur, ASTERI,
Umbris amicorum; & doloso
Verba simul placuere fuco.
Res esse stulti credimus: at simul
Sors infidelem corripuit rotam,
Gaudent recedenti sodales
Non eadem dare verba Divæ.
Plerumque falsis nominibus placent
Humana. Rari pollicitis data
Æquamus: & minor loquaci
Religio solet esse voto.

ODE IX.
AD DECIUM.

AN nos sola parit, DECI,
Tellus? An patrio degeneres polo
Mentimur genus? & domum

68   *S A R B I E V I I*

Quæ nos assiduis circuit ignibus ,
 Et torpere domestico
     Stellatam sobolem non finit otio ?
 At si Semideum genus ,
     Nec falsis canimur fabula vatibus
 Cælo ducere sanguinem ;
     Cur nostræ refides (heu nimium diu !)
 Indormimus inertiae ?
     Natalisque dies infundimus casæ ,
 Dum pulchri fuga Temporis
     Nil cunctante fenes prætereat rotâ ?
 O quisquis volet impiam
     Noctem paciferi rumpere seculi ;
 Primus Phasim & uberes
     Colchos , & veteris moenia Thracæ
 Pulsis eripiat Getis.
     Illum per populos garrula differet
 Bigis Gloria candidis ,
     Et seris recinet Fama nepotibus.
 At nos nobilium domi
     Laudum livor edet : quatenus (heu nefas !)
 Quod Virtus erat , invidi ,
     Fortunæ tenui nomine diximus.
 Fatis omnia tradimus :
     Et quam certus emit consiliis labor ,
 Stultæ plebis in agmine

LYRICORUM LIB. II. 69

Laudem casus habet. Nam simul abstinit
Nostris Gloria postibus,

Obliquo refugam lumine figimus:

Et læti malè, serias

Laudes non hilari deterimus joco,

At tu cui placitas manu

Pulsat Fama fores, excute te toro,

Mensæque & patriis focis:

Et quacumque sequi jusserit, emica,

Ducentemque præi: neque

Præter fucciduis passibus ambula.

Mox hinc Caucasum, hinc Athon

Victor belligero corripies gradu.

Tunc quæ maxima fluminaum,

Seu cum Sole sacris fontibus exeunt,

Seu cum Sole cadunt, nihil

Indignata tui sceptrum sub Imperi

Leni pace fluent: suum

Volvent cuncta tuis in manibus diem.

Cur tunc ad patrios ego

Cantem bella focos, segnis, & immemor

Sacræ transfuga Gloriæ?

Cur non te potius Græcia, barbarum

Cur exuta jugum Rhodos,

Visam non pavidis navita puppibus?

Jam nunc carpere libero

Tempe læta gradu , jam liceat sacrum
Hæmi scandere verticem :

Et nunc in vitrei margine Penei ,
Nunc ad saxa biverticis

Parnassi residem , Pindaricis juvet
Rupes vincere cantibus ,

Et pacare rudi prælia barbito.
Jam tunc inclytus & sacer ,

Ignotisque procul gentibus audiar
Magni carminis artifex.

Tum quæ pessima præsentibus imminet ,
Absens ulterioribus

Abrumpan spatius Invidiam ; neque
Occultus patiar mori

Exsul Pieriæ civis adoreæ.

O D E X.

*Honesto orio addictus seculi sui vitiis bellum
indicit.*

ME O beatus , cetera vilibus
Habere Fatis , & miserabili

Permitto vulgo : quos secundo

Per populos vehatæ Ramor ,
Quem donet astris Gloria , fortiter

LYRICORUM LIB. II. 71

Ignarus : & quæ lex sapientibus ,
Idem meas nescire , & idem
A populo didicisse laudes ,
Latere clauso certior ostio.
At ne malignis Fama calumniis
Me jactet arcanum probrosis
Flagitium simulare testis ;
Audax vel ipso vivere publicus
In sole civis. Non ego ludicræ
Dixi sacramentum Minervæ
Innocuus sipe cæde miles.
Sed bellicoso strenuus ardui
Amore Veri , crimina seculi
Fraudesque & indevota laudi
. Pectora desidiamque frango
Ultore versu. Quem nimis asperum
Exsuscitando Numina gentium
Regem esse volebant veterno ,
Esse tamen voluere vatem.

O D E X I.

AD D. VIRGINEM MATREM,

*Cùm illi templum exstrueret JOANNES CAROLUS
CHODKEVICIUS, signa contra Osmanum By-
zantinum Imperatorem moturus,*

HU C O, beatīs septa cohortibus
Regina mundi, fidereos, age,
Molire passus: huc curuli
Nube super Zephyroque præpes
Descende, sacri conscia liminis;
Quà dedicatis te Samogitia
Dignatur aris, & patronæ
Turicremi famulantur ignes.
Neu vota, Virgo, temne vocantium:
Quanquam micantùm regia siderum,
Romæque, Lauretique sedes
Dalmatico potior metallo:
Quanquam nivosi civis Enipei
Te non avaris ornet adoreis,
Ditemque miretur superbis
Heniochus radiare testis:
Et qui supinis præcipitem rotis

Solem

LYRICORUM LIB. II. 73

Solem reclives Americi vident,
Et qui sub Eois renatum
Suspiciunt remeare cunis.
Videtis ? an me ludit amabilis
Imago Divæ ? Jam videor pios
Audire plausus , & sonantes
Cæruleum per inane currus ,
Tristesque fumos , & nebulæ globum
Latè serenas rumpere copias ,
Auroque florentes & igni ; &
Missilibus radiorum acutis :
Spissæque nimbum lucis , & igneas
Flictu rotarum fervere semitas ,
Ventosque , & obliuctata longo
Nubila dissiluisse sulco : &
Effusa densis agmina desuper
Errare gyris , non sine Siderum
Risu , ridentisque Cæli
Sole cava jaculante nubes.
Auditis ? O quas prætereuntium
Lyraeque cantusque audio nubium !
Io , Triumphe ! ter procellæ ,
Ter liquidæ erupère flammæ.
Io , Triumphe ! ter resonabilis
Respondit Echo : ter Samogitæ
Saltus , supinateque valles ,

SARBI EVI

trepidæ fonuere filvæ.
nostris præses habebitur
erris. Ite, recentibus
e donis, & precatu
igetem celebrate Divam.

ODE XII.

FERDINANDUM II.
SAREM AUGUSTUM.

Describit Pacis commoda.

uinax Albis, domitusque latè
ffertâ famulatur undâ :
ut pronis tibi regna, FERDI-

NANDE, tributis.

pugnaces populata Dacos,
ibellem galeis Tibiscum.
orum, pavidumque telis

Sepiit Istrum.

rum fragor, ille magnæ
urópæ, Scythici tremendus
onti, piger obsoletis

Abstinet armis.

Leges, & amicâ Legum

LYRICORUM LIB. II. 75

Jura civiles cohibent tumultus,
Et Fides, & Fas, & aperta læto
Gratia vultu.

Jura pacatis dominantur agris:
Jura compescunt grave clasticorum
Murmur, & curtus, & hiulca sauci
Fulmina belli.

Pax ubi clausas moderatur urbes,
Illa vittatis operatur aris.
Illa vicinis studet æmulari
Sidera templis:

Quaque pubentes graditur per herbas;
Hinc & hinc Divam comitatus albo
Messum fluctu Cerealis undat
Merges aristæ.

Longus herboſis ſpatiatur arvis
Ordo Virtutum: niveæque juncta
Fauſtitaſ Paci legit otioſis
Lilia campis.

Ite, Ræpeis ſociæ triumphis,
Ite, delectos religate flores,
Ite, Virtutes; iterate nexis
Serta tropæis.

Te Ceres flavis redimita culmis,
Magne pacati Moderator orbis,
Te Jovis quærens, & Apollinaris.

Umbræ corymbi,
 Te volunt lauri. Tibi se Latini
 Arbor Alcidae probat, & supinis
 Annuit ramis, & amica circum
 Tempora, serpit.
 Quo velis crinera cohibere ferto,
 Mitte cunctari: tibi colla circum,
 Herculis ritu, suat usitata
 Populus umbra.

O D E X I I I.

AD JULIUM ROSAM.

*Invitat eum ad sacram Poësim in crepusculo
 pervigilii D. VIRGINIS MATRIS
 decantandam.*

QUID muti trahimus diu
 Segnes excubias? suggerere possibus
 Dereptum, ROSA, hastæ.
 Nos arguta manu sua docebitur:
 Tu buxum digitis move,
 Et mutis animam suffice tibiis.
 Nos cantabimus aureo
 Stellarum vigiles, sistere lubricam

LYRICORUM LIB. II. 77

Mundi sollicitos fugam , &
Palantùm choreas ducere Siderum :
Tu rerum Dominaam canes ,
Et sparsam Zephyrorum arbitrio comam
Nudis ludere brachiis ,
Et nimbos-voluprùm fundere criniam.
Addes & teretes pedum
Suras non humilem lambere Cynthiam :
Et futas chlamydam faces ,
Indutique togam Solis amabili
Emirabere fistulà :
Donec virgineis laudibus & suis
Placatus , refecet moras ,
Et curram madidis hœcat ab Indiis.

O D E X I V.

AD D. VIRGINEM MATREM.

Cùm illi dicata navis in Indiam solveret.

DIVA ventorum pelagique præses ,
Quæ laborantes super alta naves
Summoves faxis , uteròque Nerei
Eripis imo :

Si tibi moti cadit ira Ponti ,
 Cùm Thetis molles imitata somnos
 Sternitur latè , bibulisque se re-
     clinat arenis :

Mercium felix tua navis esto ,
 Quæ per undantes tibi læta fluctus
 Floribus remos , hilarique proram ,
     Fronde coronat.

Illa seu primos aditura Seras ,
 Sive longinquas Orientis oras ,
 Proferet latè tua fabuloso
     Nomina mundo.

O D E X V.

A D N A R V I A M.

*Cujus in ripa puer admodùm primum Carmen
 Lyricum cecinerat.*

A L B I S dormiit in rosis ,
     Liliisque jacens & violis Dies ,
 Primæ cui potui vigil
     Somnum Pieriâ rumpere barbato ,
 Curæ dum vacuus puer

LYRICORUM LIB. II. 79

Formosi legerem litora Narviæ.
Ex illo mihi posteri
Florent Sole dies ; qui simul aureæ
Infregit radios lyræ ,
Jam nec scuta sonat , nec strepitum trucid
Gradivi ; sed amabiles
Ruris delicias ; five rubentia
Udo rore rosaria ,
Seu molles violas , five volubilem
Leni flumine Villiam ,
Seu primo graciles vere Favonios.
At tu , N A R V I A , quem puer
Tum primum Calabrâ personui fide ,
Istu pectinis hoc habet
Incisum viridi carmen in ilice.
Quem Phœbus citharæ pater ,
Quem lætæ citharis Pierides amant ,
Lætum barbita Narviam ,
Lætum virginei semper ament chori.
Hæc , dum sponte virentia
Vivent in teneri vulnere corticis ,
Addiscent pueri tibi ,
Addiscent tacitæ carmina Virgines.
Festo mox eadem die ,
Dum glebam solidæ lucis & igneas
Electri lacrymas legent ,

Partiti geminis litora cœtibus,
 Alternis pueri tibi,
 Alternis recinent carmina Virgines.

O D E X V I.

Nihil stultè timendum & concupiscendum.

ET me Latinæ non solitum loqui
 Jusserè Musæ. Nobilis Orphei
 Non erubescendum nepotem
     Sarmaticâ redimite lauru : &c
 Longâ sonantem, nec tenui lyrâ
 Audite Vatem. Nil popularibus
     Ambire votis, nil timere,
     Nil nimium cupiisse, magnis
 Edico primùm mentibus. Improbo
 Utcumque ponis frena Cupidini,
     Metumque dispensas ; per omnes
     Invidiæ potes ire fluctus.
 Præcogitati mitior ingruit
 Procella fati. Sæpius omnium
     Perstare sub rerum tumultu
     Anticipes, animumque in omnes
 Præmitte casus : seu Pelagus super,

LYRICORUM LIB. II.

Seu fulminantis porta tonet Poli;
Stabis, repentinamque mundi im-
mobilis excipies ruinam.
At nec futuram sollicitus pave
In pace bellum. Qui patitur mala
Ventura præsentis timore,
Bis miser est; dubiamque victus
Est ante cladem. Ne nimiam tamen
Virtute pecces; neu mala fortiter
Clamorus irrites: juvabit
Fortia continuasse verba.
Arcem modesti pectoris innotens
Fortuna transit: si revoces tamen,
Tuoque non æquam duello
Increpites; redit, atque ab isto
Quæ præteribat moenia, succutit.
Stringenda jam tunc sunt sapientis
Et arma libertatis. Infra
Consilium cadet omne telum,
Quod fortuito cumque minabitur
Fortuna nervo: seu genus impetat,
Seu fortè virtutem; vetabo,
Fervidus impetuosa sedis
Vindex reponas verba calumniis.
Erit loquacis pulchra protervia
Vindicta risisse, & ferebo

82. *S A R B I E V I I*

Magnanimum tacuisse vultu.

Se quisque qualem noverit, arguat

Aut laudet intus. Non ego civium

Ab ore pendebo ; aut protervis

Invidiæ dabo terga telis.

Hac lege justus se teneat Timor :

Nunc danda cæco jura Cupidini.

Externa vestigamus ; at se

Rarus habet, vel habere quærit.

Hic plenus auri, sed vacuus sui,

Infamat omnes naufragus insulas.

Quo vivat, heu stultè cruentum

Alter emit sibi morte lucrum.

Hic dum supremam lustrat Iberiam,

Et gestit hospes discere plurima ;

Se nosse dediscit, diùque

Ipse sui vagus exsul errat.

Alter reducto lentus in otio

Paulùm sepulto distat : inutilis

Belli domique & ante letum,

Heu ! virides malè perdit annos.

Hic hæret aulæ : se tamen improbus

Suosque mores vitat in omnibus ;

Et, quæ suprema servitutis

Pœna, palàm miser esse non vult :

Interque diri tormina pectoris

LYRICORUM LIB. II. 8

Agit beatum. Vanus adultero
Se moeror in risu dolentis
Diffimulat, variatque scenam.
Livescit omnis Lætitiæ color
Sub nube Curæ. Perpetuus licet
Nimbus salutantum, & clientis
Unda fluat refluatque vulgi,
Omnisque servet limina civitas :
Desertus a se cuncta sibi gemit
Deesse : torquent urbis illum
Divitiæ, populique census.
Desideranti cuncta Potentiæ
Commune nil est : esse suum putat
Quodcumque pulchrum est. Invidendo
Me mea pauperies ab auro
Cautum removit. Quæ pede proteram
Sint plura, quàm quæ possideam manu :
Hoc magnus, hoc æqualis uno
Cæsaribus, dominabor. Omnes
Sprevisse tutò possumus omnia ;
Habere nemo. Qui tumidus suo
Se librat, attollitque regno,
Esse suum populique nescit
Æquale letum. Vivimus impares :
Pares obimus. Hunc alios supra
Altrè curules, hunc Triumphì

84   *S A R B I E V I I*

Extulerant : cinis æquat omnes ;
 Et urna quæ nos colliget , omnium
 Mensura rerum est. Demite sarcinas ,
 Grandemque Fortunam lacerto , &
 Soliciti grave pondus auri.
 Dum non onustus , sed moriar meus ;
 Jam nunc perennes divitias mihi
 Nil concupiscendo paravi ,
 Nil nimium metuendo , pacem.

O D E X V I I.

A D A P O L L I N E M.

*Magnificentiam CÆSARIANÆ liberalitatis
 ab illo cani oportere.*

QU I s literati munera Cæsaris ,
 Fusasque pronâ divitiis manu ,
 Et testâ quæ pecuniarum
 Auriferis micuere nimbis ,
 Laboriosi carminis arbiter
 Æternet ? O qui sacra biverticis
 Delubra Parnassi , & canorum
 Imperiis Heliconâ frenas :
 Expergesfactis ad sonitum lyris ,

LYRICORUM LIB. II. 85

Undantis auri flumina concine ,
Quæ fusa FERDINANDIANIS
Per populos abiêre rivis.
Non curiosus ille ligonibus
Evisceratæ collibus Indiæ ,
Aut emedullato Liburnis
Montibus infidiatur auro.
Usûque rerum, non opibus potens ,
Exuberantis flumina dexteræ
Per sacra Musarum refundit
Atria , Palladiosque postes.
At non , ut olim , fabula pauperes
Ditavit agros : dum pretio gravis ,
Aurique tempestate dives ,
Nobilium pater unionum
Ganges , avaro gemmea septies
Tributa solvit Nereidum patri ,
Ripasque mirantesque campos
Mygdoniæ lavit amne gazæ.
Hinc illa magnæ regia Palladis ,
Fastigiatis pyramidum jugis ,
Æquâ levabit invidendum
Mole caput , famulumque Musis
Prætexit Albim : quæ procul exulem
Phœbum severæ saltibus Aticæ ,
Cirrhâque , & umbrosis reductum

Theſſaliæ revocabit antris.

Sic ille Gallus ſcilicet Hercules

Plebem ſonantùm colligat aureo

Nexu catenarum, & revinctâ

Attonitum trahat aure vulgus :

Dulcique rerum deſluus agmine ,

Ludit recuſis in pretium ſonis :

Aurumque, & in vulgum caducas

Flumineo ruit ore gemmas.

O D E X V I I I.

IN D. VIRGINEM MATREM
CARMEN SECULARE.

Parodia ex Q. Horatio Flacco.

P U E R O R U M C H O R U S.

REGINAM teneræ dicite Virgines

Viſentem roſeis aſtra jugalibus ,

Dignatamque volantùm

Currus ſeſtere Siderum.

Vos lætam citharis , & ſonitu lyræ ,

Quem vel Pierii verbere peſtūnis

Fingit faucius aër ,

Vel motæ digito fides.

LYRICORUM LIB. II. 87

PUELLARUM CHORUS.

Vos Marfæ, juvenes, carmine tibiz,
Aut rauci strepitu dicite tympani,
Pugnarúmve loquaci
Nympham reddite claffico.

UTERQUE CHORUS.

Cæcos Illa metus, & Procerum graves
Iras, e miseræ limine patriæ,
Vestris mota querelis,
Ad Medos aget & Getas.

ODE XIX.

DE SACRO SALOMONIS EPITHALAMIO.

*Similis est Dilectus meus capræ hinniloque
cervorum.*

VITAS sollicitæ me famulis capræ,
Quam vel nimbfoni fíbfus Africi,
Vel motum fubitis murmur Etefiis
Vano corripit impetu.
Nam feu prima metum Bruma trementibus
Incuffit foliis, five Diefpiter

88 *S A R B I E V I I*

Elisit resonis tela Cerauniis ,

Incertâ trepidat fugâ.

Atqui non ego Te quærere definam ,

Clamatura retrò ; *CHRISTE* , revertere ; &

Rurfus , cùm rapido fugeris impetu ,

Clamatura , Revertere.

O seu Te Libani terga virentia ,

Seu formosa rubræ culta Bethuliæ ,

Seu pinguis Solymæ , five procul cavæ

Cingunt rura Capharniæ.

Tandem sollicitæ pone modum fugæ.

Nam non effugies : Te mihi sedulis

Æther excubiis proſtet , & aureis

Prodet *Cynthia* cornibus.

Te neglecta gemunt litora : Te procul

Suspirat tacitis *Aura Favoniis* :

Te noctis vigiles , Te mihi vividis

Signant fidera nutibus.

ODE XX.

AD JOANNEM STEPHANUM
MENOCHIUM *Rectorem Collegii*
Romani Soc. JESU.

*Cùm Libros de Principum institutione in lucem
edidisset.*

QUALIS ubi Phrygiâ Jovis armiger educatus Idâ,
Audax hiulci fulminis satellites,
Vere novo teneras Aquilonibus experitur alas,
Terrasque nescit, immemorque nidi,
Magna patris relegit vestigia, fulminumque latè
Circumtonantes vâsit officinas,
Evincitque Notos, & inertibus evenit pruinis,
Cælóque tenfos navigat per imbres:
Talis inassueto circumvagus ingeni volatu,
Doctus paternæ strenuæque pennæ,
Celsa super Procerum palatia, despiciſque terras,
Summasque rerum pervagaris arces.
Quaque Pater dubiis populos super immoratus alis
Leges superbis dividit Tyrannis:
Hac neque consilii, neque degener ingeni, secutus
Æquis adurges nifibus volantem.

Ille tamen dominas frenaverat Infubrum secures ,
Forumque gnavus rexerat Triumvir :
Te rerum exsortem tenuit domus innocentis oti
Ausum togatas exuisse curas.
Nec te plebis honos , neque litibus intonata centum
Verbosa raucis bella sub patronis ,
Nec plorata reis subsellia , nec triumphali
Adjudicatum curiæ tribunal :
Sed jucunda tenent oblivia diffluentis ævi ,
Et urbis expers patriæque vita.
Non tamen interea niveos finis exfulare mores
Aulis potentum , curiisque Regum :
Præceptisque Numas & legibus anteis Lycurgos ,
Valeriosque vincis & Catones ,
Dum prohibes tumidum popularibus Ambitum procellis
Regni verendos obsidere postes :
Nec pateris mediis assistere Cæsarum catervis
Cæcasque Fraudes , desidesque Luxus ,
Exfomesque Dolos , & dulcibus illitum venenis
Aulæ Nitorem , barbarumque Fastum.
Quin etiam teneros virtutibus imbuis Quirites
Sacrumque cunis advocas Honestum ,
Ignotumque doces vagitibus alloqui Tonantem ,
Rudemque Divis explicare palmam.
Jamque novos debet tibi Martia Roma Scipiones ,
Centumque Magnos , Maximosque centum ,

LYRICORUM LIB. II. 91

Et Belgæ Carolos , & Lechica regnâ Casimiros ,
Novosque Dacus debet Emericos :
Ferreâ paciferum qui secula digerant in aurum ,
Mundique pronas fulciant ruinas ;
Et Tiberi Gangen , & Gádibus afferant Hydâspen ,
Et regna primo differant Eoo.
Quorum spontè fluens sub fœdera militaris Ister ,
Rumpat tenaces Bosporo catenas.
Quos neque fulmineâ de pectoris emovebit arce
Inane regni purpuræque fulgur ,
Nec solium , nec quæ manus imperiosiore sceptro
Mœstæ minatur annuitque plebi.
Hæc adeò longi cùm perleget otii sequester
URSINUS , almi prima cura Phœbi ,
Tristibus ignotum te non sinet immori tenebris :
Sed te futuro consecrabit ævo ,
Temporis egressum ludibria , turbinesque rerum , &
Caliginosi sævæ jura Leti.

O D E X X I.

AD ANDREAM RUDOMINAM
E SOCIETATE JESU.

*Cùm Româ in Lusitaniam abiret in Indiam
navigaturus.*

ERGO minaci credulus Africo ,
Tumultuosi marmora Nerei ,
Pugnasque ventorum , & tyrannos
Æoliæ superabis aulæ ?
Nec te marinæ torva licentiæ
Imago terret ? nec timor æquoris
Enavigandus ? nec protervis
Ille frequens equitatus Euris ?
Sed contumaces Æoliæ minas ,
Iramque Ponti spernis , & obvios
Mundi furores irretortâ
Fronte subis similiq; vultu ,
Quo feriantis mœnia Tusculi ,
Aut otiosi jugera Tiburis
Perambulaturus subibas
Egelidos Anienis amnes ?
Hoc ore motæ dira proterviâ

LYRICORUM LIB. II. 93

Subfidet undæ. Jam video procul
Ad litus acclinata leni
Æquora decubuisse somno ,
Et dormientis flamma. Nerei
Spirare pacem. Scinde tenacium
Moras rudentium : perge classem
Velivolis anantare ventis.
REGINA terrarum & pelagi potens
Formidolosos diruet objices
Periculorum , nec finistris ,
Ire dabit tua Fata velis.

O D E X X I I.

*Laudes invictissimi potentissimique SIGIS-
MUNDI III. Poloniae Suecæque
Regis.*

Q UAM prono Rhodopen pede
Lustro ? quæ vitæ litora Phasidis .
Vivo prævehor impetu ?
Audacesque Dahas , & faciles mori
Colchos , & rapidum Scythen ,
Captivumque gelu transilisse Tyram ?
O cani juga Carpati !

O formosa rubræ rura Druentiæ !
 Quam fontes Hypanis lavant ,
 Quam lambunt gelidi flumina Viſtulæ ;
 Quis me , quis Moræque , præcor ,
 Quis me perſpicuæ margine Viliæ
 Siſtat , quæ gelidum nemus
 Ridet mobilium ſletibus amnium ?
 O quæ ſidera trajicis ,
 O quæ nubivagâ , Calliope , polum
 Præterlaberis orbitâ ;
 Hic me ſiſte , præcor , quæ Getico piger
 Fervet ſanguine Boſporus ,
 Nymphæique domos , & cava barbaræ
 Plangit litora Tauricæ.
 Hic dulci ſcopulos carmine colligam ,
 Hic Græiæ prece tibiæ
 Aram de mediis ſurgere rupibus
 Suadebo. Duce me , retro
 Descendent reſonis marmora collibus :
 Et longo procul prædine ,
 Arrepent Pariis ſaxa laboribus :
 Muſeamque pati manum ;
 Inſcribique volent , & memores tui ,
 SIGISMUNDE , pati notas ,
 Sculptæris volucri proterere impetu
 Threſſiæ coraua Cynthiæ :

LYRICORUM LIB. II. 95

Scalpemus gemini fulmina praelii :
Scalpemus refugum Geten ,
Et captum niveis Nerea vinculis.
Huc & nocte bis & die
Lectarum venient agmina Virginum ,
Et latè violis humum ,
Aramque & folio Solis , & aureis
Pingent marmora liliis.
Nos & mane ter , & vespere ter sacrâ
Circùm valle sedebimus :
Hic vivis dabimus cespitibus super
Verbenas , & olentia
Sacris tura focis , & rudè sutili
Nectemus phylirâ caput.
Dicemus ! ter Io ! ter recinent Io !
Canæ litora Thraciæ :
Et victos iterum carmine Concanos ,
Et plausus , & ovantia
Permistis dabimus classica tympanis.

O D E X X I I I .

A D G E R M A N I A M

Civili bello ardentem.

Q U I D juvat densis glomerata turmis
Bella civili tonuisse elade ?

Quid juvat latè maduisse pingues

Sanguine campos ?

Tela Threïssis potiora pugnīs ,

Tela , Germanī , cohibete tela :

Tela molitur nova pervicacem

Cæsar in hostem.

Parcus irarum , modicusque ferri ,

Lenis in cives , sine cæde fusos

Thracas , & victos sine clade Cæsar

Sternet Alanos.

Pone crudelis simulacra leti :

Deme loricas pharetrasque , Ræte ,

Mollibus flectit sua regna F E R D I -

N A N D U S habenis.

Servit extremi tibi potor Iſtri ,

Cæsar , irati moderator orbis :

Te

LYRICORUM LIB. II. 97

Te repercussis agilis Sicamber

Concrepat armis.

Condito mitis placidusque ferro

Orbis, ingentes senii ruinas

Firmat, & prono fugitiva ducit

Otia mundo.

Martis oblitus calidæque rixæ,

Findit obliquo juga vomer unco:

Et minax olim, modò justus agrum.

Demetit ensis.

Cassis instratis resupina cristis,

Alitum vernis resonat querelis

Feta nidorum: fociant maritas

Scuta columbas.

Te vagum Solis comitata currum

Fama, per latas spatiosa terras,

Narret Eois, doceatque feros.

Nomen Iberos.

Audiet Dacos acuisse tela,

Tela Germanis inimica telis:

Audiet contos & iniqua pilis

Pila rotari.

At simul, leni rapiente curru,

Sparget infanti fera corda succo:

Demet & contos, & iniqua pilis

Pila recondet.

O D E X X I V.

D I R Æ I N H E R O D E M.

D E V O T A sacrae progenies domus !

Fatale monstrum ! prodigialium

Monstrum parentum ! seu Libyssa

Marmaricis lea pavit antris ,

Seu te maligno fidere degener

Pardus maritâ tigride prodidit ,

Furoris heredem paterni :

Sive gregis populator Afri

Nudum sub alto desituit jugo :

Seu belluosis fluctibus exspuit

Irata Tempestas nocentem

Alitibusque ferisque prædam.

Tuo severas pectore marmora

Duxere venas , marmora rupibus

Decisa , quas Getula calebo

Deucalio super arva jecit.

Te sede primùm livida regìa

Megara fixit : Tisiphone dedit

Sceptrum cruentandum , feræque

Imposuit diademâ fronti.

LYRICORUM LIB. II. 99

Regale nuper cùm premeres ebur ,

Affedit altis fulta curulibus ,

Et per Palæstinos Tyrannis

Explicuit sua signa campos.

Tremensque & atrum sanguineâ manu

Telum coruscans , secum Odia & Minas ,

Cædemque , & insanos Tumultus ,

Funerâque , & populorum iniquas

Strages , & indignum Excidium retrò

Latentis ævi traxit , & inclyta

Regnorum , inexhaustasque longis

Cladibus evacuavit urbes.

Illam & parentum dira gementium

Lamenta , Questusque , & Gemitus retrò ,

Luctusque vitæ secuti , &

Irriguis Lacrymæ catervis.

Quòd si caducis decidit annibus

Præfagus imber , quid pluvias sequi

Cunctantur ultrius præcellæ ?

Et volucrum strepitu quadrigarum

Incussus Æther pigra Tonitrua , &

Immugientum Fulmina nubium

Compscit ? Indulgentque metæ

Æreis vaga tela penitus ?

At nil trifulcis Antoderaonæ

Dejecta flammis , nil Rhodopes jugis ,

Quassæve peccavère cautes
 Emathiæ, nisi forte dirum
 Inominatis marmora partibus
 Fudère monstrum : Rumpite, rumpite
 Montesque, secundasque Regum
 Fulmina præcipitate rupes.
 Exspiret auras : occidat, occidat
 Funestus, execrabilis, efferus
 Sector : crematuramque taxum
 Ipse super cumulumque regni
 Summum cadaver fumet, & aëra
 Cælumque diro liberet halitu
 Fatale monstrum, dissidentium
 Ludibrium Furiarum & Orci.
 Perrumpe tractus impenetrabiles,
 Ignava Tellus, desuper ardua
 Volvente faxorum ruinâ ;
 Quam Pelagus super, & refusus
 Bis terque Nereus Syrtibus insonet.
 Audimur. Ingens fidera verberat,
 Spumamque, limumque, & rapaces
 Oceanus glomeravit undas.
 Jam nutat Æther : jam barathrum prope,
 Vastisque campi diffiduis hiant.
 Jam fractus illabatur Orbis
 Sacrilego capiti. I, profunda

LYRICORUM LIB. II. 101

Inexpiato pollue Tartara ,
Tyranne , leto : solus & igneum
Infume Cocytum , & frementem
Sulphureis Acherunta ripis.

O D E X X V.

EX SACRO SALOMONIS EPITHALAMIO.

*Fulcite me floribus , stipate me malis , quia
amore languo.*

*Adjuro vos , Filia Jerusalem , ne suscitetis ,
neque evigilare faciatis Dilectam ,
quoadusque ipsa velit.*

*Esce iste venit , saliens in montibus , transfiliens
colles. Similis est Dilectus meus caprea ,
hinnulôque cervorum.*

ME stipate rosariis :

Me fulcite crocis : me violariis ,

Me vallate Cydoniis :

Me canis , sociæ , spargite liliis.

Nam visi mora Numinis

Mi sacris animam torret in ignibus.

Vos o , vos ego filia

Cælestis Solymæ : vos Galaditides ,

Vos, o per capreas ego
 Errantesque jugis hinnuleos precor,
 Antiqui genus Ifaci,
 Quæ saltus Libani, quæ viridem vago
 Carmelum pede visitis,
 Nymphæ nobilium gloria montium:
 Ne vexate tenacibus
 Acclinem violis: neu strepitu pedum,
 Neu plausæ sonitu manûs
 Pacem solliciti rumpite somni:
 Donec Sponsa suo leves
 Somnos ex oculis pollice terferit:
 Donec Lucifer aureus
 Rerum paciferum ruperit otium.
 Summis ecce venit jugis
 Formosæ Soboles Matris, & unicæ
 Formosi Soboles Patris:
 Silvarumque super colla comantium, &
 Intonsum Libani caput,
 Magnorumque salit terga cacuminum, ac
 Proceras nemorum domos
 Prono transfiliens præterit impetu:
 Veloci similis capræ,
 Quæ visis humili in valle leonibus,
 Per prærupta, per ardua
 Sublimi volucris fertur anhelitu.

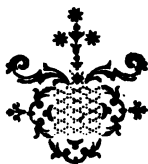
O D E X X V I.

AD D. VIRGINEM MATREM.

Cùm fame, bello cællusq; intemperie laborar
Polonia.

AUREI regina MARIA cæli,
Mœsiae valles, Hypanisque latè
Nubium curru super & nivosis
Vise quadrigis.

Aureus tecum Puer, & coruscis
Aureæ pennis properent catervæ;
Et Salus, & Pax, & aperta pando
Copia cornu.

O D E X X V I I.

AD CLAUDIUM RUFUM.

Sibi sepulcra & tumulos Regum scholam esse.

N O N me Democriti sales ,
 Non me Cecropii porticus atrii ,
 Non percussa docentium
     Delectant calidis pulpita jurgis ,
 Vel quæ pectoris impotens
     Clamori celebrat turba Panæti ;
 Vel quæ Pythagoræ senis
     Doctâ tulle crepat. Me veterum frequens
 Memphis pyramidum docet :
     Me pressæ tumulo lacryma Gloriæ ;
 Me projecta jacentium
     Passim per populos busta Quiritium ,
 Et vilis Zephyro jocus
     Jactati cineres , & Procerum rogi ,
 Fumantùmque cadavera
     Regnorum , tacito , R U F E , silentio
 Mœstum multa monent. Mihi
     Pompeii gelido sub Jove segreges
 Artus , & lacrymæ carens

LYRICORUM LIB. II. 105

Desertóque vagum litore funus, &
Magni nominis indigum
Corpus, magniloqui verba Panætii
Compensat brevius; neque
Regales patitur quærere copias.
Nolim Pieriis maces
Insudare libris, aut tacito vigil
Impallescere Socrati:
Si Regum titulos, & tumulis super
Fulgentem premo Gloriam, &
Calco nobilium nomina Cæsarum.

ODE XXVIII.

AD FAMAM.

*Laudes Ladislai, Principis Polonia Sueciæque
ab illa cani oportere.*

AGE picti moderatrix Dea mundi,
Quate pulso titubantes pede nimbos,
Age, claras famulantùm quate pennas Aquilonum.
Glacialis rege currum Cynosuræ,
Cata spissos super imbres equitare,
Simul Euros animavit generoso tuba cornu.

O D E I I.

AD D. MAGDALENAM.

Christi necem deflentem.

CUM tu, MAGDALA, lividam
Christi cæsariem, cùm male pendula
Spectas brachia, pro! tibi
Pectus non solitis fervet amoribus.
Non es, qualis eras: tibi
Non mens semianimis restat in artubus:
Non fronti teneræ nives,
Non vivax roseis purpura vultibus,
Non notus superest color:
Sed mors marmoreis pingitur in genis,
Et vitæ gracilis via
Exili tacitè spirat anhelitu.
Non, me si fatis audias,
Plores perpetuùm tristia, tertia
Cùm lucem revehet dies,
Mutati referet munera gaudii.
Nam quæ sole caret duplex,
Ridebit geminis tertia solibus.

O D E I I I.

AD FRANCISCUM CARDINALEM
BARBERINUM.

Clementiâ potissimùm Principes ornari.

FELIX, qui dubio forte caput supposuit Jovi,
Nutantique polo : nec trepidâ sceptrâ tenet manu ,
Nec sperat cupidus , sed fruitur : nec pavidus tenet ,
Sed securus habet. Tu modici lenior imperi ,
Nec plausum tacitæ plebis emes ; nec miserabiles
Divendes lacrymas nobilium cæde Quiritium :
Te justus populi clarat amor. Cetera disfluent :
Hoc uno veniet dives opum copia flumine.

O D E I V.

AD EGNATIUM NOLLIIUM.

*Æquo semper rectoque animo adversus Fortunæ
inconstantiam standum esse.*

SI V E te molli vehet aura vento,
Sive non planis agitabit undis;
Vince Fortunam, dubiasque, NOLLII,
Lude per artes.

Riserit? vultum generosus aufer.
Fleverit? dulci refer ora risu.
Solutus, & semper tuus esse quovis.
Disce tumultu.

Ipsè te clausam modereris urbem
Consul aut Cæsar: quoties minantùm
Turba Fatorum quatient ferenam
Pectoris arcem.

Cùm leves visent tua testæ Castus,
Lætus occurre: præeunte Luctu,
Faustitas & Pax subeunt eisdem
Sæpe penates.

Dextra fors omnis gerit hoc finistrum,

LYRICORUM LIB. III. 113

Quòd facit molles : habet hoc sinistra
Prosperum ; quem nunc ferit , imminentes
    Durat in ictus,
Ille qui longus fuit , esse magnus
Definit mœror. Facilem ferendo
Finge Fortunam : levis esse longo
    Discit ab usu.

O D E V.

AD PUBLIUM MUNATIUM

*Mœrorem animi colloquiis & cœtibus amicorum
temperandum esse.*

Si quæ juvabit dicere faucium ,
Permitte , P U B L I , compositam malè
    Loqui cicatricem , & latentes
    Parce animo sepelire curas.
Secura ferri robora sæpiùs
Occultus ignis subruît : & super
    Minora filvarum caducum
    Traxit onus , nemorùmque famam
Stravit virentem , quam tonitru levi
Quondam favillâ lambere gestiit

Impunè. Te longus filendi
 Edit amor , facilèſque luctus
 Hauſit medullas. Fugerit ocyus ,
 Simul negantem viſere juſſeris
 Aures amicorum , & loquacem
 Queſtibus evacuâris iram.
 Olim querendo definimus queri ,
 Ipſoſque fletu lacryma perditur :
 Nec fortis æquè , ſi per omnes
 Cura volat reſidètque ramos.
 Vires amicis perdit in auribus ,
 Minorque ſemper dividitur dolor ,
 Per multa permiſſus vagari
 Pectora , nec rediſſe quondam ,
 Pulſus ſuperbit. Viſe ſodalium
 Coetus : & udis ſic temerè jace
 Infuſus herbarum lacertis ,
 Ad patrii leue murmur Hallæ.

ODE VI.

AD MARCUM SILICERNIUM.

*Veras esse divitias, quæ a bonis animi
petuntur.*

NUNQUAM præcipiti credulus alæ
Cum Fatis avidas composui manus,
Ut mecum taciti fœdere prælli

Æquâ pace quiescerent.

Quid Fortuna ferat crastina, nesciam,
Heres ipse mei. Quas dedit, auferet,
Non avellet opes, quæ procul extimo

Semotæ spatîo jacent.

Quæ possunt adimi, non mea credidi:
Nunquam pauperior, si meus integer.
Regnum, MARCE, mei, si bene de meis

Vestigalia censibus

Intra me numerem. Pars animi latet
Ingens, divitibus latior Indiis,
Quò non ter spatîo longius annuo

Itur navibus aut equis.

Sed mens assiduum visitur in diem

Hospes sæpe fui , non ebur , aut novas
 Mercatura dapes , ipsa fui fatis
 Dives , si sibi cernitur.

O D E V I I.

In turpem seculi Avaritiam.

FR U S T R A querelis & gemitu parum
 Deliberato stævimus , arcium
 Portas & emunita sævo
 Moenia procubuisse ferro.
 Tot civitatum clade super parum
 Peccavit ensis , quando labantium
 Infirma murorum reperto
 Oppida suffodiuntur auro.
 Eheu ! secundum militis ad latus
 Primus resedit sedulus artium
 Fossor pudendarum , & decoros
 Explicuit sine sole vultus
 Vicina juxta pocula lætior !
 Cessère servis tela ligonibus !
 Plebeius (heu nefas !) equestris
 Malleus associatur hastæ !
 Pax ipsa bello deterior subit ,
 Cum vilis auri belligeras amor.

LYRICORUM LIB. III. 117

Pacavit iras , & repensis
Prælia detonuère nummis.
Pugnare dignos sole palam duces
Celant opacæ nobilis obsides
Auri cavernæ. Jam caduci
Desuper intremuère colles.
Nolunt adeo jam dubiæ solo
Pendere turres. Excudit impios
Tellus colonos , in ruinam
Ambiguis agitata campis,
Fugère turpes agricolas agri ;
Insons avaris litus ab urbibus
Migravit , & contaminatos
Æquora deseruère portus.
Natura magnis dum sepelit nefas
Rerum ruinis , vitrea fontium
Oblevit ora , ut navigatos
Sicanis Venetæque merci
Puniret amnes. Vidimus Aufidum
Nusquam repertas , arva per Apula ,
Quæfisse ripas , cum sequacem
Distinuit malus error undam ,
Hæsitque nubes vallibus integras
Turbo soluto plana per alveo ,
Regum piaturus penates
Flagitiis , populique noxâ.

O D E V I I I .

A D Æ L I U M C I M I C U M .

*Cum Auctor in Russiam citeriorem profecturus
esset.*

Æ L I , non sumus arbores ;

Ut quo quisque loco natus , inutili

Duret perpetuum morâ.

Nolis cæruleas Sarmatiz domos ,

Et canæ juga Russiæ

Intentata mihi , dum Zephyri vocant ,

Et siccæ nimium viæ.

Non frustra properis imposuit rotis

Currus Japeti genus ;

Et terram pavidos linquere navitas

Pictis non sine carbassis ,

Remorum celeri propulit agmine.

Non frustra patiens equi

Se sternit mediis trames in Alpibus :

Magno dignum iter Hercule ,

Naturæ ingenium struxit , idoneis

Dimensum juga passibus ,

Quâ se præcipit Gloria vertice

LYRICORUM LIB. III. 119

Lasso ostenderet Herculi ;
Dignatusque sequi pergeret Annibal :
Regnumque ac Lybicos manu
Attollens populos Æoliam super
Et tristes nebulis domos ,
Armatam Italiæ infunderet Africam.
Non soli loca quærimus :
Nusquam fixa satis Pergama transeunt :
Teucrique & Dolopes migrant.
Mutant magna suas regna vices : nihil
Perstat , quo genitum est , loco.
Cum primum geniti , matris inertia
Terræ viscera rupimus ,
Moti particulam traximus ætheris :
Cælique ingenio patris ,
Cum matre immemores stase , cucurrimus.

O D E I X.

*Panegyris ANNÆ RADIVILÆ Castellanae Tro-
censis ducissæ Nesuisi.*

QUO te Dearum nomine consecrem,
Vicina cani Nympha Borysthenis?

Themisne, an una Gratiarum

De tribus excipière Divis

Scribenda Drie? Cedit aquis tibi,

Utcumque pictis fertur oloribus,

Cretâque; & innantem relinquit

Oceano Cytherea Delon.

Hinc & severo migrat ab Algido

Parùm serenâs Cynthia cornibus,

Quamvis anhelantùm laceffat

Ira canum, teretesque rumpant

Virgulta damæ. Sed tibi dulciùs

Tranquilla rident Palladis otia;

Seu tela non mendax retexto

Bella virùm simulare in auro

Mensem fefellit; seu tibi Cælitum

Vestire nudas spiritus incidit

Aras, & aulæis & ostro

Pauperibus

LYRICORUM LIB. III. 121.

Pauperibus placuisse Divis,
At non inani Fama canit tubâ
Te vi potestis non sine consili
Ventura tangentem sagaci
Mentis acq̃ celerique curâ,
Tristis videri prodit : & unicè
Sibi serenis pervigil in genis
Lucet Venuſtas ; seu coruſcum
Cæsariem tibi pingit aurum ,
Non indecoræ nube Modestia
Exstinguis aurum vilius aspici ,
Gemmaſque nolentes latere
Moribus ingeniôque celas,
Hinc inde rubris Cræta coralliis ,
Illinc ſmaragdis fulguret India :
Cum pura Virtus fulſit , omnes
In tenebris latuère gazæ,

O D E X.

A D M U S A M.

Laudes Ladiſlai Principis Poloniæ & Sueciæ,

CARMINUM præſes citharæque Clio
Dic ubi molli , reſupina ſomno

Feta rumorum cubet eruditis

Fama sub antris.

Rumpat ignavos , age , dic , sopores

(Nam locum nostri) nitæque fessa

Somni , tergat niveo morantem

Pollice somnum.

Thespio currum moderante loro ,

Solis auratas , age , dic , quadrigas

Scandat , & claros gemino triumphos

Differat orbi.

Narret hibernis Helicen pruinis

Barbaro nuper caluisse tabo.

Narret Arctoo rubuisse canum

Sanguine Pontum.

Prodigus laudes tibi fundet Indus

Ostis septem. Tibi dives æris

Accinet Lydus ; tua volvet ingens

Nomina Ganges.

Te canent solis Garamantes arvis :

Te Dacæ , Princeps , pluvizque pauper

Maurus , & Cydni , vitreique discet

Potor Enipei.

O D E X I.

AD FRANCISCUM BARBERINUM.

Laudes Francisci Cardinalis BARBERINI.

Q U I S me citatus pectoris impetus

Denso sedentem propulit aëre ,

Currusque nimborum morari , &

Per medias equitare nubes ,

Et plana terrarum , & populi casus

Regumque tures non sine gaudio

Calcere sublimem , & superbo

Regna super volitare curru ?

Rerumne falsâ ludor imagine ?

An picta mundi mœnia , & igneas

Arces , coronatumque flammis ,

Et liquidum sine labe Solem

Prævertor ? Hic & patria siderum ,

Clarusque cæli baltheus aurei ,

Campique stellarum , & decemplex

Perpetuo redit aula gyro.

Quâ parte cæli Principis aureas

Inscribo laudes ? Hinc adamantinis

Æternus Orion in armis ;

Et gemino propè Castor igni
Fortem repossunt. Hinc gravis Hercules
Famæ propinquum postulat Herculem :

Hinc noctis immunem & veterani

Farrhasi vocat ora plaustris.

Acrem & timorì cedere nescium

Addam Leoni ; quem penes igneæ

Æstatis arborumque cura , &

Flava Canis Cererisque regna ?

Iustam & tenacem propositi manum

Mundi ferenis partibus asseri

Exspectat Autumni Virago ;

Quæ geminam sine fraude Libram

Ævique frenos , & celeres vehi

Compefcit Horas, Hinc tibi patrio ,

FRANCISCÆ , cedentes Olympo

Pleiadas Hyadasque cerno :

Illic laborat Phosphorus hospitas

Laxare nubes : hinc tibi lucidus

Collumque repentesque cælo

Scorpius abstinuisse chelas ,

Aurorque contum Marmaricus Leo

Crinem totondisse , & radiantium

Opima villorum , & jubatas

Velle polo revocare flammæ ,

Insculpta cælo gloria sospitat

LYRICORUM LIB. III. 125

Heroas : anni cetera subruunt.

Aulæque , sceptróque , & columnis

Extidium sua dixit ætás.

O D E X I I.

AD AURELIUM FUSCUM.

Omnia humana caduca incertaque esse.

Si primum vacuis demere corticem
Rebus , FUSCE , velis , cetera diffluent
Vernæ more nivis , quæ modò nubium

Leni tabuit halitu.

Formosis refeces fortia : displicent.
Extèrnis trahimur. Si malè Dardanis
Respondens Helenæ pectus amogibus
Famofus videat Paris ;
Nufquam per medii prælia Nerei
Ventòrumque minas splendida deferat
Graii furta tori. Sed bene mutuo

Rerum confuluit jugo

Naturæ Dominus , quòd niveis nigra ,
Lætis occuluit trifia. Qui bona
Rerum de vario deliget agmine ,
Consulto sapiet Deo.

O D E X I I I :

A D M O S C O V I A M.

*Cùm Principem Poloniae Moschi in imperium
arcesserent.*

M O S C U A , cur iniquas
Aureis frustra pharetris diminuis sagittas ?
Vulnera cur adacto
Dirigis ferro ? Cohibe stridula contumaci
Barbara tela nervo.
Jam tibi Mavors facili molliit arma risu.
Jam tibi mulcet iras :
Jam tibi frontem lepto temperat in sereno.
Jam cecidère tela :
Jam pharetratis clypeus demigrat e lacertis.
Quid lacrymosa torvam
Exaras rugis faciem ? Quid melius supinis
Fletibus Astra poscas ?
Quid bono Divi melius mittere Rege possint ?

ODE XIV.

AD HONOREM

Cum FRANCISCUS BARBERINUS purpurâ sacrâ
ab URBANO VIII. Pont. Max. ornaretur.

Te, clara Divûm progenies, Honor,
Marsæ canemus carmine tibiæ :

Te, meta votorum, & laboris

Dulce lucrum, volucrisque vitæ

Formosa merces. Te decorum patrem

Inter serenæ fulgura Gloriæ,

Lunæque stellarumque cunas,

Imbre super radiorum & auri,

Virtus marito conscia Numini

Effudit illustrem, & genialibus

Toris coronatum reclinem

Sidereâ religasse zonâ, &

Non indecoræ fidere purpuræ,

Gratæque risu Lucis, & osculis

Miros anhelantem nitores

Celsa super posuisse sceptrâ,

Et molle fertur fascibus & mitris

Aptasse fulcrum : quas stipulæ modo

128 *S A R B I E V I I*

Prenſaſſe per ludum , & procaci
 Diceris arripuiſſe dextrâ.
 Te prorogati ſilia Temporis ,
 Germana Reſti , candida Veritas
 Non erubescendis adurit
 Ignibus ; ingenuoque parvus
 Luces honeſto , fervidus ardua
 Curare rerum. Te patriæ parens
 Tranquilla Libertas , Fideſque ,
 Et duplicis ſtudioſa mundi ,
 Illiterato quæ procul otio ,
 Fecunda veri tempora dividit ,
 Arcemque Cauſarum , & coruſci
 Prævehitur , vaga regna Phœbi.
 Te , quæ propinquâ clade ſuperbior
 Gaudet cruentis Diva periculis ,
 Laſſare Fortunam duello , &
 Per medias docet ire mortes.
 Illam impotentium exercitus imbrium
 Infana aquarum rumpere prælia ,
 Undas refringentemque flammas ,
 Attoniti pavet ira mundi.
 At non & æquo fœdere conferit
 Non temperato pectore Comitas
 Cultuſque , tranquillamque morum
 Temperiem , ſimilemque vultum :

LYRICORUM LIB. III. 129

Sive æstuosas gurgēs inhorruit
Civilis undæ , cū popularium
Æstu procellarum , & dolosâ
Carbasa diripiuntur undâ :
Seu rauca vulgi murmura lenibus
Sedere ventis ; cum placidum sibi
Consensit æquor. Te decoro
Nobilitas comitata gressu
Centum vetustas nescit origines ,
Centumque retro per populos fluit
Ceris avorum : nec severæ
Martis opes , Aquilæve defunt ,
Censusque , & almæ vulgus Adoræ
Anciliorum , & stemmatis , & togæ ,
Fascesque , laurique , & frementum
Turba retro Titulorum inanes
Exercet auras , non sine Plausibus ,
Famæque & aureo Nominis effedo ,
Quod turba mirantum , & curule
Frenigerâ trahit aure vulgus.
Jamque & virentis vere puertiae
Malas amictum , purpureus simul
Autumnus irrepsit decoras
Flore genas , per aperta late
Effulgorantum culmina fiderum.
Effrena curru jungere fulmina ,

Nubesque prætervectum & imbres
Quadrijugis dare lora ventis
Miramur omnis turba minor pedum :
Supina curvo poplite Civitas ,
Votisque , & obtutu sagaces
Puniceum jaculamur axem :
Unde & coruscis oppida mœnibus ,
Pictumque velis æquor & insulis ,
Regumque turres barbarorum , &
Attonitas specularis urbes.
Tu regna ventorum , & pelagi gravem
Compescis iram : tu vaga siderum
Crystalla frenas : tu frementes
Lucis equos , vigilesque mundi
Metaris ignes. Te penes Æquitas :
Et septa Tusci Jura securibus
Stipantur : annosæque Leges ,
Et niveum sine cæde Justum.
Tecum supellex aurea , & asperi
Gemmis tiaræ : te radiantium
Nexus coronarum , sereni
Regum apices , litusque circum.
Et regiarum sidera frontium ,
Mitræque fulgent , & diademata
Ad usque formosam Diei
Invidiam , opprobriumque Solis.

LYRICORUM LIB. III. 131

At retro flavum lambere pulverem
Livor rotarum, & degeneri solum
Mento cecidisse, & procacem
Mœret humi posuisse vultum :
Plenóque nusquam Divitiæ sinu
Gazæque, & omnis turba Pecuniæ,
Et grando gemmarum, & refusi
Per populos vagus imber auri.
Tu lene Tormentum ingenio admoves,
Mentesque dulcis nectare Gloriæ
Plerumque mulces. Te feracem
Consilii, facilemque vendi,
Emisse doctus circuit Ambitus,
Fucóque & albis vestibis unicè
Formosus, agnosceique duplex,
Et placidæ sine nube rugæ.
Risu serenæ frontis idoneus
Mirè sagacem fallere euriæ,
Discrimen obscurum dolosis
Artibus, ingenioque morum.
Spes mille circum nubibus insident,
Plenóque regni pectore turbidum
Bacchantur : at turpes Repulsa,
Et volucris fuga ridet Auræ.
Te quanquam anhelantùm ignea siderum
Suspirat ædis, Principis aureos

Invisæ postes. Hic ruinas
 Imperii seniumque mundi
 Curare solers, desine tristium
 Tandem querelarum, & potius sacrâ
 Incude diffingas in aurum
 Sæva Ducum Procerumque tela.

O D E X V.

AD APES BARBERINAS.

Melleum venisse seculum.

C I V E s Hymetti, gratus Atticæ Iepos,
 Virginæ volucres,
 Flavæque veris filiz,
 Gratùm fluentis turba prædatrix thymi,
 Nectaris artifices,
 Bonæque ruris hospitz,
 Laboriosis quid juvat volatibus,
 Crure tenus viridem
 Perambulare patriam,
 Si BARBERINO delicata Principe
 Secula melle fluunt,
 Parata vobis secula ?

O D E X V I.

AD SEIPSUM.

QUID dñi vanas feriente nubes
Vota fallaci jaculamur arcu ?
Quid loquor dudum mihi Consul ipse ,
Ipse Senatus ?

Ite , mordaces , procul ite , Curæ :
Me vocat notis Helicon viretis ,
Me sacrum lauri nemus , & canorum
Phocidos antrum.

O ubi molles Heliconis umbræ !
O ubi Cydnus , violisque pictum
Thespiæ rupis caput ! o sonori
Flumina Pindi !

Me quis ad vestros Aquilo recessus ,
Aut quis alata Zephyrus quadrigâ
Deferat fessum , gelidâsque Cirrhæ
Sistat ad amnes ?

Vos mihi Romam , Phrygiisque centum
Pendulas saxi simulatis ædes :
Vos Aventinum Capitolique im-
mobile saxum.

134 *SARBI EVII*

Hic ubi levi cecidère musco
 Virgines undæ , vitreóque garrît
 Ore Clitumnus , nimiúmque labi

Sedulus Almon :

Hippocreneís abière rivis
 Pegasi fontes , Aganippidúmque
 Murmur , & cantus , & euntis agro

Copia lymphæ.

Alter hic Liris fugit , alter Ufens :
 Alter illimi Thrasimeneus amne
 Trudit electrum , liquidóque Plævo
 Volvitur auro.

Hic ad Empusæ nemus , & virentem
 Æsaris ripam studiosa florum
 Aura colludens cumulo jocantis
 Obstrepit undæ.

Lenis hic Auræ tepor , hic Venustas :
 Hic nitor rerum , meliórque cæli
 Vultus : hic plenis agitata manant
 Gaudia ripis.

Hic Sales comiti , facilésque Rifus.
 Hic levis circum Jocus , & decentes
 Gratia plenos referunt refecto
 Flore quasillos.

Hic mihi septem melius renident
 Romuli colles , gracilésque venti

LYRICORUM LIB. III. 135

Lenius perflant gelidam supini

Tiburis arcem.

Collis o sacri decus ! o magistrum

Numen ! o Graiae fidicen Camoenæ

Phœbe , si gestis procul arduo de-
scendere Cyntho ,

Huc ades longi mihi testis otii.

Túque (nam me quis prohibet ?) reposta

Affer in primis mihi , FUSCE , grati

Carmina Flacii.

O D E X V I I.

A D T I B E R I M.

*Eum Beneficentiæ & Liberalitatis URBANI
VIII. Pont. Max. symbolum fore.*

TIBERI, siste precor , nec rapidæ regna licentiæ
Jactaris temerè : ne Latii litora Nerei
Undarum nimio deciduus plauseris agmine.
Quid per plana , per abrupta , per impervia lubricum
Vestigal domino deproperas Nereidum patri ?
URBANI patulæ credideris flumina dexteræ :
Tunc seu melle fluent , seu rutilis secula fontibus ,
Fies auriferis nobilior fabula Lydiis.

O D E X V I I I.

Laudes Francisci Cardinalis BARBERINI.

Hic ille plenis Oceanus pater
 Laudum carinis. Ite loquacia
 Per transtra, facundisque, Musæ,
 Carmina deproperate remis.
 O qui loquentis flamine sibili,
 Lenique sacræ nubis anhelitu
 Impellis antennas, Notorum
 Alba super volitare terga
 Doctus, procellas & bijuges celer
 Frenare nimbos, huc age Delphicæ
 Lauru, coronatamque myrto
 Pegaseæ dominator undæ
 Inscende puppim. Quod timidè prius
 Sulcemus æquor? quod pelagus situm
 Fundoque Virtutum, & refusæ
 Per populos maria alta Famæ?
 Vates profundæ navita Gloriæ.
 Invisat? Illinc alta frementium
 Moles procellarum, & prætervæ
 Fluctibus intonuere lymphæ.

LYRICORUM LIB. III. 137

Hæc illa parci nescia litoris ,
Avara cæli, prodiga munerum
    Bacchatur , & pecuniarum
    Cæruleo pluit aura nimbo.
Hæc illa magni pectoris indoles
Sese ipsa rerum fluctibus erigit ,
    Curasque , & alternis natantem
    Consiliis animum remiscet ,
Vindex avaræ fraudis , & abstinens
Lucrantis auro regna pecuniæ ,
    Rerumque prudens , nec cruentæ
    Laudis iners , animique parca.
Hinc æstuantium mota superbia
Subsedit undarum , & procul arduum
    Ad litus acclinata blando
    Æquora decubere somno.
Hoc illud alti Principis otium
Clausum quieti veste silentii ,
    Somni que curarum , & labore
    Emita quies , animique vesper
Longi repensus merce negotii.
Cum dulcis inter claustra Modestiae
    Sceptrumque & immensis reclinat
    Regnum humeris , onerique parcat.
Obliviosus dissipat Hesperus
Regum labores. Damna fugacium

Plerumque curarum reponunt
 Pervigiles sine nocte somni.
 Aulæ nitorem cùm benè nesciæ
 Texere noctes, nobilium simul
 Pompam catervarum retexit
 Clara dies, rediëre Curæ.

O D E X I X.

AD MILITARES EUROPE ORDINES.

De Provinciis Græciæ recuperandis.

Si quem cruentæ vultus Adoræ,
 Si fufus auro miles, & inclyti
 Urunt in argento triumphî,
 Artifici simulante dextrâ,
 Sculptæque laudes, & titulis super
 Afflata signis vitæ Corinthiis,
 Cultûsque, moresque, & perennis
 Pæne loquax fua Fama faxy;
 Hic fi locari postgenitis facer,
 Et per nepotum lucidus atria
 Quærit videri; destinatam
 Funeribus meditetur aram,

LYRICORUM LIB. III. 139

Vultúmque vultu fingat Achillei ,
Dextramque dextræ commodet Hæctoris ,

Dignus Timantheâ notari

Arte , Syracosíoque cælo :

Letique curtâ merce perennius

Lucretur ævum ; quos sibi demserit

Caris redonaturus annos

Conjugibus , puerisque caris.

Hic si timendus gestit aheneis

Horrere squammis , quem litui sonus ,

Sævique conjurata Martis

Signa vocant , clypeo subire ,

Sparsumque crinem verficoloribus

Mutare cristis , & rapidum vehi ,

Dum per reſectantes ſacertos

Ambiguæ fluitent pharetræ :

Illum paluſtri conſita fraxino

Poſcit Methone , poſcit Acarniæ

Lacus , Tanagreiſque ſaltus ,

Aut graciles Marathonis orni ;

Gnoſſóſque telis , & reſonum gravi

Stymphalon arcu. Non chalybum rudis

Lemnos , nec inconſulta ferri

Phocis erit , nec inermis *Cæ.*

Si ruruſ idem bella fidelibus

Committat Euris , æquoris impiger ,

Velóque & obluſtante remo
     Ortygiis equitabit undis.
 Illi Cytori pinus , & hiſpidæ
 Cupreſſus Idæ brachia frondium
     In tranſtra , & hærentem carinam
     Contrañet. Æriſonamque puppim
 Non imperito remige munret
 Eubœa. Remos Theſpia ſuggeret ,
     Auſamque deſpectare nubes
     Veliferam dabit Oſſa pinum :
 Aut qui comatis educat ilices
 Caycus , aut qui limpidus aſſitas
     Mæander intercurrit alnos ,
     Aut dubii vagus error Hebrî.
 Nec ſi ſuperbus poſcat eques vehi ,
 Pugnæ ſcientès Iſmara denegent
     Pullos , reliſturâſque retro
     Aut Noton aut Aquilona plantas.
 Si bellicoſos proruat accolas
 Servilis Hæni , ſparſa ſequi celer
     Vexilla , palantémque Lunam
     Æmoniis agitare campis :
 Illum & coloffis conſpicuum dabit
 Venalis omni funere Gloria , &
     Doſtis renaſcentem metallis
     Orchomenos , vel amica vívum

LYRICORUM LIB. III. 141

Non pejeranti marmore Neritos
Ementietur , nec Capitolia
Mutum , Palatinæve moles
Stare sinent sine laude civem.

O D E X X.

AD AULUM LÆVINIUM.

*Visnovii Poloni Equitis virtus , cujus pro patria
interemti Cor , per summam barbariem ,
inter se partiti Turcæ & depasti sunt.*

EHEU ! quo citharæ sciens ,
Et Bacchi calidis fervida jurgiis ,
LÆVINI , ruit indoles ,
Imbellem strepitum & docta procacibus
Saltum fingere classicis ,
Auditoque choros cogere tympano ,
Et mensam clypeo super ,
Et plenum galeis ducere Liberum !
Non hoc pectore Thracios
Inter Sarmatici fulmina prælii
Fudit VISNOVIUS globos ,
Et Thracum volucres contudit impetus.

142 *SARBI EVI*

Ille , & sanguineis super
     Fumantùm cumulis hæsit Iazygum , &
 Alti navita sanguinis
     Portum non soliti nominis attigit,
 Illum Thræces Achaicis
     Rimati gladiis , pectoris invia
 Dimovère repagula :
     Et cor , & tepidà morte fluens jecur
 Devesci , & pia carpere
     Ausu sacrilegis viscera moribus.
 At non egregiam quoque
     Libarunt animam , nec Mareoticas
 Pavit Fama libidines ,
     Aut secura Getæ dentis adorea,
 Eheu ! stringite , posteri ,
     Ferrum belligerâ stringite dexterâ.
 Heu primam gladii sitim
     Pubes Odrysiis imbue cædibus ,
 Confossisque reciprocum
     Rursùm pectoribus reddite sanguinem ,
 Dudum in corpore Bistonum , &
     Venis immeritum fervere barbaris,

O D E X X I.

AD PRINCIPEM QUEMDAM
AD THERMAS PROFICISCENTEM.

*Jucundam & honestam vitam fructuosæ & anxix
esse præponendam.*

REGIAS veto manus
Tagi serenis imminere rivis,
Utili placet luto,
Fucumque nobis fluctuantis auri
Flavus allinit liquor :
Ex quo superbi dives amnis Hermi
Sordidum lavit Midam ,
Rudique limum duxit e Tyranno.
Ite , mobili vitro
Albive Cydni , lucidive Xanthi ,
Ite , Principum manus ,
Auri coruscas submovete labes,
Rivus integer viti ,
Suæque purus consciusque lucis ,
Præterit fidentiùs
Regumque somnos, Cæsarumque palmas,
Dulce purpuræ decus :

Tuam micantis innocens metalli
 Amnis irrigat manum :
 Midamque , Princeps , Tantalumque rides.
 Vitreus tibi latex ,
 Lymphâ sequaces evocante lymphas ,
 Lubricâ placet fugâ ,
 Quâ fervet Arnus , garrulûmque pratis
 Unda promovet pedem ,
 Ripâsque pingit , candidique fontis
 Uda volvitur dies.
 Hic thymbra poscit , hic amœniores
 Humor educat rosas ,
 Et cana natus , filiique Veris
 Hinc & hinc bibunt croci ,
 Vivûmque potant fluminis pudorem.
 Hic comata lilia
 Passisque Majus ambulat capillis ,

O D E X X I I.

AD CÆSAREM PAUSILIPIUM,

Ne nimiùm adolescentiæ fidat.

NE te, PAUSILIPI, fallat inanibus
Ætas deliciis, quæ simul impigris
Incertum rapuit curriculum rotis,
Effreno citiùs labitur Africo.
Mendax forma bonum deficientibus
Annis præcipitat, vitrea concuti,
Dilabi facilis, cerea diffluere
Hornæ more rosæ, quam modò roscidam
Cum fovit tepidis mane Favoniis,
Dissolvit pluvîis vesper Etesîs.
Nunquam quod rapido pollice texuit,
Audet compositum Parca retexere;
Nec reddit refluo secula turbine.
Felix ille, cui non breve temporis
Momentum placuit; qui juga mobilis
Ævi deposuit, qui sibi lucidam
Jam nunc sollicito lumine patriam, &
Arcem nobilium destinat ignium,

O D E X X I I I.

AD JULIUM ARIMINUM.

Solis animi bonis nos belluis præstare.

N O N Hydaspis, ARIMINE, gemmis
Non domus flavâ laqueata cedro,
Aurei torrens neque te beatum
Fecerit Hermi.

Mitte sectari, quis amœna præter
Prata, non parco fluat amnis auro.
Sit satis Virtus animosa sedes
Visere Divûm.

Alter effultos adamante muros
Tollat, aut cæfas Sipylo columnas,
Fossor, inspectâ Styge, quas revulso
Subruat Orco.

Ditior filvis habitat Sabæis
Ales Eois renovata bustis:
Ditior gemmis rutilo vagatur
Piscis Hydaspæ.

Alter Eois variam lapillis
Subliget zonâ retinente pallam:
Alter insignes Tyrio lacertos

LYRICORUM LIB. III. 147

Vinciat offro.

Gratiùs leves variavit alas

Sparsa nativis Philomela guttis.

Pulchrius Threëzæ maculosa pingunt

Pectora lynces.

Tonsa nos vestit pecus, & luporum

Terga mentimur: neque flava vestem

Dedecet vulpes, & abacta caesa

Castore pellis.

Una mortales numero ferarum

Eximit Virtus, volucrésque notas

Siderum sedes animus solutis

Viferq; pennis.

O D E X X I V.

AD JOANNEM RUDOMINAM,

In funere Georgii Rudominæ fratris.

Q U A L I S trifulci fulminis impetus,

Quem Dedalæis feta vaporibus,

Pinguemve pabulata terram

Per medias rapit ira nubes,

Fastidioso cùm semel excidit

Immurmurantùm carcere nubium,

Per regna ventorum , per auras ,
 Et dubias Aquilone filvas ,
 Per arva latè , per juga concito
 Grassatur igni : jam capitis minor
 Aut Hæmus , aut percussa Calpe
 Non humiles posuère fastus :
 Interque diras Dux equitat faces
 Communis omnes per populos Timor ;
 Et ponè strages , & supino
 Deproperata ruunt tumultu
 E nube Fata , non sine montium
 Clamore , longus quem glomerat fragor
 Volentis audiri ruinæ ,
 Et volucrùm furæ Notorum.
 Talis superbis irruit hostibus ,
 Mortis decoro pulvere fordibus ;
 Et per Musurmannos honestam
 Explicuit RUDOMINA pugnam.
 Illum futuræ laudis & inclytæ
 Mercede Famæ Gloria , mentium
 Regina , nundinata morti ,
 Per medios rapuit Gelonos.
 Quam ponè Virtus , & Decus , & comes
 Injuriosæ Religio necis ,
 Per tela , per formidolosos
 Quadrupedantùm , onagrorum hiatus

LYRICORUM LIB. III. 149

Exercitati militis , obvio
Venale fato prostituit caput :
Sed visus haud venire parvo
Magnanimus RUDOMINA letor.
Nam dum duelli lætior , hostica
Opprobriorum murmura vindice
Excusat ense , barbararum im-
mortuus aggeribus cohortum ,
Præfecta tandem colla volubili
Lapsu reclinat. Sed famulâ prope
Decusque præsignisque Virtus
Semi animem subiêre dextrâ.
Mox expeditis corpore Manibus ,
Depræliatrix Gloria fiderum
Occurrit , & fulvo reclinem
Ire jubet super astra curru.
At Fama latè tergemino tubæ
Longæva cornu secula personat.
Io triumphè ! vivit Astris
Ille meus RUDOMINA , vivit.

O D E X X V.

AD JOANNEM RUDOMINAM.

In funus Joannis Rudominæ patris.

QUEM CUMQUE mendax Fama Quiritium,
Et dedicatis densa clientibus
Corona, juratissque stipat
Imperii comitatus armis,
Quamvis Lacænâ picta superbiat
Sub veste tellus, & famulantium
Juxta lacertosæ cohortes
Et clypeis radiant & hastis;
Nec pervicacis ludibrium Deæ,
Nec concolores consilio Dolos
Vitabit, aut circumsonantes
Nobilium fugiet tumultus.
Nec concitato pectoris impetu
Nitente mentis remigio, soli
Ignavus heres, innatantes
Cæruleum per inane campos
Pervadet unquam: quippe volubili
Negotiorum pulvere fordida,
Gliscente curarum tumultu,

LYRICORUM LIB. III. 251

Mens humiles remoratur alas :
At quem supernis sedibus intulit
Mors , & profanis præcipitem procul
Furata terris. Quò solutus
Præpetibus RUDOMINA pennis
Exerrat ! ohe ! Quò per inhospitas
Afflata leni pectora flamine
Nubes , inaccessòsque tractus
Et superas agit inter arces !
Non usitatis ille volatibus
Prævectus udas terrigenùm domos ,
Cœtúsque vulgares , beatæ
Non humilis venit hospes aula.
Illum ministrâ Religio manu ,
Et delicato pectoris effedo
Evexit inconcussa Virtus ,
Et superis dedit ire campis.
Exstructa quondam celsa faventibus
Delubra Divis Munificentia
Pensavit auratis Deorum
Hospitiis , famulòque cælo.
Hic vel corusco se propè fiderum
Curru locabit , vel propior Deo
E nube reclinis curuli
Sub pedibus sua fata cernet :
Regúmve torvos subter acinaces ,

Et regiarum sidera frontium ,
 Et tot Tyrannorum videbit
 Suppositos radiare fascēs.
 Et hæc stupebit , quæ propius micant ,
 Obscura crasso serpere núbilo ,
 Latéque casuras per urbes
 Ora sagax oculósque ducet.

O D E X X V I.

*In funere Ernesti Veiheri Palatini Culmensis
 filii , vitâ immaturé functi.*

PORRECTUS imo nec scopulus vado ,
 Cautésque pronis amnibus imperat
 Moras , neque undantem morantur
 Fluminibus cava saxa lapsum.
 Nec irretento prætereuntia
 Tempus retardat secula cardine :
 Nusquam fatigatos Oríon
 Solvit equos properante curru.
 Annos & Horás præpetibus rapit
 Latona bigis. Irrevocabilis
 Decurrit , effetaque prona
 Accelerat cariem Juventus.

LYRICORUM LIB. III. 153

Apollinari nuper in agmine,
Florentis ævi limine vidimus
    Stantem VEIHERUM, lacrymoso
        Præcipitem cecidisse fato.
Mox ut caducis artubus ingruit,
Mors, æstuosis torrida febribus;
    Ferocientes devoluta
        Stamina diripuere Parcæ.
Candente bysso pensa fluentia
Rupere nodos: occidis, occidis,
    ERNESTE, ceu quondam procellis
        Exanimes cecidere nardi.
Ceu dum per hortos cæruleâ manu
Desævit udus Jupiter, imbribus
    Sterni reluctantes Acanthi.
    Lassa solo posuere colla.
Quid, Mors, superbo pectora turbine
Infana victrix furrigis, inferens
    Terris triumphales cupressos,
        Et mutilam sine fronde taxum?
Mentis pudicæ candor, & indoles
Firmata faustis sub penetralibus,
    Cultusque divinæ parentis,
        Fixa locant monumenta terris.
Vidit benignis moribus aureum
Felix Lyceum: vidit imaginem

154   *SARBI EVII*

Virtutis ERNESTUM paternæ,
 Et similem proavis nepotem.
 Sævi tropæum funeris ardua
 Virtus profundo præcipitat solo.
 Sublime Veiherana Virtus
 Sidereo caput æquat orbi.
 Illam secundis Gratia brachiis,
 Altusque curru Rumor eburneo
 Ad astra sustollit videndam
 Attonitæ volucrem juventæ.

ODE XXVII.

IN PRIMI LAPIDIS JACTU *cum*
 JOANNES CAROLUS CHODKERICIUS *contra*
Osmanum Turcarum Imperatorem signa mo-
turus, Templum VIRGINI MATRI Crofensis
Societatis JESU Collegii exstrueret.

DI VUM locatus consilio Lapis,
 Et dedicati liminis arbiter,
 Quam ritè de cælo migrantium
 Hospitio Superum coruscat!
 Non tot fremebat litus Olympiis

LYRICORUM LIB. III. 155

Olim catervis , Graia Corinthio
Dum lustra certatim Tonami
Instabilis celebraret Isthmos.
Te quippe Divûm turba domesticum
Marmor superni civibus ætheris ,
Magnæque majestas Parentis
Perpetuis habitabit annis.
I , perge felix ; & latebras cavæ
Telluris intra : quâ tibi tutior
Templi superventura moles
Fortibus infideat columnis.
Hic nempe quisquis sacrificas manus
Inaugurato tinxerit unguine ,
Cælûmque , solemnesque sacris
Muneribus cumulabit aras ,
Et fronte plenum lætitiæ diem ,
Intaminatis pulcher honoribus
Ostendet aris , & serena
Per solidum feret ora vulgus.
Plebisque denso celsus in agmine
Divina cælo tendet adorea ,
Quæ Terra , quæ supplex adorat
Compositis Pelagus procellis.
Nec verò surdis fideribus preces
Conchyliato murice fulgidi
Mystæ feretis , dum faventi

256   *S A R B I E V I I*

Pro CAROLO Carolique castris ,
 Optata Divis vota litabitis.
 In ore vestro sollicitus suas
     Spes ille librat ; & Tonanti , -
     Et Patriæ sua sacrat arma.
 Effrena vestrâ detumeant prece
 Formidolosæ bella Propontidos ,
     Et lævus Ister , & Gelonus.
     Vipereo metuendus ictu.
 Illuc citato Martis in essedo
 Toto vehatur CAROLUS impetu ,
     Et concatenatos superbis
     Massagetas trahat in triumphis.
 Juxta faventium Cura Quiritium ,
 Densisque Laudes agminibus : Ducem ,
     Et Plausus , & depurpuratis
     Gloria concomitetur armis.

O D E X X V I I I.

AD ABRAHAMUM BZOVIIUM.

De sacrâ Annalium historiâ EUGENII IV.

Q U A L E M e nivosis Eridanum jugis
Primo cadentem leniter agmine

Festæ Napæarum catervæ

Trajiciunt, hilarique circum

Plaudunt natatu : mox ubi prodigus ,

Et temperati marginis immemor

Prorupit , & præterfluentis

Regna procul populósque lust

Errore lymphæ ; degeneres simul

Ripæque & immensi hospitio alvei

Dignatus amnes , atque aquosum

Immodico bibit ore cælum ,

Silvisque & arvis lætius imperans

Ripam evagantis seditionibus

Metatur undæ , jam natari

Difficilis , nimiusque campi ,

Venti paventem non bene suslinet

Dorso phaselum : lætior arduas

Subire bellantûm carinas ,

Et galeis clypeisque longè
 Clarus videri, donec Iapygas
 Amnes avari fluctibus Adriæ
 Summisit, & majore ponto
 Velivolum dedit ire Martem :
 Sic te fluentem leniter aureæ
 Torrente linguæ, prima per Italas
 Clamata defatigat urbes
 EUGENII pia cura Patris.
 Qui bella Regum, & illacrymabiles
 Rerum tumultus flectere providus,
 Mundi laborantis ruinas
 Extulerat subeunte collo.
 Sacrique Veri solliciti Patres
 Quos infidelis litora Bospori,
 Rubrive submisère ponti
 Regna, Parætoniive Nili,
 Lectum remotis consilium plagis
 Rerum potentem visere Tusciam, &
 Leges peregrinósque ritus
 Dardaniis sociare sacris.
 Hâc tu profanis cassâ furoribus,
 Doctisq; narras prælia vocibus
 Pugnata, clamatumque Martem,
 Quâ vitrei ruit amnis Arni.
 Nec otiosæ more licentiæ

LYRICORUM LIB. III. 159

Exaggerato defluis alveo :

Sed plana per rerum profundo

Ore ruis , mediùsque ripæ.

Mox & citato plenior impetu ,

Linguae sonoro flumine devehis

Classémque , & evagata longè

Ambracio pia bella Ponto.

Quò nos avorum bella trahunt , retro

Seri nepotes ibimus ? Ibimus

Pulchros redordiri labores ,

Et veteres reparare palmas ?

Solùsne palmas , solus Achaica

Obliviosi nocte silentii

Abducit Abramus tropæa ,

Et veteres revocat triumphos ?

ODE XXIX.

AD AMICOS BELGAS.

Es t & remotos non humilis furor

Lustrare Belgas. Ducite , Gratia ,

E valle Permessi vagantem

Pegason ; alipedémque sacris

Frenate fertis. Ut micat auribus !

Vocémque longè vatis amabili

Agnoscit hinnitu ! Ut Dearum

Frena ferox, hilarique bullam

Collo poposcit ! Non ego degener

Ignava cursu rumpere nubila ,

Terrásque despectare , & omni

Vincere Bellerophonta cælo.

Jam jamque retro Carpaton , & procul

Frontem nivalis respicio Craci ,

Turresque Carcinæ , & vetusti

Transilio juga Carroduni ,

Canámque Peucen. Jam Calais supra

Zethique pennas & Boreæ patris ,

(Quamvis Erechthæam maritis

Tolleret Oritheian alis)

Albimque , Rhenumque , & liquidum nihil

Tangente Mosam prævehor unguâ ;

Jam jam coruscas Andoverpæ

Cerno domos , dominúmque Scaldim.

At tu , meorum prime sodalium

BOLLANDE , salve ! Non tibi frigido

Infusus amplexu , verenda

Colla tero. Juvat usque sacro

Hærere vultu ; fidereum juvat

Multóque fetum numine cernere

LYRICORUM LIB. III. 161

Pectus , redundantémque pleno
Ore Deum. Rapit inde Musis
Dilecta cervix , & bene pendulo
Attrita multùm pectora barbito
Sublimis HABBEQUI. O Deorum
Digne dapes Superùmque cantu
Condire nectar , numinis in tui
Sinu reclinem Sarbivium sine
Duxisse paullatim beatos
Carminis eloquiique fontes.
Quis ille vates comminùs obviis
Occurrit ulnis ? Pectora candidi
Nosco TOLENARI : flagrantés
Nosco genas , animámque semper
A Dis recentem. Da , Pater , aurea
Arcana magni Numinis hospitem
Audire : da grandes bibisse
Aure fonos , animique totum
Libare florem. Quis placidas faces
HORTENSIANI nescius ingení ?
Aut quis DIERIXI benignis
Longè oculis animam eminentem
Suique largam ? Quo fatís HOSCHIUM,
Quo MORTIERI , quo pia WALLII &
LIBENTIS amplexu coronem
Pectora ? quo mihi dulcis HESI ?

Heu ! d'igna prisco nomina seculo ,
 Magnâsque in ipsis conscia vultibus
     Portare mentes ! quæ sereno
     Dulce micans sedet ore virtus !
 Quæ fixa vivæ gratia purpuræ !
 Qui candor alti proditor ingeni !
     Salvâque majestate blandum
     Alloquium , placidique mores !
 Fertur refuso Deucalion mari ,
 Dum merfa totis secula promeret
     Ferris , renascentémque jactos
     In lapides animaret orbem ,
 Mosæque Scaldisque ad vada nescius
 Informis auri sorte datam retrò
     Jecisse glebam : quâ repente
     Aurea profilière secla , &
 Tersère gratis nubila vultibus
 Irâsque. Puræ frontis idoneo
     Rifu remulsère : & fluentes
     Sponte suâ pretiosiore
 Mores metallo , per Rhodanum , per &
 Fudère Rhenum. Protinus & solum
     Vertère Fraudes ; & remotam
     Invidiæ petière Thulen.
 Hinc ille Belgis oris & etoqui ,
 Cognatus auro , fulgor in omnia

LYRICORUM LIB. III. 163

Se sponte mittens : ah ! maligno

Ni nova progenies rigeret

Contacta ferro , nec toties suos

In sæva Reges cœpta resorbeat

Civilis æstus. Quò perennis ,

Quò miseros rapit unda belli ?

Efferte vires , arma domestico

Efferte nido , magnanimum genus ,

Belgæ Leones ; terra tantas

Quæ genuit , male pascit iras.

Per vestra frustra viscera quærkis

Finem laborum : bella diu strepunt ,

Quæ tertio non rupit hoste

Barbarici tonitru Gradivi.

Avita restat busta recentibus

Cingi tropæis : restat Achaicum ,

Restat coronari tricenà

Carpathium Ioniumque classe.

Heu ! quàm patenti naufragum in æquore

Nostri periret dedecus otii !

Quantumque de nostra videres ,

Phœbe , cadens orientisque famâ !

Jam tunc Athenis prisca reponeres

Panætianæ regna scientiæ ,

BONÆque desacrata MENT I &

Templa tuis , PUTEANE , Musis.

164   *S A R B I E V I I*

Felix & alti , Socrate non minor ,
 Veri magister ! Quæ tibi porticus
     Ferventis undaret juventæ
     Agmine ? Quæ populis theatra ?
 Qui te tonantem bella Demosthenem
 Heroës alto pectore ducerent ?
     Aut quæ Melitæo Sophocles
     Pulpita succuteres cothurno ?
 Tunc me per omnes duceret Ædonas ,
 Dacosque , Thracasque , & Lelegas pium
     Vocis BOELMANNÆ tonitru , &
     Magniloqui grave fulmen oris.
 Quò Spes inani me rapit aëre ,
 Et vector ales ? Quicquid id est , tamen
     Me vate , mox iras perosis
     Secula fluent meliora Belgis.

ODE XXX.

AD QUINTUM ARISTIUM.

Hortatur ad gloriam bellicam.

Sic est, Aristi : novimus ardua
Sperare tantum. Quis juvenum prius
Magnum repentino laceffat
Carpathium Ioniumque bello ?
Immensa magnæ tempora Gloriæ,
Angusta vel spe vel facimus metu :
Votisque prenfamus futura,
Non manibus. Sed euntis ævi
Occulta postquam nos rapuit fuga,
Bellamus omni consilio senes
Nullius exempli, & perennem
Desidiæ trahimus catenam
Per posterorum secula. Succute,
Ignava bello succute secula,
Quicumque plus a Dis honesti
Nominis ingenique ducis.

O D E X X X I.

AD BALTHASAREM MORETUM

Panegyris lyrica.

MU S A S amantis gloria BELGII,
Et LIPSIANÆ fidus adoreæ,
MORETE, non tibi pudendo
Ad citharam veniente saxo
Grandem virenti Scaldis in aggere
Pono columnam; quam neque turbidus
Auster, neque emotus refuso
Subruat Oceanus profundo.
Sed quam recentes cum violis rosæ,
Omnisque circum copia narium,
Latè coronent, aut perennis
Pampinus ambitiosiore
Irrepat herbâ: quàm procul ardua
Pronis adorent saxa Cerauniis,
Septemque qui fulcit Triones
Carpatus, & Rhodope nivalis
Columna cæli. Jam mihi nubibus
Digressa moles æthera succutit;
Currusque stellarum & tonantes

LYRICORUM LIB. III. 167

Sistit equos , solitôque major
Intrat trecentis astra decempedis :
Unde & Latinis celsior Alpibus,
Canamque Pyrenen , & Afræ
Despicias juga celsa Lunæ.
Quæ prima ? vel quæ testibus ultima
Incido saxis ? Nominis inclyti
Caligat in portu , & tuarum
Oceanum pavet ala laudum.
Inusitatis summa nitent bonis :
Parumque lucet Gloria , quæ simul
Illustrat insignes & imos ,
Et proprio magis igne pulchra est.
Ignota Thuscis nomina Cæsarum
Squallent sepulcris : quas tulit extimus
Splendor , verecundis sepultæ
Noctibus occubere laudes.
Et sæpè Famam Livor ab aureis
Detrivit aris. Non Acherontius
Offundet ingratas , MORETE ,
Invidiæ tibi vesper umbras.
Sed ipse Livor nominis in tui
Occumbet ortu. Tu dominus tui
Divesque , non debes caducæ
Ludibrium opprobriumque Divæ ;
Ex quo monentis munere L I P S I I

Multo sonantem Socrate porticum
 Tiro celebrasti ; perennem
 Doctus emi bene posse laudem
 Impendiosæ merce scientiæ.
 Et ipse sacro plurimus otio
 Palles , & externis amicus
 Ingeniis breve per nepotes
 Extendis ævum. Tu tacitam libris
 Demis senectam : secula Gratia ,
 Musæque & impubes Apollo , &
 Mercurius tibi debet annos ,
 Postquam diferti flumina seculi
 P L A N T I N I A N Æ margine copiæ
 Latè refudisti. Sacrorum
 Cuncta sedet tibi turba vatam :
 Omnisque chartæ virginis æquore
 Arundo sudat, Uranies tibi
 Nocturna certatim laborant
 Otia , pervigilesque Lunæ.
 Nam si quid udâ fluxit arundine ,
 Torrentis ævi corripit impetus ,
 Si non recudentis metalli
 Duxit onus , celeresque plumbo
 Tardavit alas : dum gracilis liber ,
 In certa ductis cornua paginis ,
 Increvit , argutumque chartæ

LYRICORUM LIB. III. 169

Sub gravibus gemuere praelis
Multo sonandis carmine legibus ,
Ni me Camoenæ Pindaricas vetent
Transire Gadès , & vagantem
Herculeæ moneant columnæ
Coëptam canoro non sine carmine
Finire molem. Sunt alii tibi
Calles , neque unum concitatis
Gloria currit iter quadrigis.
Namque & beati nobilis ingeni
Claudis capaci fecula pectore ,
Heresque Veri : seu quod olim
Socratici monuere cœtus ,
Sed quod trienni nunc geminat potens
Stagira circo : plurimus eloqui
Pennæque felix : nec latere
Aut humili placuisse vulgo ,
Sed civis omni nobilium bonus
Nosci senatu. Te Latii Pater ,
Qui nunc & Europes recline
Portat onus dominæque Romæ ,
Doctis clientum cœtibus inserit
URBANUS. Io ! tu placitum , pedi
Jam stantis inscribo columnæ ,
PRINCIPIBUS POPULISQUE SIDUS,

O D E X X X I D

AD AMICOS.

Se ad sacra studia animum appellere.

Vixi canoris nuper idoneus
 Vates Camoenis : jam citharæ vetor
 Sermone defunctumque longo
 Barbiton ingeminare cantu,
 Jam feriatâ fistula cum lyrâ
 Dependet unco : sumpite tinnula
 Vocalis argenti , sodales ,
 Fila supervacuofque nervos.
 O quæ coruscantûm atria fiderum
 Servas , & aurei lêve perambulas
 Mundi pavementum , molestæ
 Pelle , Themî , studium Minervæ.

MATTHIÆ CASIMIRI
SARBIÆVILI
LYRICORUM
LIBER QUARTUS.

ODE I.

AD EQUITES POLONOS.

*Cùm montem Carpatum rediit ex Italiâ
inviseret.*

ÆTERNA magnis carmina Carpati
Inscribo faxis. Discite posteti,
Castisque dicenda pœllis
Et pueris geminate cantum,
Frustra, Poloni, cingimus oppida
Muris, & arces addimus artibus;

H ij

Delubra si squalent , & altis
 Cælitum viret herba tectis.
 Frustra caduci fulminis artifex
 Moles ab alta turre remugit ;
 Si mœsta respondere cantu
 Tempa negant , Superûmque pridem
 Sacro stupefcunt æra filëntio,
 Quod si nec idem fit Superis honos
 Templis in iisdem , nec sub unâ
 Lege superstitionioris
 Per ora vulgi Religio fremat ;
 Clives iisdem non bene claudimur
 Portis , & infelix eundem
 Instruimur acies in hostem.
 A plebe Numen separibus malè
 Placatur aris. Scimus ut impias
 Vastata Grajorum per urbes
 Sacra suis periëre rixis,
 Fumant propinquæ templa Bohemiæ ;
 Concussa regni viscera Pannonæ
 Flevêre collatis in unam
 Viribus incubuisse stragem.
 Hinc inde lævos despice Carpato ,
 Polone , campos , quos pecorum terax
 Dravusque Savusque , & bicornis
 Frugifero secat Ister amni ,

LYRICORUM LIB. IV. 173

Quanto careret corpore Thracius
Regni tyrannus ! si bene mutuas
Mentes , & obligata Divis
Barbarus extimulisset armâ:
Atqui timendæ Panno potentia
Vallârat altis oppida mœnibus :
Pontemque dedignatus , omni
Danubius famularis unda
Cingebat urbès. Sed quid inutil
Possent scelestæ præsidio manus ?
Quas ira non læti Tonantis
Riserit , indigetisque Divi.
Jam nunc Polonis Fata Quiritibus
Edico vates : Dum tibi consona
Votisque , cantûque , & Sæbæo
Ture calent , precibusque templa ,
Omnis recurvo Lechia poplite
Dum , Virgo , primâ , dum mediâ die ,
Dum te salutamus supremâ ,
Et dubio tibi lucis ortu
Septena corâ flamma Decembribus
Collucet aris ; dum tibi patrium
Pæana dicit , supplicesque
Accumulat pia turba ceras :
Noster nivoso Vistula Carpatò ,
Nosterque ab ipso fonte Borysthenes ,

Labentur in Pontum , nec Austrum
 Aut Gothicam metuentes Arcton.
 Errórne mentes ambiguas rapit ,
 An clamor aures ? vox gravior cavâ
 Respondit e nube , & serenùm
 Non dubii micuêre Divi.

O D E I I.

AD STANISLAUM LUBIENSKI
 EPISCOPUM PLOCENSEM REGNI
 POLONIÆ SENATOREM.

Canit Musis amicum & patriæ amantem.

S U N T & novarum non vacuæ mihi
 Laudum pharetræ. Prome reconditum
 O Musa , telum. Quæm sonoro
 Pieridum jaculemur arcu ?
 Sit meta Præsul , cui modo Plocia
 Centum Poloni margine Vistulæ
 Eduxit armenta , & smaragdīs
 Grande pedum , Tyriôque vittas
 Inscribit ostro. Se pretiosius
 Plerumque doctæ Palladis artibus

LYRICORUM LIB. IV. 175

Indulget , & Musis amicam
Gaudet Honor redimire frontem.
Pulchro ligari-foedere gestiunt
Libris tiaræ. Romuleas super
Aras Honori , & dedicatis
Tura ferunt eadem Camenis
Arfisse quondam : sed vigil ambitus ,
Si possit , ipsas Cælituum solo
Permiscet aras , atque ab alto
Astra rapit Superosque cælo.
Vester , Camœnæ , vester ad inclytas
Stat Præful aras. Vos adamantinam
Sparfistis electro Tiaram ,
Quà vitreo pretiosus amni
Pingit feracem Narvia Mœsiam :
Vos & bicorni Palladium caput
Pressistis auro , & gratulati
Carmina personuistis undâ.
Vos pectus altum consiliis , simul
Absterfit atræ nubila patriæ ,
Mulcetis , & fastidioso
Excipitis reducem Senatu.
Quondam & perenni vivere nobilem
Donastis ævo , cum tulit aureos
Ad astra mores , atque avaro
Egregii monitus PSTROKONI

Invidit Orco , candidus eloquî ,
 Verique dives : vos , miserabili
     Bellis inhorrescente Regno ,
     Confiliis facilique rerum
 Firmastis usu ; ne popularibus
 Fatiscat undis , neu malè pendulis
     Dextramque cervicemque rebus
     Subtrahat. Ille meis legetur
 Pars magna chartis ; seu tenui lyrâ
 Dicam Gelôni foederis otia ,
     Majore seu plectro Lechæi
     Arma virumque canam Gradivi.

O D E I I I.

AD CÆSAREM PAUSILIPIMUM.

Regnum sapientis.

LA T E minaces horruimus Lechi
 Regnare Thracas. Latiùs imperat ,
     Qui solus , exemptusque vulgo ,
     Certa sui tenet arma voti.
 Imbelle pectus parce fidelibus
 Munire parmis. Neu latus aspero

LYRICORUM LIB. IV. 177

Lorica cinctu , neu decôrûm

Arcus amet phœretræque collum.

An Cimber , an te lectus ab ultimis

Pictus Britannis ambiat , an Geta ,

Nil allabores : ipse miles ,

Ipse tibi pugil , ipse Ductor.

Exile regnum , P A U S I L I P I , sumus :

Sed se obsequentem qui sibi subdidit ,

Hic grande fecit , si suasset

Ipse roget peragatque leges.

Armata Regem non faciet cohors ,

Non tincta vulgi purpura sanguine ,

Aut nobili stellatus auro

Frontis apex , teretique gemmâ.

Rex est , profanos qui domuit metus :

Qui cùm stat unus , castra sibi facit ;

Casumque Fortunamque pulchro

Provocat assiduus duello.

Non ille vultum fingit ad improbi

Decreta vulgi : non popularia

Theatra , non illum tropæa ,

Non volucris movet aura plausu.

Beatus , a quo non humilem gravis

Fortuna vocem , non tumidam levis

Expressit unquam , curiosis

Dum tacitus premit ora fatis.

H v

Ad prima si quis vulnera non gemit ,

Solo peregit bella silentio :

Celare qui novit finistros ,

Ille potest benè ferre casus.

Ille , & caducis se licet undique

Suspendat auris Pontus , & in caput

Unius & flammæ , & undam , &

Vertat agens maria omnia Austro ,

Rerum ruinas , mentis ab ardua

Sublimis aula , non sine gaudio

Spectabit : & latè ruenti

Subjiciens sua colla cælo ,

Mundum decoro vulnere fulciet :

Interque cæli fragmina , lugubre

Telluris insidet sepulcrum , ac

Incolumis morientis ævi

Heres , ab alto prospiciet magis

Hæc magna quàm sint quæ pedibus premit ,

Quàm quæ relinquet ; jam tum Olympi

Non dubius moriturus hospes.

Quò cum volentem facta reducerint ,

Nil interest , an morbus , an hosticus

Impellat ensis , quò supremum

Urget iter , semel advehemur

Quam navigamus semper in insulam :

Seu lata magnis stravimus æquora

LYRICORUM LIB. IV. 179

Reges carinis : seu Quirites ,
Exiguâ vehimur phaselo.
Illo beatum margine me meus
Exponat asser. Cur ego sistere
Æterno reformidem quietus
Litore , si peritura linquam ?

O D E I V.

*Celebris POLONORUM de Osmano Turcarum
Imperatore victoria, prælio ad Chocinum Da-
cico , anno DOMINI M. DC. XXI. VI. Non.
Septemb. commissio parta.*

Galesi agricolæ Dacici cantus inducitur,

DI V E S Galeſus , fertilis accola
Galeſus Iſtri , dum ſua Daciciſ
Fatigat in campis aratra ,
Et galeas clypeoſque paſſim , æ
Magnorum acervos eruit oſſium ;
Vergente ſerum ſole ſub Heſperum ,
Feſſus reſediſſe , & ſolutos
Non ſolito tenuiſſe cantu

Fertur juvencos. CARPITE, dum licet,

Dum tuta vobis otia , carpite ,

Oblita jam vobis vireta

Emeriti , mea cura , tauri ;

Victor Polonus dum positâ super

Respirat hastâ , sic etiam vigil

Sævusque. Pro ! quantis , Polone ,

Moldavici tegis arva campi

Thracum ruinis ! quas ego Bistonum

Hic cerno strages ? quanta per avios

Disjecta latè scuta colles ?

Quæ Geticis vacua arma truncis ?

Hæc æger ibat Sarmata , (Thracibus

Captivus olim nam meminî puer.)

Hic ære squalentes & auro

Concanus explicuit catervas.

Heu quanta vidi prælia ! cum Dacis

Confertus hastis campus , & horridi

Collata tempestas Gradivi ,

Ambiguis fluitaret armis.

Suspensa paulùm substitit alitis

Procella ferri ; donec ahenea

Hinc inde nubes sulphurato

Plurima detonuisset igni.

Tum verò signis signa , viris viri ,

Dextræque dextris , & pedibus pedes ,

LYRICORUM LIB. IV. 181

Et tela respondere telis ,
Et clypeis clypei rotundi.
Non tanta campos grandine verberat
Nivalis Arctos : non fragor Alpium
Tantus , renitentes ab imo
Cum violens agit Ausfer ornos ,
Hinc quantus atque hinc impetus æreo
Defusus imbri. Miscet opus frequens
Furorque , Virtusque , & perenni
Immoritur brevis ira Famæ.
Diu supremam nutat in aleam
Fortuna belli. Stat numerosior
Hinc Bessus , hinc contra Polonus
Exiguus metuendus alis.
Sed quid Cydones , aut pavidæ Dahæ ,
Mollesque campo cedere Concani ?
Quid Seres , aversoque pugnax
Parthus equo , Cilicumque turmæ
Contra sequacis pectora Sarmatæ
Possent fugaces ? Hinc ruit impiger
Polonus , hinc Lithanus ; atro
Quale duplex ruit axe fulmen.
Aut qualis alto se geminus jugo
Devolvit amnis , raptaque cum suis
Armenta silvis , atque aperto
Præcipitat nemora alta campo.

Heu quale sævus fulminat æneo
 Boruffus igni ! Non ego Livonum
     Pugnas , & inconsulta vitæ
     Transierim tua , Russe , signa.
 Vobis fugaces vidi ego Bistonum
 Errare lunas , signaque barbaris
     Derepta vexillis , & astam
     Retro equitum peditumque nubem.
 Virtute pugnant , non numero viri :
 Et una silvam sæpiùs eruit
     Bipennis , & paucæ sequuntur
     Innumeras aquilæ columbas.
 Heu quæ jacentùm strata cadaverum !
 Qualemque vobis Ædoni fugâ
     Campum retexère ! Hic Polonam
     Mordet adhuc Othomannus hastam :
 Hic fusus Æmon ! hic Arabum manus
 Confixa telis : hic Caracas jacet
     Conopeis subter Lechorum ,
     Non benè pollicitus minaci
 Coenam Tyranno. Spes nimias Deus
 Plerumque fœdos ducit ad exitus :
     Ridetque gaudentem superbum
     Immodicis dare vela votis.
 Quò me canentem digna trahunt equis
 Non arma tauris ? Sistite barbaræ

LYRICORUM LIB. IV. 183

Non hæc inurbanâ , Camœnæ ,
Bella deçet memorare buxo ,
Majore quondam quæ reciment tubâ
Seri nepotes ; & mea jam suis
Aratra cum bubus reverti
Præcipiti monet axe Vesper.

O D E V.

P A R O D I A.

*Ex JOANNIS KOCHANOWII poetarum polono-
rum principis Libri II. Ode xxiv :*

*Cùm Scythæ citeriorem Podoliam inopinatò in-
vasissent , populariter decantata.*

ÆTERNA labes , nec reparabile ,
Polone , damnum , Podoliam Getas
Impunè vastare , & dolendas
Ponè Tyram numerare prædas.
Eheu pudendum ! Threicii canes
Egère præ se non popularium
Armenta damarum , paternis
Non iterum reditura lustris.

284 *S A R B I E V I I*

Pars impudicis vendita Thracibus :

Pars Tauricanos jussa sequi Scythas ,

Eheu ! Gelonorum Polonis

Strata canum caluere nuptis !

Manus latronum ruris & oppidi

Ignara , nostras irrui (heu pudor !)

Urbes , quibus pellita raptas

Plaustra vehunt , revehuntque gazas.

Neglecta quondam sic pecorum lupi

Armenta vastant ; quæ neque pervigil

Servat Magister , nec fideli

Cura canum comitata gressu.

Quantum Gelono pectoris addimus ,

Si versa turpi terga damus Scythæ ,

Jam pænè laturo probrofas

Civibus Imperioque leges !

Heu rumpe somnos , & vigiles age ,

Polone , curas , nec revocabili

Diffide-Fortunæ , aut fugaci

Anteveni tua fata tergo.

Tibi refuso , nunc age , sanguine

Pulchri Gelonus nominis eluat

Labem , & colonorum cruentis

Damna riget lacrymosa rivis.

Surgemus ? An nos distinet aurea

Mensæ supellex ? , quos manet (heu dolor !)

LYRICORUM LIB. IV. 185

Hæc mensa convivas ? is auro
Nempe bibat , cui dulce ferrum est.
Nervum recusis in pretium scyphis
Bello paremus. Quæ malè per vias
Sparsit platearum , tuendis
Hæc eadem neget arca muris ?
Hæc munerati nos potioribus
Servemus ausis. Pectora non priùs
Quàm vulnerantur scuta : frustra
Exanimem tegit umbo dextram.
Me prisca lætat fabula , Crescere
Per ipsa Lechum damna. Sed heu ! recens
Ne me refellat Fama , Lechum
Damna suis cumulare damnis.

188   *SARBI EVII*

Sunt apibus sua tela parvis.
 Hic ipse qui nunc improbus æreas
 Tutum fluenti Danubio Getes
     Nescit catenas, cum secundis
     Podoliam populatus armis,
 Spernet Lecheæ robora dexteræ;
 Me vate, tinget sacrilegâ Lechôs
     Cervice mucrones. Potenti
     Sic Nemefi, placitumque fatis.

O D E V I I.

AD CÆSAREM PAUSILIPIUM

*Divi Davidis regis & vatis lyricæ poësi Latī-
 nam non esse parem.*

JESSEA quisquis reddere carmina
 Audet Latini pectine barbiti,
     Audet redordiri superbæ
     Turrigeras Babylonis arces.
 Quantus Poloni e vertice Carpati
 Ruptis inundat Vistula fontibus;
     Se fert, inexhaustusque tanto
     Isacius ruit ore vates.

LYRICORUM LIB. IV. 189

Utrumque Pastor duxit in avias
Armenta valles , aut gelido super
Jordane , muscosæque Bethles ,
Aut liquidis Acaronis undis :
Dulci renarrat carmine melleis
Manasse retro secula liquoribus ,
Vinisque rivos , & vetustas
Lacte novo trepidasse ripas.
Seu fortè miles belligeras lyrâ
Transsumit hastas , & Superùm pio
Scutumque loricamque Regi
Induitur , femorique magnum
Appendit enses , qui malè pallida
Urat minaci sidera fulgure ,
Urbesque regesque , & tremendo
Regna metat populosque ferro.
Seu Christianis grande nepotibus
Evolvit ævum , sive adamantinis
Decreta cæli fixa valvis ;
Sive hominum Superumque Patrem
Stellante mundi sistit in atrio ,
Cum torvus alti nube supercilij
Dijudicandorum supremus
Concilio stetit in Deorum.
Illi & propinquus Terror in aureo ,
Et Fas , & Æqui strenua Veritas ,

Et Candor , affedère scamno ,
 Et liquidæ fine nube Leges.
 Quis ducat æquo pectine futilem
 Et luce pallam ? Quis sub ianthini
 Tentorio cæli sedentem ?
 Quis rutilis diadema dicat
 Crinale stellis ? Quis memoret Deum
 Latè trahentem syrma per aureum
 Mundi pavementum , sequaci
 Sidera conglomerare limbo ?
 At quantus inter Niliacas chelyn
 Intendit undas , cùm reducem Pharo
 Mosen , Erythræisque ducit
 Isacidum pia castra lymphis ?
 Hinc ruptus atque hinc artifice lyrâ
 Pontus rigenti dissiluit freto , &
 Circùm pependerunt euntes
 Marmoreis maria alta muris.
 Vidère stratis te , Deus , æquora
 Vidère tonsis , & liquido pede
 Fugère : porrectas in altum
 Ipse Timor glaciavit undas ,
 Et stare jussit. Non humili sono
 Terrasque & ictos increpuit polos
 Armatus æther : hinc rubenti
 Fulgura diffundere rimâ :

LYRICORUM LIB. IV. 191

Interque crebræ verbera grandinis,
Undasque, flammæque, & trepidantium

Duella ventorum, superbi

Frenigeras Pharaonis alas,

Currusque, & hastas, sanguineum mare

Jam non inani nomine proruit

Latè superfusum : cruentos

Servat adhuc memor unda sulcos.

Tum verò victor quadrijugas super

Sublimis auras se Deus extulit,

Longèque frenatis tetendit

sacra Notis Zephyrisque lora.

At læta circum flumina vitreis

Plausère palmis, & velut arietes

Succussa certatim supinis

Culmina subsilière silvis.

Hæc nos nec olim Sarmaticæ rudes

Ausi Camenâ : nec modò Dardanas

Culti per artes, fortiore,

PAUSILIPi, recinemus œstro.

Satis daturi, si Salomonja

Utrumque lenes tendere barbita,

Castam Sunamitam, & pudicos

Carminè sollicitamus ignes.

O D E V I I I.

L A U S D A N T I S C I.

*Memoratur insignis Dantiscanorum de classe
Teutonica victoria, & fides erga Poloniæ
regnum collaudatur.*

Quæ puppis, aut quis Pegafus ultimas
Tibi dicatum carmen in insulas
Portabit? o fides Borussæ
Gentis, Hyperboreique latè
Regina cæli, quæ vitrei super
Sedisse felix margine Vistulæ,
Terrasque liquentesque circum
Oceani speculata campos,
Injesta septem frena Trionibus
Doctâ relaxas & cohibes manu,
Utrunque pollens, sive tellus,
Sive tuas tremat unda leges.
Gazas tuorum non ego civium
Canam profanus: non ego turribus
Balthim coronari, & trecentas
Portubus advigilare proras:

Non,

LYRICORUM LIB. IV. 193

Non, quòd Britannos naviget, aut tuus
Eoa remus verberet æquora :

Non quòd tuis Ormusianæ

Mercibus infremuère ripæ.

Non, aut propinquas digna palatia

Æquare nubes, aut Superùm canam

Delubra, non imaginosis

Atria conspicienda ceris,

Olim revictos consilio dolos

Dicam Plaveni. Cetera distuli

Nondum auctus Amphion perennes

Cantibus ædificare muros.

Humana quicquid composuit manus,

Humana rursus disjicet : jacet

Ingens Alexandria, & altæ

Mœnia procubuère Romæ.

Natura cassos subruit æmulæ

Artis labores. Heu malè providi !

Casura mortales in altum

Exstruimus colimúsque, iisdem

Mox obruendi. Troja premit Phrygas,

Graios Mycenæ : sola Fides super

Turrita terrarum sepulera

Evehit ; & jacuisse gaudet,

Quicquid caduco condidit omine

Non sola Virtus. Oppida Civium

Virtus tuetur , non athena
    Claustra , Semiramidæ turres :
Non sulphuratis feta tonitribus
Tormenta , non arx clausa decemplicis
    Errore muri ; sola diros]
    Urbe Fides prohibebit hostes.
Hac arte lato Teutonas æquore ,
Urbs magna , fundis , quam neque callidum
    Perrupit aurum , nec doloſi
    Munera blanditiæque belli.
Nam Fas , & Æqui præſca Severitæ ,
Simul potentium limina civium
    Munivit : & dona & repulſos
    Arma retro retulere grefſus.
Mœſtum locuto jam redeuntibus
Signis magiſtro ; nunc ego (pro pudor !)
    Ferar per Europen celebris
    Fabula dedecoraſſe facri
Leges Gradivæ , & degenerem dolo
Armaſſe dextram. Non ego (pro dolor !)
    Ferro Boruſſorum nec auro
    Dedecores animos probavi ;
Utrique fœdus. Claſſis in ultimam
Diſjecta Thulen , & profugæ rates
    Heu turpe ! vulgabuſt Plaveni
    Opprobrium : vice plus quaternâ

LYRICORUM LIB. IV. 195

Tentata nostris moenia classibus
Stetisse, & auri muneribus meas
    Ferrum regeſſiſſe in carinas,
    Non iterum reditura dona.
Quem foederatis nunc ego munitum
Mittam Sicambris? quos ego Teutonum
    Fastis recensebo triumphos?
    Quæ patriis spolia ampla fanis?
Fruſtra pudendis Fama ſuperſtitem
Narrat ruinis. O ego naufragus
    Periſſe dicar, donec alter
    Me melior pavido triumphus
Excuset orbi: ſi tamen hoc quoque
Fortuna verſa jam negat orbita;
    Me vera non falſo probroſum
    Naufragio Libitina condat.

O D E I X,
A D R O M A M.*Eam bonarum artium nutricem esse.*

SE C U N D A cælo Roma , perennia
Quam jura dantem quadrijugo vehit
Hinc Africa Europæque supplex ,
Inde Asia Americæque curru ,
Olim cruentis non sine præliis
Frenare terras aspera , nunc potens
Pacis sacramento quietæ
Belligeras cohibere gentes.
Nec omne terram prospicit undique
Cælum , nec omnis parturit omnia
Tellus , & in magnis relucet
Discolor ingenii venustas.
Te mite cælum , te Genius loci ,
Et quæ bonorum copia plurimo
Se fundit e cornu , colendis
Moribus ingenioque blandam
Fecère matrem. Non tibi nubilæ
Mentes ; sed album quæ generosius

LYRICORUM LIB. IV. 197

Bibère solem, sunt aperto
Pectora candidiora cælo :
Verique pugnax, & nivei vigil
Pubes Honeſti : fulgurat indoles
Vultuque, cultuque, & fideli
Non dubius fedus ore Candor.
Sunt & benignæ quæ bonæ pectoris
Ornant Camenæ. Non veteres ego
Vates, & ignotos amico
Carmine ſolicitabo manes.
Teſtis mearum vivida **BENCII**
Thalia laudum : teſtis amœnior
Argentis **GALLUTIORUM**
Barbitos inſonuiſſe ætvis.
Teſtis feroci qui premit impetu
Papiriani prælia peſtiniſ
DONATUS : heu teſtis Tragœdi
Poſtuma Calliope **STEPHONI**,
Divisquæ **STRADÆ** cultus, & integer
GUINISIANUS candor, & aurei
Lepos **PETRUCI**, aut qui Latino
Dulce fuit **GODEFRIDUS** ore.
Quanquam nec armis deſit idonea
Campoque pubes : & tibi Thracium
Depræliaturos Tyrannum
Magnanimos, Latium, nepotes

Cultúque & almis educat artibus ;
 Qui regna Cypri, qui Rhodon afferant
 Armis , Palæstinóſque colles ,
 Et Solymi jûga paricidæ.

Vidi Latinas, vidi ego, ludicro
 Latè phalangas fervere prælio ,
 Primi rudimentum Gradii ,

Dum Ligurum Allobrogúmque quondam
 URBANUS acres non fine numine
 Componit iras , cùm fera militum
 Ferrara vîcinum quietis
 Eridanum monet eſſe ripis.

Heu quanta bello robora ! non mihi
 Indiſtus olim vixeris , altiùs

TORQUATE fraternâ ſonari
 Digne ſyrâ , Cœnæum propago
 TORQUATE Regum. Te Latiis gravem
 Bohemus armis , te validum leves
 Sensère Daci : tu peremti

Non humilis ſocius BUQUOI ,
 Tunc Vaticano primus in agmine
 Pugnam docebas : qualis adhuc rudem
 Chiron Achillem , qualis alto

Æmona Proteſilaus Hæmo.
 Dicent COLUMNAS qui gravioribus
 Dicent Camenis edomitum mare , &

LYRICORUM LIB. IV. 199

Opima Naupacti tropæa , &
Aufonio pia bella ponto.
Non & sonandus non geminus pari
URSINUS æstro ? sed benè credidit
Imbelle plectrum , non pharetram ,
Aut habilem mihi Phœbus arcum.

O D E X.

AD Q. DELLIUM.

*Non tam populari exemplo , quàm potiùs rationis
ductu vitam esse instituendam.*

D E L L I , si populo duce
Vitæ degenerem carpinus orbitam ,
Erramus ; procul arduis
Virtus se nimiùm seposuit jugis.
Illuc quò via tritiòr ,
Hoc est certa ~~minis~~. Longus inutili
Error nectitur ordine :
Et mores populum , non ratio trahit.
Casu vivitur , & viam
Non metam premimus , quàm præeuntium
Per vestigia civium

200 S A R B I E V I I

Infanzæ strepitus plebis , & improbz
 Voces invidiæ vocant.
 Exemplis trahimur , & trahimus retro :
 Soli nemo sibi est malus.
 Nulli vita sua est : dum vaga postero
 Turbam turba premit gradu ,
 Sunt primi exitio sæpè sequentibus.
 Me Parnassus & integer
 Plebeiis Helicon cœtibus eripit
 Sublimem: unde vagantium
 Errores animorum , & malè desidis
 Vulgi damna patent. Juvât
 Ex alto intrepidum colle jacëntia
 Despectare pericula , &
 Cautum non propriis vivere casibus.

O D E X I.

AD SIGISMUNDUM LÆTUM.

*Gloriæ inanis despicientiam & silentium com-
 mendat.*

LÆT E , quid cassis sequimur fugacem
 Gloriam telis ? fugit illa Mauri
 More vel Parthi , regeritque ab ipso

LYRICORUM LIB. IV. 201

Vulnera tergo.

Hospes unius negat esse tecti
Garrulus vulgi favor : hic inani
Aure rumores legit , inde veris

Falsa remiscet.

Hic velut nidum positurus hæsit :
Mox ubi vano vacuum tumultu
Pectus illufit , tacitis in altum
Subfilit aliis.

Vera laus sciri fugit. Ipse pulcher
Se sua Titan prohibet videri.
Luce : qui totus potuit latere ,
Major habetur.

Qui premit sacram taciturnitate
Pectoris gazam , bene non silenti
Tutus in vulgo , bene suspicaci
Regnat in aula.

Præterit mutas bene cymba ripas :
Quæ simul raucis strepuere saxis ,
In latus cautam sapiens memento
vertere proram.

O D E X I I .

AD JANUM LIBINIUM.

Solitudinem suam excusat.

Q U I D me latentem sub tenui lare
 Dudum moretur, cum mihi civium
     Amica certatim patefcant
     Atria, sæpe rogas LIBINI.
 Me plenus, extra quid cupiam? meo
 In memetipsum clausus ab ostio,
     In se recedentis reviso
     Scenam animi, vacuumque lustrum
 Vitæ theatrum: sollicitus mei
 Spectator, an; quæ fabula prodii,
     Matura procedam, & supremo
     Numinis excipienda placui:
 Omnes recenset Numanus, & approbat
 Vel culpat actus: quo mea iudice
     Si scena non lævè peracta est,
     Sim populo finet esse felix.
 Odi loquacis compita Gloriæ
 Plebeia: quam cum Fama faventibus

LYRICORUM LIB. IV. 203

Evexit auris , sæpè misso
Invidiæ stimalata telo ,
Aut invidentùm territa vocibus
Parùm obstinatis & malè fortibus
Dimittit alis. Illa nudam
Plangit humum , lacerósque saxis
Affligit artus. Me meliùs tegat
Privata Virtus , & popularia
Nunquam volaturum per ora
Celet iners sine laude tectum.
Semota laudem si meruit , vetat
Audire Virtus. Tutiùs invidi
Longinqua miramur : propinquis
Lævus amat comes ire Livor.

O D E X I I I.

AD CÆSAREM PAUSILIPIMUM.

Adversa constanti animo ferenda esse.

SI quæ flent mala , lugubres
Auferrent oculi , Sidoniis ego
Mercarer bene lacrymas

204 *SARBI EVII*

Gemmis , aut teretum merce monilium.

At , ceu rore seges viret ,
Sic crescunt riguis tristia fletibus.

Urget lacryma lacrymam ;
Fecundusque sui se numerat Dolor.

Quem Fortuna semel virum
Udo degenerem lumine viderit ,

Illum sæpe ferit. Mala
Terrentur tacito Fata silentio.

Ne te , ne tua fleveris
Quæ tu , care , vocas , PAUSILIPI , mala.

Quam pellunt lacrymæ , foveant
Sortem : dura negant cedere mollibus.

Siccas si videat genas ,
Duræ cedit hebes Sors Patientiæ.

ODE XIV.

AD CRISPUM LÆVINIUM.

Rogatus cur sæpe per viam caneret, respondet.

CUM meam nullis humeros onustus

Sarcinis tecum patriam reviso

Lætus, & parvo mihi cùmque dives

Canto viator;

Tu files mœstum: tibi Cura Mûsas

Demit, & multi grave pondus auri,

Quæque te quondam malefida rerum

Turba relinquet.

Dives est qui nil habet; illa tantum

Quæ potest certâ retinêre dextrâ;

Séque fert secum, vaga quò migrare

Jussit egestas.

Quid mihi, qui nil cupiam, deesse

Possit? umbrosi placet una Pindi

Vallis. O sacrum nemus! o jocosæ

Rura Camenæ!

Quæ meos ppscet via cunq̃ue gressus,

Delphici mecum, mea regna, colles,

Itis, & fessum comitante circum-

sistitis umbrâ.

Me Gothus sævis religet catenis,

Me Scythes captum rapiat, solutâ

Mente vobiscum potero tremendos

Visere Reges.

ODE XV.

AD MUNATIUM.

Nihil in rebus humanis non tædio plenum esse.

NIL est, MUNATI, nil, iterum canam,

Mortale nil est, immedicabilis

Immune tædi. Clarus olim

Sol proavis atavisque : nobis

Parum salubris ; nec maculâ reus

Damnatur unâ. Quicquid in arduo

Immortale mortales Olympo

Vidimus, invidiæ caducâ

Fuscamus umbrâ. Non placet incolis

Qui Sol avitis exoritur jugis,

Aut prisca quæ dudum paternam

Luna ferit radiis fenestram.

LYRICORUM LIB. IV. 207

Cælo quotannis, & patriis leves
Migramus arvis : hunc tepidæ vocant

Brumæ Batavorum ; huic aptici

Aufoniæ placuere soles.

Frustra : fideles si dominum retro

Morbi sequuntur, nec tacitus Dolor

Abfistit, aut Veiente curru,

Aut Venetâ comes ire cymbâ.

Tandemque nobis exsulibus placent

Relicta. Certam cui posuit domum

Virtus, huic nunquam paternæ

Fumus erit lacrymosus aulæ.

Virtus agresti dives in otio

Sese ipsa claudit finibus in suis

Plerumque, & infonti quistum

In paleâ solium reclinat.

O D E X V I.

AD EQUITES POLONOS.

*Illos quàm maximè campeſtribus præliis idoneos
eſſe.*

N E c Lechus , neque Lechicis
Proles ille fuit nata nepotibus ,
Primus qui docuit ſuis
Urbes Sarmatiæ fidere machinis.
Campeſtres benè Sarmatæ
Campo bella gerant : ſub Jove libero
Natam militis indolem
Fruſtra belligero clauditis otio.
Arctis oppida mœnibus
Virtutem cohibent , dum malè fortibus
Addunt conſiliis moram , &
Crescentes hebetant Martis adoreas.
Sic non vincimus , ut diu
Vincamur miſeri , ni vetet exteri
Campeſtris manus auxili
Hoſtem quaſſa diu cingere mœnia ,
Aut vis vivida civium ,
Rumpentis nebulam more tonitruï ,

LYRICORUM LIB. IV. 209

Clauso proruat oppido
Et murum solido pectore suppleat.
Agrestes melius feræ,
Quarum non vacuis jurgia sub jugis,
Sed plano generosior
Campo pugna calet. Prodit inertibus
Antris impavidus leo,
Hostem conspicuis sternere collibus.
Aër ingenuis patet
In pugnâs aquilis. Mollibus evolat
Nidis, cum violentior
Visis accipiter pugnat oloribus.
Quid nos picta leonibus
• Frustra parma tegit? Cur Jovis alitem,
Aut cur accipitrem cavo
Gestemus clypeo, si malè Martiæ
Respondet nota dexteræ,
Nec pulso resonat gloria pectori?
Quòd si non vacuum genus
Jactamus timidi: cur fugimus sacrum
Immiscere periculis,
Cælo teste, caput, non sine stemmate?
Magno magna ruant loco,
Aut vincant. Videat sol melius mori
Quos nasci benè viderat,
Et laudis spatium mors habeat suæ.

Hac virtute Chaber vagum
Sub consanguineæ jura Poloniæ
Iussit ire Borysthenem
Captivique super marginibus Salæ,
Et Silesidos Oderæ,
Metas imperio fixit aheneas,
Quà certo pede Gloriam
Stantem non stabilis præfluere liquor.
Nos foedam Lare patrio
Ætatem tegimus, solliciti parùm,
Quàm vicinus aret Gothus,
Vel quàm frugiferæ rura Podoliæ
Creber diripiat Scythes:
At non & madidi sub jubar Hesperii
Inter pocula nescii
Noctem sanguineo ducere jurgio.
Quòd si prima senes hiems
Admovit tepido cum pueris foco,
Patrum dicere prælia
Hauisto non humiles historici mero,
Fecundam scelerum pii
Ætatem querimur, quàm nova posterum
Inter pocula liberis
Flemus, quæ miseri secula fecimus.

ODE XVII.

AD VIOLAM.

*Kalendis Maii quotannis Pueri JESU caput
coronaturus.*

AURORA veris, punicei recens
Regina campi, cinge mei, precor,
Frontem Puelli. Cur sub auro
Parvulus heu ! gravibûsque gemmis,
Aut sub prementis sidere purpuræ
Laboret ? o cui pauperies mei
Regnum dicavit, nocte fertum,
Nocte meo diadema Regi.
Parvo coronat munere se Deus
Plerumque, si quæ paupere dat manu
Dives voluntas : dona magnis
Parva animo placuere magno.

O D E X V I I I.

A D R O S A M.

*Quotannis Kalendis Junii D. Virginis caput
coronaturus.*

S I D E R U M sacros imitata vultus
Quid lates dudum , rosa ? delicatum
Effer e terris caput , o tepentis
Filia cæli.

Jam tibi nubes fugiunt aquosæ ,
Quas fugant albis Zephyri quadrigis :
Jam tibi mulcet Boream jocantis
Aura Favoni.

Surge : qui natam deceant capilli ,
Mitte scitari : nihil heu profanæ
Debeas fronti , nimium severi
Stemma pudoris.

Parce plebeios redimire crines.
Te decent aræ : tibi colligenda
Virginis latè coma per sequaces.
Fluctuat auras.

O D E XIX,

AD JESUM OPT. MAX.

EX SACRO SALOMONIS EPITHALAMIO.

*Indica mihi quem diligit anima mea, ubi
pascas, ubi cubes in meridie.*

DICEBAS abiens; Sponsa vale, simul
Vicisti liquidis nubila passibus.

Longam ducis, JESU,

In desideriiis moram,

Ardet jam medio summa dies polo:

Jam parcit segeti messor; & algidas

Pastor cum grege valles,

Et pictæ volucres petunt,

At te quæ tacitis distinet otiiis,

O JESU, regio? quis mihi te locus

Cæcis invidet umbris,

Aut spissâ nemorum comâ?

Scirem, quo jaceas cespite languidus!

Quis ventus gracili præset anhelitu!

Quis rivus tibi grato

Somnum prætereat sono!

214 *S A R B I E V I I*

Ah ! ne te nimio murmure fuscitent ,
 Nostræ diluerent flumina lacrymæ ,
 Et suspiria crudis
 Miscerentur Etesius.

O D E X X.

AD DIVAM VIRGINEM.

CARMEN VOTIVUM.

REGINA terris non humili Deum
 Enixa partu , cui vigiles comam
 Flammæ coronavêre , & albo
 , Sidera circumiêre gyro ;
 Utcumque viles respicis aureâ
 E nube terras , lenior excipe
 Non ante testudo locutis
 Quæ mea cumque sonat Camenis.
 Me torva circùm mugiat horrido
 Malea ponto : me fera forbeat
 Charybdis ; enantem per ipfas
 Eripiet tua dextra mortes.
 Importuosi seu jubar æquoris
 Audire gaudes , seu Pclagi Pharos ,

LYRICORUM LIB. IV. 215

Seu certa tu mavis vocari

Ambiguus Cynosura nautis :

Seu navis olim credita naufragum

Servasse seclum , cùm scelerum Pater

Ultor superfufo Gigantum

Obrueret genus omne cælo.

Me pestilenti Sirius halitu

Afflet caducum tu benè proteges

Umbrâ clientem ; seu comanti

Dulcè vires terebinthus auro ,

Seu celsa gaudes Cedrus in arduo

Nutare Sina , seu Libano super

Cupressus , aut latè Cadanis

Populus aspicienda campis.

Dicam & minoris carmine barbiti

Inter severas nobile Liliū

Florere spinas , & comantem

Flore Deo tremuisse virgam.

Cingat frementū me globus hostium ,

Dicere denso Exercitus agmine

Alas , & æqualem reductis

Cornibus explicuisse campum.

Dicere virgo Turris , eburnea

Dicere Turris , quam nec aheneus

Perrumpat imber , nec ruinam

Flamma gravi meditata plumbo.

216 *SARBI EVII*

Quòd si canoro carminis alite
 Indis morantem Musa cubilibus
 Hortetur exire , & nigrantes
 Luce novâ reparare terras ;
 Non & benignis respuis auribus
 Aurora dici. Surgis & integro
 Nunc Luna vultu , nunc Eoo
 Cynthius inveheris triumpho.
 Quocumque gaudes nomine , me tuum
 Tuère , Mater , si mihi per tuas ,
 O Virgo , non immunis aras
 Mica salit , Cilicésque nimbi.
 Hic Vaticanis non sine laureis
 Appendo functum carmine barbitum , &
 Olim Polonoꝝum tropæa
 Solicitam cecinisse buxum,

O D E X X I.

EX SACRO SALOMONIS EPITHALAMIO.

*En dilectus meus loquitur mihi : Surge , propera ,
Amica mea , columba mea , formosa mea , &
veni. Jam enim hiems transiit : imber abiit &
recessit. Flores apparuerunt in terra nostra :
tempus putationis advenit. Vox turturis au-
dita est in terra nostra : ficus protulit grossos
suos : vineæ florentes dederunt odorem suum.
Surge , amica mea , speciosa mea , & veni.*

FALLOR ? an Elysi lævâ de parte Sereni
Me mea vita vocat ?
Surge , Soror , pulchris innectito lora columbis ,
Pulchrior ipsa super
Scande rotas , Libanîque levem de vertice currum :
Has , age , flecte domos.
Ad tua decidui fugiunt vestigia nimbi.
Turbidus imber abit.
Ipsa sub innocuis mitescunt flumina plantis :
Ipsa virefcit hiems.

LYRICORUM LIB. IV. 219

Cetera non defunt. Fronis vindemia pendet

Officiosa botris.

Hic etiam vulgò violas, albertia vulgò

Ungue ligustra leges.

Ipsa tibi, leti succos oblita priores,

Mitia poma cadent.

Ipsæ maturâ labentur ab arbore ficus,

Percutientque finum.

Interea falcem vindemia nescit, aratrum

Saucia nescit humus.

Ipsæ sponte virent segetes: innoxius ipse

Messibus albet ager.

Præbent hospitium platanî: præbet formosos

Graminis herba toros.

Cædua Panchæos sudant opobalsama nimbos,

Et genialis odor

Aspirat quoties, nutantibus hinc atque illinc

Ingruit aura comis.

Surge: quid indignos ducis per cædia soles?

Surge, age, eata soror.

Ecce tuis ipsæ jam circum frena columbæ

Ingemuere moris.

Huc age, formosas formosior ipsa columbas

Hospita fleste soror.

O D E X X I I.

AD VIRGINEM MATREM.

*Quasi Aurora consurgens : pulchra ut Luna,
electa ut Sol, terribilis ut castrorum acies
ordinata.*

Q U A N D O te dulci sine prole solam
Miror, Eoo reducem cubili
Miror Auroram, croceo rigantem
Æthera nimbo,
Mater at nato simul assistis,
Integram miror radiare Lunam,
Ora debentem, radiosque & almo
Lumina Soli.
Cinge maternis puerum lacertis;
Sol eris, vel quæ vigil explicatis
Siderum turmis Acies tonantem
Circumit aulam,

ODE XXIII.

AD CICADAM.

O quæ populeâ summa sedens comâ ,
Cæli roriferis ebria lacrymis ,

Et te voce , CICADA ,

Et mutum recreas nemus.

Post longas hiemes , dum nimium brevis

Æstas se lenibus præcipitat rotis ,

Festinos , age , lento

Soles excipe jurgio.

Ut se quæque dies attulit optima ,

Sic se quæque rapit : nulla fuit satis

Unquam longa voluptas :

Longus sæpius est dolor.

O D E   X X I V.

AD D. VIRGINEM MATREM.

*Pæan militaris POLONORUM, quem Divus
ADALBERTUS archiepiscopus Gnesnensis
POLONORUM apostolus & martyr con-
scripsit, regnôque POLONIARUM testa-
mento legavit.*

*Poloni, acie explicatâ, manum cum hoste colla-
turi populariter decantant. Petrus Skarga olim
SIGISMUNDI III. Polonorum regis theo-
logus in Vita D. ADALBERTI recensuit
& explicuit. Auâtor ex Polonico carmine in
Latinum vertit.*

DI V A per latas celebrata terras

Cælibi Numen genuisse partu,

Mater & Virgo, genialis osim

Libera noxæ :

Dulcè ridentem populis Puellum

Prome formosis, bona Mater, ulnis.

LYRICORUM LIB. IV. 223

Expiaturum populos manu de-
mitte Puellum.

Apta dum nostris venit hora votis ,

Supplices audi , meliore mentes

Erudi voto ! focia Puellum

Voce precamur.

Integram nobis sine labe vitam ,

Prosperam nobis sine clade mortem ,

CHRISTE ; stellatâsque **MARIA** Divam

Annue sedes.

Numinis natam tibi crede prolem ,

Qui pius credi cupis ! Ille multis

Pressus ærumnis populos ab imo

Erat Orco.

Ille non unquam pereuntis ævi

Scriptit heredes ; & inobsequentis

Præfata leti cohibet fœvera

Lege catenæ :

Aufus indignum tolerare letum ,

Sontis Adami memor. Ille necdum

Præfatus ductor penetrarat æthi

Limina cæli ,

Donec informi Deus e sepulcro

Prodiit victor : bene jam supremo

Assides , Adam , folio peremnis

Hospes Olympi.

224   *S A R B I E V I I*

Nos tuam plebem sobolémque sanctis
Adleges campis , ubi regna Divûm
Gaudii torrens & inundat almi

Flumen amoris.

Saucium nobis latus , & cruentas
Ille plantarum manuûmque plagas
Sustinet : nobis medicos latus de-
stillat in imbres.

Hoc fide concors animique major
Turba credamus , scelus eluisse ,
Et salutarem patuisse nobis

Vulnere CHRISTUM.

Ite : jam foedam (monet hora) labem ,
Ite , mortales , prohibete : magno
Carmen & totam sine fraude mentem im-
pendite Regi.

Tu tuâ , VIRGO , Sobolémque Regémque
Ætheris , leni prece ; ne malorum
Turbo per præceps cumulósque sese

Explicit omnes.

Siderum cives , facilem precati
Siderum Regem , referate cælum
Civibus terræ : socialis olim

Turba futuri.

Ille nos , JESU , locus , illa tecum
Regna conjungant , ubi nos canentûm

LYRICORUM LIB. IV. 225

Cælitum pridem vocat in beatam ex-
ercitus aulam.

Sic erit : votis iteramus omnes ;

Sic erit. Septem bona verba læto

Profer eventu , Pater , & beatos

Pande Penates.

O D E X X V.

D I A L O G U S

PUERI JESU ET VIRGINIS MATRIS.

CARMEN VOTIVUM.

Ex Cantici Canticor. cap. I. IV. V. VI. & VII.

P U E R.

VIRGO fidereis pulchrior ignibus ,
Auro fulgidior , lucidior vitro ,
Rubro gratior ostro ,
Albâ candidior rosâ.

V I R G O.

JESU purpureo clarior Hespero ,
Lunâ splendidior , Sole serenior ,

Kv

Vernis gratior arvis ,
Hibernâ nive purior.

P U E R.

Sic fulges oculis , ut geminus propè ,
Qui cùm lufit agris fons Efeboniis ,
Clausum stare quïeto
Se miratur in otio.

V I R G O.

Sic lucet oculis , ut geminæ propè
Lucent , seu fluvio , five liquentibus
Lotæ lacte columbæ
Affodere canalibus.

P U E R.

Ornant ingenuæ colla tibi comæ ,
Lydis lota velut purpura fontibus ,
Summis aut Galaadi
Declines capreæ jugis.

V I R G O.

Ambit pulchra tuas cæsarïes genas ,
Qualis frondifluis palma viret comis ;
Qualis corvus in ipsis
Plumarum tenebris nitet.

P U E R.

VIRGO , lenè tuis verba fluunt labris ,

LYRICORUM LIB. IV. 227

Hyblæo veluti mella fluant favo ,
Aut demissa solutis
Errent flammea tæniis.

VIRGO.

JESU, dulcè tuis ora natant sonis ,
Infuso veluti pocula Cæcubo ,
Aut humecta caducis
Gemment lilia roribus.

PUER.

Mammæ sunt similes hinnuleis tuæ ,
Qui tondent teneris lilia moribus ,
Dum se fessus anhelò
Inclinet senio dies.

VIRGO.

Certant, NATE, tuis uberibus botri ;
Botri, quos viridis parturiit Cypros ,
Aut quos educat alnis
Engaddus viridariis.

PUER.

Quisquis, VIRGO, tuas aspiciet genas ,
Pœnis aspiciet mala rubentia
Ramis : cetera claudunt
Imò se bona pectore.

VIRGO.

Quisquis, NATE, tuis hæserit in genis,
 Pictam dispositis artifice manu
 Liliisque rosisque
 Emirabitur aream.

PUER.

Qui te non amat, est barbarior feris,
 Pardis asperior, tigride sævior,
 Impacatior urfis,
 Iracundior anguibus.

VIRGO.

Qui te non amat, est marmore durior,
 Saxis horridior, surdior æquore,
 Inconstantior auris,
 Immanuetior ignibus.

*ODE XXVI.**AD AURAM.*

AURA, quam veris tepor & serenâ
 Thraciæ vectant animæ quadrigâ,
 Huc ades, quâ te vocat hospitali
 Populus umbrâ.

LYRICORUM LIB. IV. 229.

Hic tibi liber Zephyrus comas per-
sultet & ramos : vagus hic supinas
Increpet frondes , teneroque vexet
Gramina lusu.

Dum per apricos revoluta flores ,
Vitrea somnum fuga suadet undæ ,
Méque suspensamque comante perfla
Barbiton alno.

Sic tibi cælum , lepidoque soles
Rideant vultu : pede sic liquenti
Ros tibi manet , tacitæque se sus-
pendat in herba.

Sic tibi Seres Cilicisque campi
Sospiti centum geminent odores :
Sic adulantes violis rosarum
Pectus capillos.

Sic , meo chordas quatiente plectro ,
Inter admissis digitos acutum
Sibilo ludas , lyrico comes Po-
etria vati.

O D E X X V I I .
N O E V A T I C I N I U M .

*Luxuriam præteriti , & Idololatriam futuri se-
culi dequeritur.*

D E M E R S A latè secula cùm Noë
Enavigaret , naufraga dicitur
E puppe prospexisse regna ,
Et malè jam pelago latentes
Flevisse , terras : Secula , secula
Libido foedis mergit amoribus ;
Totóque restringendus orbis
Oceano , simul omnis uno
Peccavit igni. Scilicet impiis
Polluta regum limina nuptiis ,
Spectante frustra Sole , possent
Stare diu ? Pudor , heu ! nefasque
Nascentis ævi , turpis amor , nihil
Intaminatum liquit : & innocens
Natura deformis nocenti
Supplicium grave pēdit usu.
Incesta foedi fecimus omnia ,
Et digna perdi. Marmoreis ubi

LYRICORUM LIB. IV. 231

Urbes coronatæ colossis ?

Aut ubi turrigeræ potentum

Arces Gigantum ? queis , modò liberi

Festo choreas agmine plaufimus ,

Delphines insultant platéis ,

Et vacuas spatiosa cete

Ludunt per aulas , ac thalamos pigræ

Præfère phocæ : defluit illito

Aurum lacunari , & refixæ

Ad pelagus rediére gemmæ.

Jam nec vetustis sculpta scientiis

Famosa moles perstat , & aureis

Inscripta majorum sepulcris

Funditus occubère faxa.

Ingens egestas , & simul omnium

Jactura rerum , flagitium , Dei

Cultuque delubrique & aris ,

Heu ! miserum malè nudat orbem !

Jam jamque coget secula proprium

Nescire Numen : nec scelorum grave

Pensare permittet nepotes

Supplicium. Simul omne ripas

Habebit æquor , rursus & inclyta

Tellus in herbam surget , & aureus

Titan inaurabit recenti

Arva die , populisque magnus

Crebrescet orbis. Non eadem fluet

232   *S A R B I E V I I*

Ætas , & auro deterius diem
     Procudet argentum , ac sonoro
         Belligerum gemet ære tempus ;
 Tandemque ferro secula corruent.
 Et , qui malorum summus apex , Dei
     Oblita , me rerum parentem
         Sacrilego colet igne Tellus :
 Falsumque numen (pro pudor !) impio
 Narrabor orbi , ceu veteri Chao
     Hac puppe discevisse , & omnem
         Naufragio recreasse mundum
 Mox stare terris , currere flumina ,
 Frondere silvas , arva virefcere
     Jussisse paulatim , & nitentes
         Frugibus explicuisse campos.
 Me Bactra Cælum , me Babylon Jovem ,
 Me Susa Solem , me Pharii suum
     Dicent Osyrim : me bifrontem
         Ausoniae colet ora Janum.
 At , o potenti qui regis æthera
 Terresque sceptro ; verte , Pater , Pater ,
     Undasque terrasque ; & trifulcum
         In caput hoc jaculare telum ,
 Fœdusque jam nunc stragibus obruar
 Labantis ævi : barbaricis ego
     Solus supervivam pudenda
         Materies titulusque sacris.

O D E X X V I I I.

AD DIVINAM SAPIENTIAM.

*Cùm novæ e Germania, Gallia, Italiæque motus
bellici nuntiarentur.*

O Mens, quæ stabili fata regis vice,
Ut nos pulchra tui seria confisi,
An te nostra vicissim

Delectent, age, ludicra?
Nam tu cùm variâ spargis opes manu,
Effusas lepidò non sine jurgio

Raptamus, puerorum
Sparsas turba velut nuces.
Hic cùm sceptrà capit, frangit; hic ante quàm
Gestet, fracta videt. Fluctuat, heu! miser,
Alternâque potentum

Mundus diripitur manu.
Punctum est, fors avidis quod secat ensibus
Inter tot populos. Hoc precor unicum
Pauper: Secum avidi dum
Pugnant, tecum ego rideam.

O D E X X I X.

A D E Q U I T E S P O L O N O S.

Anno M. DC. XXX.

QUO s fera gignent secula posteros .
Narrabo vates. Stemmata patrũs
Delete ne ceris , Quirites ,
Egregiũs geminanda factis
Olim minorum. Si quid avi rudes
Inominatã gessimus alite ,
Reducet in laudem nepotum ,
Auspicio meliore , virtus.
Non scuta frustra , non galeas decent
Gryphesque pardique : atque leonibus
Vexilla nequicquam , & chimæris
Sarmaticæ micuere parmæ.
Quis ille ductor Balthida Lechicis
Inscendit armis ? quod juvenum recens
Examen Arctoum Polonis
Increpat Oceanum sub armis ?
Jamque & minaces bella fremunt Gothi :
Hinc Martis atque hinc rupta tonitruis

LYRICORUM LIB. IV. 235

Immugit unda : jam propinquæ
Proelia conseruere proræ.
Pro ! quantus armis in media quoque
Formosus ira ! quantus in arduum
Assurgit ensem ! quantus hastâ
Per Gothicas juvenis phalangas
Exultat ! O lux ! o veterum recens
Sidus Jagellonum ! o patriæ Pater ,
Primasque bellantis per undas
Sarmatiæ Cynosura , salve.
Turrita faxis se tibi Suecia
Murisque pandit : jam tibi patrii
Cultus , & heroos revinxit
Laurigerum diadema crines.
Jam Vilna latè , jam veteris Craci
Festo platææ carmine personant :
Tu Tiphys alter : tu severus
Belligero dare frena ponto.
Princeps agrestes , & nimium diu
Terræ tenaces Martis adores
Latum refudisti per æquor ,
Aufus humo pelagóque magnum
Miscere nomen. Te niveis super
Attollet altum Fama curulibus ,
Quà Vesper atque Aurora sacrum
Purpureo lavit amne crinem.

236   *S A R B I E V I I*

Hæc tum , madenti vespere , Sarmatæ ,

Canenda seris bella nepotibus

Bis terque sub noctem lyrâque &

Nisoviis iterate nervis.

Cras aut biremem , aut rursus equum citi

Scandetis. Eheu ! quæ nova barbaris

Effusa tempestas ab oris

Fulminat ? agricolasque latè

Camposque , frugesque , & pecorum procul

Armenta vasto proruit impetu ?

Impunè , (pro pudor !) Polonas

Thracia depopuletur urbes ?

At o virorum quisquis amicior

Marti , citato scande ratem pede.

Quà pontus & neglecta Thracum

Claustra vocant , vacuæque turres ,

Perrumpe muros , dirue mœnia ,

Invade portas , sterne solo domos :

Heu ! sterne Byzanti pudendis

Templa diu famulata sacris.

Io triumphè ! Sarmata Bosporo ,

Et belluosæ frena Propontidi

Injecit ; Eoumque seris

Impesum reparavit armis.

At vos secundâ tempora , Milites.

Umbrate lauru , dum gemino super

LYRICORUM LIB. IV. 237

Procedit Arctous triumpho
Victor, Agenoreumque retrò
Frontis minorem, & compedibus gravem
Ducit tyrannum. Dicere confono
Utrimque plausu; Tu tuorum,
Tu patriæ Pater atque Cæsar.
Post hæc avito Pax bona parieti
Suspendet enses, & patrias novæ
Narrabit ad tædas maritæ
Emeritus sua bella conjux.
Mox & quod atrâ Mars rapuit manu,
Castæ reponent prole puerperæ;
Novique reptabunt per arcus,
Scuta per & galeas nepotes,
Jam nunc protervi, nunc etiam truces
Ad sæva ferri fulgura: sed diu
Neglecta pacabunt juventam
Otia, Palladiique ludi.
Suâ quietus quisque sub arbore
Cenam pudici cum sociâ tori,
Gnatique prosterne, propinquo
Pocula prætereunte rivo.
Non aut malarum jurgia litium
Emtusve judex, sed bona Veritas
Componet iras, aut jocos
Vina super epulasque amici.

Quem Pietas , quem non moveat non tristibus unquam

Arx animi concussa procellis ,

Et Pudor , & proni niveo de pectore sensus ,

Et regina Modestia morum ,

Aut bona Sedulitas , aut non incaura futuri

Præfagæ Solertia mentis ?

Provida sed longum magnis Virtutibus ævum

Non audent promittere Fata :

Nec possunt , si quæ maturavêre , profanis

Astra diu committere terris.

Nunc adeò parces longis onerare querelis

Depositum repetentia magnum ,

Ingentes animæ gazas , & robur , & aureo

Incoctum bene pectus Honesto.

Sic Tanaquil , sic quæ cunctantem Claudia rexit

Virgineâ cervice Cybelen ;

Quæque maritali successit Thessala fato ,

Et Latiis vaga Clœlia ripis.

Ante diem raptæ , vivunt post funera , vatum

Perpetuos in carmine fastos.

Illa quidem , non si surdos ad carmina Manes

Orpheâ testudine vincam ,

Eductas adamante fores , & ahenea rumpat

Elysi pomœria muri ,

Reddaturque tibi. Stat nulli janua voto ,

Nullis exorata pœtis.

Sunt

LYRICORUM LIB. IV. 241

Sunt tamen exiles insigni in limine rinae
Qua possint arcana videri.
Hac ego, si nullos fallunt infomnia Manes,
Aut vidi, aut vidisse putavi
Errantem campo in magno, quem gemmea circum
Perspicuis stant moenia portis.
Auro prata virent; arbor crinitur in aurum;
Crispantur violaria gemmis.
Quæ nec Apelleus liquor, nec pulchra trigoni
Assimulent mendacia vitri.
Centum ibi formosis in vallibus Heroïnæ
Æternum Pæana frequentant.
Stant virides campo stellæ; madidisque corusca
Connivent sibi sidera flammis,
Illa inter medias parvo comitata nepote
Et roseo vivaciore ore,
Ibat ovans, grandemque sibi, grandemque nepoti
Nectebat de flore coronam.
Cetera me vetuit magni caligo sereni
Mortali percurrere visu:
Nec tu plura velis. Satis est, cui fata dederunt
Æternis mutasse caduca,

O D E X X X I.

AD PHILIDIUM MARABOTINUM.

VIDES ut altum fluminis otium
 Rerum quietà ludit imagine',
 Solemque Lunamque , & fereno
 Picta refert simulacra cælo.
 Talem severæ lege Modestæ
 Componere mentem : seu caput horridis
 Fortuna circumfultat undis ,
 Seu placidâ tibi mulcet aurâ,
 In nube semper rideat aureo
 Pectus sereno : quò melius sacros
 Deique Naturæque vultus
 Non dubiis imitetur umbris,
 Pulchrum est quietâ mente volatili
 Instare Vero , nec trepido gradu
 Urgere Naturam , nec inter
 Ambiguas fluitare causas :
 Sed mente fixâ ducere liquidos
 Rerum colores , & capitis sacrâ
 Ab arce prospectare Verum , &
 Fixa suis sua rebus ora.
 Frustra protervis frena damus feris ,

LYRICORUM LIB. IV. 243

Si nulla nostræ frena proterviæ
Aptamus. Excusære cælo
Non vacui Phaëthonta freno ,
Sed lege , currus. Qui refugit sui
Rex esse , regni nesciet exteri ;
Quicumque dat sibi , regendo
Ille potest dare jura mundo.
Ut mentis almo cuncta premas sinu ,
Ipsum severis te preme legibus :
Sic tu probis solers minister
Consiliis , ego fidus auctor.

O D E   X X X I I .

A D   A L B E R T U M   T U R S C I U M .

De suis somniis & lyricis.

TU R S C I , seu brevior mihi ,
Seu pernox oculos composuit sopor ,
Pennas Somnia levibus
Affigunt humeris ; jamque virentia
Lætus prata ispervoto ,
Quà se cumque novum molle tumentibus
Campis explicuit nemus ,
Herbosaque patet scæna superbia.

244   *S A R B I E V I I*

Mox & nubibus altior ,
 Mistus flumineis ales oloribus ,
 Vivos despicio lacus ,
 Et dulci volucrem carmine mentior.
 Jam tunc nubila , jam mihi
 Blandis diffiliunt fulmina cantibus ;
 Et quæ plurima circuit
 Collum , puniceâ vincior Iride.
 Idem jam vigil , & meus ,
 Non ingrata simul somnia dispuli ,
 Cùm ter mobilibus lyram
 Percussi digitis , immemor , & dulcis
 Nil sectator Horatii ,
 Sublimis liquidum nitor in aëra :
 Et nunc litorea , nunc vagas
 Siccis trajiciens passibus insulas ,
 Nil mortale mei gerō , &
 Jam nil sollicito debeo ponderi.
 T U R S C I , sæpe tamen mones ,
 Olim ne veteri clarior Icaro
 Veris fabula casibus
 Mutem Parrhasii nomina Baltici ,
 Frustra : nam memor Icari ,
 Addo stultitiæ consilium brevi :
 Nam , seu dormio , me torus ;
 Seu scribo , stabili sella tenet situ .

O D E X X X I I I.

AD D. VIRGINEM MATREM.

*Cum in inclyta Vilnensi Societatis JESU Academia curriculo philosophiæ finem imponeret,
scholasticam prælecturus theologiam.*

Et jam quietis ancora puppibus
Litus momordit. Solvite carbasa ;
Proramque , malumque , & virenti
Remigium religate lauru.
O cui frequenti plurima supplicat
Stagira portu ; si Tibi consonæ
Respondet ex omni juvenus
Turre , Palæmonique flammis
Risere montes : si Tibi pervigil
Depræliantùm exercitus ignium
Hinc pugnat atque hinc , atque athena
Pulvereo tonat ore moles ;
Emancipatis adde clientibus
Gratam laborum , nec vacuum Tui ,
O VIRGO , pubem ; five castris ,
Sive Tibi famuletur aris.

O D E XXXIV.

AD QUINTUM TIBERINUM

DI-V-I-T-E-M nunquam, TIBERINE, dices,

Cujus Eois potiora globis

Rura, Fortunæ sine fæce pulcher

Rivus inaurat :

Quem per insignes geniale ceras

Stemma claravit, vaga quem per urbes,

Quem per & gentes radiante vexit

Gloria. curru.

Pauper est, qui se caret : & superba

Ipse se librans, sua rura latam

Addit in lancem, socióque fallens

Pondus in auro.

Ceteris parvus, sibi magnus uni,

Ipse se nescit, pretióque falsa

Plebis attollit, propriáque se mi-

ratur in umbra.

Splendidam verâ sine luce gazam,

Turgidum plenâ sine laude nomen

Mitte ; te solo, TIBERINE, discas

Esse beatus.

O D E X X X V.

AD PAULLUM COSLOVIUM.

JAM pridem tepido veris anhelitu
Afflarunt reduces arva Favonii:

Jam se florida vernis

Pingunt prata coloribus.

Stratus frugiferis Vilia puppibus

Grato præterabit rura silentio,

Quamvis proximus omnia

Collis personet alita;

Quamvis & viridi pastor ab aggera

Dicat gramineâ carmina, fistulâ,

Et qui navita debet

Plenis otia carbasis.

Æquas Palladiis, PAULLE, laboribus

Interpone vices. Cras, simul auro,

Sol arriferit, ara.

Summonum, juga montium,

Scandemus, viridis terga Lucisoli,

Quâ celsâ tegitur plurimus ilice,

Et se prætereuntium.

Audit murmura fontium:

Illinc e medio tota videbitur
Nobis Vilna jugo ; tota videbitur
Quæ Vilnam sinuosis
    Ambit Vilia flexibus.
Illinc pîsta procul quæ radiantibus
Fulgent fana tholis , & geminam super
    Despectabimus arcem ,
    Magni regna Palæmonis.
Ut longo faciles Pacis in otio
Se tollunt populi ! nam tria tertio
    Surrexère sub anno
    Priscis templa Quiritibus :
Et quæ conspicuis se Gedemia
Jactant saxa jugis , & Capitolium ,
    Et quæ tecta superbis
    Intrant nubila turribus.
Auget magna Quies : exiguus Labor
In majus modico provenit otio.
    Hinc terga virentùm
    Latè prospice collium.
Quæ nunc mobilibus nutat Etesis ,
Segni cana stetit sub nive populus :
    Qui nunc defluit , altâ
    Hæsit sub glacie latex.
Qui nunc purpureis floret ager rosis ,
Immoto sterilis delituit gelu :

LYRICORUM LIB. IV. 249

Verno quæ strepit ales,
Hiberno tacuit die.
Ergo rumpe moras, & solidum gravi
Curæ deme diem, quem tibi candidus
Spondet Vesper, & albis
Cras Horæ revehent equis.

ODE XXXVI.

AD EQUITES POLONOS ET LITHUANOS.

Amphion, seu Civitas bene ordinata.

EXTEROS mores prohibete pulchrâ
Lege, Thebani: patriasque leges
Et pios ritus, & avita natos
Sacra docete.
Templa Fas sanctum, fora lustret Æquum;
Veritas, & Pax, & Amor per omnes
Ambulet vicos: Scelus omne castâ
Exsulet urbe.
Nullus est murus Sceleri. Per altas
Urbium turres, triplicesque portas
Pœna perrupit. Vigilant in omnes
Fulmina culpas.

Concolor Vero Dolus , & superba
 Exfulet regni fitis , & Cupido:
 Desidis lucri , tacitoque segnis
     Copia luxu.

Publicos discat geminare census
 Sæva Paupertas : & in arma ferrum
 Sit satis. Rapto malè pugnat olim
     Miles in auro.

Sive res bellis agitanda , sive
 Pace , collatas sociate vires.
 Alta centenis melius recumbunt
     Templa columnis.

Inter errantem scopulos carinam
 Certius plures docuere stellæ :
 Fortius proram gemino revincis
     Ancora morfu.

Gliscit æterno sociale nexu
 Robur. Arcanas opulentiorum
 Ira per rixas agitata magnas
     Eruit urbes.

Hæc ubi , dulci modulante nervo ,
 Dixit Amphion : ter eunte fluit
 Substitit Dirce , ter opaca movit
     Terga Cytheron.

Saxa repserunt , scopulique circum
 Devio campos petiere saltu ,

LYRICORUM LIB. IV. 251

Et nemus , pronusque flix ex alto

Monte cucurrit.

At simul Vates tacuit , per omnem

Barbaræ rupes coiëre murum , &c

Septies clausæ steterunt æneo

Cardine Thebæ.

ODE XXXVII.

AD JOANNEM PALMIUM.

*Ex Joannis Conchanovi poetarum Polonorum
principis Lib. II. Oda XX.*

*Cùm regni Poloniarum Ordines , positis ad Vistula-
m castris , STEPHANUM I. regem Poloniæ
dicerent.*

P ALMI , futuri Regis inutiles

Omitte curas. *Dudum adamantine*

Cui fata subscribere libeo

Sarmatici diadema regni ,

Non Auster illum , non Boreæ domus ,

Non limen Euri , non Zephyri dabit.

Rex est , POLONI , quem potenti

Rex Superùm jubet esse voto.

L vj

Hic ipse (quanquam se propior daret
In regna Princeps) miserat extero

A sole Regem , qui relicta

Vela retro citò ferret aulâ.

Quò vana pulchræ nomina gloriæ ?

Quò pictus auro miles , & inclyti

Celsère Gascones ? Inani

Spes tumidæ crepuère vento.

Fortuna naves , & dubias agit

Fortuna pugas. Hæc popularibus

Utcumque se miscet catervis ,

Ambigui regit ora vulgi.

Abstine verbis. Nos medio procul

Campo coronam figimus arduâ

In rupe. Rex esto , priore

Quisquis emet sibi regna cursu.

ODE XXXVIII.

AD LIBERTATEM.

Cum VLADISLAUS IV. maximis ad Vistulam comitiis rex Poloniae renuntiaretur:

NAM quæ revisas limina dulcibus
Mavortiarum maxima gentium

Regina LIBERTAS, Polono

Orbe magis Litavisque campis?

O providentis filia Consist,

O Fauſtitatis mater, & otii

Beata nutrix, o Polonæ

Primus honos columenque gentis,

Quæſita multo sanguine Gloria,

Reperta multo! Regibus altior,

Ipsâque Majestate major,

Et patriæ melior Magistra

Felicitatis! leniter attrahe

Frenos, & imâ nube super levent

Suspende curram; quâ refusus

Vistuleas tibi propter undas

Hinc Lechus, atque hinc Littavus aurois

Collucet armis , quæ tibi civium
 Tranquilla tempestas ovantes
 Implet agros , prohibetque tota
 Latè videri. Non tibi sedimus
 Servile vulgus : sed genus indyti
 Mavortis , æternus Deorum
 Sanguis , Hyperboræque chæris
 Ab usque Lecha , legibus additum
 Optare Regem : fallere nescii
 Quemquam , nec invidere nati ,
 Extera nec metuisse sceptræ,
 Suoque magnæ Publicæ clariæ
 Virtus per omnes emicuit gradus ,
 Cùm magna Libertatis uolens
 Scepra simul populumque totum
 Tunc non coactis nobilibus viribus
 Omne obsoleto vitas in omni
 Latere robur : tunc aperta
 Ingenium volat : omne campum
 Ad usque palmam : tunc facibus , iniquæ
 Duri Quirites conspicuo palam
 Parere Regi , per cruentum
 Laudis iter sequimur volentem
 Quacumque ducit. Sic gelidum caput
 Ausi nivalis scandere Carpathi :
 Hæmæque viânesi nigritæ cal-

LYRICORUM LIB. IV. 235.

cavimus Amoniaque collum.
Sic Thracia olim litora Bospori,
Sparsumque late terruimus Geten,
Baltimque, insudacemque Cimbrum:
Et spoliis Asiae superbos
Nunquam otiosi vincere Teutonas,
Metas Poloni fiximus imperii, &
Ternam Boleslai columnam
Triplice protulimus trophæo.
Præter triumphis veq; Borythenem
Volgamque pubes, belligeri super
Aras Alexandri, & Euphratē
Ceruleas Aquilonis arces.
Scit lævus Ister, scit vitreis ubi:
Jungit Bootes æquora postibus,
Fractoque jam Maotis arcu
Sarmatici mala longa belli.
Quo rege, terris pulchra parentum
Exempla nati reddimus? Annue
O pulchra Libertas, & orbis
Consilio trepidisque Regum
Obsessa votis, dulce supercili
Remitte pondus. Quem tibi Maximus
URBANUS, Augustusque gratā
Congeminat vice FERDINANDUS;
Pro quo perorat mundus, & ipsa quem

256 *S A R B I E V I I*

Gaudes rogari : regnet ab ultimo
 Primus SIGISMUNDO , & vetusto
 Proximus a J A G E L O N E sanguis.
 Ut nulla possunt fallere præcios
 Futura vates ! O hominum salus !
 O cura L A D I S L A E Divûm ,
 Lechiacæ dominator oræ
 Salve ! secundis Te Lechici Patres
 Et Martiorum castra Quiritium
 Regem salutavère votis :
 Jam galeis Tibi nutat omnis
 Hastisque pubes : jam resonabiles
 Campi jocosâ vocis imagine
 Collésque certatim , & profundæ
 Plausibus intonuère silvæ.
 Ter visus omni se Pater Histula
 Movisse ripâ : ter Tibi frondeam
 Flexisse cervicem , & reclinâ
 Carpathus attremuisse pinu.
 Qualem peracto secula Te retro
 Debent Novembri ! jam Tibi Gloria ,
 Bellique maturus Cupido
 Non humiles stimulavit iras :
 Ququam recentis mulcet amœnior
 Caligo Regni. Quantus in impium
 Assurgis , absentemque vincis.

LYRICORUM LIB. IV. 257

Confiliis animisq̃ue Moscum !
Qualis minaci præfuris impetu !
Et quantus iræ ! five acie levī
Campos inundare , & repenti
Mœnia terrificare bello ;
Deliberato seu calor incidat
Pugnare ferro. Sic Jagelonidæ
Ab hoste laudari cruentâ
Et metui peperere dextrâ.
Sic dum priores æquat avos Pater ,
Egit timeri fortis , & improbam
Mûltavit exhaustique factis
Invidiam , sobolisq̃ue tantum
Majora liquit. Tu gemino potes
Avi Patrisq̃ue nomine duplicem
Miscere laudem : five pacis ,
Sive gravis per acuta belli ,
Cum læta poscent , consilii celer ;
Cum mæsta rerum , strenuus ingeni , &
Immotus innixusq̃ue semper
Ipse Tibi , patiensq̃ue curæ ,
Rerum sub alto pondere rectior
Majorq̃ue stabis. Sic tibi Sarmatæ ,
Sic fata juravere , toto
Sic Superi statuere cælo.

MATTHIÆ CASIMIRI
SARBI EVII
 LIBER EPODON.

O. D. E. L.

AD PAULLUM JORDANUM URSINUM

BRACCIANI DUCEM.

*Bracciani agri amœnitatem commendat., ad quem
 per ferias Septembres scasserat Romæ.*

Huc, o quietis apta Musis otia,
 Levésque Ludorum, aheri.
 Huc, feriantùm Phœbe Musarum pater.,
 Huc, hospitales Gratia,

LIBER EPODON. 259.

Huc, delicatis ite permitti Jocis

Non inverecundi Sales:

Hic otiosi.mite Bracciani solum

Vago coronemus pede,

Clemens supino clivus assurgit jugo,

Cælúmque paulatim subit,

Et solida subter terga scopulorum.azduo.

Securus infessu premit:

Arcisque jactat inter alta turrium

Insigne propugnacula,

Timenda quondam Cæsarum turmis ducum,

Timenda magno Borgia.:

Cùm per minantùm militum ætatoa gl'obos

Metuenda jaceret fulmina, .

Agerétque profugum Cæsarem., & quassum metus,

Aduſque promissum N.I.H.I.L.

Hic ille magnus frenat Etruscae opes

U R S I N U S heroum decus.,

Heres avitæ laudis, & princeps caput:

Magnæque laus Oenotria.

Circùm coruscis itana quercetis virat.

Cælúmque verrit frondibus.,

Suóſque colles vestit, & patentibus

Sese theatriſ explicat.

Admota muris.ponè Nympharum domus

Aprica præbet litora:

260 *S A R B I E V I I*

Ripámque Baccho jungit , & vallum propè

Lentis flagellat fluctibus.

Majore nusquam stagna Neptuno sonant ,

Aut æstuantis Larii ,

Aut qui severo tangit Albanus lacus

Inenatabilem Styga :

Aut quæ procellis gaudet , & magno fremit

Superba ponto Julia :

Nec major unquam spumat , & rupes truci

Benacus affultat falo.

Intonsa curvo monte circumstant juga ,

Mitèsq; despectant aquas.

Nivosus illinc terga Romanus movet ,

Cælóque diducit minas :

Illinc caducis ilicem quassat comis

Sublime Cymini caput :

Crudúmque Boream frangit impotentibus

Depræliaturum Notis ,

Terrisq; latè regnat , & cæli minis

Opponit hibernum latus.

Amica sternit interim lacum quies ,

Fluctusq; fluctu nititur :

Et ipsa secum pigra luctatur Thetis ,

Aquæque colludunt aquis.

Quas vel carina , vel citata turgido

Findit phaselus linteo :

LIBER EPODON. 261

Pinnâque latè vitreum cogens pecus
    Volente lino truditur ,
Setâque piscem ducit , & raris procul
    Lacum coronat retibus.
Hinc alta luçet divitiſ Pollæ domus ,
    Hinc pinguis Anguilaria :
Trebonianas hinc amica vineas
    Vadofa plangunt æquora.
Hinc delicati fundus Aureli nitet ,
    Lymphæ ſalutaris pater :
Undâque morbos arcet , & vivacibuſ
    Lucem fluentis eluit.
At quâ ſuperbum fontibus nomen dedit ,
    Suûmque Flora marginem ,
Vivis perennes decidunt ſaxis aquæ ,
    Campôſque decurſu lavant ,
Patrémque longè Tibrin , & regem ſonant ,
    Romæque ſervitum fluunt.
Sincera circum regna naturæ nitent ,
    Et artiſ immunes loci ;
Adhûcque virgo ſulcus , & montes adhuc
    Molles inexperti manus ,
Merámque Bacchus Tethyn , & Bacchum Thetis ,
    Et pinguis invitât Ceres.
Hinc ille lætuſ ſurgit , & tenacibuſ
    Inſerpit ulmiſ Eviuſ ,

Udóque cernu turget , & fluentibus
 Crinem racemis impedit.
 Non Lesbos illi , non odorati magis
 Vineta rident Massici ,
 Aut quæ Falernis educata folibus
 Sublucet uvæ purpura.
 Sed nec Falisci glaream malit foli ,
 Nec pinguis uber Rætiae ,
 Nec flava tantum culta felicitis Cypri ,
 Graiámve dilexit Rhodon ;
 Quantum suis superbit , & sese suis
 Miratur in canalibus.
 Circùm beatis imperat campis Ceres ,
 Latéque rura possidet :
 Et arva flavo messum fluctu tument ,
 Motúque culmorum natant.
 In nube rarus inquinat cælum vapor ,
 Aut tensa nimbis vellera :
 Aut e Boreis bella ventorum plagis ,
 Raucúsque silvarum fragor
 Auditur usquam : non protervis insonant
 Exercitæ Syrtibus ,
 Euris & Austris contumaces Africi ,
 Et perduellibus Notis.
 Tantum serenus Vesper , & tenerrima
 Etesiarum flamina ,

LYBER EPODON. 263

Abîque soles , & serena lucidis
Aspirat aura montibus :
Purâque cælo provehunt Horæ facem ,
Et Phoebus Horarum pater
Peculiari luce colles irrigat ,
Pronâque perfundit die.
Ramis tepentes ingruunt Favonii
Jocantis auræ sibilo ,
Et temperatis provocant suspiriis ,
Lenique somnum murmure.
At non loquaces interim nidi tacent ,
Matrésque nidorum vagæ.
Sed aut maritis turtur in ramis gemit ,
Et saxa rumpit questibus ,
Aut læta latè cantibus mulcet loca
Famosa pellex Thraciæ ,
Silvisque coram plorat , & crudelibus
Accusat agris Tereæ :
Quæcumque mæstæ vocibus dicunt aves ,
Respondet argutum nemus.
Affatur alnum quercus , ornum populus ,
Affatur ilex ilicem ,
Et se vicissim collocuta redditis
Arbusta solantur fonis.
Huc , o Quiritûm ductor ; huc , Cnотriæ
O magne regnator plagæ

264. *S A R B I E V I I*

JORDANE, tandem plenus urbis & fori,
 Rerúmque magnarum satur,
 Sepone curis temet, & domesticis
 Furare pectus otii.
 Hic vel tuarum lepe tranabis vadum
 Opacus umbris arborum,
 Tuóque colles inter, & tuas procul
 Perambulabis ilices:
 Vel cum Dacæbri campus, & primâ nive
 Vicina canescant juga;
 Nunc impeditas mollibus plagis feras,
 Silvámque præcinges metu:
 Nunc incitato capream rumpes equo,
 Telóque deprendes aprum;
 Jactóque cervos collocabis spiculo,
 Furésque terrebis lupos.
 Quòd si Latinæ laus ALEXANDER plagæ,
 Sacræque fidus purpuræ,
 Tecum paterno feriabitur solo,
 Seseque curis eximet;
 Tuique cives, hospitéisque civium
 Toto fruemur gaudio.

O D E I I.

ODE II.

AD FONTEM SONAM,

In patrio fundo, cùm Româ rediisset.

FONS innocenti lucidus magis vitro,

Purâque purior nive,

Pagi voluptas, una Nympharum fitis,

Ocelle natalis foli,

Longis-viarum languidus laboribus,

Et mole curarum gravis

Thuscis ab usque gentibus redux, tibi

Accline prosterno latus.

Permitte ficcus, quâ potes, premi, cavâ

Permitte libari manu.

Sic te quietum nulla perturbet pecus,

Ramûsve lapsus arbore :

Sic dum loquaci præta garritu fecas,

Et lætus audiri falis ;

Affibilantes-populetorum comæ

Ingrata ponant murmura

Tibi, lyræque Vatis. Haud frustra : sacer

Nam si quid URBANUS probat,

Olim fluenti lenè Blandusæ nihil,

Aut Sirmioni debeas.

M

O D E I I I
P A L I N O D I A

Ad secundam libri Epodon odam

Q. H O R A T I I F L A C C I,
Beatus ille qui procul negotiis.

LAUS OTII RELIGIOSI

Cum amœnam Collegii Societatis J E S U Vil-
nenfis Nemecinae villam per Sextriles
ferias inviseret.

AT ille., **F L A C C E,** nunc erit beatior,
Qui mole curarum procul
Paterna liquit rura, litigantium
Solutus omni jurgio,
Nec solis æstum frugibus timet suis,
Nec fidus hiberni Jovis,
Rixæque vitæ, & scelestæ curæ
Rapacioris limina.
Ergo aut profanis hæc æneus negotiis
Amiffa plorat fidera ;

LIBER EPODON. 267

Aut in reducta sede dispersum gregem
Errantis animi colligit,
Postquam beatæ lucra conscientie
Quadrante libravit suo.
Idem, propinquâ nocte, stellatas vigil
Cum Vesper accendit faces,
Ut gaudet immortale mirari jubar,
Terrâque majores globos,
Et per cadentes intueri lacrymas
Rimosa lucis atria,
Quæ, CHRISTE, tecum, VIRGO, quæ tecum colat
Perennis heres sæculi!
Volvuntur aureis interim stellæ rotis,
Pigrumque relinquunt exulem,
Per ora cujus uberes eunt aquæ,
Somnos quod avertat graves.
At quando lotum Gangis aut Indi fratris
Jam Phœbus attulit caput,
Mentis profundus, & sui totus, minor
Irata flestit Numina.
Vel cum sereno fulserit dies Jove,
Aprilibusque feriis,
Assueta cælo lumina in terras vocat,
Latèque prospectum jacit,
Camposque lustrat, & relucens suâ
Miratur in scæna DEUM.

*En omnis , inquit , herba non morantibus
In astra luctatur comis :
Semota cælo lacrymantur , & piis
Liquuntur arva fletibus :
Ligustra canis , & rosæ rubentibus
Repunt in auras brachiis :
Astrisque panda nescio quid pallido
Loquuntur ore filia :
Et serò blandis ingemunt suspitiis ,
Et manè rorant lacrymis.
Egône solus , solus in terris piger
Tenace figor pondere ?
Sic & propinquas allocutus arbores ,
Et multa coram fontibus
Rivisque fatus , quærit auctorem DEUM
Formosa per vestigia.
Quod si levandas mentis in curas vigil
Ruris suburbani domus ,
Quales Lucifci , vel Nemecini Lares ,
Udúmve Besdani nemus
Rudes adornet rusticâ mensas dape
Siccos sub Augusti dies ,
Jam tunc sub ipsum limen , aut domesticâ
Lenis sub umbra populi ,
Exspectat omnis hospitem suum penus ,
Et concha sinceri salis ,*

LIBER EPODON. 269

Et hospitalis amphora ,
Et fraga , raris verna quæ dumis legit ,
Jucunda panis præmia :
Non me scari tunc , non Lucrinorum gravis
Sagina mulorum juvet ;
Sed cereus palumbus , aut turtur niger ,
Aut anser amnis accola ,
Et eruditam quæ fugit gulam faba ,
Lætumque , nec simplex olus ,
Et quæ suprema colligetur , ac gravi
Patella nō debet foro.
Posthæc vel inter læta quercetis juga ,
Vel inter amnes juverit
Vitare tristes post meridiem Notos
Sub æsculo vel ilice ;
Nigrumve litus , aut opaca lubricis
Tranare stagna linteribus ,
Jactâque fruge ludibundum ducere
Tremante pisces lineâ.
Remugit ingens interim tauris nemus ,
Umbrosa balant flumina ;
Et aut in antris garrunt acanthides ,
Aut in rubis luscinia.
Hinc per rubeta pastor errantes capras
Vocante cogit fistulâ :
Illinc herili messor e campo redux

270 *SARBIFFII*

Alterna plaudit carmina,
 Et pressa secios plaustra per fufcos gemitus
 Ruptura ruris horrea;
 At nec tacemus ponè confidentium
 Dulcis manus sodalium;
 Nec inficet sermo differtur mors,
 Sed innocentibus jocis,
 Multoque tinctus, sed verecundo fese,
 Innoxium trahit diem.
 Hæc si videret fenerator Alphius,
 Olim futurus rusticus,
 Quam collocarat Fidis pecuniam,
 Nollet Kalendis ponere:

ODE IV.

DE PUERO JESU

In VIRGINIS MATRIS sinu.

AMEMUS. An Maffylina, antro natiua riget
Alpina in venis flexa?
Amemus. En ut prope e Matris sinu.
In nostra pendet oscula.
Qualis severa vel Galonorum puer
Mollire possit pectora.
Ut lumen oris, ut residentia genae,
Ut bipa frontis fides,
Nivésque colli, quâvis parat. & tence.
Titan inauratis comas,
Eburneâsque tendit in collum manus!
Ut annuit totus rapt!
Ut hospitali vagis admitti sinu,
Stringique brachiis roget!
Amemus: aut si non amare possimus,
Repentè possimus mori.

O D E V.

*Ad pedes CHRISTI in cruce morientis Auctor
provolutus.*

HINC ut recedam , non trucidis ferri minæ,
Non nudus ensium timor ,
Unquam revellent a tua , *JESU* , cervice.
Hoc multa fleturum caput.
Me réque tellus inter & cælum ruat ,
Versique tempestas maris ,
Mixtusque flammis nimbus , & ter igneis.
Caducis, aër imbribus :
Jacebo fixum pondus , & certum mori ,
Suique non usquam ferens ,
Tuosque clavos & tuas amantibus.
Ligabo plantas brachiis.
At tu sereno , nam potes , vultu tuum
Tuere , *JESU* , supplicem :
Et hoc , Patri quem reddis , haud evanido.
Me strigge paullum spiritu.

ODE VI.

CARMEN SECULARE.

DIVINÆ SAPIENTIÆ,

In anno seculari M. DC. XXV.

*Cum URBANUS VIII. Pont. Opt. Max.
portam auream aperiret.*

*In gratiam PAULI FRIGERII Romani,
publicè de philosophia disputaturi.*

DIVA terrarum pelagique præses,

Dicta sublustres habitare nubes.

Inter, & latè cohibere. pictis

Sidera frenis,

Patris æternas imitata flammæ,

Pura sinceri soboles Sereni,

Mentis arcanum jubar, & coruscæ

Filia lucis,

Par Patri natum sine matre Numen,

Candor aspecti sine nube Veri,

Ingeni proles, genialis almi

Pectoris ardor.

O facer mundi lepor ! & decoræ
 Fabra naturæ facies ! paternæ
 Mentis exemplum , liquidum formæ

Luminis imber ,

Patris interpres , simulque vocis
 Nata secundo Genitoris ore ,
 Vena virtutum , generosa pulchri

Mater honesti ,

Ante formosi vagi regni cæli

Prima natales habuisse cunas ,

Ante vagitus & anhela parvi

Murmura Põnti.

Ante quàm Phœbi celerisque Lunæ

Vesper alternos revocaret ortus ,

Ante quàm montes , & opæta flaret

Montibus arbor :

Ante quàm Tellus , & aquosa Pethys

Regna disseptâ sociaret unâ ,

Et cava circum sonnere noctu

Litora cantes ,

Cælibi Patris generata partu ,

Cælibi Patris generanda partu ,

Lumen , & verum semel elocuti

Copia Veri ,

Tu quater nexis elementa nodis

Molliter firmas , & iniqua magnæ

LIBER EPICION. 275

Bella Naturæ premis, & quaternas

Jurgia caussæ.

Tu tuos causis imitata vultus

Dividis toto simulacra mundo,

Numinis formam studiosa vili es-

fingere limo.

Cùm Pater sacro redimiret igni

Siderum crines tenerumque Solem,

Et rudes Lunæ radios honesto

Comeret auro,

Pondus, & Reges, faciémque rebus

Ipsa fingebas : variæque rerum

Te penes Normæ, Numerique, & Ars, &

Laetæus ordo.

Tu vagas zonæ cohibente stellas

Ausa nascentem religare Phœbum,

Ausa nascentem nebularum amicta in-

volvère terram.

Cresce, dicebas, spatiosa cresce,

Fertilis frugum pecorisque, Tellus :

Hinc jugis, illinc mediis delibant

Vallibus agræ

Cresce, dicebas : simul ipsa mergunt

Erigit ponto caput, & refusis

Hinc aquis, illinc steterunt oborti

Collibus agri.

276 *SARBI EVII*

Quæ simul multâ tibi risit herbâ ,
Lætior cellâs reparare sedes ,
Arduum molita tholum volantis

Nuhe columnæ ,

Diceris vastos equitasse supra
Nerei campos celer , & curules
Africi pennas super , & jugalis.

Terga Favoni :

Rursus obliquo redeunte gyro
Isse per fluctus , tibi navis ipsa ,
Isse per campos , tibi currus , aptis.

Ipsa quadrigis.

Docta sublimes peragrarè tractus ,
Docta terrestres referare vèctes ,
Orbis obscænum chaos , & latentis.

Ultima mundi.

Clara te Lunæ stupuère templa
Sospitem flammis iterare plantam ,
Inter & nimbos & acuta sicci

Regna Promethei.

Ad tuos lenis venit Aura frenos :
Hinc & hinc ignes , patiensque lori
Pontus , & tractas sine fraude Tellus.

Audit habenas.

Te Dies & Nox , & Hiems & Æstas ,
Ver & Autumnus , properique Menses ,

LIBER EPODON. 277

Et leves Horæ , rapidoque cingunt.

Secula passu.

Te vehit claro Cynosura plauistro ,

Te nec iratâ Mare sistit undâ , aut

Pertinax Euri furor. , aut inelu-

ctabilis Austri.

Nec minax Cauri Zephyrique frater ,

Cùm truces iram struit inter imbres ,

Aut freto pulsum Boream vadosâ op-

pugnat arenâ.

Te renascentis videt ora Phœbi ,

Quæ vel excusso glomerata fluctu

Lora , vel currum pelago cadentem.

Audit Ibero ;

Quæque devexo tegit astra nimbo ,

Quæque sublimis speculatur Ursæ.

Hispidas arces , & inhospitalis

Frigora Brumæ.

Jámque mortales simulata cultus

Inter humanas manifesta turmas ,

Barbaram gaudes lepido catervam.

Ducere ludo :

Inter & cœtus solidámque plebem.

Libero gestis volitare gressu , &

Ire per vicos , populique densas.

Ire per urbes.

278   S A R B I E P I I

Utilis morum , placidæque fortis
Certa permissi dare jura Recti , &
Siderum soles , patrioque mentem
Didita celo.

Qualis umbrosâ Libenitis aurâ
Cedrus , aut læto cyparissus amni ,
Qualis attollit caput e Cadamis
Silva viretis :

Qualis Eois rosa regnat hortis ,
Aut Idumæis opulenta baccis
Palma , quam præterfugientis humor
Educat undæ.

Vere tu vincis veniente flores :
Vincis Autumno remeante vites.
Vincis & succos , & odora Medi
Vulnera trunci.

Myrrheas vincis lacrymas , & udos
Balsami rores , & involutos
Cinnami libros , voluerimque siccî
Corticis auram.

Pampinus multâ tibi cedit urâ :
Cedit effusus terebinthus umbris ,
Ver & Autumnus simul os decoris
Extulit arvis.

Sceptra te circum , Trabesque , & altæ
Turba Fortunæ , famulique retro

LIBER EPODON. 279

Nimbus argenti fluit & frementum

Vulgas Honorum.

Prona te longè colatæ regna ,

Et per insignes gradientem & imos ,

Et minas Regam super, ac Tyrannorum

Ardus colla , &

Pauperum coetus , humerosque vulgi

Ire sublimem. Tibi lætus Afer ,

Et pedum Maurus minor, & supinis

Sarmata palmis

Scuta deponunt. Tibi China nuper ,

China non notæ dominator actæ ,

Et ferox Japon , & Arabs Latinis

Accidit aris.

Commodet raucus tibi sistra Nilus :

Te sonet pulsus Arimaspus armis.

Te Lyci potor , vitæque dicat

Civis Enipei :

Prodigus laudes tibi fundat Ister

Ostius septem , tibi manet ingens

Tibris , immensâque vehat sonorum

Mole tributum.

Tuque neglectas miserata gentes ,

Nuper heu ! foedis malè pulsa rixis ,

Cassa bellorum refer , heu ! pudendis

Otia terris.

280 *S A R B I E V I F*

Si tuam votis veneramur urbem
Omnis Europe, Latiumque supplex
Prona certatim tulimus quaternis.

Oscula portis.

Pelle vesanas, Dea, pelle cædes,
Quæque vicinis agitata pugnâ
Bellâ duravêre sonora cruda

Secula ferro.

Neu nimis nostris inimica culpâ
Oderis cerni : dominamque Romam
Nubium curru super, & nivosis

Vise quadrigis.

ODE VII.

AQUILÆ RADIVILIÆ

Nuptialis Pompa.

AD PRÆSULEM VILNENSEM.

Dithyrambus.

SURGE Musa nuptiales,
Æmulata voce plausus,
Per feracis arva Vilnæ
Quære flores, carpe frondes:
Carminúmque mille feta
Vere pulchro cinge, pulchro rore sparge tempora.
Parce nunc Horatiano
Alligare verba nodo:
Parce. Molliora blandi.
Quære plectra Claudiani:
Mitte bella, differ arma,
Hospitisque dithyrambi voce Vilnam persona.
RADIVILÆ stemma ceræ
Alitem Jovis ministrum,
Qui per auras, qui per ignes,

Mille gyros , mille tractus
 Remiges fatigat alas ,
 Barbitique carminumque vocæ , casta devoca.
 Ales armiger Tonantis ,
 Mande submisit satellites ,
 Mitis ignium Tyranne ,
 Nubiumque turbinumque
 Lingue sacus officinar ,
 Carpe frondes , & paterno sterne nidum stemmati.
 Carpe flores , quos maxitis
 Parturivit A L B A campis :
 Carpe frondes , quas paterni
 Educavit unda Chroni :
 Quæ vel adbibere Viliam ,
 Vel propinqui Iene murmur audire Viliæ.
 It volantis aura prati ,
 Nexilla florum procella
 Pingit Euros , & remixti
 Liliis fluunt acanthi :
 Ludibundi veris imber
 Spargit arva , spargit urbes , tecta spargit nubium.
 Ille nubium viator
 Pulcher ales , ut virentem
 Nube dividit pruinam !
 Próque grandinum molesto
 Dejicit ligustra nimbo ,

LIBER EPODON. 283

Et roseta pro rubenti rubra jactat fulmine:

Jactat herbas, quas ~~jocantis~~

Ludit inter ira ventis,

Quas adhuc severiore

~~Ore Bruma non moneret~~,

Sed Favonius tepenti

Fovit ore, fovit udīs Æolus suspiriis.

Ite, bella, quæ cruentis

Ira colligat catenis,

Pérque viva regna ~~Flora~~

Nuptialis insolenti

Vere frondeat November;

Quà maritus affa calcet, quà marita ~~Mis~~.

Æstuantis arva ponti

Vexet innocenter Eurus:

Atq' fugacis agmen undæ

Ter quater reverberatis

Aura rideat cachinnis,

Ludicri fluenta persitent sibilis Etesiae.

Magne Præsul, quæ profano

Ominamur ore vates

Auspicata verba, sacro

Ominaris ore Præsul,

Littavæ sidus coronæ,

Littavi lumen Senatus, Sol ~~WOLEUVICIADUM~~.

Sit perennis illæ torrens

284 S A R B I E V I I

Illa vena jugis auri,
 Eloquentis ille linguæ
 Amnis irriget Senatum.
 Architecta gratiarum
 Illa longum verba pronis imperent Quiritibus.

O D E V I I I.

Publicæ Europæ calamitates.

Nec satis est nos posse mori cum fata reposcunt,
 Aguntque morbi lucis & vitæ reos.
 Ipsi etiam exiguum bellis commisimus ævum,
 Omnesque ferro rupimus levi moras.
 Ipsi ultro in strictos adversi incurrimus enses,
 Et mutuum cadendo laudamus nefas.
 Jamque adeò pulchræ populos rapit ambitus iræ,
 Urbesque longâ pace defungi pudet.
 Regna placet gentesque suæ miscere ruinæ,
 Fractique subter orbis occasu mori.
 Jam Rhodanusq; Padúsque atq; ingens Albis, & ingens
 Rhenus cruentâ decolor ripâ fluit.
 Jam tria lustra metunt rubras de sanguine fruges;
 Nec dira avaram terruit falcem Ceres.
 Nec minùs incertos metimur sine finibus agros,

LIBER EPODON. 285

Et muta stricto Jura sub ferro silent.

Intereà miserum gladiis divisimus orbem :

Et cum triumphis causa vel præda deest ,
Barbara longinquum post æquora quærimus hostem ,

Mundúsque Reges inter incertos labat.

Scimus & occulto pacem prætexere bello ,

Dum victa fessis arma respirant minis :

Ingeniúmque jocos , risu corrumpimus iram ,

Felixque tractat arma Virtutis Dolus.

Hoc etiam placuit stricto satis esse negare

Perire ferro , ni parùm crudelibus

Addimus ingenium fati , habilique veneno

In nos cruentam mortis armamus manum.

Ergo iterùm (pro triste nefas ! pro dedecus , & jam

In se cadentis ultimum mundi scelus !)

Fraude malâ parvi spatium contraximus ævi ,

Per heu ! tacenda pulverum contagia.

At meliùs (si tanta brevis fastidla vitæ

Et una leti cura mortales habet)

Omnia terrarum , Superi , convellite claustra ,

Omnesque dissipate litorum moras.

In nos rupta ruant fundo maria omnia ab imo :

Trisulcis in nos igneâ missus manu ,

Quà scelerum duxere viæ , ruat ignis : & una

Hinc se Sicano Balthis impingat mari :

Inde Caledonium sese committat Ibero ,

Euxinus illinc Adriæ jungat latus.
 Hæmus & ignotæ lateant sub fluctibus Alpes ;
 Mœotis altum mergat Atlantis caput.
 Omnia sint unus magnarum campus aquarum ,
 Nullique latam limites signent humum.
 Et maria , & magni perdant sua nomina montes ,
 Dum mergat omne Tethys humanum genus.
 At, Superi (nam vos & tunc mortalia tangent
 Perire nostrum sæpe non passos genus :)
 Tunc aliquâ de gente pium servate nepotem ,
 (Sed ille gentis nesciat mores suæ ;)
 Deucalioneis iterum , qui credulus undis ,
 Ingens in una seculum server trabe.
 Nam simul agglomerans sese super Amphitrite
 Humana terris eluet vestigia ,
 Jam parcente Deo , jam subsidentibus Euris ,
 Jam se refuso temperante Nereo ,
 Incipient summi paulatim emergere montes ,
 Rarósque , primum margines æquor pati.
 Illicet ex omni rupes assurgere ponto ,
 Terrasque circum curva lunari freta.
 Tunc , vagus oblitos ubi sol respexerit agros ,
 Novis aprica floribus pingi iuga :
 Tunc rare circum campis nutare cupressi ;
 Tunc omne lætâ fronde vestiri nemus.
 Jamque suas inter decurrere flumina valles ,

LIBER EPODON. 287

Et arva puris marmurare fontibus.
Protinus ex una redeuntia: secunda puppi
Latè patentos orbis implebant plagas :
Et virides ripas acemelie sedentia latè
Ramelibus viseta distinguunt cavis.
Sed tellus communio erit : sed nullus avaris
Stabit colonis ambiter fundi lapis.
In comune fluent sancti sine nomine fontes,
Nascentur omni libera: fruges agro.
Tunc bona prospicient purgatas sidera terras,
Tunc ægra nullo rore palebit Ceres.
Non Aquilongæonites, non eruet Eumæi aristas ;
Sed innocentes & calore languidi
Mulcebant violas, mulcebant lilia soles ;
Omniq; levis annuet vento seges.
Vina fluent vulgò rivis, felicia vulgò
Per rura curret lacteo fontes pede.
Sponte quâ dulces salient in pocula lymphæ,
Sincerus & seviræ nescius liquor.
Ergo quâ quisvis luxum non noscere mensâ,
Suoque dives esse nec magno sciat.
Namque marmoreas ingentia tecta columnas,
Nec æreas delubra lassabunt trabes.
Frondibus implicitæ toxent palatia silvæ,
Aramq; Divis cespes aut saxum dabit.
Sed pietas tunc major erit, cum testibus astris

Insons sub alto turba degemus Jove.
Aurea tunc vestis sanctum texisse pudorem,
Tunc mollis ostro mensa muscosus lapis.
Nectar erunt haustæ puris ex amnibus undæ,
Lectæque ramis aut humo dapes erunt.
Potus erit vicisse sitim; spectacula, coram
Miscere sanctos simplici risu sales.
Mox choreæ, mox jucundi per gramina ludi,
Et lætus ac securus in turba pudor.
Apta dabunt fessis virides umbracula rami,
Herbosa molles ripa præbebit toros.
Non impendebunt placidis laquearia somnis,
Sed alta mundi signa labentur super.
Et vaga præbebunt pictæ spectacula noctes,
Velox euntis scæna dum transit poli.
Interea tacitam non rumpent arma quietem,
Raucique pulsus æris, aut murmur tubæ.
Non dubias navale nemus descendet in undas:
Non ulla puppes bella trans pontum vehent.
Omnia pacis erunt: totum venatio ferrum,
Et innocens telluris insumet labor.
Et ne' belligeris iterum grave cædibus aurum
Laboriosus eruat lucri furor;
Ipsa tibi incumbens concussi pondere mundi
Condet profanas altior Tellus opes.
Quò me dulcis agit longo dementia cantu?

LIBER EPODON. 289

An & poëtas seculi rapit furor ?
Et nihil , aut tantum everso promittere seculo
Acerba fati vis & irarum sinit ?
An lacrymas longo flendi corrupimus usu ,
Et stultus ipsis ridet in malis dolor ?
Quicquid id est , tamen arma pii deponite Reges :
Nudate primi publicum ferro latus.
Primi animos , primi socias conjungite dextras ;
Et vester omnes alliget gentes amor.
Pugna sit hæc tantum , junctos concordibus aris
Quis sanctiore Cælites voto colat ;
Quis melius priscas componat legibus urbes ,
Quis æquiore temperet sceptrum manu ;
Cujus pulsa prius populos Astræa revisat ,
Tutóque pulset Veritas aulam pede.
Non placeat Virtus pretio , non Curia censu ,
Non infideli septa Majestas metu.
Jura voluptati sanctum præscribat Honestum ,
Piasque leges utili Justum ferat.
Sic olim quod Musa gravis promisit Horati ,
Præstabit ævum certior Regum fides.

ODE IX.

AD ILLUSTRIS. D. JANUSSIUM

SKUMIN TYSKIEWICZ

PALATINUM TROCENSEM,

*Capitaneum Turborgensem , Novonolensem ,
Braslaviensem , &c.*

QUATUOR LEUCÆ

VIRGINIS MATRIS,

*seu publica ac sollemnis ad Ædem divæ Virginis
Matris Trocensem Processio.*

Prima leuca seu Ponari.

IMUS? an frustra , fugiente brumâ

Omnis Aprilis viarist herbâ ?

Et cavæ valles , viridique lucent

Arva sereno.

Imus. Inscriptæ sinuosa Divæ

Signa jam lenes rapuère venti ;

Ni vetent rumpi , revocentque tensi

Serica funes.

LIBER EPODON. 291

Interim pictis taciturna nusquam
Pompa sub signis fluat. Illa magni
Te MARIS STELLAM, dubiisque, Virgo,
Sidus in undis.

Illa nil sancti dubiam pudoris
Te canat Matrem, facilemque clausi
Ætheris portam. Tibi præpes alti
Civis Olympi

Hinc & hinc pressis reverenter alis
Attulit pacem. Tibi magna præem
Debeat Tellus, melior reversi
Nominis Eva.

Tu graves demes populo catenas :
Tu diem pulsus revocabis umbris :
Tu bonis pelles mala, læta mæstis
Fata reduces.

Esse te magni populus sciemus
Numinis matrem, modò missa per te
Vota non usquam Deus obstinatâ
Respuat aure.

Mitis, & blandâ prece singularis
Virgo placari, scelexum solutos,
Et bonos flecti, vacuasque noxæ
Suggere sensus.

Integram nobis sine labe vitam,
Prosperam nobis sine glade mortem,

Et sacros Nati genitrix tueri

Annue vultus.

Hæc ter alterno modulata cantu

Turba , carpemus viridis Ponari

Roscidas valles , & amœna præter

Arva vehemur.

O D E X.

Secunda leuca seu Vaca.

PROTINUS , Virgo , tibi longa laudum

Pompa ducetur , ubi se recurvø

Collium flexu viridis reducit

Scena theatri.

Audient magnæ titulos Parentis

Pinei montes ; Viliamque circum

Ter percussæ recinet MARIAM

Vocis imago.

Audient colles , & opaca longè

Colla submittent , trepidæque circum

Attremunt pinus , humilique supplex

Populus umbrâ.

Sed priùs magnum triplici Tonantem

Voce placamus : placidumque Christi

LIBER EPODON. 293

Pectus, & nostris vacuum querelis

Flectimus aurem.

Inde ter, sancto redeunte cantu,

Sancta clamaris: nemorumque rursus

Murmur, & fractæ referet **MARIAM**

Vocis imago.

Te suâ gestit genitrice Numen,

Virginum Virgo: genitrice gestit,

Quisquis optatâ tibi cumque carus

Vescitur aurâ.

Casta tu pulchri genitrix amoris;

Tu spei mater: tibi pictus almi

Campus Edeni, facilisque vitæ

Germinat arbor.

Tu domus Veri: tibi certus uni

Aureas æther reserare valvas

Gaudet: æterni geminant tibi su-

spiria colles.

O potens olim profugos tueri

Civitas sontes! decus o Sionis!

O Dei præsens domus! o reposti

Fœderis arca!

Sive tu purum sine fraude vitrum

Consulis formæ, reficisque vultus;

Blanda seu tristes imitaris inter

Lilia spinas.

Sive præsago Gedeonis arvo
 Vellus haud ullo temeraris imbri ,
 Uda cùm circum madido laboret

Area cælo.

Seu negas circum crepitante flammâ
 Pulcher exuri rubus , & paventes
 Increpas ramos , foliisque læto

Ludis in igni.

Inde Jessæi solium nepotis ,
 Virgo , se toto tibi sternit auro.
 Hinc tibi surgit superas eburnæ

Turris ad auras.

Te suas , Virgo , simulant refusa
 Mella per cellas : & amœna serum
 Rura , quæ muris gelidique claudunt

Fontibus hortû.

Hic tibi surdas fuga lenis Euri
 Excitat frondes , ubi purus undæ
 Humor occultâ nemorum volutus

Murmurat umbrâ.

Hic cadens levi tibi lympa lapsu
 Præfluit valles , & aperta prata
 Inter , impellit violas perenni

Aura cachinno.

Tot tibi , Virgo , bona liberâ
 Defluunt cælo : tibi tanta terris

LIBER EPODON. 295

Labitur semper renuente aisti

Gratia rivo.

Tu polo missas pia cymba fruges

Acta longinquo vehis institori :

Tu diem ducis , placidoque manè

Lumine rides :

Qualis Eeos ubi tollit undis

Lucifer currus , roseisque loris

Undat , errantes per aquosa fudunt

Cæcula flammæ :

Qualis aut Phœbe radiante plenam

Lucet argento : mare qualis intrat ,

Aut mari surgit rutilus diurno

Phœbus in auro.

Quale , dum puro taciturna calo

Siderum se fert acies , per omnes

Ignium rimas nitidi resident

Atria cæli.

Quod tibi nomen , pia Virgo , summa

Voce dicemus ? solium superni

Audies Regis radiare magno

Majus Olympo.

Quicquid es , quicquid bona mater esse

Et cani gaudes , manibus remulce

Quem manu gestas , Puerumque nobis

Flecte Tonantem.

Nos tuâ tutos prece servet Infans,
 Si tibi primæ geniale noxæ
 Crimen exemit, placidôque jussit
     Sidere nasci.

Si tulit vero puer ales ore,
 Te nurum Cæli fore : si pudici
 Nil minor floris genitrix severâ
     Lege piatis :

Si nihil terris, gelidivæ debes
 Legibus leti, choreasque Divûm
 Inter & plausus, repetis sequaci
     Astra triumpho.

Ille qui leni pede pulsat altos
 Siderum campos, viridesque stellas,
 Lucis intensum jubar inter, inter
     Lilia ludit

Agnus ; heu nostris onerata culpis
 Colla reflectat, leviterque moto
 Ad preces cornu, misero quietem
     Annuat orbi.

Hæc ter effati, P I A signa campis
 State, dicemus : pia signa campis
 Protinus stabunt, gelidi secundùm
     Flumina Vacæ.

Signa clementi rapit aura flatu,
 Nos labor curtæ dapis. Ille mensam

LIBER EPODON. 297

Textili lino super, his virenti

Cespitè ponit.

Promitur simplex penus, & supino

Concha fingeni salis e canistro:

Faginus juxta scyphus, innocentis

Arma Lyzi.

Sunt, & antiquo quibus herba circum-

Fulget argento, positosque Vaca

Ponè crateras fugiente præter

Frigerat undâ.

Hinc dapes, illinc cyathos coronant:

Sutiles herbæ: mihi Solis æsum

Eximet parcè cichorea sparsa

Mitis olivo,

O D E X I.

Tertia leuca seu Vicus Galli.

JA M vetat lentas properata mensas

Hora: surgamus: rapido ruit de-

clivis e cælo, geminatque pronus,

Surgite, Vesper.

Surgimus. Rursum tibi, Virgo, campis

Signa velluntur: tremebunda limbis,

N ▼

Aura colludit , grœcique teulas

Diripit Auster :

Tum quibus parca dape non dolenda

Vocis accessit bona pars : *O ALMA*

Numinis , salve , genitrix , fœdalis

Turba canemus.

Dum suas debet lapidosa Vace

Viliæ lymphas : tibi magna fauces

Mater & plausus , & utraq; debet

Carmina ripâ.

Illa quæ circum geminis Getarum

Rura sederunt opulenta clivis ,

Sunt tibi bello montimenta partî ,

Diva , triumphî.

Quâ lyrâ , vel quo satis ore dicam

Isse captivos Litalis Gelonos ,

Inclytum prædæ deus , & troæper

Nobilis iræ ?

Cùm fœtæ belli , clivæq; Violdus

Bis ter exegit gladium per omnem

Victor Aurorâ , tumidiq; fregit

Cornuâ ponti.

Quantus ingentem clypei sub umbrâ

Texit Europen , Asiaquæ quâ se-

cumque tempestas daret , atq; ab omni ef-

funderet istro.

LIBER EPODON. 299

Rectus Eoam stetit in procellam ,
Qualis armatas hiemes & omnem
Sustinet Calpe Thetin , atque inexpu-
gnabilis obstat.

Quantus hinc lato metuendus atque hinc
Limitem ferro fecat , & decorâ
Cæde formosus ; mediâque laudum
Pulcher in irâ

Ardet ! Hibernos velut inter imbres
Ardet Orion , ubi traxit omni
Astra vaginâ , rutilusque stristo
Fulminat igni.

Ille seu pictis equitata Bessis
Arva permensus , gelidumque Volgam ;
Sive Pelleas bibit insolentem
Phasin ad aras :

Barbaros templis Tibi victor arcus ,
Virgo , suspendit : Scythicâsque cinctus ,
Et Tibi sacro clypeorum acervos
Ussit in igni.

Alta scit Taphri domus , & potentis
Sarbaci versæ meminere turres ;
Rupta cùm Thracum quateret tremendo
Castra tumultu.

Ille dum denso jaculorum in imbri
Hinc Dahas , illinc ageret Gelonos ,

Ipſa , nimborum cuneis & omni ac-
 cincta tonitru ,
 Turbido latè manifeſta cælo , &
 Ter quater tortas jaçulata flammæ ,
 Ignium curru ſuper & rubenti
 Nube tonabas.

Senſit Euxini tremuitque lævum
 Litus , & motæ crepuère rupes ,
 Ter quater nigram retegente ſævâ
 Luce Mæotim.

Senſit , atque ipſos Tanais pavens re-
 fugit in fontes : dubitante ripâ ,
 Subſtitit paullùm , trepidôque Phæis
 Paſſuit auro.

Sic ames noſtris , bona Virgo , ſæpe
 Hoſtibus noſci : Tibi ſic per omnes
 Vilis ripas Litali reponant
 Signa nepotes.

Sic ab extremo Tibi victor Occâ
 Arma de victis referat Suanis ,
 Et novas ſolvat nova vota LADI-
 SLAUS ad aras.

Hæc & æternis geminata votis
 Plura dum ſicco canimus ſub æſtu ,
 Obvium feſſo nemus hoſpitali
 Excipit umbrâ.

LIBER EPODON. 301

Ludor ? an mollem foliorum ad auram

Lenè vocales modulantur alni ,

Et leves lymphæ , trepidique grato

Murmure rivi ?

Ipsa Te , Virgo , sonat alnus : ipsa

In tuas vivax salit unda laudes :

Audit & longè tua discit ipse

Nomina lucus.

O D E X I I.

Quarta leuca seu Trœci:

ULTIMUS restat labor altiores

Ire per lucos , & aprica circum

Stagna lunari , tumultósque lento

Vincere cantu.

Hic , Tibi casto Salomonis ore

Dictus , ad sanctas hymenæus olim

Nuptias , mutum nemus & silentes

Perstrepet alnos.

Quod tuis , Virgo , bene dormit ulnis ,

Sola sopitum potes osculari

Numen , & flammæ animæque sanctum

Sugere florem.

Sola fragranti melius Falerno
 Uber astringis , quoties ab imo
 Corde spiravit genialis intima
                   Halitus auræ.

Mille Phæacum , Ciliciumque mille ,
 Nympha , Te circum volitant odores :
 Blandus hic costi liquor , inde pinguis
                   Sudat amomi.

Sola Te mulcet tamen aura , si qua
 Dulcè spirantis venit ore Nati ,
 Cujus illimi Tibi Iene nomen
                   Manat olivo.

Sive Bacchei Tibi fortè succi
 Regis arcana patuere cellæ ,
 Regis arcano meliora ducis
                   Ubera vino.

Sive diffusis oluere nardis
 Regis instructæ Tibi , Nympha , mensæ ;
 Regis optatos Tibi nardus una
                   Spirat odores.

Si Pæstino metis in vireto
 Myrreos flores ; tua solus ille
 Nexilis myrrhæ religatur inter
                   Ubera nodus.

Si Tibi dulces amor est racemos
 Pinguè gemmanti refecare Cypre ;

LIBER EPODON. 303

Unus e multis Tibi ridet ille ,

Virgo , racemus.

Solis æstivos licet inter ignes

Hinc & hinc latis spatiosa ramis

Pinus , & prona Tibi se reclinet

Frondebis ilex :

Sola Te mulcet tamen æstuantem ,

Si qua frondosa cadit umbra malo ,

Cujus ab dura Tibi Natus olim

Fronde pependit.

Plura dicturis procul e Trocanis

Arcibus turres , placitæque dadum

Virgini collis , mediæque templam

Apparet in urbe.

Protinus votis genibûsque supplex

Sternimur vulgus , quater , ALMA , salve ,

Virgo , dicturi : quater illa motis

Annuitaris.

Virgines jam tum puerique , Divæ

Supplici frontem redimite cerâ , &

Virginem gratâ Puerumque laudis

Dicite rixâ.

VIRGINES.

Ceteris ornant moritura frontem

Serta : Te , Virgo , moriente nunquam

Flore Carmelus tegit , & perenni

Fronde coronat.

P U E R I.

Ceteri frontem metuente demi
Implicant auro : Tibi concolori
Luce nativum capitis , I E S U ,
Fulgurat aurum.

V I R G I N E S.

Qui Tibi, Virgo, per eburna vidit
Colla diffusos sine lege crines ,
Regiam tingi trabeam rubenti
Vidit ahenò.

P U E R I.

Qui Tibi vidit niveis , I E S U ,
Hinc & hinc sparfos humeris capillos ,
Vidit elatas tumulis Idumes
Surgere palmas.

V I R G I N E S.

Qualè ridenti radiant Sereno
Semper illimes Hefebonis undæ ,
Talè connives oculis jocanti ,
Diva , puello.

P U E R I.

Lacte perfusæ veluti columbæ
Vitreas semper speculantur undas ,
Sic in intactâ retines , I E S U ,
Lumina Matre.

LIBER EPODON. 305

VIRGINES.

Cui genas , vel cui similes canemus
Virginis vultus ? Similes canemus
Punico , cùm per sua lucet ultrò
Fragmina , malo.

PUERI.

Cui genas , vel cui similes canemus
Parvuli vultus ? Similes canemus
Areis , quas Sol variæque scribunt
Floribus Horæ.

VIRGINES.

Atticos longè redolere succos
Dicimus , Virgo , quoties diferta
Lenè ridenti Tibi mella manant ,
Lenè loquenti.

PUERI.

Lilium JESU niveis hiare
Dicimus labris , quoties odora
Dulcè ridenti Tibi myrrha spirat ,
Dulcè loquenti.

VIRGINES.

Mille quod telis clypeisq̃ue tecta
Turris adverso micat icta Soli ,
Matris , adverso , micuère longè
Colla , Puello.

P U E R I.

Quod Therapnæi breve ver Hymetti ,
 Quod Palæstini sapiunt liquores ,
 Matris e collo sapiunt reclinis
 Colla Puelli.

V I R G I N E S.

Quo Tibi , Virgo , maduere succo
 Virgines palmæ ? maduere succo ,
 Qualis in siccas lacrymante myrrha
 Liquitur herbas.

P U E R I.

Quis tuis fulgens hyacinthus ardet ,
 O puer , palmis ? hyacinthus ardet ,
 Qualis aut sceptri sedet , aut coruleæ
 Arce coronæ.

V I R G I N E S.

Quæ jugis Cretæ viridissve Cypri
 Tanta Lesbois fluit e racemis ,
 Quanta maternis Tibi , Virgo , manet
 Copia mammis ?

P U E R I.

Quis vel Hybleas odor inter herbas
 Tantus aspirat , Cilicûmve rura ,
 Quantus aspirat tua dulcis inter
 Ubra , IESU ?

LIBER EPODON. 307

VIRGINES.

Zona quæ fluxam vetat ire pallam,
Flavet intextâ Tibi, Virgo, fruge,
Quam pudor circum niveoque stipant
Lilia vallo.

PUERI.

Quæ Tibi cinctus revocat rejectæ
Vestis, arcanis vigil est eburna
Zona sapphiris, tacitæque pectus
Circuit igni.

VIRGINES.

Cùm, levi plantas colubente focco,
Virgo stellantem gradietur per malam,
Æream credas aciem canoro
Ire triumpho.

PUERI.

Crura cùm picto religavit ostro,
Et stetit celso Puer ore; credas
Ponè suffixo geminas in auro
Stare columnas.

O D E X I I I.

A D D I V A M V I R G I N E M

C L A R O - M O N T A N A M

*Pro Illustrissimo Stanislao Lubienſki, Episcopo
Plocenſi VOTUM.*

O D I V A clari gloria verticis ,
 Cui dedicatis effigies nitet
 Circùm tabellis , & superba
     Ture calent precibùſque templa ;
 Paullùm reducto Maſoviam , bona ,
 Dignare vultu , quà vehit inclytis
 Electra ripis , & reſuſo
     Narvia luxuriatur amni.
 Latè potentem Lubienſi diu
 Serva tiaram , ſeu Tibi Plociis
 Affuſus aris mille ſacros
     Aſſerit indigetatque myſtas ;
 Seu literato plurimus otio
 Muſiſque pallet ; ſeu petit avii
 Amœna Viſcovi vireta , aut
     Pultopolin , viridémque Brocum ;
 Serves egenti Neſtora Lechiæ , &

LIBER EPODON. 309

Inter togatas cānitiem sine
Virere curas. Non tepentis
Non gelidi grave tempus anni,
Non siccus illum Sirius, aut madens
Orion afflet; dumque tuo pius
Se ponit in vultu, salubrem,
VIRGO, tui trahat oris auram,
Sic ille sacris pulcher in infulis
Te sæpe placet: sic ego Te novis
Redorsus exornem Camenis,
Dum celeris redit orbis Anni.

ODE XIV.

Inclytæ Lybienorum nobilitati sacrum.

QUONDAM revinctus Palladiâ caput
Sacrum coronâ, carus Iasoni
Vates, inexperto chelydri
Mortiferi periturus ore,
Inter Pelasgos Ampycides stetit;
Tiphynque nondum gurgitis arbitrum,
Jussit per obstantes procellas
Fatidicâ celerare Pinum.
In transtra fratres Tyndaridæ ruunt,

Fluctûsque verrit grandior Hercules ;
Et Mercuri proles Echion

Thessalicos glomerat rudentes :
Fratres tenaces Eurytus ancoras
Proramque servat , nec Boreæ genus
Alas reformidans paternas

Vela manu revoluta pandit.
Omnes parentum nobilium decor ,
Omnes Deorum progenie sati ,
Incognitam Nymphis carinam

Tandem avido posuere cælo.
Sic vos , aviti Laureæ verticis
Quos fronde præcæ cingit imaginum ,
Lubiniæ magni nepotes ,

Pieriam subisse mecum
Gaudete cymbam : protinus aviis
Sulcanda remis nubila ; protinus
Lunæque Stellarumque & altis

Litora sunt subeunda velis.
Nam qualis Orpheus Argolicam polo
Fexit carinam ; non aliter mea
Vos inferet cælo Thalia ,

Pectine non facili canendos.
Seu bellicosam Martius indolem
Accendit ardor , signaque gentibus
Erepta vicinis reportans

LIBER EPODON. 311

Arma animis gerit , arma dextris ;
Seu blanda tutis otia civibus
Conclusa Jani limina muntiant ,
Fascesque victores clientum
    Grege oleâ viridante cingit.
Quod si recessus Pierii placent ,
Et non profanis cognita vatibus
Cortina , felices labores
    Pegaseæ venerantur undæ.
Intaminatæ quos sapientiæ
De fontè promunt signa Lubiæ
Notata Ceris , omne dextro
    Surgit opus genio peractum.
Salvete , clare sidera patriæ ,
Nostroque vecti per mare barbito ,
Cursu fatigatam carinam
    Stellifero sociate mundo.

O D E X V.

L A U S B U G I

*In gratiam Illustrissimi Stanislai Lubienſki ,
Episcopi Plocenſis.*

Non me doloso Salmacis alveo ,
Non mixta Divis flumina Persicis ;
Non mersus Ætoli Thoantis

Letiferis Achelous undis

Vocat canoro pectine Thracior

Laxare nervos : penite murmura

Cydnique Pactolique , & altâ

Tibri pater metuende ripâ.

Cantabo Bugum , qui neque Sirium

Latrare circum Viscovium sinit ,

Lævosque defendit vapores

Quos pluvio vehit Auster anno.

O Buge , sacris edite fontibus !

Quæ me Dearum Pieridum tuis

Haurire de conchis liquorem

Innocuæ patiatur undæ ?

Quis pressa longo cornua me sinat

Levare musco ? quis fluidos sinus

Rivósque

LIBER EPODON. 313

Rivósque de mento cadentes
Suppositâ retinere dextrâ ?
O Buge tersè lucidior vitro !
Te nullus altâ lapsus ab ilice
Ramus , nèque armenti petulci
Ad niveas properantis undas
Perturbet error : non calido Notus
Te siccet æstu , non Borealibus
Demissa tempestas ab oris ;
Sed tepidæ leve murmur auræ
Perflet volentem , dum Cererem tamen
Domas rotarum mole volubili,
Messésque Viscovi feracis
Vorticibus teris æstuosis ,
Jucundiori Pierias sono
Mulcebis aures. Nunc , age , Narviæ
Concorde lapsurus fluento , et
Masoviis refer ista Nymphis.
Si vera præsens vaticinantibus
Latous edit , credite , posterî :
Non longa seclorum catena
Attonito dabit ore vatem ,
Qui plena nostræ flumina gloriæ
Feret per urbes : non humili lyrâ
Cantúque vos olim Sonabit,
Et citharâ generosiore.

O

O D E X V I.

JOANNI CAROLO CHODKERICIO

*Palatino Vilmensi, & magni Ducatus Lithuaniae
exercituum duci contra Turcas, Dei O. M.
& B. Virginis Mariae auxilium spondet.*

O ! Q U I labantis fata Poloniae
Rerumque frenos flectis, inhospitos
Regni tumultus, et protervum
Per populos equitare Martem,
Deliberato funere civium,
Gaudes tueri, nec lacrymantia
Per templa, per Divûm penates
Perpetuâ prece supplicantem,
Ingurgitatam sanguine Patriam,
Civesque belli pulvere sordidos
Paci redonas : quin vocantis
Justitiae scelerumque vindex,
Quâ clusa surdis bella repagulis,
Cæcisque vinctum carceribus Metum
Servas, inexpertamque sontes
In populos meditare poenam,
Eliminato cardine Funera

LIBER EPODON. 315

Dimittis in nos ! hinc fragor hostium ,

Hinc detonabundæ cohortes

Threiciis furiantur armis .

At o ! precantis magna Polonia

Tutela , Virgo , pelle ruentium

Turbam malorum : tu tonantis

Justitiæ moderaris ignes ;

Et sæpe crudum fulmen ab igneâ

Furare dextrâ , cui virides tamen

Palmas triumphalesque laurus

Pro rabido subicis tonitru .

Sic te recenti CAROLUS hospitam

Invitat aulâ ; dum procul insonat

Effeminatorum refusa .

Diluvies Othomanidarum ,

Atque in reclivis colla Polonia

Ferruminatum stringit acinacem

Acer Gelonus , præses adsis

Sarmaticis , pia Virgo , castris .

Dum meus honesti læta periculi

Diffibulatum pectus aheneis

Obvertet hastis , et patentem

Missilibus jugulos sagittis ,

Deprælianti robur , et hosticâ

Exulceratis cæde phalangibus

Vires ministra ; quò secundis

316 *S A R B I E V I I*

CAROLUS auspiciis cruentum
 Perrumpat hostem , more tricuspidis
 Flammæ citatus., quem Patriæ celer
 Per fulminatrices catervas
 Mittet amor , per acuta mittet
 Desævientis spicula Concani.
 Sed dimicantem , Virgo , Ducem tua
 Obvallet ægis , et supremæ
 Præsidium tueatur aulæ.

O D E X V I I .

AD B. STANISLAUM KOSTKAM

*Pro incolumi Vladislai VI. Poloniæ Regis
 e Badenis reditu anno MDCXXXIX
 Votum.*

C L A R I S Olympi civibus additum.,
 O K O S T K A , sidus , marmoreas tibi
 Sacramus , et cerâ piisque
 Floribus accumulamus aras.
 Te magna rerum Præses , et aurei
 Regina mundi , militiam sui
 Hortata non horrere Gnati ,

LIBER EPODON. 317

Nec socias trepidare pugnas :
Pronâque Romam cùm peteres fugâ ,
Texit labantem , præpetibus retro
    Quamvis adurgeret quadrigis.
    Solicitus revocare frater ?
Hæc , dum trisaudi Cerberus allatrat
Terretque rictu , te dominâ fovet
    Firmatque dextrâ ! Ter minaces
    Tartareus canis egit iras ,
Ter ora retro vertit , et irritos
Damnavit ausus. Quid memorem piâ
    A Matre porrectum , et recline
    Sidereis tibi Numen ulnis ?
Quali volentem , magne puer , Deum
Ludo moraris ! qualis amabili
    Blandiris arridesque vultu !
    Quo pariter tibi blandus ore
Respondet Infans ! non equidem tibi
Non credo lætum virgineo diu
    Collo pependisse , et frequenti
    Oscula congeminasse risu.
Non semper igni nubis in alite
Invisit orbem , Numinis horrido
    Succincta Majestas tonitru ,
    Aut triplici metuenda telo.
Scit et minores sæpe Puer Deus

320 *SARBI EVII*

Et Pallor, et qui jam morientibus

Instabat, urgentisque Leti.

Frigidus antevolabat horror.

Quantas patroni tegmine pallii

Servavit urbes, cum malè pertinax

Vulcanus undantesque celsis

Turribus absilûere flammæ!

Quis fando pulsos enumeret Getas,

Cæsumque Thracem? quis memoret retro

Ætas Gelonorum phalangas?

Quis subitam placuisse pacem,

Cum jam reflarent classica classicis,

Turmæque turmis, et manibus manus,

Et scuta scutis, tela telis,

Ensibus objicerentur enses?

Tui sub umbrâ Nominis inclytum

Tutumque serva Sarmatiæ diu

Regem LADISLAUM, labanti

Præsidium columenque mundo.

Quacumque cæli parte tuos procul

Spectas Triones, seu volucer tui

Te currus excepit Bootæ,

Seu tepidi tenet ora Phæbi:

Non imber a te, non nebulæ gravi

Obstent procellâ: respice Patriam

Serenus Arcton; sic coronet

LIBER EPODON. 321

Sola piam tibi Roma frontem ,
Interque Divûm numina grandibus
Inscribat astris , et statuât sacras
URBANUS aras : tunc Latini
Tota Dies , tibi totus Æther
Pompam triumphi trans geminos vehet
Et figet Indos. Cetera nil moror :
Hanc oro seponant , neque olim
Invideant mihi Fata lucem.

ODE XVIII.

AD ILLUSTRISSIMUM D. J. ZADZIK

*Episcopum Culmensem, Supremum Regni Can-
cellariam, cum pace inter Polonos & Moschos
ad Polanowkam confectâ, in Poloniam rediret.*

SCRIBERE magnis , Maxime , vatibus ,
Orator alti pondere consili

Momenta bellorum , et labantes

Eloquio populos in æquam

Librasse pacem : nos humili lyrâ ,

ZADZICIANI nominis et sonum

Et culmen infra , nec togatas

Carminibus tenuare curas,
Nec fracta Moschi fulmina praelii
Parum canorâ dicere tibiâ
Audemus, aut regum tropæa, et
Laurigeram memorare Pacem,
Quam luctuosæ culta Severiæ,
Omnisque latè ripa Borysthenis,
Et Moschus, et nuper Borussus
Compositis tibi debet armis.
Hæc et pedestres historiæ dabunt
Grandis LUBINI, nec venientibus
Facundis invidebit annis
Lipskius, aut facilis Gebicus.
Nos leniori dicere barbito
Jussère Musæ, quæ Polanoviæ
Colonus oræ, per Viasmæ
Culta Borystheniosque saltus,
Nixus recurvo carmina vomeri
Bis terque cantet. Jam video cavas
Florere valles, et natantem
Fruge novâ fluitare campum:
Jam læta rursus rura nitescere,
Ridere colles; celsa meti juga,
Ipsosque messorum agresti
ZADZICIUM geminare cantu;
Tum verò dulci fervere nomine

LIBER EPODON. 323

Valles et amnes. Quis Deus otium
Mutavit e tanto tumultu?
Quis gladiis jaculisque falces?
Non solus olim jurgia conficit,
Pugnatque Mavors. Sunt et idonea
Bellis, et opportuna Paci,
Palladi, Mercurioque tela.
Rarum cruentis desinit ensibus
Et cæde bellum : sæpius ardua
Regum secundavêre coepta
Flexanimæ placida arma linguæ.
Regnisque fines, quos malè noxius
Describit ensis, certius innocens
Metatur in chartâ volantis
Penna stili tenuisque mucro.
Quem fas Honesti dicere limites
Et inter Æqui : quem ratio potens,
Quem norma pernicis gubernat
Consilii tacitumque pondus.
Hæc tela nunquam ponimus : hos Dens
Mortalitati mentis et ingeni
Affixit enses ; nos ab altâ
Eruimus alia arma terrâ.
Ferro vicissim cædimus et manu ;
Tauris et ursis scilicet invidi
Ungues cruentare, et minace

Vulnera congeminare cornu.
 Haud parva laus est corpore languidum
 Stravisse corpus ; sed potioribus
 Triumphat armis, quisquis hostem
 Parte sui meliore vicit.

O D E   X I X .

AD R. P. SYLVESTRUM PETRA-
 SANCTAM S. J.

*Cum eruditum Suum de Symbolis ; annulis , nu-
 mismatibus , sigillis , & emblematis opus
 in lucem dedisset.*

Si non per arcus et Capitolia
 Se pompa docti nominis explicet,
 Quacumque se fert , ipsa currus ,
 Ipsa sibi populos sub alto
 Cælo triumphat. Non tua se minùs
 Attollit astris , nec minùs inclyta
 Mosæque spectatur Sabique
 Dardaniâ procul urbe virtus.
 Non tota vitæ , tota tamen tuæ est

LIBER EPODON. 325

Immensa tellus patria gloriæ :

Quocumque , Petrasancta , vectum

Sollicito tulit axe Rumor.

Te militaris stemmata gloriæ,

Et Romulorum fata Quiritium ,

Gemmasque , natalesque ceras

Exiguïs cohibere chartis.

Ut sensa docti pectoris , et notas

Mirè loquaci pingis imagine !

Ipsūque conspirare Pulchri

Corpus amas animumque Veri !

Planēque ludens inde coloribus ,

Et inde verbis , mentibus affluis ,

Ceramque partiris videndam

Ingeniis , oculisque mentem.

Non solus album Sol aperit diem

Rerumque vultus : scilicet ut Deus

Res temperavit , rebus una

Alterius color esse cœpit ,

Unoque gaudent protinus aspiei

Et esse nexu. Quis caneret tui

Cum pace delabentis agmen

Eloquii , placidosque lusus ?

Si non Galesi lene sonantibus

Æquata ripis flumina currerent ;

Nec se per et valles et arva

Præcipiti pede ferret *Almo* ?
Mentis quis illad fulgur , et ingeni
Citata dicat fulmina ? si neque
Percussus *Atlas* , nec rubenti
Icta *Jovis* tonat *Ætna* telo ,
Nec ruptus æther , nec tonitru procul
Rauco triumphum murmure mugiat ,
Nec rubra , diffisisque nimbis
Crebra cito micet igne rima.
Pars illa mentis , quæ strepitus suo
Curasque *Regum* ridet ab angulo ;
Puroque , nec minùs sereno ,
Quàm *Superùm* Pater ipse , vultu
Humana spectat , quo faciem satis
Colore ducet ? Pinge *Ligustico*-
Regnare sublimem profundo ,
Nec facilem trepidare *Petram* ,
Quam ponè fracti exercitus *Æoli* , et
In se repulsas unda resorbeat
Retrorsus iras ; at supernè
Lilia , purpureique flores ,
Et multa *Veris* copia rideat ,
Lenique labens *Lympha* volumine ,
Et mollis atque occultus udis
Murmuret e *Violis* Susurrus.

O D E X X.

AD R. P. JOANNEM RYWOCIUM S. J.

Judicium de ætatibus prioribus & posterioribus.

QUÆ nos, Rywoci, ferrea cladium
Damnamus olim secula, posteri
Elapsa laudabunt, et aureis
Moribus ac meliore cælo
Fluxisse dicent. Plebis in auribus
Absentis est vis depilior mali:
Quantumque paulatim sinistris
Detrahit invidiæ vetustas,
Tantum secundis addit adoreæ.
Plerumque Reges, quas procul æmulo
Subducit e rerum theatro,
Consecrat indigetatque Virtus.
Sic et minoris nomen Achillei
Sacris adorat non sine lacrymis,
Toto triumphaturus orbe,
Rex Macedûm; Macedûmque Regi
Major triumphos, et genus invidet,
Et Cæsar aras. Splendidiùs micant
Longinqua, mentitumque ducunt

328 *SARB. LIB. EPODON.*

Temporis a spatio colorem.

At qui per omne providus ac memor
Respexit ævum, jam melioribus

Præire, jam post ferre, jam se

Jungere deteriora vidit ;

Magnâque quâ se Mundus agit rotâ,

Humana verti. Cur ego lividâ

Cum plebe, præclaro nepote,

Semper avos atavosque laudem ?

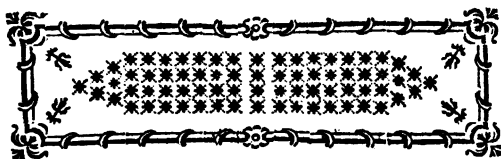
Quinto Secundus cur Carolo minor

Sit Ferdinandus ? cur Decimo parem

Non mirer Urbanum Leoni

Dardaniæ dare jura Romæ ?

MATTHIÆ CASIMIRI
SARBI E V I I
C A R M I N U M
LIBER SEXTUS.

SILVILUDIA POETICA.

SILVILUDIUM I.
CUM SERENISSIMUS VLADISLAUS VI.
Poloniæ Rex Berstos ad silvas venatum veniret.

LU C I virentes, et horrore sacro
Umbrae silentes, animum regalium
Longo curarum æstu fluctuantem,
Vos blandientes Auræ,
Sereniores Spiritus, venite;
Vestro benignè vultu tranquillate,

Silvæ.

Quicquid hîc vides, certat
 In tuum, Rex, obsequium.
 Toltanæ Nymphæ, quæ crystallinis
 Uberibus tenellos alunt flosculos,
 Argenteis occurrunt tibi pedibus.

Alitum canora
 Examina te musicis
 Excipiunt concentibus :
 Tremulis arbor foliorum pinnulis
 Gestitque, nititurque,
 Ad te, si queat, obviis
 Advolitare frondibus.
 Te flexa pinus supplici
 Longè salutat vertice :
 Offusa florum agmina
 En auræ ministerio
 Tuos demissa pedes
 Furtivis libant osculis.

SILVILUDIUM II.

AD ROREM.

*Saltus Pastorum, cum VLADISLAUS Solecznikis
manè venatum prodiret.*

I.

P LACIDI Rores matutini,
Qui sereno lapsi cælo
Mollia florum
Versicolorum
Ocellatis folia;
Qui florentibus in conchis
Latè virentes
Æquore prati gemmulatis;

II.

Vigiles hortis ab Eois,
Floræ Rores olitores,
Arida prætis
Ora rigatis
Urnulis argenteis.
Vos Auroræ fulgorantis
Tacitus imber,
Guttulæ cæli desudantis.

I I I.

Nitidum flavæ lac Matutæ,

Cum sateolas papillas

Tenero Florum

Inserit ori,

Odorati pupuli

Coloratis cum labellis

Rosæ circum

Ubera matris nutriuntur.

I V.

Stellulæ Noctis decedentis,

Stillæ Rorum, cæli Rores,

Sidera ruris,

Sidera Rores

Flosculorum lacrymæ,

Cum madenti liquent ore,

Diraque lugent

Funera Noctis occidentis.

V.

Antra petentum vos ferarum

Pressa vago signa pede,

Limite fido

Prodite, Rores.

Certa per vestigia

Ad latentem venatores

Ducite prædam,

Placidi Rores matutini.

SILVILUDIUM III.

*Dum Vladislaus Kotræ venatur, Poetæ et Aulici
sub umbrâ considentium*

DIALOGUS

POETA.

TACITA silvis rupe latentem
Fallacis nulla populi,
Sed Zephyri, populeo
Blanda susurro, recreat aura.

AULICUS.

O! vita nullis vitata curis
Rura, colentium.

POETA.

Placido labens murmure Lympha,
Smaragdinis argentea
Riparum clausa pateris
Pocula præbet nescia fraudis.

AULICUS.

Heu ! nimis duris lacerata spinis
Purpura Regum.

POETA.

Perambulanti prata poetæ ;
Virente Flora dextera ,
Officiosa suggerit
Stragula , verno picta colore.

AULICUS.

O ! vita nullis vitiata curis
Rura colentûm !

POETA.

Sæpe virentis frondis in umbrâ ,
Garritu captus avium ,
Fallacis aulæ umbraticos
Ore sereno ridet honores.

AULICUS.

Heu ! nimis duris lacerata spinis
Purpura Regum.
O ! vita nullis vitiata curis
Rura colentûm.

SILVILUDIUM IV.

*Ad Auram ut labores et æstum temperet Vladislao
in campis Merecensibus sub meridiem
venanti.*

I.

MEDIUM torquens Cynthus axem,
Gravis arcu jaculatur
Tela lucis aureo ;
Rutilo latrat
Sirius astro ,
Nec venatûs Regi
Cedit labor : tantus amor ,
Tanta repertæ gloria prædæ.

II.

Igneus acres
Fert Molossos impetus.
Crebra volant tela manu ,
Ora tepenti sparsa liquore ,
Corda calenti laudis amore ,
Face fervent geminata :
Creber artus halitus
Quatit anhelos.

I I I.

Auræ molles , lenes Auræ ,
 Zephyri , formosa Natio ,
     Administra Chloridis ,
 Et supremum jam diei
 Exspirantis halitus ,
 Cum Nox , Lucis filia cæca ;
     Sævâ claudit
     Lumina dextrâ :

I V.

Mobiles Auræ ,
 Vernulæ Tubicinæ ,
 Odorata quæ miscetis
 Pratigenarum proelia Florum ,
 Languida victæ lacryma Noctis ,
     Matutino quæ proflatu
     Gelidæ restinguitis
     Volucres Auræ.

V.

Deliam vestro flamine flammam
 Temperate Venatrices.
     Vos argente dextrâ ,
     Rore madentes
     Tergite frontes.
 Telis alas addite :

Catulorum

CARMINUM LIB. VI. 337

Catulorum venatorum
Cursui vestras indite pennas.

V I.

Forte virenti
Si locarint gramine
Fessa longo membra cursu ,
Undique lectos ruris odores
Spiritus illis florifer afflet.
Vos ridentes ora circum
In amica pellite
Oscula , Flores.

V I I.

Sic per amœnas æquoris oras
Cursu vos argenteo
Cœrula vectet hospita Tethys :
Sic per arva volitantes
Vos tenelli lusitantes
Osculentur Flosculi.

SILVILUDIUM V.

CANTUS.

*Poëta prata ac silvas perambulat, dum Aulici
venatui vacant,*

S E U

Cælestis Amoris amœnitas.

I.

F L O R I P A R E N T E S Herbae,
Pratorum astra, Flores,
Vallesque nemorosa,
Gemmaeque florum Rosae,
Vos mea circum dæo
Alata mens amore,
Lectura campis voltet
Divini mel amoris.

I I.

Impressa magni Numinis vestigia,
Et divinæ simulacra formæ
Vos, vos mihi ostenditis.
Vos ora, vos vultum Dei,
Quem ludibunda pinxit

CARMINUM LIB. VI. 339

Pennati dextra Amoris ;
Et vos quâlicet æmulamini
Auctoris ora Verbi ,
Sed ore non simillimo.
Ades tu , Numen , ades :
Tu tibi pax : tu cordis
Tranquilla mei saties
An , erit illa dñes ,
Cùm tui lumen oris
Licebit intueri !

III.

An erit ut æthereâ
Correpta fate pectora
In cineres labascant !
Tum rogo de vitali
Ad Te mens ales advolet ,
In Tequē niduletur.

IV.

En , flosculi pulcherrîmi ,
Præ Numinis amore ,
Expansas foliorum
Ad cælum alas explicant ,
Odoris flant suspiriis ,
Fletuque madent roscido.
Flammato , viden ? pre

Ut Rosa purpurascens
Prodit amoris ignes,
En hederæ virentibus
Ad astra reptant brachiis,
Expressaque pallentibus
Expandunt corda foliis.

V.

An solus ego, me miserum!
Tot inter ignes algeo?
An solus ego ad terras
Devezo feror pondere?
Ah! tui tot amores,
Mi Deus, inde excita,
Quot viret arbor foliis
Quot arva rident floribus,
Quot astra sudant roribus.

V I.

En pictis foliorum
Multicolor labellis
Flos tacitus divinos
Eloquitur honores.
En cælo laudes accinunt,
Et Aura leni sibilo
Et Lympha leni murmure,

CARMINUM LIB. VI. 341

V I I.

An solus ego , me miserum !
Tot voces inter sileo ?
Ah ! divūm Pateringere
Os laudibus faciundum ,
Linguas et tot canoras
Quot mella legunt apes ,
Quot garriunt volucres ,
Quot Auræ et Nymphæ murmurant.

SILVILUDIUM VI.

AD LUNAM,

Cum VLADISLAUS die Lunæ Venaretur.

I.

DUM Lunæ rura cingimus
Regiis venatibus ,
Lunæ choreas plaudimus
Chorea , in modum Lunæ.
Vecta serenum , Luna , per aërem ,
Tremebunda flammeo
Num venarīs astra cornu ?

Num bellatrix igneo
Ætheris ursos impetis arcu?

I I.

Nocte silenti, voce faventi
Tibi latrant catuli:
Tibi socium venanti,
Luce spumet auræ
Rabidæ sidus triste Catellæ.

I I I.

Modò recurvis edita cunis
Primo ludis lumine;
● Modò pleno nites ore;
Mox incurva senio,
Mæsta cadenti exstingueris igne.

I V.

Orbe migranti clausa secundum
Temet ipsa latitas.
Tibi rogos et sepulcrum,
Temet ipsa tumulas;
Mox redivivos excitas ignes.

V.

Fida diurni luminis heres,
Occidente Delio,
Breve sideris fraterni

CARMINUM LIB. VI. 343

Reparas dispendium
Latè micaenis frontis honore.

V I.

Modò nitenti falce minaris :
Modò jugo cymbula ,
Modò portu sinuaris ,
Et mutantem similas
Æquore cæli Prothea formas.

V I I.

Quicquid liquidis innatat aquis ,
Feto quicquid viscere
Terra parit , tibi parat.
Tuis nutat nutibus.
Refluus humor æquoris alti.

V I I I.

Annuè nostro dextra venatu.
Tibi dentes camuri
Apri torva minitantis ,
Tibi queicu pendeant
Ardua noſſæ: cœcuna prædæ.

I X.

Dubiz vides lucis in umbrâ
Tuis pares vultibus ?
Tibi in orbem , tibi in arcum

344   *S A R B I E V I I*

*Agitamus choreas :
Annue nostro dextra venatu.*

X.

*Cursibus aptas suffice vires,
Vimque odoram canibus ;
Telo feras , tela feris,
Telis ictum dirige ;
Robora fessis adde lacertis.*

X I.

*Aurea sed jam proditur Eos ,
Et venatrix roseo
Astra nocturna fugat arcu.
Hebetata retrahit
Delia lucem , luce renata.*

SILVILUDIUM VII.

A D U M B R A S

*Ut Venante Merecii Vladislao ab æstu venatores
defendant.*

S A T decori jam sudoris :
Sat et , Pubes regia ,
Strenua finxit prælia virtus.
Molliter excipiat
Blanda fessos quies artus.

CARMINUM LIB. VI. 345

I I.

Lucis umbræ jam cadentis
Gigantæ senio ,
Dum moritur , funera Phœbo
Parentantes apparant ,
Sternunt pullâ rura veste.

I I I.

Fugitivæ lucis hostes ,
Vos a sole transfugas ,
In sua tutos castra receptos ,
Gelidis tentoriis
Umbre tegent hospitales.

I V.

Longo orbis ex projectu
Sese ferunt obviæ ,
Arvaque nullo lumine pingunt ,
Simulacra objiciunt
Nemorumque colliumque.

V.

Hic , per gelidi prata Mericii ,
Pastoritia pubes
Agitabimus choreas ,
Tu modò , magni Principis aula ,
E vicino margine spectes.

SILVILUDIUM VIII.
AD LACUM MOTELANSEM.

Piscatorum Saltus & Cantus.

CANTUS.

T IBI grates, tibi laudes,
Carula Tethy,
Tuo lapsus munere,
Opportunè regia
Munera, piscis,
Nostra captus vincula sensit.

SALTUS.

Eoa parens Memnonis
Ut prodit e speculâ,
Aureolosque crines,
Luteolosque vultus,
Ad oris tui speculum
Tergit comitque, Tethy.

CANTUS.

Dum nitenti munda fuce
Illinit ora,

CARMINUM LIB. VI. 347

Lætam frons purpuream
Surripit e conchulis;
Colla corallius,
Tuis ornat ora bacchi.

SALTUS.

Dum spargit ab æthereis
Rosarum nimbos hortulis,
Dum tua matutino
Rubescit unda vento,
En pensilis in mediis
Florescit hortus undis.

CANTUS.

Te spumosis exspuentem
Oribus iras,
Teque præliantibus
Campum ventis Martium,
Fluctibus Euros
Canet alter equitantes.

SALTUS.

Tranquillo vultu lumine
Te blandientem caninus,
Et aureis arenæ

Pulvillis acclinatam ;
Sic usque nostro faveas
Piscatui serena.

CANTUS.

Tu terrarum vastos orbes ,
Sedula mater ,
Ulnis circum liquidis
Fusca cingis , vitreo
Ubere lactas ,
Sinu geris æstuoso.

SALUTUS.

Ex tuo Phœbus nitidum
Attollit caput gurgite ,
Et igneo tranquillum
Dum globo radit æquor ,
Apparet in argenteâ
Aurata gemma conchâ.

CANTUS.

Mane primo tu nascenti ,
Vespere fero
Tu cadenti Delio ,
Ceû phœnici æthereo
Liquido præbes

CARMINUM LIB. VI. 349

Toro cunas
Et sepulcrum.

SALTUS.

In te Sol, pictor aureus,
Dum lumen nobis temperat,
Serena ludens pingis
Ridentis ora cæli;
Sic usque nostro faveas
Piscatui secunda.

CANTUS.

Tu grande Ladislai,
Vicina dum venatico
Exercet arva cursu,
Nomen sonoro fluctuum
Latè tumultu persones,
Et usque nostro faveas
Piscatui secunda.

SILVILUDIUM IX.

*Cantus et saltus Messorum, venante paulo ante
regias nuptias VLADISLAO.*

CANTUS.

FICTANE crebri fama susurri?

An regalis jubar oris

Lux recludet proxima?

Hiccinè pandet tam sereni

Jubar oris? hiccinè nostræ

Solem umbræ protegent.

SALTUS.

Felix ades; et secunda

Astra tuis, o Rex magne,

Hymenæis annuant,

Inextinctâ foveant

Cor da face, rura pace.

CANTUS.

Placido semper sidere nostras

Tecum, Rex, revisat oras

Blanda Doris: aureis cubet arenis

CARMINUM LIB. VI. 351

Et pacato Cælum Terras
Fœdere lambat : mitia pangat
Cælum Terris oscula.

S A L T U S.

Martia passim pila viventi
Fronde Palladis nitescant.
Spontè falcem belliger
Induat ensis :
In abjectis niduletur
Clypeis ales ; hosticâ fundat
Nectar apis galeâ.

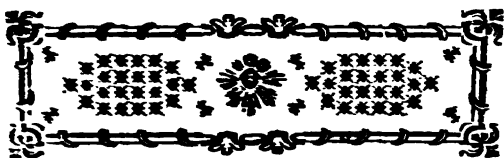
SILVILUDIUM X.

CANTUS ZEPHYRI

Vladislao sub vesperum Leypunos venienti.

S I D E R E O S jam moritura condit
Lux oculos : jam flammeo
Cremanda rogo Aurora
Mea reposcit flamina ,
In nidulum ceu Phoenix
Vertenda dies mea optat alax.

MATTHIÆ CASIMIRI
SARBI EVII
MISCELLANEA.
LIBER SEPTIMUS.

*Illustr. D. Joan. Caroli Chodkiewics Crosensis
gymnasii fundatori gratiarum actio.*

U^T Ver perpetuo campos vestivit amictu,
Mitis Apollineos repetebat Gratia Crosos.
Hic, (ut fortè cava fessus convalle sedebat
Vocalique rudes hilarabat carmine silvas :)
Aloquitur Phœbum ; Nunquam tibi Martia virtus
Chodkiewiciadæ , nunquam pugnata canentur
Proelia ? Num potiùs falsas Pandionis arces ,
Enceladique canes pugnas , fictosque Gigantas
Hylæumque trucem , trifidoque Typhoea telo ,

MISCELLANEA. LIB. VII. 355

Pro ! ingrate nimis ? Sic jam fabricanda Lycæi
Culmina , sic largâ nuper data munera dextrâ
Effluxêre tibi ? Sic fatur , et insilit Eurum ,
Præcipitique fugax subit avia nubila gressu.

Territus obstupuit Phoebus , digitisque remissis ,
Ad terram tacito defluxit fistula lapsu :
Acre micant oculi , teneras suffuderat illi
Purpura nixque genas ; subitique per ora pudoris
Illuxêre faces. Dubiâ tum mente revolvit
Quas Chodkiewiczio dignè persolvere laudes
Posset , et exstructi meritum pensare Lycæi.
Gryps mediâ tum fortè specu , vacuoque sub antro
Montis , ubi dubios struxit Natura penates ,
Indulgente jugo , circum gentile tenebat
Concilium , solioque effultus terga decenti
Quadrupedum voluerumque greges secretus habebat
Arbiter , innumero possessa sedilia cœtu ,
Diversus partitur honos ; geminique Senatus
Imperii geminæ sedêre cubilibus aulæ.

Hinc picturatis latè comitata catervis
Alituum Regina sedet , cui plumea collo
Crista tumet , fulvusque latet diademate vertex.

Montivagos contra proceres , turbamque ferocem
Cornibus , extremoque accitos cardine fratres ,
Marmaricus ductor primæ locat agmina turmæ.

356   *S A R B I E V I I*

Nec confusa domus : pernicious ordine sedes
 Prima datur : tractum lenti tenuère secundum
 Quadrupedes. Gryps ipse gravi cælata metallo
 Fulcra premit , stratoque vagum supereminet ostro
 Vulgus , et horrendum rigidis quatit unguibus ense.

Tunc varias avium lites , questusque ferarum
 Audit , et illicitas alienæ per arva rapinas ,
 Direptam sobolem desolatosque Penates ,
 Vastatumque nemus , vacuique silentia nidi
 Judicat : accusant infesto murmure Picæ ,
 Promptaque mobilibus jaciunt convicia linguis.
 Facundo fontes defendit Psittacus ore :

Ense ruit , quemcumque ducis sententia damnat :
 Ense cadit latroque lupus , pirataque phoca :
 Ense reæ plectuntur aves. Jam Curia solvi
 Debuerat , totumque foro discedere vulgus
 Optabat ; medio cum pulcher in agmine Phœbus
 Constitit , et docili præludens pectine carmen ,
 Bruta salutavit placidis animantia nervis.

Tum cunctis cecidère jubæ , colloque minaces
 Detumuère tori : pronò Gryps annuit ense ,
 Intrepidumque , forent si quæ dicenda , profari
 Imperat , et plausis jubet alta silentia pennis.
 Tum sic , laxatâ testudine , fatur Apollo.

Maxime pennigerùm dux , regnatorque ferarum

MISCELLANEA. LIB. VII. 357

Immortale decus Caroli ; cui stemmata claræ
Gentis , et illustres radiant in imagine ceræ ;
Cui licet insignis nutare cacumine coni
Et clypeo radiare ducis galeaque , superba
Arce salutantes circumspectare catervas ,
Et post bella minor , dominum cum cassis adornat ,
Immotis hæere comis , si gratia menti
Fixa , nec æternæ migrarunt pectore laudes
Chodkiewiciadæ ; felix ingentibus ausis
Auctor ades , meritumque mihi largire laborem.
Scis , reor , Aoniis quæ tecta sororibus ille
Cendiderit , castos ubi nobilis unda Cresentæ
Exonerat fontes , raucoque volubilis auro
Obloquitur , nostrique addiscit murmura plectri ,
Et doctos flores viventibus educat undis.
Huic ego nec Clarios amnes , fontesque pudicos
Castaliæ , neque Pegaseis Heliconia ripis
Flumina prætulerim ; tanti sed gratia facti
Egregias laudes , insuetaque præmia poscit .
Atque adeò æternæ monumenta attollere laudis
Jam dudum , memorique ducem sacrare colosso
Aggredior ; sed parca manum remoratur Egestas ,
Et tangi queritur gracili levis ære crumena.
Tu cui Sarmatici tractus , gelidique Trionis
Arctoæ famulantur opes , da divite luxu

358 *S A R B I E V I I*

In domini laudes dignam consurgere molem,
Et trifidum medio succedere culmen Olympo.
Materiem celeresque feras, famulasque volucres
Ferre jube: sat quæque suæ si finibus oræ
Apportet, variis quæ terra vel unda metallis
Progenerat. Tibi phœnices avis incola lucos
Pervolat, et teneros per mollia serica nidos
Sternit: Achæmeniis tibi livida marmora venis
Caucasæ tygres habitant, madidique sub axe
Cardinis, auratâ Pardi stabulantur arenâ;
Ignotusque procul gemmantibus innatat undis
Monoceros, vivoque jubar adspersgitur auro.
Armenio crystallæ ferunt tibi vertice lynces:
Gryphes Hyberborei tibi circumfusa metalli
Pondera scrutantur penitus, gemmasque recurvis
Unguibus effodiunt, et hiantis viscera terræ
Denudant, solidisque legunt magnetas in arvis:
Et quoties Pygmea grues post bella revisuat
Thessaliæ, plauduntque Notos victricibus alis,
Nudaque vocatæ cingunt Pangæa triumpho,
Tunc ingens tibi præda redit: non gemmeæ desunt
Dona, nec hostili direptæ vertice conchæ
Et Palamedæo captiva monilia collo.
Non magnæ Junonis avem, doctæque Minervæ
Vectigal numerare pudet; nec Cólchica censum

MISCELLANEA. LIB. VII. 359

Ferre recusat avis , nec dedignantur olores
Heliadum lacrymas , et odoris flebile truncis
Electrum , viridis prope littora carpere Padi ,
Claraque submisso diademata solvere collo.
Ipse coloratis phoenix peregrinus ab Indis
Quicquid Gange suo ; quicquid piscatur Hydaspe ,
Portat , et Assyriâ portat tibi merce tributum.
Quid memorem quæ dona ferat facunda Voluptas
Silvarum , viridis Noti regnator et Austri
Psittacas , Oceano cui funditur Antarctoo
Litus , et Hispanis indelibata carinis
Divitias alio defendit frigore Tellus.

Quære age , dimissum mundi super avia sparge
Vulgus , et innumeris veniant ingentia terris
Munera sublimes exornatura colossos.

Nam mihi cælati assurgent terna tropæis
Culmina , pulcher ubi vitreis Saltinnius undis
Lambit agros , et aprica loquax per gramina garrit.
Hic mihi barbarico celsus de marmore surget
Chodkiewiciades , immortalemque colossum
Suecorum strages , et barbara prælia pingent.
Ipse truci frenator equi , clypeiue coruscus
Fulgure sanguineum per aperta pericula latè
Sternet iter , Sueconumque gravi metet agmina ferro.
Præcipue pugnam ex auro , solidoque elephanto

Moscorum , versasque sui super arva Smolensci
 Effundam turre , et Mosco in sanguine ovanter
 Chodkiewiciadem media inter millia figam.
 Quod si tanta tuo surgent spectacula sumtu
 Haud , reor , ingratum domino te , maxime Ductor ,
 Præstiteris , neq̃ vos posthac volucresque feræque
 Immemores nostri per Thracia jugera cantus
 Arguerim : meministis enim solatia docti
 Pectinis , et liquidæ quondam testudinis artem.
 Tunc me , per Lyciæ campos , Patarea canoris
 Mulcentem dumeta modis , Achelous et asper
 Eurotas , primasque nives exutus Acarnan ,
 Et versis Permessus aquis , refugoque Lycormas
 Fonte sequebatur : tunc stagna lacusque tacebant ,
 Blandaque placatis immutuit unda procellis.
 At variæ circum volucres , portantibus Euris ,
 Pendebant , alias plenis sua silva vehebat
 Frondibus , eque suis armenta cubilibus ibant.

Tempus erit , quando propter formosa Crosentæ
 Flumina , vocales decurrens pectine nervos ,
 Vos , vestro cum Gryphe , feræ , cum Gryphe volucres
 Deducam , Carolumque suis super æthera tollam
 Laudibus , atque acres referam testudine pagnas.
 Tunc mea festivæ salient ad carmina quercus :
 Tunc inclusa suis venient armenta cavernis ,

Ipsaque

MISCELLANEA. LIB. VII. 361

Ipsaque mirantes portabunt pascua cervos ,
Et comitata leves gestabunt pabula damæ.
Ipse suus cygnum nidus vehet , ipsa columbos
Turris , & ascenso taurus properabit aratro.
Tunc scopuli , tunc ipsa scient vastissima magnum
Antra loqui Carolum ; tunc inter-litora nota
Discentes repêtent iterata vocabula silvæ.
Saxa mihi dicent Carolum , Carolumque sonabunt
Convalles : Carolum liquentiâ flumina dicent ,
Fortem saxa , gravem convalles , flumina largum.

Interea doctæ decimâ cum Pallade Musæ
Saltineos circum fontes , viridemque Rimantum
Errabunt , floresque novos & olentia thymbræ
Munera , cælatisque acquirent sarta columnis,
Pyramides ipsas circum.delecta juvenus
Stabit , et incisas mirabitur ære catervas ,
Et falsos ostendet equos , translataque pænè
Bella læget , totoque ducem laudabit in auro ;
Alternoque dabit certantia carmina plausu.

At vos , o lecti proceres , decernite tanto
Impensas operi , vestrosque aptate labores.
Tu volucrum imprimis ductor , cui creditur uni
Magnarum digestus opum , cæcæque per omnes
Divitiæ terras , clausique impendia mundi,
Aerium dimitte gregem : mea vestiet æra

364   *S A R B I E V I I*

In medias acies properum ferat , agmina quantus
Rumpat , inaurato quantus circumtonet ense ,
Vel quantus clypeo radiet ducis ; aurea quantus
Possideat vexilla , quibus micet inclytus armis ,
Quàm fidos dominâ pro casside fulminet ignes.

Tum demum cùm templa procul ripamque Crosetæ,
Et muros (veteris secreta palatia quondam
Rekutii) medioque sonantia stagna fluento
Conspexere , Crosos hilari clangore salutant.
Vocales avibus protul assensere cavernæ ;
Saxa Crosos , dumeta Crosos , & flumina longè
Respondere Crosos : lætis percussa reclamant
Vocibus , & læsâ resonant aviaria silvâ.

Aoniâ tandem juvenum cingente coronâ ,
Obvius hospitibus procurrit Apollo catervis.
Hic Avium ductor , pariter rectorque ferarum ,
Collectas omni terrarum limite gazas
Explicat , & plenis magni compendia mundi
Agglomerat cumulis : hinc fulvi dona talenti ,
Illic argentum nitet , indigestaque moles
Æris , et incocto squallent orichalca metallo.
Præterea vario radiantia marmora ritu
Donat , et a bimari venientia saxa Corintho.
Et pictor silices et versicolore superbas
In maculâ rupes , duxis ubi floribus hortus

MISCELLANEA. LIB. VII. 365

**Texitur , et fictas mendax lapis exprimit herbas ,
Falsaque nativis interviret area sulcis.**

**Addit et arcano florentes lumine gemmas ,
Quicquid et Hesperiae ramis flevêre sorores ,
Et Thetidis lacrymam , et cumulos admiscet Eoæ
Grandinis , et siccos aspergit iaspidis imbres .**

**Mirantur Charites : tantas miratur Apollo
Divitias , tantisque super lætatus acervis
Gaudet in obtutu , visusque per omnia ducit ,
Et sanctas attrectat opes : juvat aurea dona
Aut ebur , aut dignas digitis contingere gemmas.
Tum vocat Historiam : placido simul incipit ore.**

**Nata , cui veterum custodia credita rerum ,
Magnanimique duces , et decertata vetustis
Bella viris ; quæ quicquid iners sub nocte Vetustas
Occulit , et cæcis Oblivia nubibus umbrant ,
Optanti retegis mundo , pariterque senectam
Orbis , et ipgentis reseras Elementa Juventæ ,
Hunc mihi da proprium , Parnassia Virgo , laborem ,
Hanc operam. Solido consurgant ære Colossi
Ingentes , queis fama mei , memorataque bellis
Gloria condatur Caroli. Jacet omnis in artem
Materies , tanto certè miscenda labori.
Pieridum venit apta manus , nec tarda sequentur
Marmora ; Threicii siquidem dulcedine plectri**

366   *S A R B I E V I I*

Ipse moras hortabor opus , placataque cantu
 Insolitas ultro concedent saxa figuras ;
 Effingique volent , et miti corpore vultus
 Accipient , moresque feræ. Tu sedula tantum
 Incipe , et insuetis fidens hortatibus aude.
 Segnius audito steterint Amphione Thebæ ,
 Aut accita meis quondam Priameia nervis
 Mœnia , cùm montes , citharâ duce , sponte per agros
 Reptarent , junctusque suæ descenderet Idæ
 Dindymos , et totæ scandebant Pergama silvæ.

Sic ait , et niveam , flexâ testudine , collum
 In lævam transfert : tenuit manus altera plectrum ,
 Et liquidum tremulis interscipit æra nervis ,
 Inque sonum Zephyros animat. Tum flavina justæ
 Enumerant voces , digitisque monentibus ictum
 Assentitur, ebur : respondent omnia silvæ.
 Ipsi lætitiâ saliant ad sidera montes ,
 Intonsi montes ; ipsæ jam carminâ valles ,
 Ipsa sonant arbusta : vago canit unda recursum
 Bella Ducis , meritosque sonat post bella triumphos.

Interea lætæ domino cum Gryphe catervæ
 Per campos lætisque virentia pascua scenis
 Insultant passim tumultis , dubioque volatu
 Per sudum liquidis volucres plausère choreis.

Nec minus Historiam labor excitat : ipsa sequentes

MISCELLANEA. LIB. VII. 367

Adducit scopulos : locat ipsa volentia fundo
Marmora : surgentes ultro juvat ipsa colossos.
Assistunt Dominæ comites : et Gloria juxta ,
Et Decus , et læti circumstipantur Honores ,
Bellaque , purpureisque frequens Victoria pennis
Astat , et ingenuo florentes crine Triumphi
Hortanturque monentque simul : Mavortia Virtus
Edocet , et lauro redimitæ tempora Laudes.

Nec satis Historiæ tantos spectare labores ;
Sed properà juvisse manu. Strepit ardua saxis
Machina continuo nemorosa per avia pulsu :
It fragor , et terris ingens redit ætheris Echo.
Neo segnes traxêre moræ : vix prona supino
Axe Dies niveos detorsit in æquora cursus ,
Aurea cùm grandes subeunt convexa colossi :
Vix oculis operique fides , stupet ipse labores
Vesper , et exactæ bis senis passibus Horæ
Mirantur natas uno sub sole columnas.

Certatim Clariæ vocalia plectra sorores
Exercent , variantque sonos ; ut pollet ovanti
Quæque Lyrâ : virides aliæ de gramine nexûs ,
Et brevis exuvias apii , spoliūque ligustri ,
Aptaque purpureis appendunt lilia saxis.

Tunc felix hilarem compellat Gloria phœbum.
Cernis , ait ; quantis se terra sub æthera moles

368   *S A R B I E V I I*

Attollat scopulis ? hic vivo marmore laudes
Chodkieviciadæ , similique cruenta metallo
Bella micant. Si nosse rei spectacula tantæ
Est amor , huc mentem , paucis adverte , docebo.

Prima quater gemino quæ pulsat nubila ductu
Pyramis , impubes Caroli complectitur annos.
Nonne vides primos infans ut reptat ad enses ?
Ingentemque manu galeam , conoque fluentes
Attrectat cristas , clypeiue decemplicis orbem .
Necquicquam tenerâ nixus sustollere dextrâ
Velle videtur , et in mediis conatibus æger
Deficit ? admotis libat tamen oscula telis.
Hic multo quod , Phœbe , magis mirabere , cerne ,
Stratus ut immani jaceat thorace , gravique
Commendet clypeo somnos , tenerumque fatiget
Corpus , et in medias cunabula transferat hastas. .
Hic rursus torvum post aspera prælia patrem
Primus in amplexu fovet , et fulgentia poscit.
Cingula , captivosque ferox efflagitat arcus.
Ipse coruscanti genitor super ære volentem
Excipit , et rutili ridentem ad fulgura coni ,
Mulcentemque jubas , et ahenea scuta terentem
Laudat , et avulsi donat nutamina coni.
Hic etiam nostri divina sacraria montis
Intrat , et Aoniis dignus venit incola lucis. .

MISCELLANEA. LIB. VII. 369

Nec Phœbo mens indocilis , nec inhospita Marti
Castalias exhaurit opes : Laurentia bella ,
Hannibalis fraudes , et Iapygis arma Tyranni ,
Ausoniosque duces memori sub corde revolvit.

Altera quæ gracili sublimis in astra colosso
Nascitur , audacis moles elementa juventæ
Conspicienda dabit ; vis vivida , Martius ardor
Irrepsère genis , galeæque comata serenis .
Vultibus umbra cadit. Non marcescentia luxu
Otia flexerunt animum ; sed totus honestæ
Bellator menti Deus incidit. Aspicias hastâ
Quantus ovet ! quantusque novis consurgat in armis
Thrace superbus equo ! positæ certamine metæ
Quàm properè certam teres annulus induat hastam.
Hic etiam juvenes pugnas , primique Gradivi
Clara rudimenta , et teneros pugnata per annos
Bella micant. Carolus magni ducis attonat armis :
Huic pectus circum radiante refulgurat auro
Multifidus thorax , clypeique incenditur orbe
Campus , et oppositâ trepidus Timor errat in hastâ.
Aspicias ut toto fumant præcordia Marte ,
Instantemque Deum primo sudore fatentur !
Sanguineas rigat ora genas , et aheneus auris
Funditur , ignivomumque malus nitor asperat ense.
Hic rursus quantâ lætus caligine belli

Pascitur : et thorax , et turpe cruoribus aurum
 Erubuit. Medio dux clarus in agmine Laudum
 Non hostes , non tela videt : sed pronus et ardens
 Hic plenas campo galeas metit ; occupat illic
 In cursu trepidos : latam secatur inde plateam
 Per medios , refugasque truci ruit ense catervas :
 Donec jam victis , fuso Michaelae , manipulis
 Constitit , et vacuâ respexit in æthera dextrâ.

Tertia dat Carolique fugam , stragemque Gothorum
 Pyramis. Hæc rursus bellantis imagine gaudet
 Chodkieviciadæ : medias secatur ipse cohortes
 Horridus armorum tonitru , nudosque per enses ,
 Tela per et galeas et equos cumulosque frementum.
 Fœdaque congerie sola , semianimumque cruorem ,
 Fulmineus ruit : innumeros teres induit hostes
 Lancea , purpureo cruor imbre refrigerat ensem.
 Primus ad Oceanum trepido vocat agmine turmas
 Præcipitque fugax Carolus secatur alta carinâ :
 Concita vela pudor , celeres timor addidit auras.

Hic strages Albî lapidis , bellicæ procellam ,
 Et latè Gothico torrentes sanguine campos
 Aspice , Revaliæ , Kokenhausensemque Gradivum.

Hæc verò , pictas scopulo quas suspicis arces ,
 Ad patrias sedes cognataque Livonis arva
 Chodkieviciadæ multis rediit triumphis.

MISCELLANEA. LIB. VII. 371

Mascovius summo Mavors in culmine fulget
Pyramidis : fulgent longè captiva Smolensci
Moenia , disjectæque suis cum turribus arces ,
Multaque de cæsis radiat Victoria Moschis.

Dixerat : ambrosio tum Cynthus ore profatur ,
Nunc mea felicem tandem sortita Lycæa
Fortunam , cùm facta viri memoranda , ducisque
Immortale decus vicinâ sede tueri
Concessum. Non hoc humentis nubila Cori ,
Non hoc imbriferas hyemes opus , actaque cælo
Fulmina , Thessalici non agmina carceris horret ;
Non rerum senium : stabit dum sidera current.

ITER ROMANUM.

I I.

Isis Hyperboreos non segnis , Epistola , campos ,
Quâ rignus patriam Vistula lambit humum.
Ne pudeat , quod firma parum vestigia figas ,
Alternoque cadant saucia crura pede.
Quæ procul audaci conantur in aera saltu
Tesqua pruinosa ferre sub astra caput ;
Nubiferas Alpes , supposita Ceraunia cælo ,
Et Pyræneis æmula saxa jugis ;

372. S A R B I E V I I

Sæpe per obstantes dum te remorantur hiatus ,
     Succiduos rices detinuisse pedes.
 Forsan ubi planos , Aquilonia regna , Triones ,
     Et patrios felix acceleraris agros ;
 Incipient virides passim subsidere campi ,
     Celsa videbuntur detumuisse juga.
 Et quæ Vistuleis latè perfunditur undis ,
     Præbebit faciles mollior ora vias.
 Hic ubi Sarmaticas cursu superaveris arces ,
     Quà vagus irriguis Narvia serpit agris :
 Pieriis repetes regnata palatia Musis ,
     Pulpolitano sacra Lycæa Deo.
 Hic sociis referes , ut idonea vitibus arva ,
~~Et Latius studeat transierimus agros.~~
 Et Patribus primùm missam largire salutem
     A me , et Nicoseo ter mea verba meo.
 Huic nostræ mala dira viæ , mala dura laboris ,
     Castaliis referes officiosa modis.
 Primum profecturos Poshania vidit alumnos
     Extremum Sociis ingeminare VALE.
 Vidit in amplexu caros se fundere fratres ,
     Lætaque confusis dicere vota sonis.
 Inde per extremas quæ Marchia flebitur oras ,
     Et niger illimes Odera vertit aquas ,
 Saxoniz tractus infidaque regna subimus :

MISCELLANEA. LIB. VII. 373

Apta peregrinis Lipsia tecta dedit.

Tota Lutheranis sed inhospita Lipsia sacris

In permutatâ religione furit.

Hic tamen antiquas, immania marmora, sedes,

Structaque non parcâ saxeâ templa manu

Miramur taciti, pollutaque sacra dolemus,

Atque profanatas commiseramur opes.

Postera cùm primos Aurora reduceret ignes,

Ad currum bijuges associantur equi;

Erigimur stratis, et perfida linquimus arva.

Totus erat pluvio nubilus imbre dies.

Heu mihi! sol aliam postquam tulit æquore lucem,

Totus erat nimio torridus igne dies.

Hic mihi flammantes incandescebat ad æstus,

Et subito totum languit in igne caput.

Præ foribus malesana Febris jam stabat, et ingens

Indeplorati corporis ardor erat.

Causa mali montes, quos flamma reciproca torret,

Sole reperiussas ejaculante faces.

Nam, si vera rudes enarravere coloni;

Hic magis æstivo Virgo Leone furit:

Pandaque mortiferos diffundit Libra vapores,

Æstatisque vices imperiumque tenet.

Causa latet, serosne petat vindemia soles,

An vitis sicci candeat aura soli:

374   *S A R B I E V I I*

Pronior an celsas ubi Sol aspexerit Alpes,
     Rectior obliquis torreat arva rotis.
 Forte supercilio riguive crepidine saxi
     Imperturbatæ vena fluebat aquæ.
 Ergo susurrantùm moror ad breve frigus squarum,
     Atque cavâ lympham sorbeo sæpe manu.
 Illicet irriguus paulatim cedere languor,
     Et cœpère graves fortius ire pedes.
 Ire graves cœpère pedes; nam sarcina currus
     Stare fatigatos sæpe coegit equos,
 Obscenâque rotæ dum cunctarentur in ulvâ,
     Aut vada torrentùm trajicienda forent;
 Mille revertentes exploravère recessus,
     Mille paludosas circuire vias.
 Prævehimur celsas, habitata cacumina, ripas,
     Prævehimur summis pendula tecta jugis.
 Hic alias Fortuna vices, aliosque labores
     Opposuit nostris insidiosa vias.
 Silva fuit, multos incidua silva per annos,
     Quercubus annosis ilicibusque vetus.
 Pæne supinatæ verrebant sidera frondes:
     Ipsa videbantur Tartara pæne peti.
 Præterea tumulis et hiantibus aspera clivis
     Petra ruinosum præpediebat iter.
 Ingenium spelunca doli, carâmq; notendâ

MISCELLANEA. LIB. VII. 375

Indeclinatus trames habebat opem.
Pergimus intrepidi tamen, immemoresque latronum
    Cum nos admissis insequerentur equis.
Nam levis extemplo claris equitatus in armis
    Umbrosum denso milite sepit iter.
Respicio ; creberque manu jam fulgurat ensis ,
    Nudus et exsertâ cuspide mucro sitit.
Crebra repentini prænuncia machina leti ,
    Atque volaturis fistula foeta globis ,
Adducto silicis flammâ irritat hiatu ,
    Ut vomerent clausæ plumbea tela faces.
At mihi consurgit surrecto crine galerus ,
    Quassaque non dubio corda timore tremunt.
Interea pernix equitum manus advolat , et se
    Prodit inauditâ barbara lingua minis.
Intentant jugulis faciles ad vulnera sicas ,
    Et fodiunt gravidis ora latusque sclopis.
Ipse meas exploro manus , manus ense carebat :
    Respicio currum , currus inermis erat.
At mihi N coleus certos signatur in ictus ,
    Afflictumque solo barbara dextra ferit.
Illius gemitus et singultantia longè ,
    Missa velut riguo sanguine , verba bibo.
Dumque reor vocem veluti morientis amici ,
    Quæ vox percussi , non morientis erat :

376   *S A R B I E V I I*

Quâ data porta ruo , dubiæque pericula vitæ
     Evitaturam non moror ipse fugam.
 Et celeres propero per aperta , per invia plantas ,
     Deflua frondosum quâ tegit umbra nemus.
 Interea , fossæ pretiosa pericula terræ ,
     Unum , quod tanti causa doloris erat ,
 Argentum , modici mala vectigalia censûs ,
     Deprædatrices diripuere manus.
 Astabant mœsti , leviûs sed adempta sodales
     Omnia , quàm longas indoluere vias.
 Vos ego tunc , quercus , vos frigida marmora , testes,
     Vos imploro meæ conscia saxa fugæ.
 Vos etiam (nam vos , memini , miserebat euntis)
     Indesolatis hospita lustra feris :
 Quin etiam misero respondebatis ab antris ,
     Dum ciet alternos vocis imago sonos.
 Quos ego tunc , (audistis enim , mœstæque querelæ
     Vocibus impulsas attonuere petras.)
 Quos ego tunc gemitus ? aut quæ suspiria fudi ?
     Dum velut occiso solus Achate vagor. .
 Et queror , et dubio rursus sub corde revolve ,
     Viveret , an tantum saucius ille foret.
 Occisum rursus reor , ac perniciosior Euro
     Plana repentino prævehor arva gradu.
 Stramineas prope fortè domos , stipulisque colebat

MISCELLANEA. LIB. VII. 377

Non bene protectas rustica turba casas.
Accelero , lacrymisque peto miserabile cædis
Effugium , taciti nuncius ipse mali.
Conveniunt , lapsūque fugâ solantur agrestes
Dum mihi fumosus vertice sudor abit.
Genua labant , totos quatit æger anhelitus artus
Et negat expressos languida lingua sonos.
Sic magis ut miserum lamentarentur , in ipsos
Illorum fletus ingeniosus eram.
Atque meos tandem casus interprete nutu ,
(Nam fuit ad suetos hospita lingua modos ;)
Undique me turbâ circumstipante , renarro
Et queror , indignas illacrymante viees.
Ilicet ex oculis prius omnibus excidit imber ,
Et lacrymis grandes intepuère genæ.
Inde ferunt Cererem , pressique coagula lactis ,
Et , quæ vicino fonte fluebat , aquam
Accedo mensis , et dulcia cymbia lymphæ
Haurio , de salso plus tamen imbri bibo.
Demissæ sedenim miscebant fercula guttæ ,
Condibatque rudes flebilis unda cibos
Ut cessâre dapes , viridem fenilia turrim
Nocturni repeto mollia fulcra tori.
Longa sed invisam removet dum cura quietem ,
Lassa, recusabant membra sopore frui.

378   S A R B I E V I I

Hei mihi ! quàm picti tum segnis inertia mundi !

Visaque quàm tardo sidera nare polo !

Ipsa videbantur glacialis plaustra Bootæ

Prensa Lycaonio diriguisset gelu.

Expergiscentis vix tandem cornua Lunæ

Prospicio summis evigilare jugis :

Suspiro , roseoque pigram Tritonida lecto ,

Et queror immites stertere Solis equos.

Invitata meis cum mox Aurora querelis ,

Eoo roseum protulit amne caput.

Consurgo , faustumque precor mihi surgere solem ,

Et Superos supplex in mea vota voco.

Audivèrè preces ; sociæ nam nuntia vitæ

Fraternâ venit litera missa manu.

Et brevis illius fuerat sententia scripti ,

* *Nil mihi rescribas , attamen ipse veni.*

Continuò castigo moras , silvamque remensus

Afferro sollicitus Patribus hospes A. V. R.

Et simul appositâ curamus corpora cenâ ,

Membraque frondoso sternimus apta toro.

Manè petebatur proprio Bambergâ meatu :

Naufragiî statio portus et illa fuit.

Hic habitat Clariis devota sacraria Musis

Cukorum Jesu docta caterva Patrum.

Hospita tecta patent ; consternatique labore

* *Ovid. in Epistol. Her.*

MISCELLANEA. LIB. VII. 379

Solamur longâ perdita membra fame.
Inde Ratisbonam , quam turbidus alluit Ister ,
Et circumfusus luxuriatur agris ;
Quasque colit sedes Ingolstadiana juvenus ,
Et Monaci celsas , regia tecta , domos.
Mox Hallam petimus , vicinaque mœnibus Hallæ
Oppida , quæ ruptis alluis , Oene , vadis.
Hic inter canos , hiberna cacumina , montes ,
Et quæ Sol tergis aspicit arva genis ,
Brixina Bolsanique procul vineta petuntur ,
Atque Tridentini pingua rura soli.
Septa latrocinii cæcis via rursus ab antris
Flumineum cautos ire coegit iter.
Arboreâque super liquidas strue currimus undas ,
Et Latine tandem radimus arva plagæ.
Postera cùm roseas lux emerisset in auras ,
Et jam sole recens erubisset humus ,
Pulchra coronatas attollit Mantua turres ;
Altius assurgunt aurea tecta Ducis.
Ingredimur : densis glomerantur compita turbis ,
Et populi toro fluctuat unda foro.
Hinc picturatis laqueata palatia saxi ,
Templaque divitibus conspicienda thosis.
Hinc fora mirantur , venantur lumina Patrum ,
Et foribus celsas porticibusque domos.

380   *S A R B I E V I I*

Nec minùs attonitas opulenta Bononia mentes ,
     Nec minùs antiquæ detinuère Senæ.
 Una tamen Latias inter Florentia sedes
     Visa mihi nitidos disposuisse lares.
 Qualia pubentes variant violaria sulcos ,
     Scitaque dispositis floribus arva placent.
 Vitiferos illinc , non sobria culmina , montes
     Scandimus , Hetruscos prævehimurque lacus.
 Et tandem pluvium cælo revehente Novembrem ,
     Flaminia terimus pulverulenta viæ.
 Apparent centum pendentia tecta columnis ,
     Apparent Latio pegmata celsa foro:
 Ipsaque Roma patet. Salve , pulcherrima mundi
     Roma , Palatinis ardua Roma jugis.
 Pulchraque tergimini salve domus hospita mundi :
     Divinæ salve Religionis honos ,
 Quæ mare , quæ terras et utroque rubentia sole
     De Capitolino vertice regna vides.
 Hinc Quirinalis rerum fastigia clivi ,
     Hinc Vaticanæ regia tecta domûs.
 Hic Pater attonitum speculatus ab arcibus orbem ,
     Regna cui flexo procubuère genu ,
 Cui Polus , et latè liquidi patet ætheris aula ,
     Et reserat famulas ad pia jussa fores.
 O quantâ rerum se majestate coronat !

MISCELLANEA. LIB. VII. 381

Quantaque vicinis invidet aula polis !
Ille tamen qui se mirantibus invehit astris ,
Et cava non humilis nūbila tranat apex ;
O quantum spatiis indulget , et aera quantum
Occupat , et brutam vertice spernit humum.
Scilicet ampla patet Laurentis regia Petri ,
Constantine , tuâ regia cœpta manu.
Hanc circum tot jam lassantur secula molem ,
Et senium mundi grande fatigat opus.
Ipsa suo segni miratur machina nisu
Inconsummatâ tecta stupêre morâ.
Dumque vetat tantos operum dormire labores ,
Artificum lentas increpat ipsa manus.
Sic mecum tacitus miror dum moenia , subter
Densa suburbanum vinea monstrat iter.
Interea pronas Sol detorquebat habenas ,
Et niger adversos vesper agebat equos.
Farnesiana patet nostræ domus hospita cenæ ;
Quæ tamen a J E S U nomine nomen habet.
Mane venit : Latiis petimus sacra tecta Camenis ,
Gregoriæ sanctæ quæ posuistis opes.
Hinc in Apollineos , aliam Parnassida , ludos
Hippocreneæ constituere Deæ.
Hæc domus , hæc requies nobis , hæc meta laborum :
Non eventuri meta doloris erat.

382   *S A R B I E V I I*

Nicoleon ipso tecti de limine cœpit

Febris inassuetis sollicitare modis.

Dumque repentino corpus depascitur igne,

Ante bis ad quartum sueta redire diem :

(*Inesperata meo quid nuncia demorer ore ?*)

Intempestivo funere frater obit.

Non Corcyræis illum Podalirius herbis ,

Non data Mœoniâ pharmaca sæpe manu :

Non illum fatis , medicis sata gramina campis ,

Non instillatæ præripuistis aquæ.

Vidimus attonitos fraternâ morte sodales ,

Pallida dejectis flere per ora genis :

Ast ego quas illi lacrymas , quæ carmina fundam ,

Singultu medios impediante sonos ?

Quælibet humentes irroret lacryma vultus ,

Et pro materiâ parva futura suâ.

An faciles deflebo suo cum pondere mores ,

Eloquûque sacras et pietatis opes ?

An festinati præreptas crimine leti

Ingenûi dotes divitiasque sui ?

Cetera quid memorem ? vacuat sua lumina mœror ,

Et lacrymæ steriles destituère genas.

Amnis adulanti quicumque rosaria lymphâ

Lambis , et externâ vergis in arva fugâ ;

Et vos cæruleâ Phœbi de plebe minores ,

MISCELLANEA. LIB. VII. 383

Qui vehitis domino parva tributa mari :
Et tu , Tibri , tuam qui circumlaberis urbem ,
Et famulas præter moenia volvis aquas :
Scilicet et ripas oculis mutare licebit :
Per mea flumineas lumina flecte vias.
Flectit , et undosis gemitum singulis arcet :
Vix sinit extremum dicere voce **V A L E .**

FINIS.

CASIMIRI
SARBIEVII
EPIGRAMMATUM
LIBER UNUS.

MATTHIÆ

MATTHIÆ CASIMIRI
SARBI EVII
EPIGRAMMATUM
LIBER UNUS.

I.

AD TARQUINIUM GALLUTIUM

*E Societate J E S U. oratorem & poëtam
clarissimum :*

*Cùm ei sua de divino Amore epigrammata
traderet.*

DUM tibi divinos jussi ferremus Amores ,

Urget Amor gressus ferre , referre Timor.

Hic trahit , hic retrahit gressus : hic pugnat , & ille :

Ille suis nixus viribus , iste suis.

Hic jaculum jactat, ille jactat. Pugnatur : Amoris
 Tela Timor, vibrat tela Timoris Amor.
 Ut tibi divinos tandem ferremus Amores,
 Victus uterque fuit, victor uterque fuit.

I I.

RELIGIOSUM PAUPERTATIS

V O T U M.

*Si dederit homo omnem substantiam domus suæ
 pro dilectione, quasi NIHIL despiciet
 eam. Cant. 8.*

VENALEM nuper cælo mercabar Amorem:
 Quis credat? qui se venderet, ipse fuit.
 Aurum donabam : sed emi se noluit auro.
 Cum largirer opes, rejiciebat opes.
 Omnia donabam : sed noluit omnia. Totum
 Quod superest (inquam) si placet, aufer, Amor.
 Risit : & atthereo quid inutile quaris Ameri
 Sollicitus pretium? da NIHIL (inquit) Emes.

III.

HASTILUDIUM FORTUNÆ

ET DIVINI AMORIS.

Dotalis Fortunæ annulus , orbis. Seneca.

*Deus est Sphæra , ejus centrum est ubique ;
circumferentia nusquam. Proclus.*

META volaturæ steterat teres annulus hastæ ;
Annulus ad dociles pervia meta manus.
Annulus Orbis erat : Fortuna ciebat ad Orbem ,
Et simul æthereus tela ciebat Amor.
Fortunæ mediam teres annulus induit hastam :
Major , ait , nobis meta petetur , Amor.
Et temerè jactum jaculatus in æthera telum ,
Nusquam meta mea est , inquit , ubique mea est.

IV.

Veniat dilectus meus in hortum suum. Cant. 5.

PULCHRA Amor sumsit rudis instrumenta coloni ,
Et sua deposuit tela suasque faces :
Et manibus stivam rapuit ; castique laboris
Ad sua ruricolæ junxit aratra boves.

4   *S A R B I E V I I*

Hicet , ut facili subvertit vomere corda ,
       Castâque virginibus Gratia crevit agris ;
 Flos , ait , unus abest : sunt cetera millia florum.
       Ut nullus possit , *CHRISTE* , deesse , Veni.

V.

*De S. MAMMETE Martyre a leonibus , quibus
 erat objectus , intacto,*

PARVUS in extremam MAMMES descendit arenam ;
       Squalebant tenui pallida membra fame.
 Horrui hanc prædam venantùm turba ferarum ,
       Et potuit sese vincere longa fames.
 Unde protervorum jejunia victa leonum ?
       Sic docuit Martyr ; sic didicere feræ.

V I.

De eodem,

PRÆTOR inhumanis , MAMMES , te dentibus offert ;
       Immaturus adhuc , parvule , Martyr eras.
 Præsides mansueti sed plus sapuere leones ,
       Pro puero mores dedidicere suos.
 Norant septenni faciles ignoscere prædæ ;

EPIGRAMMATA. 5

Cui Prætor rabidas jusserat esse feras,
Parcere si placidi puero scivère leones,
Illi Prætores, tu leo Prætor eras.

V I I.

*Quis mihi det te fratrem meum sugentem ubera
matris meæ, ut inveniam te foris? Cant. 8.*

QUO tandem meus avolavit ille?

Formosissimus ille Natus, ille

Quò tandem meus avolavit Infans?

An jam Bethlemium reliquit antrum,

Natalésque casas, & hospitalis

Fortunata petit fluenta Nilî?

Obstent culmina, fabulosus obster

Hæmus, Pelion, Ossa, Pindus, Othrys;

Ut pulsum celer assequar Puellum,

Nimbis ocyor, ocyor procellis

Pergam; per saliceta, per rubeta,

Per deserta, per asperos hiatus,

Per spineta, per illiceta pergam.

An rursus Pharias perosus oras

Damnato redit exsul e Canopo,

Tranquillámque petit redux Idumen?

Ut pulsum celer assequar Puellum,

Stent inter scopulique frondésque

Silvæ verticibus minentur inter ;
 Damis ocyor , ocyor capellis
 Vadam ; per fruticeta , per vepreta ,
 Per dumeta , per invios recessus ,
 Per querceta , per æsculeta vadam.

An latè Solymas peragrat oras ,
 Et pinguis juga calcet Hermonæi ?
 Carmelique super nivale tergum
 Formosis spatiat in viretis ,
 Quà circumfluvius elegante ripâ ,
 Singultantibus evolutus antris
 Jordanes sonat , & remurmurantes
 Sese fluctibus alloquuntur undæ ?
 Ut pulsum celer assequar Puellum ,
 Pardis ocyor , ocyor lænis
 Curram , per siliceta , per fruteta ,
 Per pineta , per obvias paludes ,
 Per saxeta , per arboreta curram.

An nostri vitiis iniquus orbis
 Centum Tænarios triumphat hostes ?
 Stellarumque procul favente pompâ
 Phœbi scandit equos , & ordinata
 Molli sidera temperat capistro ?
 Ut lætum celer assequar Puellum ,
 Fulgetrisque , curulibusve flammis ,
 Aurigantibus Africis & Euris ,

EPIGRAMMATA. 7

Et blandis Zephyris Favonisque ,
Per lenes ferar inquietus auras ,
Et desiderii vehemente pennâ ,
Spirantùm vehar essedo Notorum ,
Vernarùmque rotis Etesiarum.

Sed quò me rapit incitatus ardor ?
Ambo ludimur , ambo : dum Puellum
Quæro , quærit & ipse me Puellus ,
Et vastos procul obsecrat recessus :
Obtestatur agros , nihilque de me
Respondentia sciscitatur arva :
Sic & me fuga ludit & Puellum.
Stabo. Quémque vagum nequit , videbo
An possit DEUS invenire stantem.

V I I I.

DE D. MARIA MAGDALENA.

*Per vicos & plateas quæram, quem diligit anima
mea. Cant. 3.*

ET gemit , & miseris singultibus astra lacessit ,
Et salso teneras irrigat anime genas.
Et cava per , per acuta celer , per inhospita fertur :
Et per aperta fugax , & per iniqua ruit.
Quid facit ad tantos tam prodiga lacryma cursus ?
MAGDALIS in lacrymis navigat ipsa suis.

I . X .

De Puero J E S U nato.

QU I D esse possit hoc Puello carius ?
 Cui mellis ore plena manat copia ,
 Illime plenís balsamum rivis abit ,
 Et liberali nectar amne labitur ,
 Stellæ serenís illigantur crinibus ,
 Puráque cirri luce cervicem rigant ,
 Et e bisulcâ siderum natus face
 Pectit coruscâ aureus pecten comas ?
     Sed exoletâ nascitur Puer casâ ,
 Et exquilino natus in fimo jacet ,
 Dextráque culmum prensat , & fœnum premit ;
 Cælóque coram nudus , & coram Gelu
 Injuriosâ stringitur Puer nive.
 Quid esse possit hoc Puello vilis ?

X.

Memores uberum tuorum. Cant. 1.

Ibi dabo tibi ubera mea. Cant. 7.

VELLE meas, mi Sponse, canis te sugere mammas:
 Sic quæ Sponsa fui , jam tibi mater ero.
 Ipsa tuas etiam memini me sugere mammas :

EPIGRAMMATA. 9

Sic qui Sponsus eras , tunc mihi mater eras.
Ambo iterùm bibimus de mammâ sæpiùs unâ :
Sic soror ipsa tibi , tu mihi frater eras.
O Amor ! unus Amor ! quos non effingis Amores ?
Omnibus omnis eris , si tibi nullus eris.

X I.

*Surge , Aquilo , & veni : Auster , perfla hortum
meum , & fluant aromata illius. Cant. 4.*

ASTRÆ rogant lenes morientia lilia nimbos ,
Et rosa sub nimio sole precatur aquas.
Quid faciat ? ventos Amor advocat , advocat imbres :
Irriguo quorum rore revixit ager.
Quàm pulchri flores ! quorum lassissima cultu
Spirat humus ventis , sudat Olympus aquis.

X I I.

DE PUERO JESU CASTITATIS

A M A T O R E.

Ego flos campi. Cant. 2.

ETESIARUM Gratia , vagorùmque
Favoniorum , Sarmatæque tibicen.
Septemtrionis , & Britanne cum Cauro

O ego si fierem rapidis perniciosior Euris !
 Fingeret obsequiis promptius ipsa tuis.
 O tandem , nisi sim celeri velocior igne ,
 Vel fieri cuperem cuncta , vel esse nihil.

X I V.

Trahe me : post te curremus. Cant. 1.

MI JESU, sine te per opaca , per invia tendam ?
 Et potero longas te sine ferre moras ?
 Felix , ah felix olim tua M A G D A L A , quæ se
 Nexuerat vinctis ad tua crura comis !
 Sic comes illa tuum nunquam linquebat Amorem :
 Tu captivus eras illius , illa tui.
 Altera , ne dubites , ego sum tua M A G D A L A ,
 C H R I S T E :
 Ergo trahas vel me , Sponse , vel ipse mane.

X V.

Ad omnia versatilis.

CASTUS Amor ramo pharetram commendat & arcum;
 Arma valete : novum me vocat , inquit , opus.
 Plana per æquales se straverat area campos ,
 In glacie qualem Dardala fingit hiems.

EPIGRAMMATA. 13

Hic Amor , adducto ludentis more flagello ,
Ludendi locus est , sed trochus , inquit , abest.
Eia cor huc prodi , clamo : cor prodit , & inde
Dum putat esse trochum , cor mihi versat Amor.

X V I.

D. MAGDALENA sub Cruce flens.

AN sitio ! clamas : absunt his rupibus undæ ;
Sola fluunt oculis flumina , solâ bibe.

X V I I.

Revertere , Sulamitis. Revertere , dilecte.

Cant. 2. & 6.

INSEQUERIS, fugio: clamásque, Revertere, JESU:
Et reduces ad te flecto repente vias.
Insequor , ipse fugis : clamóque, Revertere, JESU:
Et faciles ad me flectis , amice , vias.
Assequeris , fugio : fugis , assequor : o bonus error !
Obsequi felix o in amore fuga !
Ad te, ne fugias, tua me fuga , CHRISTE , reducet :
Dux tibi ne fugiam , vel meus error erit.

X V I I I.

SACRI STUDIOSUS OBSEQUII

C A D A V E R E S T.

Fortis est ut mors dilectio. Cant. 8.

U T scires, quo, CHRISTE, tui flammarer amore;
 Non unus pro me nuntius ivit amor.
 Cor ad te misi ; cor non est, CHRISTE, reversum :
 Mitto voluntatem, CHRISTE ; nec illa redit.
 Ut tandem totam posset tibi dedere mentem,
 Intellectus erat missus ; & ille manet.
 Nunc animam mitto : quod si non illa redibit,
 O ego, quam vivum, CHRISTE, cadaver ero !

X I X.

Epitaphium vivo.

E T vivo, & morior. Quid inanes demoror auras ?
 Quid juvat ambignis nectere fata moris ?
 Construe perpetuis halantem floribus urnam,
 Et tumulum nobis pone superstes, Amor.
 Hic sepeli miserum, & lacrymis asperge jacentem,
 Et duo marmoreis carmina cæde notis.
 Et vivo, & morior. Possis in amore, Viator,
 Et quo vivo, mori ; & vivere, quo morior !

XX.

BERNARDINO HOSTI missa Imago CHRISTI
cruci affixi.

ME segnis non figis, Amor? sunt omnia præstò :
Crux arcus, jaculum CHRISTUS, & Hostis ego.

XXI.

Super rivulos aquarum.

ERRABAM nuper vitreas prope Tibridis undas,
Quà solet ad scopulum naufraga lympha queri.
Dicebam : Mea lympha, meos lacrymeris amores ;
Nam me jam lacrymæ destituere meæ.
O ego si possem fieri tam prodigus amnis !
Æternâ fluere pulchra per arva fugâ.
Hæc ego : sed tacitas suspendit lympha querelas :
In me mutari forsân & ipsa cupit.

XXII.

Imago B. STANISLAI KOSTKÆ Romana.

QUIS te tam lepidâ mentitur imagine pictor ?
Quæ tam viva tuas temperat umbra genas ?
Tu palles, pallet. Quòd si rubet illa, rubescis.

Tu vitâ , vitâ non caret illa suâ.

Tu sine corde manes ; manet hæc sine corde : loquente

Te , loquitur ; visus te jaciente , jacit.

Par est laus vobis , disparque : fidelis imago

Illa tui ; sed tu , STANESILAE , Dei.

X X I I I.

Nuntietis ei , quia amore langueo. Cant. 5.

PORRIGO dum terris aures , dum surrigo cælo ;

Clamat , Ama , TeHus ; clamat Olympus , Ama.

Sint irata licet , gelidum mare suadet amare ,

Fulgur amore micat , fulmen amore tonat.

Aura tuos Ignisque mihi commendat Amores ,

Saxa percussis vociferantur aquis.

Non opus est posthac nobiscum , CHRISTE ,
loquamur :

Orator nostri mundus Amoris erit.

X X I V.

Amor Divinus.

COR mihi clamat , Amor clamat. Cor dormit , & ille.

Ambo tacent : surgit Cor mihi , surgit Amor.

Cor mihi plorat , Amor plorat. Cor ridet , & ille.

EPIGRAMMATA. 17

Ambo canunt : plaudit Cor mihi , plaudit Amor.
Téne verecundi , Cor , Amoris dixero fratrem ?
Téne mei fratrem dixero Cordis , Amor ?
Nescio , quid sit Amor Cordi , quid Cor sit Amori ?
Hoc scio quòd totus Cor ego, CHRISTUS Amor.

XXV.

Osculetur me osculo oris sui. Cant. 1.

QUÆREBAM nostris si quis daret oscula labris ,
Dum meus , heu ! longo tempore Sponsus abest.
Oscula poscebam Cælum : dabat oscula Cælum :
Sed satiare meas non potuère genas.
Oscula poscebam Terram : dabat oscula Terra :
Sed fuerant tactis asperiora petris.
Terra vale , Cælúmque vale ; dabit oscula Sponsus :
O essent , quot sunt vota , tot ora mihi !

XXVI.

Meliora sunt ubera tua. Cant. 1.

HINC mihi se Tellus mensâ ponebat in unâ ,
Invitans tacito murmure ; Sponsa , sede.
Illinc se paterâ mare propinabat in unâ ,
Increpitans rauco vortice ; Sponsa , bibe.
Tunc ego : Terra , tuos nolo ; Mare , nolo liquores :

Tu mihi, Sponse, fames ; Tu mihi, Sponse, sitis.
 Audiat , & geminum Sponsus mihi protulit Uber :
 Tu mihi , Sponse , cibus ; Tu mihi potus eris.

X X V I I.

De Angelo B. ALOYSIO astante.

Q U A M benè siderei vultus imitatur Ephebi :
 Et simili ridet lacteus ore puer !
 Hic niveis par est , niveis par ille figuistris :
 Ille rosâ , multâ purpurat iste rosâ.
 Pura verecundo sublucent lumina sole :
 Et roseus teneras stat pudor ante genas.
 Dissimiles habitu , similes sibi moribus ambo :
 Dicite , sint similes , dissimilésne magis ?

X X V I I I.

De eodem.

A NGELE , GONZAGA es , si pictas exuis alas ,
 Si GONZAGA alas induis , Angelus es.

X X I X.

Venatio Amoris.

V E N A T U M cæli croceos Amor ibat in agros :
 Sed , qui corda pius depopulatur , Amor.

EPIGRAMMATA. 19

Occurrere lupi, procul occurrere leones,
Et procul in jaculis hispidus ibat Amor.
Ecce volaturæ vix erupere sagittæ,
Protinus æthereæ procubuere feræ.
Quid clausum tam sæva juvat custodia cælum?
Pandit Amor planas per fera monstra vias.

X X X.

Venatio Amoris & JESU.

SURGE, volaturas, Amor, ejaculare sagittas:
Es mihi meta, Deus; sim tibi meta, Deus.
Corda cruentandis pateant tua, CHRISTE, sagittis,
Ut fias jaculis saucia præda meis.
Corda cruentandis pateant mea, CHRISTE, sagittis,
Ut fiam jaculis saucia præda tuis.
Quam tibi, CHRISTE, capi. venari tam mihi dulce:
Quam tibi venari, tam mihi dulce capi.

X X X I.

SAGITTA DIVINI AMORIS.

Vulnerasti cor meum. Cant. 4.

ILLA ego sidereis depromta Sagitta pharetris,
Quam pius ad Superos ejaculatur Amor,
Quæro meam, sed quæro meo sine vulnere metam;

20   *S A R B I E V I I*

Nam mea non didicit vulnera ferre manus.
 Quis credat, potuisse dari sine vulnere metam?
 Hic requiesce meo vulnere, CHRISTUS ait.
 Accelero, metámque premo sine vulnere: sed jam
 Ne possem vulnus figere, vulnus erat.

X X X I I.

B. A L O Y S I U S pingitur inducto super togam
linteo.

PULCHRA Dies, & Nox pulchræ germana Diei,
 Artificem puero fortè locabat acum.
 Altera prætextam, longam dabat altera pallam;
 Illa nigram, niveam neverat illa togam.
 Quos puer ut riguos in se conspexit amictus,
 Et Nox, & moto fulsit ab ore Dies.
 O formosè puer! quò se formosior esset,
 Ipsa, puer, te Nox induit, ipsa Dies.

X X X I I I.

Donec aspiret dies, & inclinentur umbræ. Cant.

QUID nocti lumen, luci quid quærimus umbram?
 Nocte dies nobis est Amor, umbra die.

XXXIV.

Fortis est ut mors dilectio. Cant. 8.

MORS & Amor gemini pugnant de laude triumphi:
 Mors pharetrâ , pharetrâ conspiciendus Amor.
 Mors ait , Expugno certis ego corpora telis.
 Expugno flammis pectora , dixit Amor.
 Major , ait , mihi , Mors , victoria cedit Amore :
 At mihi major , ait , gloria cedit , Amor.
 Tentarent & tela , pares nisi diceret esse
 Victor utroque Deus , victus utroque Deus.

XXXV.

*Inversa & humi jacens retrò B. ALOYSII
 Corona.*

QUALIS , ubi liquidæ riguis singultibus undæ
 Proluit aprici culta Galesus agri :
 Talis in assiduos lacrymis ALOYSIUS imbres
 Lâquitur , & puris pectus inundat aquis.
 Scilicet existis nascuntur lilia rivis ,
 Déque pio vivus flumine potat ager.
 Quid mirum ? si versa retrò , si spreta Corona :
 Quam dominus fletu conserit , occat humum ?

X X X V I.

Ejusdem posita retrò Corona.

AUREA cùm felix diademata poneret heres,
 Visa sibi raptis flere Corona comis :
 Cùmque suos iterùm vellet circumdare crines ,
 Ad domini caros procubuisse pedes.
 Ipse sed acciduam pedibus calcasse coronam
 Fertur , & ingratas posthabuisse preces.
 Illa retrò revoluta , jacens , Lux Principis olim,
 Umbra mei posthac Principis , inquit , ero.

X X X V I I.

Qualis est dilectus tuus ? Cant. 5.

QUALIS erat tuus ille ? tuus pulcherrimus ille ?
 Dicebat nuper barbara turba mihi.
 Arripio dextrâ pennam , laevâque tabellam ,
 Et noto , CHRISTE , tuo quicquid in orbe nitet.
 Pingo rosas , aurum , gemmas , visidaria , silvas ,
 Arva , lacus ; celeri sidera pingo manu ;
 Et tabulam monstrans, Noster pulcherimus, inquam,
 Qualis erat , vultis discere ? talis erat.

XXXVIII.

*Caput ejus aurum optimum. Manus illius
tornatiles aureæ. Cant. 5.*

PONITE gemmifero frondentia sarta metallo ,
Pulchra triumphales ponite sceptræ manus.
Rex meus est JESUS. Rex formosissime Regum ,
Tu mihi Dictator , tu mihi Cæsar eris.
Qui sceptri fulgore caret , qui luce coronæ ,
Rex , ait , ille tuus ? Rex erit ille meus.
Cui caput est aurum , manus est tornatilis auro ,
Illius est Sceptrum dextra ; Corona caput.

XXXIX.

In idem sacrum Canticum.

VITIS eram ; nostros carpebat nemo racemos.
Flumen eram ; nostras nemo bibebat aquas.
Arbor eram ; nostrâ nemo comedit in umbrâ.
Ductor eram ; nostrum nemo tenebat iter.
Phœbus eram ; nostro lucebat lumine nemo.
Pastor eram ; nostras nemo secutus oves.
Quid faceret JESUS ? Aurum placet omnibus : Aurum ,
Ut placeam , posthac omnibus , inquit , ero.

X L.

Veni de Libano , Sponsa.

ET fugis, & fugiens clamas, Quid, Sponsa, moraris?
Non fugis , ut fugias : ut capiare , fugis.

X L I.

De pullato & linteato A L O Y S I O.

QUEM pullæ cernis squallentem in funere pallæ,
Hunc nimius sacro terruit igne Deus.
Quid niveum , Pictor , pullo superaddis amictum?
Et tegis hibernâ torrida membra nive ?
Hæc , ubi sidereos juvenis conceperit æstus ,
A minimo Domini vestis amore fluet.
Perge tamen liquidas gelidâ nive spargere flammæ;
Ut liquidum a flammis discat amare gelu.

X L I I.

Pullatus post prætextam A L O Y S I U S.

*Alluditur ad Mincium , hospitem cygnis
fluvium , paternum A L O Y S I I solum.*

VE C T U S oloriferi juvenis prope flumina Minci,
Ibat in herbosos Castilionis agros.

Hic

EPIGRAMMATA. 25

Hic nivei dominum cùm mirarentur olores,
Squallida mutatâ pallia ferre togâ ;
Pullatum flevêre ducem , visusque repentè
Plurimus attonito Cygnus ab amne queri :
Atque aliquis , Quin nos etiam nigrescimus , inquit
Quando tam niveus sponte nigrescit olor ?

X L I I I.

Oculi B. ALOYSII lacrymabundi.

QUIS modus , o oculi , nimis manare fluentis ,
Et teneras fletu perdere velle genas ?
In fluvios liquidis abeunt duo lumina rivis ,
Et lacrymæ gemini fluminis instar eunt.
Interea medio fluitant Suspiria luctu ,
Et pius irriguas ventilat Eurus aquas.
Remigium , socii , naves & vela paremus :
Sunt , quibus in cælum velificemur , aquæ,

X L I V.

*B. ALOYSIO consuetam meditationi horam
impendenti roseum imminet sertum.*

PULCHRA coloratis ubi pingiturHybla rosetis ,
Sicanias triplex colligit Hora rosas.
At modò quòd croceos religant tibiserta capillos ,

Unde repentinis emicuère comis ?
 Te Matutinæ pietas modó detinet Horæ,
 Illa tibi vivo tempora flore ligat.
 Quot tibi mille legent formosos Sæcula flores,
 Unica millenas si legit Hora rosas ?

X L V.

De eodem Serto.

IPSA Corona rosa est puero ? puer ánne Coronæ
 Ipse rosa est ? puer est ipse Corona, Rosæ.

X L V I.

B. ALOYSIUS sacro lumine circumfusus.

Nox erat, & posito juvenis requierat amictu :
 Venit Amor ; positâ se tegit ipse togâ.
 Sic ibat ! sic ipse nigrâ sibi veste placebat !
 Sic erat in refluxo plurima ruga sinu !
 Interea tacito vestes urantur ab igni,
 Et bibit admotas proxima palla faces.
 Manè vigil positos juvenis repetebat amictus,
 Et circumfusæ luxit in igne togæ.
 Non miror juvenem tacitis arsisse favillis ;
 In tacitas, miror, non abiisse faces.

XLVII.

Oculi B. ALOYSII.

BISGEMINOS olim mater Natura lapillos
 Pygmalioneas inter habebat opes.
 His frenare comas, & eburnea cingere colla,
 Hos memori nusquam mittere velle manu:
 Et chalybum nodis, & aheni vecte solebat,
 Et vigili clausos sollicitare serâ.
 Parva tamen caris custodia visa lapillis,
 Quæve moram furto tollere posset, erat.
 Ergo pro geminis ALOYSII munus ocellis,
 Accendit geminas casta per ora faces.
 Tam fortunatis, inquit, custodia gemmis
 Firmior esse potest, tutior esse nequit.

XLVIII.

Lilia manu præfert ALOYSIUS.

HÆC, quæ virginis nituntur lilia culmis,
 Unde verecundas explicuere comas?
 Non generant similes Pastana rosaria flores,
 Nec simili Pharius messe superbit ager.
 Non hæc purpureis mater Coryra viretis,
 Nec parit æquoreis pulsa Carystos aquis.

Cùm nullas habeant natales lilia terras ,
Quis neget e castà lilia nata manu ?

X L I X.

PETRO MALASPINÆ Rectori Florentino
Societatis JESU.

SCITATA est Flores nuper Florentia : cingat
An bona spina suas , an mala spina rosas ?
Optavêre malam , tangi quæ fortè volebant ;
Nam mala tacturos pungere spina nequit.
Optavêre bonam , tangi quæ fortè negabant :
Nam bona tacturos pungere spina solet.
Sic demum variam clausit Florentia litem ,
Esset ut alterutris assita spina Rosis :
Nullus ut has tangat , tangantur ab omnibus illæ ;
Sit bona Spina Malis , sit Mala Spina Bonis.

L.

De capto Q R O M U S I O.

Quæ urbs vulgò ab Indis Gemma orbis terrarum
appellatur.

ANNULUS est Orbis , pulcherrimus annulus orbis,
Indutus digitis , Lysia pulchra , tuis.

EPIGRAMMATA. 29

Non tamen ille fuit pulcher sine divite gemmâ;
Dives OROMUSII nam sibi gemma fuit.
Gemmâ fuit, non est: subiti nam turbine belli
Nuper Erythreo perdita gemma luto est.
Ergo tuam quæres, pulcherrima Lysia, gemmam
Inter barbaricos, Persica busta, sinus.
Ecce meos, inquis, poscunt niea regna lacertos,
Ecce meas poscunt Chinica claustra manus.
Non opus est humeris: OROMUSIA gemma videtur:
Ipse satis pollex, ut capiatur, erit.

L I.

*JOANNI DE LUGO, dum post morbum ad
intermissam de Pœnitentiâ doctrinam rediret.*

FERTUR inornatis nuper Metancoea capillis
Flesse, repentinâ cùm raperêre febris:
Fertur & indomito frenos laxasse dolori,
Et lacrymis madidos exhibuisse sinus.
Cùm rursus domito repetis tua pulpita morbo,
Fertur inornatas disposuisse comas:
Et domitos hilari risu frenasse dolores,
Et lacrymis vacuos explicuisse sinus.
Quis, Pater, incolumi de te non gaudeat, ipsæ
Si gaudent Lacrymæ, ridet & ipse Dolor?

L I I.

AD PONTILIANUM:

E Templis quoties redeo, Paulive sacello,
 Occurris reduci, PONTILIANE, mihi,
 Ac subitus quæris: Placuere palatia Pauli,
 Et Pelusiaca secta sacella Pharo?
 Cum dixi nitidis placuisse palatia tectis,
 Et placuisse suis ardua templa tholis;
 Tu rursum, fontesque tibi circosque placere,
 Vasta placere crepas amphitheatra tibi.
 A placitis cessa, ne Roma Placentia fiat:
 Ipse Placentinus ne videre, tace.

L I I I.

*AUGUSTINO VIVALDO primùm in Lithuania,
 ac deinde Romæ Provincialis Præpositio
 Societatis JESU.*

CUM te Parthenope Patrem, cum Parma vocaret,
 Optaretque suum Trinacris ora Patrem;
 Roma suas dominis mundi de montibus arces
 Prospicit, & studiis invidet una trium.
 Quid faciam? Parmæ cedam? Trinacria flebit:
 Parthenopæ cedam? Parma queretur, ait.

EPIGRAMMATA. 31

Trinacriæ cedam ? Siren & Parma querentur.

Quin potius tantum sortior ipsa Patrem ?

Cedite jam Natæ , Matri concedite Patrem :

An non vester erit , si meus , inquit , erit ?

L I V.

De timido ANSA FULVIO.

DUM bellicosus nuper ANSA prandentes
In Othomanum Sarmatas adhortatur ,
Prandete , dixit , milites , triumphalis
Jam cena vobis præparatur in Cælo.
Dixit : sed ipse jam moventibus signis ,
Et buccinarum tympanique rumore
Perterrefactus , ordiente Bellonâ ,
In civitatem primus ANSA profugit.
Interrogatus inde , cur fugam mallet ,
Et cur ad astra nolle ire cenatum ?
Hac luce , fallax inquit ANSA , jejuno.

L V.

*AUGUSTINO VIVALDO Præposito Provinciali
Romano Societatis JESU.*

CUM te nuper Honor liquidis circumvagus auris
Altus inauratis insequeretur equis ;

b iv

Trans Alpes Helicénque volas , ubi prenfus Honori

Dignaris meritâ Littava frena manu :

Cùm tamen ingratos aspernareris honores ,

Itala festinâ corripis arva fugâ.

Hic Latias iterùm caperes cùm jussus habenas ,

Et victus meritis erubisset Honor ;

Non pudet a merito , dixit , me Præsidi vinci :

Sed vinci toties a fugiente pudet.

L V I.

A D P L A U T U M.

SIVE peregrinas mittam tibi , PLAUTE, Camenas,

Sive Meduseis fusile carmen aquis ;

Non poteras , inquis , melius mihi mittere carmen ,

Nec meliùs magno cum Cicerone loqui.

Non poteram meliùs ? laus hæc mihi salsa videtur ,

Quæve vel invitî stipitis esse potest.

Laudari puto me meliùs potuisse , sed a te

Laudari meliùs non potuisse puto.

L V I I.

Mater NERONIS ad NERONEM.

Q U O gladium vibras ? utero , mammisne minaris ?

Ah reprimat cæcus barbara tela furor !

EPIGRAMMATA. 33

Lactabam mammis , utero te , nate , ferebam :

Dignus erit veniâ forsan uterque locus.

Erramus. Qui te miseris malè fundit in auras ,

Dignus uterque mori : Cæsar utrumque feri.

L V I I I.

Eloquentia FRANCISCI Cardinalis BARBERINI.

QUALIS odoriferi per aprica rosaria Pindi ,

Garrit Hyantææ lubricus error aquæ :

Talis Apollinæ , Procerum doctissime , linguæ

Pura Palatinas copia fundit opes.

Et tibi doctiloquæ posuere silentia Cirrhæ ,

Victæque Pegaseus comprimit ora liquor.

Sæpè loqui docto possit cum Principe Roma ;

Discet ab egregio Principe Roma loqui.

L I X.

Ejusdem sacra Poësis.

CUM tibi Pierios velaret Purpura crines ,

Visa sibi raptis Laurea flere comis.

Illa fuit nostris quondam data gloria ramis :

Cede meis , inquit , Purpura , cede comis.

Risit , & e summo respondit Purpura vultu :

34   *S A R B I E V I I*

Cingo meas , inquit , Laurea , cingo comas.
 Quid facitis ? meritos ambæ præcingite crines :
 Laurea Vatis erit , Purpura Regis erit.

L X.

*Ad Adm. R. P. MUTIUM VITELLESUM
 Praepositum Generalem Soc. JESU.*

EXCUBAT in medio tibi pulchra Modestia vultu ,
 Et niveus roseo regnat in ore Puder.
 Simplicitas oculis , sacrâ Facundia linguâ ,
 Ridet in ingenuis Gratia vira genis.
 Majestas humeros , placidam Clementia frontem ,
 Pura verecundus pectora Candor habet :
 Prae foribus famuli , video , famulaeque morantur :
 Virtutem Dominam quis negot esse domi ?

L X I.

Cerea NERONIS effigies in abdito reposita.

DURUS & in molli figit NERO vulnera cera :
 Mollis & in duro cera NERONE furit.
 Cerea quid frustra Solem devitat imago ?
 Ipse suo iratus diffluet igne NERO.

LXII.

In ceream Pueri JESU effigiem.

EXPRIMIT & verum mentitur cera Puellum :
 Et docet & verâ fallit Imago notâ.
 Hos oculos gerit illa quidem , quos ille gerebat ;
 Et quas ille genas , has gerit illa genas.
 Tu tamen his oculis , hoc vultu luderis hospes.
 Id fieri possit quâ ratione , rogas ?
 Materiâ peccat , non peccat imago figurâ :
 Cerea materies , melleus ipse fuit.

LXIII.

*In maritimam Pali munitionem Ductam
 URSINORUM.*

PULVEREIS simulant dum rauca tonitrua flammis,
 Martiâque artifici fulmina nube ruunt ;
 Attonitis pelagi genitor Neptunus ab undis
 Sulphureo afflatus sustulit igne caput.
 Ecquis , ait , nostri tranquilla silentia regni,
 Et resides bello sollicitavit aquas ?
 Jámque sibi duci volucres ad frena quadrigas,
 Tritonâque cavâ praelia flare tubâ,
 Armarique Notos Tempestatesque jubebat ,

36   S A R B I E V I I

Et Thetin armatis vellere signa feris ;
 Cùm procul URSINI fluitantia signa Gradi
 Prospicit impulsis velificata Notis.
 Ursus erat signum , picto quâ sutilis Urso
 Pensilis e summa carbasus arce fluit.
 Heus , ait , inceptis , Hiemes , absistite pugnis ,
 Et vos cæruleæ ponite bella feræ :
 Novimus excussum jaculantia monstra profundum :
 Quæ fera concepto mugit igne , nova est.

L X I V.

AD COSMICUM DE QUINTO.

MULUM QUINTUS emit , sed cæcum , COSMI-
 CE , mulum.

Unum oculum mulus non habet : ille duos.

L X V.

De LUDOVICO XIII. Galliarum Christianis- simo Rege :

Cùm primo Regni anno Rupellam ab eo expugna-
 tam fuisse percrebresceret.

LUDO vices , LUDOVICUS ait. Mars risit ; & , Ohe
 Lude meas , inquit , Rex LUDOVICE , vices.

EPIGRAMMATA. 37

De puero, ni Rex esses LUDOVICE, vererer :

Et puer, & Rex es ; regie lude puer.

Jacta Rupellani cecidit simul alea belli,

Ante tuos cecidit victa Rupella pedes.

Ludere perge vices, ut sunt tibi prælia ludus :

Sic, LUDOVICE, tibi vincere, ludus erit.

L X V I.

Libellus de Pietate christianâ laudatus.

PIETATIS iste est liber, & auctoris tamen

Nomen tacetur : ipsa conscripsit, reor.

L X V I I.

Ad TIMANTEM Pictorem.

PINXISTI pulchrum pulchrâ cum Matre Puellum :

Nec tamen illa fuit pulchra, nec ille fuit.

Pictorem Mariæ melius vis pingere LUCAM ?

Quis scit an erreres corrigat ille tuos ?

L X V I I I.

De A. PERSII Satyris.

VIS PERSI tetricas videre noctes ?

Auditor lege scripta, lector audi.

L X I X.

*Tumulus conjugis PAULI SAPIENÆ duos
inter equites hastatos.*

QUIS jacet hic? magnâ magnus de stirpe SAPIENÆ.

Quis prope? SAPIENÆDES sunt prope signa nurus.

Quo clarus conjux? clarissimus omnibus; armis,

Pace, fide, patriâ, religione, toro.

Quid certant equites? certant, quis vivere possit,

Vel meliore nuru, vel meliore viro.

L X X.

In cothurnatum Gallicum.

VECTARI rauco pudor est tibi, Gallice, curru?

Cur ergo rauco non pudor ire pede?

L X X I.

Ad JOANNEM CAROLUM CHODKEVIC, Ducem

Exercituum Poloniae adversus OSMANUM

Imperatorem Turcicum:

cum Gymnasium inviseret.

SPERNERE si nolis vatis præsagia Musæ,

Nil in te juris, CAROLE, casus habet.

Vilnæ nuper dum mandat Apollo Thalæ ,
 Grammaticâ nomen flectere lege tuum ,
 Cunctatur , dubitat , pallet , rubet , hæsitat , alget ;
 Hæc hilari tandem voce Thalia refert :
 CHODKEVIC , ait , est indeclinabile nomen :
 Robore bella gerit , Casibus ergo caret.

L X X I I.

*In Stemma ejusdem W. literam duodecimam
 inversam.*

MAGNUS Alexander , magnus Pompeius habetur :
 Magnus habebaris , CAROLE , magnus Otho.
 Scilicet hos Magnos magni fecere triumphî :
 Te major Magnum , CAROLE , palma facit.
 Perlege stemma tuum : Vincis te , Vincis & hostem ;
 Hic quæ terra legi non putat , astra legunt.
 Si dubitas : hoc ipse Deo da stemma legendum :
 De celo Magnum Maximus ipse leget.

L X X I I I.

*Ad ROBERTUM Cardinalem BELLARMINUM,
De piis ejus libellis , De æternâ felicitate SS,
De ascensu mentis ad Deum , quos SOPHIA
MELECIA Palatina magno studio paulò ante
mortem evolverat.*

INGENS gloria temporum tuorum
BELLARMINÉ Pater , beatiorum
Facundissime cygne gratiarum ;
Conatúsque tuos , tuásque noctes ,
Sanctæ pignora lucubrationis ,
Victuros Pyliam libros senectam ,
Palatina pio terebat usu ,
Nec torpere sinebat , angulóque
Aut segnes humili jacere mensâ ,
Cæli delicias , Gradúsque cæli :
Queis , sacrâ pariter tuáque pennâ ,
Æternam reseras beatitatem :
Et gemmantia templa nundinaris ,
Lamentis , Gemitúque , Lacrymísque.
Istos illa diu legens libellos
Festinabat , & omnibus lacertis ,
Remis omnibus , omnibúsque velis
Ad cæli properabat usque portum.

Nunc densis lacrymis laboribúsque,
Et densis lacrymis doloribúsque,
Cæli nobile mundinata culmen,
Formosis spâsiatur in viretis.

Quid dici melius beatiúsve,
BELLARMINÉ, tuis potest libellis?
Palatina tuis beata libris,
Tu lectore beatus es librorum.

L X X I V.

AD CÆCILIANUM.

CUM modò MAGDALIOS cecinisses carmine fletus,
Et rapidos AFRÆ, CÆCILIANÉ, focos;
Continuò madidæ properata volumina chartæ
Ad nos perferri, CÆCILIANÉ, jubes.
Legi. Judicium quæris de carmine? dicam.
Digna fuit lacrymis MAGDALIS, AFRA focus.

L X X V.

*De novo Gymnasii Florentini ædificio , cujus
 instauratio sub adventu CAROLI Austriae
 Archiducis cæpta.*

ARNUS , an umbrosas inter liquidissimos alnos
 Permissus Latius luxuriatur agris ?
 Æsar , an Ausonias subterlabentia turrets
 Flumina Castaliis vociferantur aquis ?
 Pindus , an audaces mediis in nubibus Alpes
 Piniferis comunt frondea colla jugis ?
 Quicquid erit , veram referet Florentia Cyntham ,
 Quam novus Austriacâ condit Apollo lyrâ.

L X X V I.

S C A Z O N.

Aulam fugit ALOYSIUS.

FALLACIS Aulæ pompa , criminum mater ,
 Quæ turbulentæ pulverem bibis pompæ ,
 Ritûque semper fluctuantis Euripi
 Et huc & illuc ambulando , cursando ,
 Confabulando , garriendo , ludendo ,
 Et usque & usque & usque consalutando ,

Quotidiano mersa navigas cœno,
 Centúmque pictis curribus lutum rumpis.
 Sis o beata, delicata, formosa,
 Morum Charybdis, Aula, pectorum Circe,
 Dolosa Siren, innocentiae labes,
 Fraudum satellites, officina fucorum:
 Eas superbis semifulta lecticis,
 Eas sereni luce pulchrior Phœbi,
 Et per supinæ colla plebis incedas.
 Habe venustos, aureos, capillatos,
 Pictos, perunctos, deque scrinio totos
 Anteambulones laudis & trahas pompæ;
 Dum noster aulæ ALOYSIUS vitet,
 Centúmque velis, & rudemibus centum,
 Centum phaselis, palmulisque devitet.
 Habe capaces patrimonii Scyllas,
 Fundi Maleas, spongiarum crumenarum,
 Onusta laudum plaustra, nominum rhedas,
 Plenas jocorum risumque carrucas,
 Ineptiarum mille turgidos folles,
 Quibus dolosæ ficta dona naturæ
 Vultus Poëtas, & Poëtrias linguas
 Fecere dudum, sūsque deque vertère;
 Quibus loquacis inficetiae plena
 Negotiosa liminum salutatrix
 Famelicorum turba circulatorum

Nugásque mille vendit , & loeat risum ,
Fraudúmque frustis mille , mille fucorum ,
Mendaciorum mille , mille nugarum
Suítque subsuítque mille centones :
Dum noster aulas A L O Y S I U S vitet ,
Centúmque Phœbis , & Phlegontibus centum ,
Centum quadrigis Pegasisque devitet.

Illum citato præpes impetu Virtus
Supra secures Cæsarum , & Numæ fasces ,
Regúmque & omne culmen Imperatorum ,
Undámque supra civium , & fori fluctus
Enavigantem passibúsque non tardis
Mortalitatis sæva jura calcantem ,
Nimbósque latè , filiósque nimborum
Super Cometas , rauca fulminum regna ,
Puerperámque grandinum & nivis Lunam
Ad usque rerum vexit ultimos fines.
Ibi ille pulcher imperator astrorum ,
Novæ heatus institor voluptatis ,
Plenum sonorâ gaudium bibit ripâ ,
Rerúmque dulci naufragatur in ponto.
I nunc superba , delicata , formosa ,
I dives , Aula : sis beata , sis pulchra ,
Gonchyliata , purpurata , sis magna ;
Dum te inde noster A L O Y S I U S ridet.

ÉPIGRAMMATA. 45

L X X V I I.

Hiems transiit, imber abiit, & recessit. Cant. 2.

In immaturam mense Junio B. ALOYSII

GONZAGÆ mortem.

O Nix ! o niveis albertia colla pruinis !

O oculi , o niveo lumina vincta gelu !

-O nivæ cervicis hiems ! o leve genarum

Frigus , & hibernâ roscida labra nive !

O nivæ crystallæ manûs ! o mite comarum

Vellus , & intactis alba pruina genis !

Ah ! vereor , ne vere novos abeatis in imbres ,

Dum celer æstivos Junius urget equos.

Siste , precor , Juni : crudeles , sistite , soles.

Hic minimo liquidus diffluet igne puer.

Non opus est flammis. Satis est sibi dicat IESUS :

Cessit hiems , imber cessit : Amice , veni.

L X X V I I I.

Scazon de B. ALOYSIO.

JOCOSE Scazon , si quid hactenus mecum

Molli sub umbrâ populivæ laurivæ ,

Lenivæ buxi pampinivæ lusisti ,

Valere jussis arbitrisque curisque

Mecum sub altâ feriare cupresso ;
 Mundóque versu simplici que dicamus ,
 Quid ille noster , ille civis astrorum ,
 Agit coruscis A L O Y S I U S campis ?

Non ille nostror ducit ampliùs soles :
 Non hac phaselo corporis , levis mundi
 Tumultuoso fluctuatur in ponto.
 Non has vocabat patrias domos umquam :
 Cælum vocabat patrias domos semper.
 Huc ille remis , huc rudentibus totis ,
 Ipsisque plenus carbasis anhelabat.
 Huc æstuanter dirigebat antennas :
 Huic alligavit insulæ suam navim.

Hic sempiterni vere cingitur Mail ,
 Hic pervagatur elegantibus campis.
 Hic rure cæli fruitur , & procul curis
 Inter virentes aureis comis lauros ,
 Crispas cupressos , ilices capillatas
 Quotidianus ambulator incedit :
 Quâ bruma nusquam , vel comantis Autumnæ
 Tonsor November frondeum nemus radit ,
 Ridétve calvos Januarius montes.
 Sed delicatos criniuntur in flores
 Æterna præta : musici strepunt luci :
 Ripæ loquuntur murmurantibus rivis :
 Et limpidorum margines fluentorum ,

Et hinc & illinc verberante se fluctu ,
 Et hinc & illinc invicem cachinnantur :
 Manúsque pulsu , vel volubilis plectri ,
 Oblivioso de silentii somno
 Expergefata spontè garriunt plectra :
 Leníque subter dormiente Neptuno
 Tenerrimorum mollis aura ventorum
 Depectit agros : deides hiant Euri ,
 Et otiosis oscitantur in campis.

Híc ille noster , ille civis astrorum ,
 Conchylia to purpuratus ornatu ,
 Eunte pompâ siderum coronatur ,
 Solísque fulvâ totus ardet in pallâ.
 Et nunc per arces cælitum , per accessus ,
 Amethystinata templa , gemmeas sedes ,
 Et civitatis per forum Sionæ ,
 Et fulgurantûm porticus platearum ,
 Calcat superbum siderum pavementum.

Híc LAINIUM compellat , híc EVERARDUM ,
 Híc lætus ambit B O R G I A M salutator ,
 IGNATIOve flammeóve FRANCISCO
 Enarrat , ipsa delicatior Suadâ ,
 Miranda temporum acta Claudianorum :
 Suóque longos M U T I O rogar Soles :
 Mellisque rivos ; balsamíque miratur
 Et gaudiorum , nectarísque , lactísque .

Formosa pictâ stagna trāſiſcit cymbâ,
 Et delicato naviculatur in ponto ;
 Nanósque colles , hispidásque verrucas
 Pulcherrimorum lustrat ilicetorum.
 O gesticntúm dulce siderum regnum !
 Vestrum clientem , pro laboribus tantis ,
 Doloribúsque , lacrimisque , curisque
 Desideratos recreate per campos.
 Gaudete Tempe siderum , domus cæli :
 Ridete , quicquid est domi Voluptatum :
 Plorate , quicquid est foris Querelarum.

L X X I X.

JOANNIS CAROLI CHODKEVICII, Po-
 lonici Lithuanicique contra OSMANUM Tur-
 cicum Imperatorem exercitús Ductoris,
 Statua in hortis Mediceis.

QUEM modò Threïcii pulchrâ sub fronde triumphí
 Marmoreâ spectas ponere bella manu :
 Hic Asiæ populos , & flava Propontidos arma
 Stravit , Abydenas depopulatus opes.
 Fortis adhuc meminit bellacis dextera ferri ,
 Dilectúmque latus conscius ensis amat.
 O ! nisi captivas vincirent marmora plantas ,
 Iret in hostiles libera dextra globos.

L X X X.

L X X X.

*In tres Fluvios, Stemma JOANNIS CAROLI
CHODKEVICII, dum Templum Collegio
Societatis JESU Crocense extruetet.*

QUÆ gemmantibus hinc & inde rivis
Currunt flumina ? CHODKEVICIANÆ
Currunt flumina Liberalitatis.
Non tam divitibus superba ripis
Gaudet Lydia; non amœnitatum
Tellus mater & elegantiarum,
Felix Americæ fluentis auri,
Quæ centum populis tributa solvens
Effundit facilem per arva censum,
Et crebro sata comit unione;
Quàm queis Patria, Martiûsque fulgor,
Et pictæ Superûm rigantur aulæ.
Hæc scis unde fluant fluentia nobis ?
Ostendis CAROLI manum. Sapisti.

L X X X I.

*Dictum JOANNIS CAROLI CHODKEVICII,
cùm Castra ad Chocimum in Dacia contra
Byzantinum Imperatorem moveret.*

V E L O X Famā malum, tumultuosus
Dum prætervolat incitata pennis
Arces, oppida, rura; Civitates,
Ducentis canit, & canit trecentis;
Braccatis canit, & canit sagatis
Hostem millibus imminere Turcam,
Et jam terga remurmurantis Istri
Securum superambulare Martem.
Addit, Bistonas, impiósque Thracas
Mixtos innumeris venire turmis.
Hæc dum CAROLUS audit; Ut sciamus
Veri nuntia Fama num sit, inquit,
Hic hostem mihi computabit ensis.

L X X X I I.

*Statua M. TULLII CICERONIS apud Magnum
Hettruriæ Ducem.*

O R A Myron, humeros Lysippus, lumina finxit
Praxiteles: vocem fingere nemo potest.

L X X X I I I.

*Pompa, quæ Sacratissimum CHRISTI CORPUS
a Romanis Pontificibus ad D. Petrum
deportatur.*

Æ L I A cur tantis glomerantur compita turmis,
Et populi toto fluctuat unda foro?
Cur refluus fervent Vaticana palatia turbis,
Dardaniæque vomunt agmina mille viæ?
Quid juvat æthereis populos accurrere mensis;
Ut satiet populos, ambulat ipse Cibus.

L X X X I V.

PAULO PIMELIO missum ex succino munus

QUÆ placet ipsa sibi secretæ sidere formæ,
Ridet, & arcana succina gemma die;
Supplicibus vulgò libanda dat oscula culmis,
Libandas stipulis pulveribúsque genas.
Et me, PAULE, tuus rapit ad sua lumina candor:
Nimirum gemma es succina, pulvis ego.

L X X X V.

Lætābimur memores uberum tuorum, Cant. 3.

Ad Sponsum cælestem.

DICEBAS te velle tuis me pascere mammis,
 Dum mea sollicitus pectora torret amor.
 Clamabam : Mea mamma meum mihi manna ministra:
 Nec tu præstò mihi , nec tua mamma fuit.
 Aspicio Terras & Cælum : Forsitan , inquam ,
 Dextra Dei tellus mamma , sinistra polus.
 Risisti ; dicens ; Ipso te Numine pascam.
 Os utinam nobis Terra Polúsque foret !

L X X X V I.

*Reverendo Patri LEONI SANCTIO Concionato-
 toris munere functo , Romæ discedenti.*

NEC potui Latiis altum te cernere Rostris ,
 Quassantémque pio conscia corda metu ?
 Ah saltem pro me , cui tanta potentia fandi ,
 Orator magni Numinis esse velis :
 An non id merito possim te jure precari ,
 Cui meritò possim dicere , S A N C T E L E O .

L X X X V I I.

De divino Amore.

RETIA nectentem nuper mirabar Amorem.
 (O quid non facilis fingere possit Amor !)
 Aurea pinna fuit , lapis aureus , aurea restis ,
 Aurea compages , aurea nassa fuit :
 Aureus ipse fuit : sed dum sibi flumina desunt ;
 Heu mea quò vertam retia ? dixit Amor.
 Ad JESUM converte , Puer , tua retia , dixi ;
 Ipse tibi fuerim piscis , & ille mare.

L X X X V I I I.

*In Stemma JOANNIS CAROLI CHODKEVICII :
 Crucem Sagittæ implexam & Calci , tria flumi-
 na , & Grypha pedibus gladium vibrantem.*

CRUX micat in telo, CRUX altera calce coruscat :
 Forsitan hæc Fortem nuntiat, illa Pium.
 Aurea tergeminò volvuntur flumina lapsu :
 Ista docent Largum flumina forsàn herum.
 Felicem gestat felix avis ore lapillum :
 Felicem dominum forsàn & illa notat.
 Quid dubitem Fortem, Felicem , & dicere Largum ,
 Cùm Gryps ad voces annuat Ense meas ?

L X X X I X.

*In Gryphem, dum JOANNES CAROLUS CHOD-
KEVICIUS, aliquot relictis cohortibus in
Moscoviâ, ad regni Comitia abiret.*

VIDERAT Hyrcanis Moscovia Grypha pruinis
Ad Litavum tandem vertere rostra solum :
Ille ferus Gryps, inquit, abit ; nil Ense nocebit,
Non Ales rostro, non petet ungue Leo.
Non est, cur, a te quòd flexerit ora, triumphes :
A tergo longa est cauda relictâ : Cave.

X C.

*In duas Sagittas terræ calôque obversas.
Stemma Illustrissimi EUSTACHII VOLLOVICH
Præsulis Vilnensis.*

BIS Geminos Petrus Christo monstraverat enses,
Urbs raperet captum cùm Solymea Deum.
Ferre cruentandum clementia lumina ferrum,
Ferre necaturas non potuère manus.
Ultrices majora manus tamen ausa parabant,
Ut tandem CHRISTUS dixerit esse satis.
Osi ! tunc geminas monstrasses, Petre, sagittas,
Quàm meritò CHRISTUS diceret esse satis !

X C I.

In duas easdem Sagittas Allusio.

In uno oculorum, & in uno crine colli. Cant. 4.

VIRGILIUS quondam, *Telum facit Ira*, cānebat:
 Tela facit, meliùs sed cecinisset, Amor.
 Est oculus Telum : divino crinis Amori
 Est Telum. Quid non figere possit Amor ?
 Est oculus, sed qui superas se tollit ad auras ;
 Est coma, deciduo quæ petit ima gradu.
 Quis scit, an obversæ Cælo Terrisque Sagittæ,
 Hæc oculus non sit Præsulis, illa Coma ?

X C I I.

In easdem Sagittas.

ÆRIS & Argenti, & Ferri rude vulgus, & Auri,
 Ibat ad Ætnei jurgia fortè fori.
 Lis fuerat, quonam posses, Vulcane, metallo
 Digna VOLOVICIA condere tela manu.
 Caussidicum vincit, Vulcano judice, Ferrum,
 Factaque sunt forti Ferrea Tela viro.
 Tum Faber ad socios operum, Sunt Ferrea tela :
 Ipse mihi VOLOVIC aureus, inquit, erit.

X C I I I.

*Ad Illustrissimum Hieronymum Vollovici-
cium, quum Samogitiam ingrederetur.*

I s s e suas ut te Samogitia sensit in oras,
Luserunt vitreo pulchra fluentia pede.
Florida festivas agitarunt rura choreas,
Lætitiâ madidæ personuere domus.
Ocyûs i, Præses : si fortè venire moraris,
Huc venient campi, flumina, rura, domus.

X C I V.

*In Soleam tribus insignitam Crucibus :
Stemma Illustrissimi & Reverendissimi STA-
NISLAI KISZCÆ Præsulis Samogitia.*

Q u i s tam concordî junxit duo robora nexu?
Quis Soleam socias jussit habere Cruces?
An quia KISZCANIÆ monstrant insignia gentis,
Certatimque sacro laudis honore nitent?
An quia calcari cupiunt, humilésque latere,
A Domino morem quem didicere suo?
O celebres humilésque nimis ! magis, inter honorem
Dum nituere, latent ; dum latuere, nitent.

X C V.

In tres ejusdem Cruces , & tres Tubas.

KISZCA , tuas dum cerno Cruces , dum classica cerno ;
 Sollicitat mentem terror amorque meam.
 Cerno Cruces ? ignis sancti me flammât Amoris ;
 Et dico , Mentis Crux medicina meæ est.
 Cerno Tubas ? timeo : Fors , inquam , bella parantur.
 Sed cùm nulla sonent prælia , rursus amo.
 Quid segura tuæ faciet Fiducia plebis ,
 O Præsul , si te diligit ipse Timor ?

X C V I.

*In tres Tubas ejusdem Reverendissimi Præsulis
 coeuntes.*

CATHOLICOS sævis dum provocat Hæresis armis,
 Innumeris parent impia castra Tubis.
 Hæc Batavam , canit hæc Scotam , canit illa Britannam,
 Et diversa sonat quolibet ore Fides.
 Non sic Catholicas hortantur cornua turmas :
 Una Fides ternâ consonat ecce Tubâ.
 Quæ tam concordi sociantur classica cornu ,
 Impia castra , Tubas creditis esse ? Tuba est.

X C V I I.

In Ensiferum Grypha :

*Stemma JOANNIS CAROLI CHODKIEVICI
magni Ducatus Lithuaniae , supremi
exercituum Ductoris.*

Hic , qui supinos defluentibus plumis
Investit armos , & bicorporis plantæ
Effultus ungue rectus imminet cælo ,
Et letiformi Marte præliaturus
Explorat ense providus duellator ,
Non Atticarum flexili chorearum
Proludit orbe , non rotatili plausu
Reciprocante verberat solum plantâ :
Cuniculosis non Amazonum silvis
Inhospitales Arcton appulit gressus.
Sed e tropæis lætus Imperatorum
CHODKEVICANAS transmigravit in ceras ,
Suisque clarum stemma laudibus fulsit.
Nunc ad Poloni Martis æreos cantus ,
Tubæque gratum murmur exsoporatus ,
Formidolosos ense fulminat Turcas.
Avertat istinc pervicax Hetruscorum
Et Apulorum veritas Sacerdotum
Victoriarum nuntias coturnices ,

Vates columbos , augurésque cornices.
 En certiora , Magne Militum Ductor ,
 Gryps Lechicorum signa dat Triumphorum :
 Ut dum per auras fluctuante subsultu
 Stat ludibundus , & velut theatriali
 Pugil bipenne motat areâ ferrum ,
 Spectator ipse nesciat , tuum Grypha
 An præliantem cernat , an triumphantem.

X C V I I I.

De BB. AGAPI & CHRONIA Virginibus & Martyribus , quæ sorores ob CHRISTUM carcere maceratæ , postea in ignem missæ , sed inviolatæ , oratione ad CHRISTUM fusæ , ad cælum evolarunt.

NIL juvat includi tenebroso carcere Divas :
 Te meliùs cæco carcere , CHRISTE , vident.
 Nil juvat ignitis immergere membra caminis :
 Ignoscit casto conscia flamma pedi.
 Compositis ambæ venerantur sidera palmis ,
 Et sociâ Superûm culmina mente petunt.
 De flammâ carcer , de carcere flamma meretur :
 Flamma soror , carcer frater utrique fuit.

X C I X.

De S. LEONE Pontifice, qui ATTILAM Hunnorum Regem in Italiam cum copiis influentem monitu suo & oratione repressit.

ATTILA Pannonicis populatur cædibus Alpes :
 Obvia magnanimus tendit in arma LEO.
 Adversâ gemini concurrunt fronte Leones ,
 Inde LEO Dæus , Tuscus & inde LEO.
 Conscius ille sui , fera repulit arma , furoris ,
 Nempe tuâ monitus maxime voce LEO.
 O quem te memorem ! quo Regem nomine dicam !
 Ille LEO raptor , tu LEO pastor eras.

C.

De S. ARDELIONE, qui ex Mimo repentè Christianus effectus , sui testimonio sanguinis CHRISTUM confessus est.

ARDELIO sacros deridet carmine ritus ,
 Festâque non æquâ voce theatra quatit.
 Audiit Omnipotens : Non est opus , inquit , hiule
 Fulmine ; tam facilem , Gratia , vince virum.
 Deserit illa posos , & deserit iste theatrum ,
 Et tereti sacrum volvit in ense caput.

EPIGRAMMATA. 61

Sic sic, inquit, abit nostræ Comœdia vitæ :
Terra vale, cælum plaude, Tyranne feri.

C I.

*De SS. BASILISSA & ANASTASIA, quæ sub
NERONE, linguâ pedibûsque præcisis, per-
cussæ gladio occubuerunt.*

FORTIS Anastasiæ comes est Basilissa sorori :
Illa canit CHRISTUM voce, nec ista tacet.
Cæsareas utriûsque sonus dum venit ad aures ;
Vulnere lingua simul, pes utriûsque cadit.
Utraque sponte genu sinuato vulnera curat,
Et te prociduo poplite, CHRISTE, colit.
Irasci CHRISTO nescis, improvide Cæsar :
Quem tacuisse velis, sic coluisse jubes.

C I I.

*De S. APOLLONIO Senatore, qui, lectâ pro
CHRISTI Religione in Senatu apologiâ,
gladio percussus est.*

CREBER APOLLONIUM pronâ bibit aure Senator,
Dum legit arcano nobile dogma libro.
Ætatemque canit CHRISTI, sanctósque triumphos,

62   *S A R B I E V I I*

Et Stygià nuper capta tropæa domo.
Sed tamen insontem mulctat sententia Divum ,
Romanúmque jubet tingere cæde forum.
Ne dubitate novo , Romani , credere libro :
Mucro stilas , sanguis litera , Roma liber.

C I I I.

*De S. ADALBERTO Gnesnensi Archiepiscopo
& Martyre, qui a Prussis lanceis remisque ap-
petitus , pro CHRISTO fortiter occubuit.*

SÆPE Tyras , ALBERTUS ait , & sæpe Tibiscos ,
Istrum sæpè peto , navigo sæpè Salam.
Ah ! quando tandem stellantia litora visam !
Ah ! quando certâ sidera puppe petam !
Dixerat , & crudis Prussus dat vulnera contis ,
Et creber remis pectora nauta quatit.
Utere jam remis , & largum funde cruorem :
His remis , isto flumine vise Polum.

C I V.

Puer JESUS totus desiderabilis.

HYBLEI rores , & Hymettia liba , valete ,
Pinguiaque Assyriis desflua mella favis.
Me trahit ille ferax sanctorum vultus Amorum ,

EPIGRAMMATA. 63

Ille verecundo vivus in ore pudor.
Cum mea mens sacræ satiatur imagine formæ,
In desideriis pascitur ipsa suis.
O JESU, mea sola fames, mea sola voluptas,
Quàm sapis ipse, tui si sapit ipsa fames!

C V.

Vox Dilecti mei.

AH! ego tam liquidas surdus non audio voces?
Alter & infaustâ cantus in aure sonat?
Clamat, Ede, tellus: respondent æquora, Pota.
Vasta sitim faciunt æquora, terra famem.
Terra dehisce, cavis arescite flumina ripis:
Respuit & voces auris, & ora cibum.
Ut solo te, CHRISTE, frui possimque velimque,
Totus & os posthac, totus & auris ero.

C V I.

Imago Sanctissimæ VIRGINIS PLANCO missa.

MISI, PLANCE, tibi tenerum cum Matre puellum,
Deliciasque meas, deliciasque tuas.
Mittere nobilius, majus comprehendere palmæ
Nil potuere meæ, nil voluere tuæ.
A me plura tamen si munera, PLANCE, requiris:
Non a me, a donis plura require meis.

C V I I.

*De plurimis CHRISTI Martyribus ; qui navi
vetustæ impositi , demersi sunt.*

DEGENEREM linquunt tenebrosi carceris umbram ,
Ut scandant fragilem mascula turba ratem.
Sunt illic merces plagæ ; sunt vota rudentes ,
Mors pretium , virtus prora , carina salus ,
Vincla Fides , malus pietas , suspiria venti ,
Spes velum , remus gratia , rector Amor.
Tunc Deus , His si navis , ait , mea cingitur armis ,
Typhi , tuam cælo dejice , mitte meam.

C V I I I.

*De PALMULO adolescente sanctissimo imma-
turè vitâ functo.*

VIXISTI tibi, vixisti quoque, PALMULE, CHRISTO,
Longa tibi fuerat vita , brevisque DE O.
Semper vixisti CHRISTO ; tibi , PALMULE , rarò :
Longa DE O fuerat vita , brevisque tibi :
Mortuus es victurus : erit tua , PALMULE , vita
Longa brevisque tibi , longa brevisque DE O.

C I X.

De S. SIMEONE STILITA.

EST, inquit SIMEON, tellus mihi parvula punctum :
Quis velit in puncto, CHRISTE, movere pedes ?
Ergo pedes posthac æternum stabitis, inquit,
Ne tam parva meum semita fallat iter.
Constitit : & stanti tricesima vertitur ætas,
Quæ tandem merito contulit astra viro.
Si tibi terra fuit punctum, sint circulus astra :
Jam lato choreas plaude per astra gradu.

C X.

CHRISTI in Cruce vox, SITIO.

AH ! sitio, clamas, Princeps pulcherrime rerum :
Non habeo pro te duleia vina : siti.
Tu tamen, Ah ! Sitio, clamas : dabo pocula, Sponse :
Heu mihi ! sed mixto pocula felle dabo.
Hæc, mi Sponse, bibes : quæris cui fortè propines ?
Ad me pro mundi, CHRISTE, salute bibe.

C X I.

*De S. IGNATIO Martyre, cujus in corde nomen
JESUS augustissimum aureis incisum literis,
post mortem inventum.*

AUREA in IGNATI fulgent cognomina corde :
Hic tua tu tecum nomina , CHRISTE , locas.
Sparserat effuso Martyr cor sanguine : de quo
Aurea te referens litera facta fuit.
Unde potest fulvum mutari sanguis in aurum ?
Sed tamen est sanguis Martyris : ergo potest.

C X I I.

*In gratiam MARTINI BADACH ex Vilmensi
Academia in Germaniam proficiscentis.*

Si te Theologum judex audiret Aquinas ,
Ingenium Thomas diceret esse suum.
Si te Oratorem facundo Tullius ore
Audiret , linguam diceret esse suam.
Quæ tua sunt , si fortè , BADACH , tua dixeris esse ;
Ingenio Thomæ , Tullius ore caret.

CXIII.

*In tres Tubas, Stemma JOANNIS RUDOMINÆ
Equitis Lithuani.*

TRES nuper Divæ, Bellona, Diana, Thalia
De RUDOMINÆIS dimicuere Tubis.
Nostra Tuba est, Bellona inquit; Tuba nostra, Diana, est :
Hæc, inquit, potius nostra, Thalia, Tuba est.
Audiit, & Getico Mavors subrisit ab Hæmo,
Nil mihi cum vestris, numina docta, Tubis.
Vestra Tuba est, Bellona inquit, Tuba vestra, Diana, est,
Vestra, Thalia, Tuba est, sed RUDOMINA meus.

CXIV.

*De morte CÆSARIS N. qui scenicum dum lustrat
cælum, præceps inopino casu ad theatrum
datus, exspiravit.*

VIVUS ubi roseum fulgor mentitur Olympum,
Et simulant vivas aurea tecta domos,
Picta renidentis dum lustrat sidera scenæ,
Atque alacres CÆSAR fertque refertque gradus;
Pendula nitentes decepit bractea plantas,
Atque suâ quassum mole necavit onus.
Noxia Cæsaribus semper sublimia : quisquam
Ad superos veniat CÆSAR, & inde ruet.

C X V.

Idem loquitur de se.

FALSA theatralis dum sidera miror Olympi,
 Vera mihi, dixi, sidera pande, DEUS.
 Dum meus hās LOIOLA Pater modò cerneret oras,
 Putida, clamabat, quàm mihi sordet humus!
 O mihi tam pulchri reserentur morte penates!
 Vera mihi reserat, dum loquor, astra DEUS.
 At quia mors aberat cælo quæsita, cadendum
 Ad terram nobis, ut moreremur, erat.

C X V. I.

De eodem.

SCENICA mentiti dum fortè palatia cæji,
 Et dubio CÆSAR scanderet astra pede;
 Aurea quæ falsi simulaverat atria cæli,
 Scissa ruinosum tela fefellit iter.
 Decepto ruit ille gradu; tragicique doloris
 Ad sua materies ipse theatra redit:
 Et JESUM vocat ore. Pii ne flete sodales,
 Non ruit ex astris CÆSAR, in astra ruit.

C X V I I.

De duplici SENECA ad PAULUM.

DE gemino SENECA pugnat sententia Vatum.
Conveniet, si tu, PAULE, secundus eris.

C X V I I I.

In PHILIPPUM Rhetorem.

NON poterat jussus tria dicere verba PHILIPPUS :
Si vultis causam nosse, disertus erat.

C X I X.

*De nobili adolescente in feriis Bacchanalium
miserabiliter extincto.*

SALTANTES nuper Mors viderat atra Lupercos,
Et se festivis miscuit ipsa choris :
Ebria perque domos saltabat, perque platéas,
Morborum longo præveniente choro.
Hic uni juvenis dum fortè resistere vellet,
Ebria non meritum messuit ense caput.
Tollite de lautis, juvenes, convivia mensis;
Quis scit, an ex vestris non bibat illa scyphis ?

F I N I S.

I N D E X

Historicus & Geographicus in Sarbievii Poëmata.

A.

ABYDOS *i*, urbs antiqua Europæ, Hellesponto imposita; & opposita Sesto Asiæ oppidulo. Hinc *Abydenæ turres*: les Dardanelles.

Acarnia a, vel potius Acarnania: regiuncula est & pars Epiri, quam Achelouïs amnis ab Ætolia dividit.

Acaron, una e quinque Philistinorum civitatibus.

Achæmenes is, primus regum Persarum, a quo Persæ dicti sunt Achæmenidæ.

Achaïa triplici ratione sumitur. 1°. pro Hellade seu Græcia, hodie *Livadia*. 2°. pro ea regione Peloponnesi cujus caput est Corinthus. 3°. pro tota Peloponneso,

Achelous, Græciæ fluvius, qui e Pindo monte erumpens in Maliaicum sinum irrumpit.

Acherus untis, fluvius Epiri in Ambracium sinum influens: hodiè *Veliki*.

Acroceraunia orum, altissimi montes Epiri ad mare Ionium, hodie *monte di Chimera*.

Acrocorinthus, mons Peloponnesi excelsus inter maria duo, Ægæum & Ionium, in cujus radice sita est Corinthus.

Adria a, et *Adrianus pontus*, Adriaticum mare. Il golfo di Vinezzias.

Ædonis. Vide *Edonis*.

Æmathia æ, Macedoniae regio prius Pœonia dicta.

Æmon, Deucalionis filius qui *Æmonia* nomen fecit.

Æmonia, regio Græciæ sic dicta ab *Æmone* ; quæ etiam alio nomine Thessalia.

Æolia regio Asiæ inter Troadem et Ioniam. Alia est etiam *Æolia* ventorum regio , seu Insulæ septem inter Siciliam et Italiam.

Æthiopes, gens Africæ latissima , nimio sole adusta : hodie.

Aganippe es , fons Bœotiæ ad Heliconem montem , haud procul a Thebis , in Permessum amnem influens , et Musis sacer , unde eæ dictæ sunt *Aganippides*.

Agathyrsi orum, populi Scythiæ vicini , nunc in Russico imperio , ubi provinciæ Cargapolia et Vologda.

Alani, populi Sarmatiæ Europææ , accolæ paludis Mæotidis et amnis Tanais.

Albis (l'Elbe) Germaniæ fluvius , cujus fons in Silesia , cursus per Bohemiam , Misniam , Saxoniam et Holsatiam , influxus in mare Germanicum.

Alfius, fenerator famosus , cujus mentio apud Horatium.

Algidus, Latii mons , non longe a Tusculo oppido , sic dictus ob algorem.

Almo ōnis, fluviolus Romæ vicinus , ex via Appia in Tyberim defluens.

Alyatteus ei, Croesi pater, rex Lydiæ.

Amathus untis , (Amatonte) Cypri insulæ oppidum.

Ambracius sinus, (le golfe de Larta) Adriatici maris pars , Epiro adjacens.

Amymone, fons et fluvius Peloponnesi per Argiam fluens in Lernam paludem : ab *Amymone* Danaï filia nomen habet.

- Andoverpa a*, (Anvers) nobile Brabantiae oppidum.
Anguillaria seu *Anguillara*, oppidum ditionis pontificiae in provincia Patrimonii.
Anio sive *Anien enis*, (il Teverone) fluvius Italiae nobilis per Tiburtinum agrum in Tiberim defluens.
Aracynthus i, mons Borotiae in litore.
Arimaspi, ibi habitabant, ubi nunc Ingria et Ducatus Novogrodensis et Plescovensis in Russia.
Arus, fluvius Tusciae rapidissimus: ex Apennino oritur, Florentiam et Pisas alluit, et in Tyrrhenum mare delabitur.
Artace es, (Artaki) urbs Asiae, Hellesponto apposita, non longè a Cyzico.
Athos i, (Monte santo) mons altissimus Macedoniae, instar peninsulae in mare Aegaeum procurrens.
Aule es, arx Thraciae haud longè ab Hadrianopoli, ad Haemi radices.
Ausonia a, V. (Ausonie) ea Italiae pars in qua Beneventum et Cales: ab Ausone uno e primis Italiae regibus nomen invenit.

B.

- B** *ACTRA orum* (Bactres) urbs Bactrianae regionis princeps. Bactriana autem regio ea dicebatur, in qua nunc est Balchia regnum, et Usbechia.
Batis is (le Guadalquivir) amnis Hispaniae: Andalusiam alluit.
Balthis is, Balteum mare, *la mer Baltique*.
Benacus, (Lago di Garda) lacus Italiae in agro Veronensi.
Berecynthus i, le Bérécinthe. Fuit duplex Berecynthus, uterque Cybele sacer; alter in Phrygia non longe a Marsya flumine, alter in Creta insula.

Bessi,

Bessi, populi Thraciæ non longe a Ponto, lævam Strymonis ripam incolentes.

Bethle es, Bethlehem, oppidulum Judeæ.

Bethulia, urbs Galileæ inclyta, patria Judithæ nobilis heroidis.

Bistones, gens Thraciæ circa Bistonium lacum, hodie *Boræ*.

Blandusia, fons in Sabinis, Horatii carminibus celebratus.

Borussus, Prussiæ incola. *Prussien*.

Bosphorus; hodie *stretto di Constantinopoli*.

Borysthenes hodie (Nieper:) Fluvius Scythiæ secundum Danubium, omnium Europæ fluviorum maximus: in Pontum influit.

Braccianum, oppidulum Patrimonii S. Petri, insigne Ursinorum.

Braclavia, (Braclaw,) urbs Poloniæ in Podolia inferiore, ad fluvium Hypanim.

Brenni, populi Alpini, ubi hodie visuntur *la val di Bregna*, et Brennus amnis in Ticinum decurrens.

Bugus, (hodie *Bog*) Russiæ fluvius.

Byzantium, urbs olim Thraciæ ad Bosporum Thracium, a Pausania duce Lacedæmonio ædificata, a Constantino magno iterum condita: unde Constantinopolis dicta est; hodie *Constantinople*.

C.

CADANI campi, ager Cades urbis Palestinæ.

Cacubum, oppidum Italiæ, non procul a Cajeta.

Calus, Bactrianorum Deus.

Calabria. Erat antiqua Calabria pars Iapygiæ ad sinum Adriaticum, inter Apuliam, Lucaniam et Salentinos: hodierna vero Calabria continetur parte meridionali agri Bariensis Hydruntini verò septentrionali et mari Adriatico.

Cales ium (Calvi) urbs priscæ Campaniæ in Italia, non

longè a Massico monte ; Calena vina fuerunt laudatissima.

Caledonia, pars Scotiæ septentrionalis ; hinc

Caledonium mare : la mer d'Ecosse.

Calpe es, mons Hispaniæ ad fretum Gaditanum ; hodie *Gibraltar*.

Capharnia, Capharnaüm, urbs quondam Galileæ metropolis, super ripam Jordanis.

Calydon, urbs Ætolæ ; inde

Calydonia silva.

Caracas æ : dux Turcarum.

Carmelus, promontorium Galileæ in tribu Issachar.

Carcina æ, urbs Scythiæ.

Carpatus i, vel *Carpates æ*, mons Poloniam ab Hungaria dividens, vulgò *Crapack*.

Carrodunum, (*Lemburg*) urbs Sarmatiæ Europæ super Tyram amnem.

Carpathus, insula Asiatica in Mediterraneo sita, quæ mari Carpathio nomen fecit.

Carystos i ; hodie *Caristo* in Negroponte, olim urbs Eubœæ, marmore celebrata.

Caucasus (le Caucase) Asiæ mons inter Pontum Euxinum et Caspium mare ad septentrionem.

Caurus i, qui et *Corus* : ventus flans ab occasu solstitiali.

Caycus, qui et *Caicus*, fluvius Mysiæ.

Cecropia, Attica, regio sic dicta a Cecrope primo Atheniensium rege.

Ceraunia orum, montes Epiri in mare usque protensi, ubi desinit Adriaticus sinus, et incipit Ionium mare.

China æ, (la Chine.)

Chronus i, fluvius Lithuanæ in mare Balticum defluens : *le Memel*.

Chrysa æ, insula Oceani orientalis remotissima, Dionysio Alexandrino nota : hodie Japonia, *le Japon*.

Cilices um (les Ciliciens) populi Ciliciæ, quæ regio

Asiæ est inter Taurum montem et mare Mediter-
raneum.

Citharon i, mons Bœotiæ.

Cleona arum, urbs Argiæ in Peloponneso.

Clitumnus, agri Falisci fluvius, non longe a Spoletio,
Tineæ mixtus cum eo in Tiberim labitur.

Citharon, Bœotiæ mons, Baccho sacer.

Cocytus i, (le Cocyte) unus e quatuor Inferorum flu-
viis. Fuerum revera Cocyti duo, alter in Epiro,
alter in Campania qui in Lucrinum lacum influit.

Concani (les Concaniens.) Fuere Concani duplices,
alteri Hispaniæ Tarraconensis populi, nunc *Astures*,
alteri Scythiæ populi.

Coralli, populi Pontici, immanitate insignes.

Cragus i, mons Ciliciæ.

Cyclades um, insulæ maris Ægæi celebratissimæ, fere
quinquaginta numero, quæ Delum insulam ambiunt.

Cydon onis (la Canée) urbs Cretæ insulæ in ora sep-
tentrionali, nobilis arundinum præstantia, e quibus
fiebant sagittæ omnium optimæ.

Cydnus, Ciliciæ fluvius Tarsum urbem præterfluens.

Cydones um, iidem ac Cretes.

Cydonium, supple *malum*; un coin.

Cyminus vel **Ciminus**, mons Italiæ, hodie *monte di Vi-*
terbo.

Cynthus, Deli insulæ collis.

Cynosura, id est canis cauda: sidus septentrionale e
septem stellis constans.

Cyrrha æ, Phocidis urbs ad radicem Parnassi, et Del-
phorum navale. Sita est in ora sitûs Corinthiaci, qui
inde dictus est Cirrheus sinus (il golfo di Lepante.)

Cytheron. Vide *Citharon*.

Cythera orum, (Cerigo) insula maris Mediterranei, in-
ter Peloponnesum et Cretam insulam. Hinc

Cythereius a um, unde *Cythereia* pro dea Venere.

Cythorus, urbs et mons Galatiæ, ubi buxus plurima nascebatur.

D.

D *ACIA* antiqua ibi erat, ubi nunc Transilvania, Valachia et Moldavia.

Dahæ, Scythiæ populi de genere Nomedum.

Dalmatia æ, Illyrici pars occidentalis, Liburniæ contermina, occasum versus.

Dardanus Jovis et Electræ filius: e Creta vel Italia in Phrygiam venit, ubi Teucris regis filiam uxorem duxit, urbemque condidit, quam Dardaniam suo nomine nominavit: inde Troja nata est. Hinc Dardani et pro Trojanis et pro Romanis.

Delphici colles, id est Parnassii colles: urbs enim Delphi ad Parnassum sita erat.

Dirce es, fons Bœotiæ propè Thebas. Hinc *Dirceum carmen* pro carmine Pindari poetæ Thebani.

Dolopes um, Dolopidem incolebant, Thessaliæ partem,

Dravus, Germaniæ fluvius: oritur ex Alpibus, et Danubio influit.

Dyme es, urbs Achaïæ ultima ad occasum.

E.

E *DEN is*, locus deliciarum, olim paradisi terrestris.

Edon is, mons Thraciæ Baccho sacer.

Elysium ii, (l'Elysée) seu *Elysii campi*, apud Inferos beatorum sedes.

Enipeus, Thessaliæ fluvius Pharsalicos campos irrigans.

Eos a Græcis dicitur, quæ a Latinis Aurora.

Erechtheus, rex Atheniensium sextus et decimus.

Eridanus, (le Pô.) Italiæ occidentalis fluvius maximus, in Adriaticum sinum influens.

Erythræa lymphæ, sinus Arabicus Ægyptum ab Arabia diydens.

Esebonii agri, ab Esebone Amorrhæorum oppido in Tribu Ruben.

Eubæa, maxima Ægærmæris insula, contra Thessaliam: hodie *Negrepont*.

Eurotas Laconix amnis, Lacedæmonem præter fluens.

Evius, unum e Bacchi nominibus.

G.

G*ALAADUS* i, (Galaad) mons Syriæ montium omnium qui sunt trans Jordanem altissimus.

Galesus, fluvius Calabriæ in sinum Tarentinum influens.

Garamantes, interioris Libyæ populi.

Geloni (les Gélons) gens Europeæ, hodie vel Lithuani, vel Tartari minores.

Geta populi Europæ Dacis confines, sed pontum Euxinum versus.

Getulia, regio latissima Africæ septentrionalis, inter Garamantes et Oceanum Atlanticum.

Gnidus i, (Gnide) urbs Asiæ in Doride, Cariæ regione, Veneri sacra, ubi visebatur nobilis illa Veneris statua a Praxitele elaborata.

Gnossus, urbs Cretæ primaria, ubi hodie *Ginossa*.

Gortyne es, urbs Cretæ insulæ mediterranea, herbarum lætitiâ nobilis.

Gyges æ, unus et gigantibus qui adversum Deos bella gesserunt.

H.

H*ÆMUS*, mons Thraciæ prope fines Bulgariæ, hodie *la Cumonisa*.

Hebrus, fluviorum Thraciæ maximus, hodie *la Marisa*.

Helice es, Ursa major; sidus septentrionale.

Heniochi, populi Sarmatiæ Asiaticæ oram ponti Euxini incolentes.

Hermus, fluvius Asiæ minoris : in Phocaicum sinum influit, hodie *Sarabat*.

Hesperus, stella lucidissima, quæ quum solem antegreditur Lucifer dicitur, cum subsequitur Hesperus. Dicitur etiam Venus, Vesperugo, Phosphorus et Hespertigo.

Histula. Vide *Vistula*.

Hydaspes is, fluvius Indiæ trans Gangem, terminus itineris Alexandri Magni : hodie *la Via*.

Hymettus, mons Atticæ melle commendabilis, *monte Metto*.

Hypanis is, hodie *Bog*, amnis Podoliæ, in Borysthenem influens.

Hyperborei, hodie Russi septentrionales.

I.

Iapyx *ygis*, Oæbali filius : fecit nomine suo Iapygiam eam Italiæ partem, quæ postmodum Appulia et Messapia vocitata est. Ventum ab ea parte spirantem Romani dixerunt Iapygem.

Iazyges, populi Prussiæ in regno Polonico.

Iberia : duplex, Asiatica altera, hodie Georgia : altera Europea quæ eadem Hispania est.

Iberi, populi Iberiæ. Vide *Iberia*.

Ida, mons Troadis altissimus, Paradis judicio nobilis.

Idomeneus, rex Cretæ qui Græcos in obsidione Trojana egregiè adjuvit. Venit postmodum in eam Italiæ partem, ubi Salentum condidit.

Ionium mare : sic vocatur ea maris Mediterranei pars, quæ Peloponnesum Græciamque occiduam alluit.

Ismarus, mons Thraciæ prope Hebrum amnem. In plurali Ismara.

Ister, sic vocatur Danubius inferior.

LAPPONIA quæ et Lappia : ea pars Europæ occidua est , quæ maximè vergit ad septentrionem.

Larius lacus, totius Italiæ amplissimus , *Lago di Como*.

Latini , sic primo dicti sunt veteris Latii incolæ , deinde Romani rerum Domini : apud Sarbievium sic appellantur omnes eæ gentes quæ Romanæ Ecclesiæ parent.

Lauretum (*Loreto*) urbs Piceni , prope Anconam.

Lechia , Polonia. Vide *Lechus*.

Lechus, e Bosporo Cimmerio profectus Poloniam occupavit , anno 550 , primusque Poloniæ dux fuit. Inde Poloni dicti Lechiadæ , inde Lechica regna , &c.

Leleges , Asiæ populi , origine Græci , qui in Mysia eaque Ioniz parti quæ Cariæ proxima est, consedere.

Lemnos i , insula maris Ægæi , habens a septentrione Thraciam , ab occasu montem Athon.

Lesbos, Alcei & Sapphûs patria , insula maris Ægæi non longe a Troade & Mœsia.

Lethe es , unus e quatuor Inferorum fluvii , cujus aqua epota rerum omnium oblivionem afferebat.

Libanus , mons Syriæ maximus & notissimus.

Libanitis cedros , cedrus Libani montis.

Liburnia , ea pars Illyrici quæ hodie Croatia est , inter Istriam & Dalmatiam.

Libya æ , ea Africæ pars quæ regno Tripolitano et Ægypto continetur.

Libyssa lea , lea Libyæ.

Ligeris (la Loire) fluviorum Galliæ maximus.

Ligures , populi Liguriæ. Est autem Liguria ea Italiæ pars quæ hodie *la Riviera di Genova* dicitur , Apennino & mari Tyrrheno contenta.

Liris (il Garigliano) Campaniæ amnis.

Litalis e , *Litavus* , *a* , *um* , *Lithanus* , *a* , *um* , et *Lit-*
div

tavus a, *um.* ad Lithuaniam spectans.

Livones um, gens Sarmatiæ Europæ quæ Livoniam incolit.

Luciscius, mons Lithuaniz.

Lucrinus, parvus Campaniæ lacus in sinu Bajano, inter Bajas & Puteolos : anno 1538 terræ motu tumultatus est, vocaturque *il mare morto*.

Lycormas, Ætoliæ fluvius, qui etiam Evenus dicitur.

Lycus. Plures sunt amnes hoc nomine ; unus Germaniæ Rætos a Vindelicis distermians, secundus Galliæ, &c.

Lydius, fluvius Macedoniæ in sinum Thermaticum influens.

M.

MÆANDER fluviorum sinuosissimus : Ioniam a Caria separat, & mare Ægæum subit non longe a Mileto.

Mæotis, palus Scythica prope Tanais ostium, hodie *mer d'Asof*.

Marmarica, parva Africæ regio inter Cirenaiicam & Ægyptum.

Mænalus, mons Arcadiæ altissimus, Pani sacer ; sic dictus a Mænalo Lycaonis filio.

Mane totum, id est tota ea terræ regio quæ matutino sole tepet.

Mæreotis, lacus Ægypti Alexandriam a Meridie alluens, portu nobilis.

Massicus, mons Campaniæ vini bonitate notus : inter Minturnas & Calenum.

Massyli, incolæ Massylæ in Africa, apud Libyæ deserta.

Mauri eam Africæ partem obtinebant, ubi nunc sunt regna Marochi, Fezzæ & Algerii.

Marathon , vicus Atticæ , non longe ab Euripo freto.

Meles etis , fluvius Asiæ prope Smyrnam.

Melita æ , (Malte) insula maris Mediterranei : hinc *Meliteus a um*.

Methone es , urbs Peloponnesi , in ora Messeniæ , hodie *Modone* in provincia *Belvedere*.

Mimas æ , unus e gigantibus quos Jupiter flumine percussit.

Moesia , regio Europæ ubi nunc Bosnia, Servia & Bulgaria.

Moldavia , regio quondam Hungariæ , nunc Turciæ ; principem habet proprium sub clientela Turcica.

Moscua vel melius *Moscha* , urbs Moscoviæ provinciæ caput.

Moschus : (le Moscovite , le Russe.)

Musurmannus , id est *vir fidelis*. Sic se vocant Mahumeticæ religionis sectatores.

Mycenæ arum , urbs Argolidis in Peloponneso , hodie *Agios Adrianos*.

Mygdonia , Macedoniæ regio Septentrionalis.

Myrmidones um , sic dicti sunt omnes Thessali.

N.

NARVIA , fluvius Lithuaniz Vilnam præterfluens.

Nasamones , populi Africæ prope Oceanum Atlanticum.

Naupactus , urbs olim Ætoliz caput , nunc Livadiæ , in ora sinûs Corinthiaci.

Naxos i , insula maris Ægæi Cycladum maxima , prius Strongile , postea Dia vocitata : abundat marmore viridi.

Nemee es , saltus ingens Achaiz in Peloponneso , ubi Hercules leonem interfecit.

Nereus Deus maris , Oceani et Tethyos filius.

Neritos , mons Ithacæ insulæ.

Nomades, populi utriusque Scythiæ tam Europææ, quam Asiaticæ, hodie Tartari.

Noricum. Sic vocatur omnis ea Germaniæ pars, quæ fluvii Æno et Danubio, Pannonia et Alpibus continetur: ubi nunc pars longe maxima Baviaræ Austriæque, unâ cum Stiria et Carinthia. Ea regio semper ferro abundavit.

O.

O *ccæa*, amnis Russiæ, non longe a finibus Tartarorum Precopensium ortus, auctusque Moscua, Cesina, aliisque in Volgam se exonerat.

Odera, Germaniæ fluvius Silesiam, Marchiamque Brandenburgicam alluens, et mari Balthico influens.

Odrysæ, gens Thraciæ Hebro amni accola. Hinc *Odrysia lora* pro catenis Othomannicis.

Ænotria, Italiæ tractus inter Pæstum ac Tarentum. Dicta etiam est *Ænotria Italia* omnis.

Oeta, Macedoniæ mons prope Maliacum sinum.

Olenus, Achaiæ propriæ urbs: altera in Ætolia est inter Calydonem et Chalcidem.

Olympus, mons Græciæ, inter Macedoniam et Thesaliam, omnium toto orbe terrarum altissimus: unde hoc nomen inditum cælo est, quo nihil altius.

Orchomenus. Gemina urbs hujus nominis, una Bœotiæ inter Elateam et Coroneam; altera Arcadiæ, et Mantinæ proxima.

Orion, venator nobilis Dianæ satellites, Atlantis auditor: doctrinam de motibus cælestibus e Libya in Græciam attulit.

Orithæia, melius Orithya, Erechthei Athenarum regis filia, quam Boreas adamavit & rapuit.

Ormuzianus a um, melius Ormuzianus, ad Ormuzium spectans. Est autem Ormuzium urbs inclyta, sita in insula sinûs Persici.

Ortygia, eadem quæ Delos insula.

Ossa, excelsus Thessaliæ mons.

Othomanidarum; Turcæ sic dicti ab Othomanno primo gentis Imperatore.

Othrys, Thessaliæ mons, non procul ab Oeta.

P.

P*ACTOLUS*, Lydiæ fluvius per Sardianum agrum in Hermum influens, hodie *Sarabat*.

Padus, (le Po,) fluviorum Italiæ maximus.

Palamonii montes Lithuaniae.

Panætius, patria Rhodius, philosophus Stoicus, Scipionis præceptor et Lælii amicus.

Panchæa, Arabiæ Troglodyticæ pars, sinus Arabici ostio adjacens, turis ferax.

Pangæorum: in singulari *Pangæus* Thraciæ mons, Philippis urbi imminens.

Pannonis, pro Pannoni, sive Hungarico.

Paratonium, urbs Marmaricæ in Africa inter Apolloniam & Alexandriam.

Paros, una e Cycladibus Ægæi maris insulis, albo marmore nobilis.

Parrhasia, oppidum & regio Arcadiæ: hinc ora *Parrhasia* pro Peloponneso.

Pelasgi, gens antiqua per universam Græciam quondam diffusa. Primitus dicebantur Pelargi eo quod ciconiarum more, nunc has, nunc illas partes inderint.

Pelion, mons Græciæ inter Thessaliam et Pelasgiotidem: hodie *Laca*.

Peneus, Thessaliæ fluviorum maximus.

Perses, (le Persan) qui Persiæ regi paret.

Pergamorum, in singulari *Pergamus*, arx summa urbis Trojanæ.

Phæax acis, Phæaciæ incola : est autem Phæacia Ionii maris insula quæ et Corcyra.

Pharos, insula Canopico Nili ostio objecta.

Pharii, insulæ Phari incolæ.

Phænissus a um, pro Phœnicus a um.

Phthie es, Græciæ urbs in Phthiotide, Achillis patria.

Pieria; primitus Thraciæ regio inter amnes Nestum et Callinitem, unde deducta colonia est in Macedoniam, quæ consedit inter Astræum amnem et orientalem montis Olympi partem, & loco fecit nomen Pieriam.

In eadem Macedonia erat fons Pierius, Musis sacer.

Pindus, mons Græciæ Musis sacer : Epirum a Thessalia dividebat.

Phosphorus, Latine stella Veneris.

Plocia, melius Plocum (Ploczko) urbs episcopalis Poloniæ inferioris ad Vistulam.

Podolia regio ampla regni Polonici, inter Volhyniam et Moldaviam.

Pontus, dicitur totum illud mare quod a Mæotide palude ad insulam Tenedum extenditur.

Procyon, sidus æstivum, Canis ortum prævertens : unde Antecanis dictus est a Cicerone.

Propontis, vocatur illud mare quod a Bosporo Thracico ad Hellespontum protenditur. *Mare di Marmara*.

Pyrene es, Bebrycis regis filia, ab Hercule vitata in eum saltum fugit, cui nomen suum reliquit. Pyreneus autem saltus Galliam ab Hispania dividit.

R *ÆTIA* regio ubi nunc Grisones, Tirolium, Valis-Telina, et pars Helvetici agri.

Rhodope es, mons Thraciam in partes fere æquales secans, et in Pontum Euxinum desinens.

Rhodus, insula clarissima maris Carpathii; non longe a Caria.

Riga, urbs Livoniæ primaria ad Dunam amnem.

S.

- S A L A**, fluvius Germaniæ Turingiam a Misnia separans, et in Albim illabens.
- Salamis inis**, insula maris Ægæi in sinu Thessalonico, non procul ab Achaia cum urbe cognomine.
- Salmacis**, fons Cariæ apud Halicarnassum, cujus aqua bibentes effeminat.
- Samogitia**, regni Polonici regio ad mare Balticum inter Curlandiam et Prussiam.
- Samos**, Ægæi maris insula, Ioniæ adversa, Junoni quondam sacra, et Pythagoræ patria.
- Sanirus** qui et Hermon, mons Palestinæ.
- Savus**, fluvius qui in Carniola ortus Sclavoniam a Croatia, Bosnia et Servia separat, et in Danubium influit.
- Scaldis**, fluvius Belgii Cameracum, Valencenam et Antuerpiam alluens.
- Scamandrus** qui et Xanthus, fluvius Mysiæ in Asia: ex Ida monte ortus Hellesponto influit.
- Scythes æ**. Scytharum nomen commune erat earum omnium gentium quæ in Europa degentes incolebant Lithuaniam, Moscoviam et oram Danubii inferioris; in Asia verò obtinebant omnem Tartariam desertam, partemque majoris Tartariæ non exiguam.
- Seres** partem majoris Tartariæ orientalem Chinamque septentrionalem incolebant.
- Sicambri**, olim Sigæ amnis in Westphalia accolæ: hos Tiberius imperator in Gelriam transtulit. Iidem erant ac Franci qui, Clodoveo duce, Gallias occuparunt.
- Sicanus a um**. Siculus.
- Silesia æ**, ampla Germaniæ regio inter Bohemiam et Poloniam. Hinc Silesis Odera.
- Sipylus**, Lydiæ mons ad Mæandrum amnem.
- Sirius**, stella in ore Canis quæ Latine Canicula dicitur.
- Sirmio**, peninsula inter Brixiam & Veronam.

Solyma arum, urbs Judeæ clarissima, quæ & Hierosolymæ.

Sthenelus Capanei filius: Diomedem ad Trojam secutus est.

Strymon, Macedonia septentrionalis fluvius.

Stymphalus, lacus, fluvius et mons Arcadiæ.

Styx, Inferorum palus: sumitur pro ipsis Inferis.

Suani, Sarmatica gens.

Suecia æ, (la Suede) regnum Europæ nobile.

Susa orum, urbs inclita Asiæ, Susianæ regionis caput.

Syracosius æ um, Syracusanus.

Syrtes, (les seches de Barbarie) tota ea pars maris Mediterranei quæ inter Byzacenam & Cyrenaicam longè latèque protenditur.

T.

T*AGVS*, fluviorum Hispaniæ maximus.

Tanagra, urbs nobilis Bœotiæ.

Taphros i, urbs Chersonnesi Tauricæ.

Taurica Chersonnesus, hodie la Crimée.

Tauricani, Scythica gens.

Theba arum, urbs Bœotiæ princeps.

Tempe, regiuncula Thessaliæ in valle amoenissima quam Peneus præterlabitur.

Tethys yos, Dea maris, filia Cæli, conjux Neptuni seu Oceani.

Teucer, Scamandri Cretensis filius: in Troade una cum Dardano genero regnavit, unde Troes dicti sunt Teucri.

Teutones, populi Germaniæ, et ad mare Germanicum.

Therapnæ arum, urbs Laconicæ ad Eurotam amnem.

Thermodoon, melius *Thermodon*, amnis Cappadociæ in Pontum Euxinum decidens.

Thespiæ arum, urbs nobilis Bœotiæ.

- Thetis idis*, Achillis mater, Pelei uxor Nerei filia, dea maris.
- Thracius* tyrannus, Turcarum imperator.
- Thraca* sive *Thracia*, Europæ regio celebris, vicina Ponto Euxino, Propontidi et Ægæo mari.
- Threicius a um.* Thracius.
- Thoas antis*, Tauricæ Chersonnesi rex, ab Oreste occisus.
- Thule*, insula in Oceano septentrionali omnium quas antiqui noverunt, remotissima: hodie *Islandia*.
- Tiberis*, notissimus Italiæ fluvius, Romam alluens: *Il Tevere*.
- Tibiscus*, fluvius Hungariæ orientalis: ex Carpatho monte oritur, in ipso Russiæ nigræ limite; influit in Danubium.
- Tigris*, flumen Asiæ notissimum; oritur in Armenia majore, fluit inter Mesopotamiam et Assyriam, Euphratique immixtus in sinum Persicum influit.
- Timanthes*, pictor ille nobilis, cujus Iphigenia summè laudata est.
- Tiphys*, primæ navis, quæ Argo dicta est, Gubernator, et Argonautarum socius.
- Trasimenus*, lacus in agro Perusino, Annibalis victoriâ, & Flamini consulis clade nobilis.
- Trice*, aut potius *Tricca*, urbs Thessaliæ.
- Troca* (Troki) urbs Lithuanicæ, caput Palatinatûs.
- Træzen*, oppidum Peloponnesi, Thesei patria, ad sinum Argolicum.
- Tuscia* (*la Toscane*) regio Italiæ nobilissima, mari Tyrreno, Tiberi & Apennino contenta. Hinc *Tusca aræ* pro aris Romanis.
- Tusculum* (Frescati) urbs Latii amœnissima.
- Tyrannus* Thessalus, Thracius, Turcarum imperator.
- Tyras a* (Niefter,) fluvius oriens in Russia nigra, rigataque Pocutia, Podoliam utramque a Moldavia se-

parat, perque Bessarabiam in Pontum labitur.

Tyrus Phœniciæ olim insula, urbsque celeberrima, orbis emporium, hodie *Tyr*. Hanc obsessit Alexander magnus; sed quum parum proficeret, continenti insulam aggeribus junxit. Quia autem illud idem fecit magnus Richelius in obsidione Rupellæ, parique cum successu, hinc poëta noster Tyri nomen Rupellæ dedit. *Nuper receptâ bella super Tyro, &c.* L. 1. Ode V. v. 1.

U.

U*FENS*, fluvius Italiæ juxta Terracinam per paludes Pomptinas fluens.

Umbria Italia regio, ubi nunc Romania & ducatus Urbini Spoletique.

V.

V*EJENS* currus, pro curru triumphali, qualis fuit Camilli de Vejis triumphantis.

Vesevus, qui etiam Vesuvius, famosus priscæ Campaniæ mons, non procul a Neapoli: hodie *il monte di Somma*.

Vilna, urbs princeps Lithuanæ, ad Viliam amnem.

Vindelici, gens Rætis confinis: eam Germaniæ partem incolebant quæ nunc Bavaria dicitur: nomen habet a fluvii Vindone & Lico.

Vistula, notissimum Poloniæ flumen, olim Germaniæ terminus: rigat Cracoviam & Varsoviam, et in Gedanum sinum incurrit.

Volga, qui sæpius et melius *Rha* dicitur, omnium Sarmatiæ fluviorum maximus; exit in Caspium mare.

F I N I S I N D I C I S.

INDEX RERUM

INDEX RERUM.

*Prior numerus designat Librum, secundus Oden:
Liber Epodon qui quintus est designatur
litera V.*

- A**DOLESCENTIS ingenuis artibus exculi laus.
I. 9. III. 26.
Adolescentia quibus studiis exercenda. I. 14. Adoles-
centiæ nulla fides. I. 11. III. 22.
Æqualitas mentis in utraque fortuna servanda est. I.
13.
Ætatum omnium fuere virtutes insignes V. 20.
Agri amœnitates. V. 1.
Amphion. *Vide* Civitas.
Amicorum fides rara est. II. 8.
Animus dives esse debet, non arca. II. 6. Animi bona
hominem commendant. III. 23.
Avaritiæ detestatio. III. 7.
Balthasaris Moreti laus. III. 31.
Barberinæ apes. III. 15.
Barberini Cardinalis laudes. III. 1. 3. 11. 14. 15. 18.
Belgarum doctorum laudes. III. 29.
Belli civilis mala. II. 24. IV. 28.
Bugi laus. V. 15.
Bzovii Annalium ecclesiasticorum continuatoris laus.
III. 28.
Christi amabilitates. II. 19. 25. IV. 19. 21. Christus
in cruce pendens. V. 5. *Vide* Jesus.
Civitas bene ordinata. IV. 36
Cupiditatis stultæ mala. II. 16.
Dantisci laus IV. 8.
Diræ in Herodem. II. 23.

90 . INDEX RERUM.

Dithyrambus. V. 7.

Divitiæ veræ quænam sint III. 6. V. 34. Quæ sint poetarum divitiæ. IV. 14.

S. Elisabetha Portugalliæ regina inter Sanctos relata. I. 18.

Elegantia equestris jactantia reprehenditur. I. 11.

Europæ calamitates deplorantur. V. 18.

Ferdinandus II. Turcas ex Hungaria pellit. II. 1.

Fidei unitas parens concordia. IV. 1.

Fluvii laus. V. 15.

Ad fontem. V. 2.

Fortitudinis bellicæ laus III. 24 25. IV. 6. 16. V. 16.

Fortuna adversa animi æquitate vincenda. III. 4. IV.

13. De adversa fortuna non querendum. I. 2. Fortunæ inconstantia. I. 7.

Gloria vera in quo sita sit. II. 9. Gloria vana IV. 11.

Ad gloriam bellicam cohortatio III. 30. IV. 5.

Græcia armis repetenda. I. 12. III. 19.

Habitandum esse secum. IV. 12.

Historiæ ecclesiasticæ laus III. 29.

Honor virtutis merces. III. 14.

Humanarum rerum inconstantia. III. 12.

Ignavia carpitur. I. 16.

Insomnia poetarum. IV. 32.

Jesus puer in Matris sinu. V. 4. Violis coronatur IV. 17.

Labor intermittendus. IV. 39. Laboris commendatio.

I. 23. III. 17.

Ladislai VI. Polon. regis laudes. I. 15. II. 28. III. 10.

Lapidis primi jactus in ædificatione templi. III. 27.

Laus adolescentis ingenuis artibus exculti. I. 9. III.

26. Balthazaris Moreti. III. 31. Barberini Cardi-

nalis. III. 1. 3. 11. 14 15. 18. Belgarum docto-

rum III. 29. Bugi. V. 15. Bzovii. III. 28. Dan-

tisci. IV. 8. Fortitudinis bellicæ. III. 24 25. IV.

6. 16. V. 16. Historiæ ecclesiasticæ. III. 28.

INDEX RERUM. 91

- Hominis eruditi. V. 19. Ladislai regis Pol. I. 15.
 II. 28. III. 10. Liberalitatis. II. 17. Matronæ III.
 9. IV. 30. Modestiae IV. 31. Pacificatoris. V. 18.
 Polonorum equitum. I. 15. Principis. II. 22. 28.
 III. 10. 13. 18. Sapientiae divinæ. V. 6. Sigismundi
 regis Pol. II. 22. B. Stanislai Kostkæ. V. 17. Tes-
 tudinis. II. 3. Theologorum studiorum. III. 26.
 Urbani octavi. I. 13. *Vide Urbani.*
 Liberalitatis laus II. 17.
 Libertatis bona. IV. 37.
 Mæror colloquiis amicorum leniendus III. 5.
 S. Magdalena Christum luget. III. 2.
 Matronæ laus. III. 9. IV. 30.
 Modestiae commendatio. IV. 31.
 Musarum commercii commoda. IV. 2.
 Noe vaticinium posterorum scelera conquerentis IV.
 27.
 Nuptialis pompa. V. 7.
 Orientis imperium armis recuperandum. I. 6. 20.
 Otii literati bona. II. 10. III. 16. Bona otii religiosi.
 V. 3.
 Pacificatoris laus. V. 18.
 Pæan militaris Polonorum. IV. 24.
 Patrum virtutes filiis imitandæ. II. 4. IV. 29.
 Patriæ cælestis amor. IV. 2.
 Pacis commoda. II. 12.
 Peregrinationum commoda. III. 8.
 Poesis sacræ laus IV. 7. Ad sacram poesim invitatio II.
 13.
 Poetarum deliciae. III. 16. Divitiæ. IV. 14. Gloria.
 II. 15. Insomnia. IV. 32. Votum. IV. 26.
 Polonorum equitum laudes. I. 15.
 Principis laus. II. 22. 28. III. 10. 13. 18. Principum
 institutio. II. 20. Principes mansuetudine commen-
 dantur. I. 17.
 Processio ad Trocensem ædem Virginis Deiparæ. V.
 9. 10. 11. 12.

- Reges a Deo eliguntur. IV. 37.
 Roma bonarum artium nutritrix. IV. 9.
 Sapientis regnum. IV. 3. Schola II. 27.
 Sapientiæ divinæ laudes. IV. 3.
 Sigismundi III. regis Poloniæ laudes. II. 22.
 Silentii commendatio. IV. 11.
 Socordia seculi reprehenditur. I. 8.
 B. Stanislai Kostkæ laudes. V. 17.
 Stragis Turcicæ descriptio. IV. 4.
 Testudinis laudes. II. 3.
 Theologicorum studiorum laus. III. 32.
 Timor stultus, quis est. II. 16.
 Urbani VIII. summi Pontificis laudes. I. 1. 3. 5. 10.
 21. III. 17. Carmina laudantur. I. 22.
 Virgo Deipara violis coronatur. IV. 18. Ad Virginem
 Deiparam II. 11. 14. 18. 26. IV. 22. 33. Carmen
 votivum. IV. 20. Aliud IV. 25. Aliud V. 13.
 Visnovii Poloni equitis virtus incredibilis. III. 20.
 Vita jucunda et honesta. III. 21. Ad rationis præscrip-
 tum exigenda. IV. 10. Miseriarum plena. II. 5.
 Tædii plena. IV. 15. Vitæ brevis benefactis ex-
 tendenda. II. 2. IV. 23.

ERUDITORUM TESTIMONIA DE SARBIEVIO.

Non solum æquavit, sed interdum superavit Flaccum.
GROTIUS.

In lyricis Sarbievius Polonus excellit.

BOECLERUS Bibliographia critica, p. 157.

Le Privilège se trouve à l'imitation de J. C.

FINIS.

2.

